

MA HOLE LE

Mapování kulturního
dědictví hospodářské
činnosti člověka
v lesích

Kritický katalog k výstavě Život v lesích

Život v lesích

Karel Sklenář a kol.

Mendelova univerzita v Brně
Brno 2022

● Mendelova
● univerzita
● v Brně
●

Kritický katalog k výstavě Život v lesích

Život v lesích

Karel Sklenář a kol.

Podpořeno prostředky Ministerstva kultury České republiky v rámci programu na podporu aplikovaného výzkumu a experimentálního vývoje národní a kulturní identity na léta 2016 až 2022 (NAKI II), projekt "Mapování kulturního dědictví hospodářské činnosti člověka v lesích", č. DG20PozOVV017.

Abstrakt – Kniha rozšiřuje informace k výstavě „Život v lesích“. Základem publikace je katalog dokladů lidské hospodářské činnosti v lesích zdokumentovaných během tříletého výzkumu na třech vybraných lokalitách (jih, Sever, Střed). Katalog doplňuje stručný přehled dějin Dražanské vrchoviny s důrazem na lesní hospodaření a výběr moderních metod průzkumu objektů hospodářské činnosti člověka v lesích. V samostatných kapitolách jsou rozebrány charakteristiky objektů, památková péče a odraz hospodářské činnosti člověka v umění.

Klíčová slova – Les, lesní hospodaření, Dražanská vrchovina, archeologie, památková péče, kulturní dědictví, dějiny Dražanské vrchoviny, objekty hospodářské činnosti v lesích, zachování a ochrana objektů, metody průzkumu objektů, nedestruktivní prospekce, archeologický průzkum, průzkum detektorem kovů, geologický průzkum, pedologický průzkum, archivní průzkum, dendrochronologický průzkum, LSS snímky, dron, 3D modely, pozůstatky lidské činnosti v lesích, pařeziny, těžební a důlní objekty, zpracovatelské a výrobní objekty, nádrže na vodu, agrární objekty, odraz hospodářské činnosti v umění

Summary – The book extends the information for the exhibition Life in the Forests. The basis of the publication is a catalogue of evidence of human activities in forests documented during three years of research at three selected sites (South, North, Centre). The catalogue is complemented by a brief overview of the history of the Dražany Highlands with an emphasis on forest management and a selection of modern methods of researching objects of human activities in forest. A separate chapter discusses the characteristics of the objects, conservation and the reflection of human activities in art.

Key words – Forest, forest management, Dražany Highlands, archaeology, conservation, cultural heritage, history of Dražany Highlands, objects of human activities in forests, preservation and protection of objects, methods of object survey, non-destructive prospection, archaeological survey, metal detector survey, geological survey, pedological survey, archival survey, dendrochronological survey, airborne laser scanning images, drone, 3D models, remains of human activities in forests, coppice, mining objects, processing and production objects, water tanks, agrarian objects, reflection of human activities in art

Recenzovali:

Mgr. Lenka Kalábová – Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Brně

PhDr. Tomáš Somer, Ph.D. – Univerzita Palackého v Olomouci, Filozofická fakulta, Katedra historie

Autorský kolektiv:

Ing. Zdeněk Adamec, Ph.D., doc. Mgr. Aleš Bajer, Ph.D., Ing. Michal Friedl, Ph.D., Mgr. Aleš Homola, doc. Dr. Ing. Jan Kadavý, Ing. Michal Kneifl, Ph.D., doc. Ing. Robert Knott, Ph.D., Ing. Tomáš Kolář, Ph.D., Ing. Aleš Kučera, Ph.D., doc. Mgr. Lenka Lisá, Ph.D., PhDr. Karel Maráz, Ph.D., doc. Ing. Tomáš Mikita, Ph.D., Mgr. et Mgr. Jakub Novák, Ph.D., doc. Ing. Michal Rybníček, Ph.D., Mgr. Karel Sklenář, PhDr. Pavel Šlězár, Ph.D., Ing. Barbora Uherková, Ph.D., Ing. Tomáš Vichta, Ing. Jiří Volánek

Doporučená citace:

Sklenář, K., Novák, J., Homola, A., Uherková, B., Kadavý, J., Knott, R., Adamec, Z., Kneifl, M., Maráz, K., Bajer, A., Kučera, A., Lisá, L., Volánek, J., Vichta, T., Rybníček, M., Kolář, T., Friedl, M., Šlězár, P., Mikita, T. 2022.

Kritický katalog k výstavě Život v lesích. Mendelova univerzita v Brně: 100 s., ISBN 978-80-7509-867-2 (online ; pdf)

Mendelova univerzita v Brně, 2022

ISBN 978-80-7509-867-2 (online ; pdf)

Obsah

- 1 Úvod (Sklenář, Novák, Kadavý) | 5**
- 2 Charakteristika vybraných území (Sklenář a kol.) | 6**
- 3 Dějiny Drahan s přihlédnutím k vybraným územím | 7**
 - A** Pravěk (Novák a kol.) | 7
 - B** Středověk (Novák, Homola a kol.) | 8
 - C** Raný novověk (Homola) | 10
 - D** Hospodaření v lesích v dobách průmyslové revoluce (Sklenář) | 14
 - E** Doba moderní (Sklenář, Kadavý) | 16
 - Tabulky a obrázky kap. 3 | 18
- 4 Metody průzkumu a výzkumu objektů hospodářské činnosti člověka v lesích | 20**
 - A** Nedestruktivní povrchová prospekce (Novák, Šlězár) | 20
 - B** Archeologický výzkum (Novák, Šlězár) | 21
 - C** Geoarcheologie a pedologie (Bajer, Kučera, Lisá, Volánek, Vichta) | 22
 - D** Život v lesích Drahanské vrchoviny ve světle archivních dokumentů (Maráz) | 25
 - E** Dendrochronologie (Rybníček, Kolář) | 28
 - F** Metody dálkového průzkumu Země pro identifikaci a dokumentaci historických objektů v lesích (Mikita) | 30
 - Tabulky a obrázky kap. 4 | 33
- 5 Pozůstatky lidské činnosti v lesích (Novák, Kadavý a kol.) | 43**
 - A** Těžební a důlní objekty | 43
 - B** Zpracovatelské a výrobní objekty | 43
 - C** Nádrže na vodu | 45
 - D** Agrární objekty | 46
 - E** Pařeziny | 47
 - Tabulky a obrázky kap. 4 | 50
- 6 Odras hospodářské činnosti člověka v umění (Friedl) | 52**
 - Tabulky a obrázky kap. 6 | 54
- 7 Ochrana ohrožených objektů a památková péče (Sklenář) | 56**
- 8 Závěr (Sklenář) | 59**
- 9 Přílohy (Novák) 60**
 - A** I. Území Jih | 60
 - B** II. Území Střed | 71
 - C** III. Území Sever | 83
- 10 Seznamy | 93**

1 Úvod (Sklenář, Novák, Kadavý)

Výstava a publikace **Život v lesích** má ambici alespoň částečně představit život obyvatel v dřívějších dobách v drsné oblasti severozápadně od Brna. Krajina Dražanské vrchoviny (včetně Moravského krasu) je nejen v měřítku ČR výjimečná. Jedná se o oblast se suchými náhorními plošinami a hlubokými žleby, závrtky a propadáními, kraj proslulý svým jeskynním podzemím a propastmi. V současnosti je jako jedna z nejzásadnějších oblastí památkového zájmu považována právě kulturní krajina. Jedná se o území, které vzniklo v určitém časovém období kombinací činností člověka a přírody. Krajinu můžeme klasifikovat mnoha způsoby (Erlích a kol. 2020, 48–78). Známe středověkou krajinu (Sádlo 2008, 139–163), barokní komponovanou krajinu nebo také industriální krajinu (Mitchell, 2002). A právě oblast Dražanské vrchoviny splňuje tyto parametry. Tato země byla od prehistorie po moderní dobu intenzivně spojena s rudnou těžbou a metalurgií i milířovou výrobou uhlí, doloženou i třeba významnými památkami z doby halštatské či z epochy průmyslové revoluce. Současně je to krajina, která zažila intenzivní zemědělskou kolonizaci v 13. století a prudký pokles osídlení v pozdně středověkém období s početným zánikovým horizontem vsí, z nichž jen malá část je památkově chráněna. S pádem zemědělské civilizace na Dražanské vrchovině souvisel místy návrat rozsáhlých lesů a tato skutečnost spolu s divokostí skalních partií a jeskyní Moravského krasu a možností průmyslového využití místních zdrojů a tradic připoutala pozornost osvícenské aristokracie a intelektuálních elit k této krajině, která začala být jako jedna z prvních ve střední Evropě upravována a popularizována pro turistické a rekreační využití (Hertodt, 1669). Tento fenomén zanechal v krajině Moravského Švýcarska, jak byl Moravský kras v 19. století nazýván, množství památkově hodnotných staveb. Krajina od pravěku průmyslově využívaná a spojená důležitými severojižními dopravními trajektoriemi s ostatními částmi Evropy je také krajinou výrazně spojenou s duchovnem, krajinou magickou. Pravěké památky (Býčí skála, Černov) i novověká poutní místa (Křtiny, Vranov) s výraznými a dosud živými kultury uctívání Panny Marie spolu s četnou drobnou sakrální architekturou dokládají intenzitu prožívání spirituálních kontaktů společnosti obývající danou oblast.

HLEDISKO LESNICKÉ

Ač les poskytuje dobré podmínky pro zakonzervování nejrozličnějších typů objektů historické hospodářské činnosti člověka, jsou tyto ohrožovány a pravděpodobně i poškozovány, ačkoliv jsou chráněny zákonem o státní památkové péči č. 20/1987 Sb. Je známo, že v současné době postihla naše lesy kalamita obrovských rozměrů, která v novodobé historii lesnictví nemá v ČR obdoby. S ohledem na nutnost jejího zpracování je možné očekávat výrazný výskyt a pohyb lesnické techniky v lesích. Je proto možné předpokládat ohrožení a pravděpodobně i poškozování objektů historické hospodářské činnosti člověka v lesích. Nutno zde však na druhou stranu ale konstatovat, že vlastník lesa pravděpodobně ani neví, jaké objekty ochrany památkové péče v lese se na jeho majetku nacházejí a jak je má chránit. Především na tuto skutečnost svým zaměřením projekt reagoval a vydal metodiku „**Metody a postupy ochrany antropogenních objektů historické hospodářské činnosti člověka v lesích**“ směřující k odborné lesnické veřejnosti (Kadavý a kol., 2022).

HLEDISKO PAMÁTKOVÉ PÉČE

Z pohledu památkové péče je ochrana antropogenních prvků v lese spíše okrajovou záležitostí a soubor zejména archeologických památek nacházejících se v lese vedených v Ústředním seznamu kulturních památek se pohybuje v řádu jednotek procent z celkového počtu objektů. Rovněž plošná ochrana kulturních statků se nezaměřuje na tento specifický typ krajiny. Cílem projektu ovšem nebylo legislativně rozvinout ochranu kulturních statků, ta je v rámci možností řešená dobře, ale spíše pomoci odborníkovi využít nové dynamicky se rozvíjející nedestruktivní metody identifikace objektů v lesích. Týká se to zejména využití veřejně dostupných zdrojů dálkového průzkumu Země. Neméně důležitou součástí projektu byla identifikace a popularizace tohoto typu kulturní krajiny (myšleno les a pozůstatky historické hospodářské a jiné činnosti v něm) mezi vlastníky, hospodáři, úředníky státní správy či samosprávy, ale také širokou veřejností. Projekt proto měl nabídnout všem výše

uvedeným složkám společnosti postupy, jak se zachovat v případě identifikování této opomíjené součásti našeho kulturního dědictví na území lesa. Postupy byly upřesněny v rámci metodiky **Památková ochrana pozůstatků lidské činnosti v lesích** (Sklenář a kol. 2022).

HLEDISKO ARCHEOLOGICKÉ

Hlavním cílem archeologické části projektu bylo v terénu identifikovat a náležitě zdokumentovat relikty dochovaných pozůstatků hospodářské činnosti v lesích. Důležitou

rolí v rámci terénní prospekce mělo také zhodnocení stavu dochování objektů, protože intenzivní lesnická hospodářská činnost se velmi často nepříjemně podepsala na jejich stavu zachovalosti. Velmi ohrožené a částečně již narušené památky se tak ve vybraných případech staly předmětem potenciálního záchranného a badatelského předstihového archeologického výzkumu. Jeho realizace umožnila nejen např. pohled do vnitřního uspořádání milířů, ale získaný materiál byl využit k návazným environmentálním analýzám a rozborům. Výsledky archeologické prospekce se staly součástí výše uvedených metodik.

2 Charakteristika vybraných území (Sklenář a kol.)

První zájmová oblast (pracovně označená jako Jih) o rozloze 5 km² se rozkládá v jižní části Drahanské vrchoviny na katastrálním území obce Pozořice. Prudce stoupající svahy zde vytvářejí členitou krajinu, rozbrázděnou úzkými údolními drobných vodotečí, z nichž nejvýraznější je Kovalovický potok, pramenící ve střední části vymezené oblasti, a Vítovický potok, který tvoří její východní hranici. Lokalita Jih má průměrnou nadmořskou výšku 480 m n. m. (rozsah nadmořských výšek 316–509 m n. m.), lesnatost 96 % s listnatými lesy s převahou dubu a habru.

Zájmová oblast Střed o rozloze 5 km² se rozkládá u západního okraje Moravského krasu a Rudické plošiny, přímo nad Arnoštovým údolím. Zasahuje především do katas-

trálních území obcí Klepačov a Olomučany. Spíše méně členitý rovinatý terén zvrásňuje velmi příkrá a hluboká údolí dvou menších vodotečí. Lokalita Střed má průměrnou nadmořskou výšku 380 m n. m. (rozsah nadmořských výšek 272–474 m n. m.) a lesnatost 79 % s převážně listnatými lesy s převahou buku a dubu.

Zájmová oblast Sever o rozloze 5 km² se nachází v centrální části Drahanské vrchoviny na katastrálních územích Holštejn, Housko a Šošůvka. Jde o málo členitou oblast s mělkými a širokými údolními řeky Luhy a Holštejnského potoka. Průměrná nadmořská výška je 550 m n. m. (rozsah nadmořských výšek 490–595 m n. m.) a jde o lokalitu s nejvyšší lesnatostí 97 %, kde převažují jehličnaté lesy s převahou smrku.

3 Dějiny Drahan s přihlédnutím k vybraným územím

A Pravěk (Novák a kol.)

DRAHANSKÁ VRCHOVINA V PRAVĚKU

Doklady nejstaršího paleolitického (cca 1000 000 až 9600 př. n. l.) osídlení Drahanské vrchoviny registrujeme především v jeskyních Moravského krasu. Vůbec nejstarší dlouhodobější setrvávání člověka neandrtálského je doloženo v jeskyni Kůlna a datováno je do doby středopaleolitické (300 000 až 40 000 př. n. l.). Nejmladší stopy osídlení lovců a sběračů řadíme do pozdního paleolitu (11500 až 9600 př. n. l.). Spojeny jsou již s člověkem moudrým a zachyceny byly archeologickými výzkumy v již uvedené jeskyni Kůlně. Oblast Moravského krasu představovala jedno z center magdalénienské kultury na našem území. Nálezy jsou doloženy v 32 jeskyních či skalních dutinách. Největší koncentrace nálezů pochází z jižní části regionu (Neruda–Oliva 2020, 23–55).

S příchodem prvních zemědělců v neolitu (cca 5500 až 4200 př. n. l.) se výrazně proměňuje charakter osídlení. Vyhledávány byly především nížinné oblasti s kvalitními půdami vhodnými k zemědělství. Sídliště byla zakládána zejména na místech orientovaných k jihu, v dosahu řek a drobnějších přítoků, zároveň však dostatečně chráněných před záplavami. Drahanská vrchovina takových vhodných míst k osídlení příliš nenabízela, přesto evidujeme četné doklady opětovného osídlení v jeskyních Moravského krasu. Pobyť neolitického člověka v nich měl však spíše krátkodobý charakter. Jednalo se tedy spíše o útočiště a sezónní tábořiště během průchodu krajinou či průzkumu oblasti (Bartík 2020, 57–89).

V následujících pravěkých obdobích bránily nepříznivé klimatické podmínky Drahanské vrchoviny vytvoření trvalejšího zemědělského osídlení. Region sloužil spíše ke krátkodobému setrvávání, k prospekční činnosti či k budování opevněných refugií, která byla vyhledávána v době ohrožení.

DOKLADY PRAVĚKÉHO OSÍDLENÍ ZÁJMOVÝCH LOKALIT

Doklady pravěkého osídlení máme v rámci sledovaných území doloženy pouze na lokalitě Jih. Strategické polohy místních kopců s výhledem na otevřenou krajinu, kde Vyškovská brána zvolna přechází do Dyjsko-svrateckého úvalu, lákaly člověka k tvorbě opevněných refugií. Z konkrétních lokalit lze jmenovat výšinné opevněné sídliště Rékovi, hradiště Hlásnice a tzv. Hrádek u Vítovic (Bálek–Čižmář–Rakovský 1984, 101–102; Čižmář 2004, 209–212).

Hradiště Hlásnice se nachází asi 1,5 km severovýchodně od středu obce Pozořice na jižním okraji Drahanské vrchoviny v trati Hlásnice (375 m n. m.). Východní a jižní stranu lokality vymezují příkré svahy, které na východě sestupují do údolí Kovalovického potoka a na jihu do současné zástavby Viničných Šumic. Dle aktuálního zaměření lokality, provedeného na podkladech LLS a terénního průzkumu, lze konstatovat, že hradiště má přibližně čtyřúhelníkový tvar o rozměrech stran cca 210 x 130 x 152 x 152 m a rozlohu asi 2,8 ha, což se výrazně odlišuje od údajů dosud uvedených v literatuře. Plocha byla měřena od hrany vnějšího valu po hranu přirozené plošiny. Hradiště bylo chráněno dvěma příkopy, přičemž délka vnějšího činí 286 m a délka vnitřního 230 m. Příkop je na několika místech porušen mladšími úvozovými cestami. Dle nových zjištění M. Šmída by lokalita měla být osídlena v období kultury s moravskou malovanou keramikou z mladší doby kamenné, kulturou s nálevkovitými poháry a s kanelovanou keramikou z pozdní doby kamenné a dále v období pozdní doby bronzové (Čižmář 2004, 209–210; Obr. 3-1).

Tzv. Hrádek u Vítovic je vzdálen přibližně 1,1 km od středu Vítovic. Lokalita se nachází v nadmořské výšce 400 m nad úzkým údolím Vítovického potoka. Centrální část hradiště tvoří drobná kruhová vyvýšenina s průměrem 30 m, která okolní terén převyšuje o 5 až 10 m. Chráněna zřejmě byla drobným příkopem. Plochu hradiště na severozápadě vymezuje přirozená hrana svahu klesajícího do údolí. Zbývající strany jsou obehnány kruhovým příkopem a výrazným valem. Jeho koruna převyšuje dno

příkopu o 2,9 až 3,6 m, hloubka příkopu oproti vnějšímu terénu kolísá od 0,4 až po 1,6 m. Délka valu činí přibližně 250 m a plocha hradiště má výměru 0,9 ha. Lokalita byla původně považována za pozůstatky středověkého hrádka (odtud označení Hrádek u Vítovic), drobnou sondáží z let 1982 a 1988 se však podařilo získat ve vnitřním areálu i v prostoru předhradí materiál, který lze zařadit ke kultuře jevišovické z pozdní doby kamenné a kultuře horákovské z doby halštatské (Čížmář 2004, 210–211; Obr. 3-2).

Výšinné opevněné sídliště Rékovi je vzdáleno asi 1,5 km severovýchodně od středu Pozořic. Jde o plošinu v nadmořské výšce 385 m, která ukončuje širokou ostrožnu. Ta je kromě severní strany vymezena údolními dvou vodotečí, na východě Kovalovickým potokem a na západě bezejmennou vodotečí (jednou ze zdrojnic Kovalovického potoka). Pozůstatky opevnění v podobě příkopu (bez dochovaného valu) lze sledovat zejména podél západního a východního okraje, kde však nabízel dostatečnou ochranu přirozený sklon svahu. Severní šiji ostrožny kromě příkopu zabezpečoval také val, který je však na několika místech přerušen. Vzhledem k absenci náležitě vyhodnocených archeologických výzkumů lze lokalitu datovat pouze rámcově do pozdní doby kamenné (Čížmář 2004, 212).

B Středověk (Novák, Homola a kol.)

Vyvýšená vnitřní krajina Dražanské vrchoviny byla stabilně a rozsáhle osídlena až relativně pozdě, v rámci dalekosáhlého procesu vrcholně středověké kolonizace v 13. století. Relativně hustá sídelní síť ovšem vydržela jen přibližně dvě století, aby v téměř stoletém období vnitřní nestability a chronické války v pozdním středověku z významné zčásti opět zanikla (Černý 1983, 423–432). Od sledu markraběcích válek v závěru 14. století až po pro Moravu zničující epilog husitských bouří během česko-uherského konfliktu v dekadě 1468–1478 byla Dražanská vrchovina postižena válečnými kampaněmi i neméně ničivou drobnou válkou působící devastaci a depopulaci sídelní krajiny (Homola-Sklenář–Stránská 2018, 230–243).

Na tomto hromadném úbytku sídel se nepochybně podílela synergie více krizových faktorů. Interpretace tohoto fenoménu je možná pouze na základě archeologických pramenů, které však obvykle umožňují pouze konstatovat

zánikový horizont. Ve venkovských sídlištích archeologický výzkum třeba jen výjimečně nachází stopy bojů (Unger 2012, 176–191), které se zpravidla váží k archeologickým situacím u hájených opevněných sídel.

Některé vsi patrně zanikly přímým zásahem válečných událostí, na ukončení života řady sídlišť se ale také mohl podílet nepřímý vliv chronické války působící celkové zvýšení nejistoty a nebezpečí v krajině, především kriminality na komunikacích, tvořících jemné citlivé předivo civilizace propojující mocenská a ekonomická centra s nejbližšími enklávami sídlištní periferie, jejichž přerušování působí zchudnutí a civilizační regres. Nelze pominout také hladomory postihující válkou ničená území, morovou pandemií sužující od poloviny 14. století Evropu a umocnění šíření nemocí pohyby a koncentracemi zbrojného lidu v čase válek. Další významný faktor zániku a trvalého opuštění celé řady sídel v nepřilíhající zemědělsky vhodném území vrchoviny tvořila souběžná změna klimatu, kdy po ukončení vrcholně středověkého klimatického optima došlo ve 14. století k nástupu chladnějšího a vlhčího počasí malé doby ledové omezujícího dále potenciál úrodnosti půd vrchoviny.

Proč tento zevrubný úvod? Protože právě v závěru středověku se vytvořila základní konfigurace vzhledu významné části Dražanské vrchoviny a rozložení jejích lesních porostů.

DOKLADY STŘEDOVĚKÉHO OSÍDLENÍ ZÁJMOVÝCH LOKALIT

Lokalita Jih

Nejpozději na počátku 14. století (pravděpodobně již v 2. pol. či závěru 13. stol.) vznikl ve vzdálenosti 1,8 km severozápadně od centra Viničních Šumic hrad Vildenberk (Obr. 3-3). Mimořádné rozměry jádra hradu řadilo stavbu mezi největší moravské hrady. Byly to právě jeho rozměry, které vyvolaly pochybnosti o zakladateli stavby. Přestože je Vildenberk písemně doložen až v přídomku Půty z Vildenberka roku 1318 a předpokládá se, že právě tehdy byla stavba šlechtickým rodem dokončena, nejstarší keramiku z hradu je možné klást již do druhé poloviny 13. století. Vzhledem k tomu, že k roku 1297 je doložen vlastnický vztah českého krále Václava II. k Pozořicím, přiklání se někteří autoři k možnosti, že Vildenberk byl založen panovníkem. V majetku pánů z Vildenberka zůstal až do roku 1371, kdy bylo celé panství prodáno za úctyhodných 4300 hřiven grošů markraběti Janu Jindřichovi. Co vedlo pány

z Vildenberka k prodeji hradu zůstává neobjasněno stejně jako to, jak se získanou sumou naložili. Faktem zůstává, že ztráta domovského hradu měla pro představitele rodu fatální důsledky a po roce 1371 takřka úplně mizí z písemných pramenů (Bolina 1984, 163–165; Bolina–Doležel 1988, 338, 341, 344; Plaček–Procházka 1993, 201–210; Kovář a kol. 2013, 418–422; Mlateček 2022, 460–464).

Vildenberk se skládal ze tří částí – protáhlého vlastního hradu s vyvýšenou akropolí u východního okraje, malého kosouhlého předhradí a obdélného předpolí, které odděluje postupně se zahlubující úvoz od rozlehlého výrobního areálu. Hradní jádro má rozlohu přibližně 0,4 ha, předhradí 0,1 ha, předpolí 0,5 ha a výrobní areál asi 1,1 ha. Po zániku hradu došlo k téměř kompletnímu rozebrání nadzemního zdiva, které bylo využito na stavbu šlechtického sídla a barokního kostela v Pozořicích. Zastoupení kamenné suroviny jako stavebního materiálu bylo v případě Vildenberka marginální a k budování zděných konstrukcí byly ve velké míře používány pálené cihly. Jejich fragmenty i celé kusy je dosud možné nacházet roztroušené po celé lokalitě. Rezidua zděných struktur lze částečně zaznamenat podél severní, severovýchodní a východní části předhradí. Nálezy prejzů v jihozápadní části akropole dokládají využití pálené střešní krytiny (Bolina 1984, 159–166; Procházka–Plaček 1986, 202–203; Bolina–Doležel 1988, 338, 341, 344; Plaček–Procházka 1993, 201–210; Doležel 1999, 179–180; Kovář 2007, 505; Plaček 2007, 690–691; Kovář a kol. 2013, 415–433).

Výrobní areál hradu vznikl na pozvolném svahu, který byl těžbou materiálu na výrobu cihel uměle srovnáván. K těžbě potřebné hlíny sloužily zřejmě také další terénní deprese orientované podél současné hrany prostranství. Těsně pod ní se nachází také menší obslužná komunikace (Obr. 3-4). Mezi dosud nejnapadnější objekty areálu patří především tři zahluobené nálevkovitě tvarované cisterny využívané pro pálení, hašení či uskladnění (zrání) vápna. Ty byly vzájemně propojeny mělkým kanálem, který sbíral vodu z prostoru nad areálem a odváděl ji do údolí Kovalovického potoka. U této vodoteče bylo rovněž identifikováno poměrně nevýrazné milířiště, které však nemůže být spojováno s výrobními aktivitami 14. století. S cihlářskou výrobou prokazatelně souvisela baterie tří pecí zadlabaných do svahu s přilehlými hliníky. Vzorkováním obvalů došlo ke zjištění, že některé z nich sloužily také k příležitostnému pálení vápna (Kos 2015, 79–84; Kos 2018, 291–294).

Do souvislosti se středověkým osídlením na lokalitě Jih je možné pravděpodobně klást také tzv. Hradištěk u Je-

zery. Zaniklý opevněný útvar se nachází na malé ostrožně mezi Kovalovickým potokem a jeho pravobřežní zdrojnicí. Lokalita se neobjevuje v žádných písemných pramenech a není z ní znám žádný archeologický materiál. Jakákoli datace je tak nejasná a nepodložená konkrétními fakty. Nepřesvědčivé zůstávají také doklady opevnění. V literatuře citovaný polozasunutý příkop široký 10 až 12 m totiž na několika místech narušují úvozy. Situace dle dat LLS by spíše nahrávala skutečnosti, že se v tomto případě o příkop nejedná. Zůstává tak jen drobná víceméně obdélná severní část a k jihu postupně sestupující úzký hřbet bez jakýchkoli dokladů zděných staveb (Plaček 2007, 252).

Lokalita Střed

Doklady nejstaršího osídlení jsou spojeny až s obdobím vrcholného středověku. Nacházela se zde jádra dvou středověkých vesnic – Klepačov a Polom. Klepačov se v písemných pramenech poprvé připomíná až k roku 1532 již jako pustá ves. Založena však byla pravděpodobně již v závěru 13. století. Osada byla obnovena před rokem 1718 a sloužila jako dělnická kolonie pro zaměstnance nedalekých železáren. S původní středověkou podobou vsi lze spojit pouze pozůstatky zaniklé plužiny v lesích na východ a severovýchod od dnešní zástavby (Nekuda 1961, 124; Černý 1992, 69; Doležel 2003, 139–145; Hosák 2004, 313).

V nedávné době byla u severního okraje Klepačova objevena středověká fortifikace. Rozkládá se na ostrožně v nadm. výšce 325,4 m, která vystupuje nad údolím řeky Punkvy, jejíž soutok se Svitavou se nachází jen 400 m na západ. Jižní část lokality nenese žádné fortifikační prvky a má trojúhelníkovitý tvar, který se směrem k jihu zužuje. Vlastní nepravidelné severní jádro s osami 19 × 21 m je obeháno příkopem, nad jehož dno vystupuje do výšky maximálně 2 m. Šířka příkopu činí při horním okraji 12 m, u plochého dna lze naměřit něco mezi 5 a 6 m. Val je značně erodovaný a nevýrazný (Obr. 3-5). Keramické nálezy získané povrchovým sběrem na koruně severovýchodního a severního úseku valu kladou počátek tohoto opevnění do druhé poloviny 13. století (Štětina 2019, 190–202).

Zaniklá středověká osada Polom se nachází asi 2 km severovýchodně od středu Olomučan a 2 km východně od středu Klepačova v nadm. výšce 440–450 m (Obr. 3-6). Pozůstatky osady rozpoznal v roce 1980 E. Černý při systematickém průzkumu lesů mezi Rudicemi a Olomučany. V písemných pramenech Polom figuruje poprvé roku 1432, od roku 1526 je již osada označena jako pustá. E. Černý

dokázal identifikovat celou řadu pozůstatků staveb v intravilánu vsi, z nichž v současnosti dokážeme ověřit jen několik málo jedinců. Vesnice se zřejmě skládala celkově z 11 usedlostí, z nichž 6 bylo E. Černým bezpečně rozpoznáno. Dosud nejvýraznější je dlouhá lineární deprese (vodní příkop), na který navazuje "hrázovitý" útvar a drobný rybníček, jenž za příznivých podmínek stále dokáže zadržovat vodu. Provedená malá sonda v jedné z usedlostí objevila fragmenty keramiky datované do 13. až počátku 16. století (Nekuda 1961, 108; Černý 1992, 70–71; Slezák 2001, 11–12; Hosák 2004, 308; Merta–Hošek 2007, 37). Nové výzkumy přinesly doplňující zjištění o vnitřní zástavbě Polomi. Kromě předpokládaných obytných staveb byla prokázána existence kovárny, která fungovala i po zániku vsi v 16. století a musela tak úzce souviset s nedalekými zdroji železné rudy (Merta–Hošek 2007, 37–44; Merta 2011, 185).

Lokalita Sever

Pozůstatky lidských aktivit spojených se středověkým obdobím zde byly do krajiny otisknuty prostřednictvím zaniklé vesnice Bohdalůvka a jejího zemědělského zázemí, které lze rekonstruovat na základě zachovalých reliktních plužin. Stopy po vsi se nacházejí podél krajů lesní louky vzdálené 1,8 km severoseverovýchodně od Holštejna a 1,4 km jihozápadně od Houska v nadm. výšce 570 až 580 m (Obr. 3-7). Během své prospekce dokázal E. Černý rozpoznat 7 usedlostí (celkem odhaduje, že se ves skládala ze 14 usedlostí). Na protilehlé východní straně dále identifikoval zbytky 8 kamenných tarasů, které zřejmě navazovaly na již nedochovanou řadu domů. Pomocí drobných sond byl získán početný soubor keramických fragmentů, datovaný do 2. pol. 13. století až konce 14. století. V jižní části intravilánu vesnice se dosud nachází pozůstatek původního rybníka, který dnes slouží jako kalíšť (Nekuda 1961, 53; Černý 1992, 54–55; Hosák 2004, 311; Kolomazníček 2021, 71–72, 129, 148–151).

Raný novověk (Homola)

ZALESŇOVÁNÍ DRAHANSKÉ VRCHOVINY A POČÁTKY INDUSTRIALIZACE

Les je jednoduchou přírodovědnou definicí ekosystém s převažujícími stromovými dřevinami o výšce alespoň

5 metrů se zápoji korun minimálně 25 %.¹ V raně moderním období 16.–18. století však tuto charakteristiku patrně významná část lesů nespĺňovala. Intenzivní využívání lesů stále početnější populací způsobilo, že část porostů hospodářsky využívaných lesů byly pařeziny s krátkým obmýtim (výmladkové lesy) a měla podobu nízkého lesa tvořeného polykormony – více kmeny vyrůstajícími z jednoho pařezu, část byla využívána jako rozvolněný ohrazený pastevní les se spíše slabým korunovým zápojem. Vysoký les poskytující kvalitní stavební dřevo byl ve výrazné menšině, například instrukce císaře Rudolfa II. pro krkonošské lesy stanovila, že nejméně jedna šestina lesů musí být udržována jako plnokmeny (Cílek 2022, 44). Teprve od konce 18. století započal postupný proces nahrazování výmladkového lesa lesem vysokokmenným, který běžně známe dnes, přičemž na Moravě probíhal proces nejpomaleji (Cílek 2022, 54). Toulavá seč (historický způsob kácení stromů jejich výběrem podle potřeby druhu nebo typu dřeva) byla od 16. století pozvolna doplňována a později i nahrazována pasečným hospodařením. Od druhé poloviny 18. století se rozšířily holoseče – tedy jednorázové vykácení všech dřevin na určitém lesním území (zpravidla s limitovanou šířkou paseky na maximálně dvojnásobek výšky káceného porostu) s následnou umělou obnovou lesa hospodářským plánovaným setím semen dřevin, anebo seče clonné (obnova vykáceného lesa vzniká pod ochranou mateřského porostu). Dlouhé a úzké paseky bránily devastaci obnaženého lesa vichřicemi.

Území souvislého stromového porostu představuje jeden z archetypálních prostorů člověka. V mírném klimatickém pásu a zvlněném terénu les vždy tvořil významnou součást životního prostředí lidské společnosti. V raném novověku byl les komplexním organismem s mnohačetným významem; na jedné straně byl hospodářskou věcí s delší časovou výtěžností a obnovou (odpovídající podobě lesa – krátkodobou u lesů výmladkových, střednědobou v případě lesa tzv. sdruženého tvořeného v raném novověku běžnou kombinací pařezin a vysokého lesa, dlou-

1 Jde o obecnou nekodifikovanou definici pro naše prostředí; dle definice Organizace pro výživu a zemědělství Spojených národů je třeba les jakoukoli plochou souše větší než 0,5 ha se zápojem korun stromů přinejmenším 10 % a výšky minimálně 5 m, jež není prvotně využívána pro zemědělské či jiné nelesnické účely (de facto velmi řídký „parkový“ les či hustěji porostlá buš je dle této definice lesem. Naše jediná právní, a spíše bizarní, definice lesa je pak uvedena v lesním zákoně č. 289/1995 Sb., který popisuje les jako „lesní porosty s jejich prostředím a pozemky určené k plnění funkcí lesa“.

hodobou v případě lesa vysokého). V předmoderní době představovalo dřevo nejdůležitější energetickou komoditu a zásobnicí stavebního materiálu, les byl zdrojem lovené zvěře, medu či léčivých rostlin, současně ale také tvořil životní prostředí lidské společnosti. Les tvořil ekosystém, jenž byl domovem vegetace i početné fauny, retenčním územím napomáhajícím regulací vod, ale také pracovištěm řady lesních řemesel či refugiem umožňujícím ve válečných časech najít útočiště před plenícími armádami a vraždícími tlupami soldatesky. Z období raného novověku v období třicetileté války máme doložen bezpočet záchranných útěků poddaných s dobytkem a vším, co bylo možné odnést, do lesních úkrytů. Ve zkoumaném území může posloužit jako příklad známá událost dobytí Nového hradu u Adama švédskou výpravou roku 1645, kterou k hradu ukrytému v lesnatém kopcovitém území dovedl zrádný sedlák Vokoun. Antropogenní odlesňování a kultivace lesa na Dražanské vrchovině probíhala již od pravěku v souvislosti s pastvou a se zpracováváním rud, ale k rozsáhlému odlesnění došlo až vytvořením plužin vrcholně středověkých vsí, které pokryly část povrchu vrchoviny. Je zřejmé, že k rozlehlejšímu odlesnění či hospodářské kultivaci lesů docházelo lokálně kolem velkých sídelních enkláv a center i dříve. Například z archeologických výzkumů u hradiště Vladař v západních Čechách vyplývá rozsáhlé hospodářské využívání okolní krajiny a podobně tomu jistě bylo třeba u největšího moravského opida Staré Hradisko (Sádlo 2008, 119–137). Po výše uvedeném zhroucení vrcholně středověkého osídlení v 15. století je možné předpokládat, že se území opuštěných sídel navracelo do přírodního stavu před kolonizačním vymýcením a plužiny zaniklých vsí byly postupně opět ovládnuty lesními porosty.

Do raného novověku tedy lesy Dražanské vrchoviny vstoupily plošně posílené a sídelní struktura byla řidší, a přestože byla později v barokním období doplněna několika obnovenými sídly (třeba Holštejn) či nově založenými vesnicemi (Rogendorf, Molenburk, Housko, Karolín), již z větší části odpovídala dnešnímu stavu.

Tři století středoevropského raného novověku jsou spojeny převažujícími trendy hospodářské a kulturní prosperity, vzestupu přírodních věd a technologických inovací, demografického růstu a nikoli na posledním místě dalekosáhlými podnikatelskými aktivitami vrchnosti. V rámci šlechtického podnikání sídelní strukturu krajiny stále častěji doplňovaly hospodářské dvory, doly, hutě a hamry, mlýny, pivovary, sklárny, vápenky a pily. Vsi zaniklé v po-

zdním středověku nebyly často obnovovány, a to nejen na jalových půdách vrchovin a podhůří, ale třeba i na nepoměrně úrodnějších územích Dyjsko-svrateckého úvalu (Svoboda a kol. 2016, 227–228), na jejich místě však někdy vznikaly hospodářské dvory a na jejich plužinách polnosti, pastviny a rybníky.

V tomto období tvoří dalekosáhlou výjimku katastrofa třicetileté války, která se jako součást stoletého občanského konfliktu mezi evropskými náboženskými frakcemi a mocnostmi přelila od 60. let 16. století do 60. let 17. věku od Francie po Polsko. Na válečnou devastaci, hospodářský propad a rozsáhlé populační ztráty válkou, hladomory a epidemiemi zeslabeného obyvatelstva v naší zemi poukazují ještě výsledky lánových rejstříků z let 1669–1679 (nejstarší dochovaný katastrální soupis poddanské půdy a usedlostí na Moravě shrnující údaje dvou lánových vizitací, z nichž první zachytila situaci v letech 1656–1657). Dalekosáhlá katastrofa třicetileté války provázená obřím populačním úbytkem se však již převážně neprojevila na základním stavu sídelní struktury, přestože byla některá sídla dočasně vylidněna a na dlouhá desetiletí po skončení války provázel život českých a moravských vesnic vsudypřítomný jev ruin opuštěných usedlostí – poustek. Po dobu několika desetiletí následujících po roce 1648 opět docházelo k zarůstání kulturní krajiny expanzí křovinatých porostů a rychle rostoucích pionýrských dřevin (bříza, osika, vrba) do zemědělských pozemků opuštěných gruntů. Velká spotřeba stavebního dřeva na obnovu zničené země současně vedla k masivnímu kácení a rozšíření území s divokým porostem keřů a náletových stromových dřevin.

Po poválečné regeneraci došlo v posledních dekadách 17. století k všeprostopujícímu nástupu barokní kultury a obnovení prosperity, pevnému zformování hospodářské krajiny v režii panských velkostatků a k energickému budování a obnovování výrobních zařízení – a tedy i k nevyhnutelné exploataci lesů, které poskytovaly jediný zdroj tepelné energie až do masového rozšíření těžby a distribuce minerálního uhlí v 19. století.

V krasové části Dražanské vrchoviny se hospodářský rozvoj projevila zejména mohutným rozmachem železářství navazujícím na dávnou metalurgickou tradici v území bohatém na snadno dostupné a hutním způsobem zpracovatelné železné rudy a současně s hojným výskytem dřeva z lesů pro milířovou výrobu dřevěného uhlí. Na liechtensteinském panství Nový Hrad – Pozořice a blanenském panství Gellhornů (od roku 1766 Salmů-Reifferscheidtů)

tak došlo v posledních desetiletích 17. století a ve století 18. k mohutnému rozmachu vrchnostenského průmyslového podnikání.

V novohradském panství v místech, kde se Křtinský potok vlévá v dnešním Adamově do řeky Svitavy, působil již od středověku hamr Althamr (doložený roku 1506), V 60. letech 16. století založili majitelé panství Nový hrad, páni z Boskovic, nedaleko odtud na řece Svitavě nový hamr, ze kterého se vyvinula osada Hamry. Po smrti Jana Šembery z Boskovic roku 1597 zdědili panství Nový hrad a Pozořice Liechtensteinové a osada Hamry byla v 2. polovině 17. století přejmenovaná po Janu Adamovi Ondřeji knížeti z Liechtensteina (1662–1712) na Adamov. Železářský podnik s vysokou pecí doloženou již k roku 1632 byl přestavěn a rozšířen v 80. letech 17. století. Velký rozvoj spojený s výrobou litinového zboží pro vojenské zakázky vedl v 30. či 40. letech 18. století k vybudování nové huti Františka v Josefském údolí Křtinského potoka.

Gellhornské železářny s vysokou pecí vznikly na řece Punkvě v Blansku již na přelomu 17. a 18. století, železářský průmysl v Blansku pak na rozsáhlý podnik povýšili od poslední třetiny 18. století noví vlastníci, majitelé rájeckého panství, starohrabata a později knížata Salm-Reifferscheidt.

Vedlejším produktem úspěchu železáren byl podíl na ekologické krizi vinou likvidace souvislých lesních porostů pro získání hlavní energetické suroviny – dřeva. Dřevouhelné hutní provozy vyžadovaly trvalý přísun dřevěného uhlí vypalovaného v milířích, které pohlcovaly množství lesního dřeva. Vedle rozsáhlé milířové výroby dřevěného uhlí byly raně novověké lesy živým prostorem působení celé řady dalších lesních řemesel. Z uhlí lesního dřeva se vyráběla potaš (uhličitan draselný – bílá sůl kyseliny uhličitě s mnohačetným využitím k výrobě skla, bělení, barvířství, farmacie atd.) a kolomaz (z dehtu a tuku vyráběné mazadlo), v lesích bylo prováděno tesání šindele a smolaření, včelařství, česání lesního chmele, kosení lesní trávy, hrabání mechu a listů na stelivo atd. Rozsáhlá území lesních porostů byla využívána pro pastvu dobytka, ovcí a prasat. V lesích byly také vykonávány poddanské lesní roboty, k roku 1587 je například doloženo vykonávání lesních robot (kácení a odvoz dřeva) na pozořickém panství (Nožička 1957, 65). Běžně prováděné toulavé seče, pařezení a pastva často měnily lesní pozemky na krajinu rozvolněných lesních porostů se světlinami a občasnými soliterními výstavky (vysokokmenné stromy ponechané jako zdroj osiva), dnes označovanou jako krajinu středních či sdružených lesů.

V rámci tématu hospodaření v raně novověkých lesích na Dražanské vrchovině je pak nikoli na posledním místě nutné zmínit, že se v její severní části dochovaly relikty mimořádného raně novověkého vodohospodářského díla, dřevoplavebního kanálu Suchý – Šmelcovna. Pozoruhodné, technicky náročné dílo sloužilo k plavení dřeva z rozlehlých lesů kolem vrcholu Dražanské vrchoviny (Skalky 735 m n. m.) k boskovické pile Šmelcovna. Pro nedostatek pramenů není dosud jisté, kdy byl necelých osm kilometrů dlouhý kanál překonávající 285 metrů výškového rozdílu vybudován. Dle nepřímých důkazů a hypotetických návrhů shromážděných Františkem Mlatečkem existují tři variantní možnosti kladoucí vznik kanálu do období vlastnictví boskovického panství Edery ze Štiavnice (1547–1567), velké stavební aktivity boskovické vrchnosti Morkovských ze Zástřizl kolem roku 1670, anebo lesního hospodaření boskovických Dietrichsteinů po roce 1763 (Mlateček 2007, 23–28).

Raně novověké ohrožení lesních porostů a nadměrné odlesnění je starý fenomén, který u nás poprvé nastal již jako vedlejší projev monumentálního civilizačního skoku vrcholně středověké kolonizace českých zemí. Rozsáhlá půdní eroze způsobená odlesněním vrchovin a podhorských oblastí zcela změnila podobu říčních údolí a přispěla k rozšíření zátopových oblastí a lužních lesů (Sádlo a kol. 2008, 159–160). Odrazem dopadů vrcholně středověké masivní exploatace lesů v českých zemích byla pozornost, již ochraně lesních porostů věnoval Karel IV. kolem roku 1350 ve svém nakonec neprosazeném zákoníku Codex Carolinus (nesprávně nazývaném Maiestas Carolina) obsahujícím například zákaz kácení v komorních lesích mimo souší a vývratů či zákaz loupání stromů (Nožička 1957, 50). Odraz lesní krize 18. století pak můžeme spatřovat v současných vážných ekologických a environmentálních obtížích českomoravských lesů.

Nedostatek dřeva na konci 17., stále více pociťovaný v 18. století, byl tedy obecný a měl dlouhodobé příčiny. Již v průběhu 16. století se na některých panstvích projevoval nedostatek topného i stavebního dřeva a nedostatek dřevěného uhlí vedl již v té době k prospekci jeho kamenného ekvivalentu. Lesní instrukce a lesní řády vydávané správami panství od 16. století dokládají vědomý nedostatek dřeva a zájem o lesní hospodaření (Nožička 1957, 50). Instrukce stanovují, aby byly měřeny lesy nejen co do rozlohy, ale i míry těžby a aby byla těžba přiměřená (Nožička 1957, 59). Horní řád pro vřatislavské biskupství (právní ustanovení

horního práva, tj. pro oblast dolování a hornictví) stanovuje již roku 1541, že lesy mají být rozděleny tak, aby než se dokácí jejich poslední díl, v prvotních již opět dosáhly mýtné zralosti (Nožička 1957, 61).

Masivní exploataci lesů však nepůsobila jen lesní řemesla dodávající suroviny pro podnikání rané průmyslové revoluce 18. století; lesy se nacházely ve špatném stavu vinou všeobecné nadměrné těžby dřeva a využívání lesní pastvy, ale také kvůli přírodním kalamitám devastujícím narušené lesní porosty. Masivní spotřeba dřeva působila odlesnění, půdní erozi a zhoršení klimatu.

Všeobecná energetická „dřevěná“ krize raného novověku ohrožující zájmy a hospodářský rozmach států vedla v habsburské monarchii k vydání prvních zákonů na ochranu lesů. Stát přistoupil k regulaci nakládání s lesy za vlády císaře Karla VI. (1711–1740), kdy byl proveden soupis lesů a jejich kategorizace, roku 1736 byly zavedeny lesní hospodářské plány pro panské lesy a především byly připraveny lesní řády, které ale císař neprosadil. K vydání prvního obecného zákona regulujícího nakládání s lesy v českých zemích došlo až za vlády jeho dcery Marie Teresie roku 1754 vydáním Císařských patentů lesů a dříví pro Království české a Markrabství moravské. Spolu se státní regulací akcentující mimo jiné nutnost odborně vzdělané lesní správy se od poloviny 18. století začínaly prosazovat také racionální metody lesního hospodaření a pozvolná změna skladby lesních porostů preferovaným pasečným zalesňováním smrkem a borovicí odpovídající rostoucí potřebě stavebního dříví. Nástup vrcholné fáze průmyslové revoluce, parních strojů a železniční sítě umožňující energeticky zajistit expandující průmysl i domácnosti kamenným uhlím spolu s dalekosáhlou urbanizací a potřebou stavebního dřeva otevřel novou kapitolu vývoje lesů v našich zemích.

V raném novověku byla péče o lesy ze strany vrchnosti zpočátku primárně motivována zájmem o lovecké využití, ekonomické těžiště lesního hospodaření, tj. pěstování a těžba dřeva, lesní řemesla či lesní pastva, stály z hlediska prestiže až na druhém místě (i proto třeba podléhala v královských lesích organizace a správa lesů nejvyššímu lovčímu). Hospodářskou správu panství vedl včetně hospodaření v lesích zpravidla hejtman (či purkrabí), kterému podléhali lesmistři (fořtmistři), polesní, myslivci a hajní.

V průběhu 18. století vyrostly mezi lesníky osobnosti, které byly schopny metodicky působit na praxi i teorii lesního hospodaření v českých zemích. Liechtensteinský lesní-

str Václav Eliáš Lenhart (1744–1806), který mimo jiné vydal pokyn k vytvoření hospodářských plánů a úplnému zaměření všech liechtensteinských lesů, vydal také roku 1793 první česky psaný lesnický manuál Zkušené naučení k velmi potřebnému již za našich časů osetí lesův, ku kterémuž ještě jiná velmi užitečná naučení o povinnostech myslivce lesův dle zkušenosti dokonale hledícího přidána jsou. Na Dražanské vrchovině byl lesní úřad liechtensteinských lesů panství Pozoříčce a Nový Hrad zřízen v Pozoříčcích.

V poslední čtvrtině 18. století došlo k výraznému rozvoji lesního hospodaření třeba také na boskovickém panství Dietrichsteinů. Po polovině 18. století byl vybudován v rozsáhlém lesnatém území nový lesní úřad ve Žďárně. Správa panství vydala roku 1785 elaborát pro lesní hospodaření upravující pěstování a výnos lesů plošným prvkem, tzv. rozdělením pasečným, které navazovalo na Josefský katastr. Roku 1798 zavedl nadlesní Josef Böhm návod na odhad lesů na základu lánové soustavy včetně stanovení obmýtní doby a zavedení řádu pasek od jihozápadu k severovýchodu, aby se co nejlépe čelilo ničení lesů silnými větry.

Můžeme však mikrosondou zjistit, jak vypadala území tří vybraných modelových lokalit na Dražanské vrchovině v raném novověku? Zkoumaná místa se nacházela na území tří patrimoniálních správ. Území bývalého hradu Vildenberka na panství Pozoříčce ovládaném do konce 16. století Černošskými z Boskovic a poté až do konce patrimoniální správy Liechtensteiny. Od roku 1567 bylo pozoričké panství majetkově sjednoceno s malým panstvím Nový Hrad. Území zaniklé středověké vsi Polom u Klepačova náleželo do panství Blansko, spravovaného v 16. století sledem šlechtických leníků olomouckých biskupů, od roku 1631 pány z Rožmitálu, od roku 1694 podnikavým slezským rodem Gellhornů a konečně od roku 1766 do konce patrimoniální správy rodem Salm-Reifferscheidt. Nejsevernější lokalita Bohdalůvka náležící ve středověku do panství hradu Holštejna byla součástí panství Rájec, kde seděl od roku 1464 rod Drnovských z Drnovic, po třicetileté válce hrabata z Rogendorfu a od 1763 již výše uvedení Salm-Reifferscheidtové.

Při pohledu na první úplné detailní mapování našeho území, 1. vojenské mapování, provedené na Moravě v letech 1764–1768, tvoří oblast Dražanské vrchoviny výrazně nadstandardně zalesněnou oblast se sídelními enklávami obklopenými lesem. Zalesněné jsou zde i všechny tři výše uvedené lokality, snad s výjimkou zaniklé Polomi, která se možná nachází na pomezí lesa a otevřeného krajiny mezi

Klepačovem a Olomučany. Je tedy zřejmé, že v období, kdy měla kulminovat raně novověká lesní krize nedlouho před nástupem moderních metod pěstování lesa (a tedy i změny jeho podoby), masivní těžby uhlí a zavedení parních strojů, byl prostor Dražanské vysočiny trvale výrazně zalesněn. Rájecký pán, Karel Ludvík hrabě z Rogendorfu, v soupisu obcí svého panství na počátku 2. třetiny 18. století často ve stručných charakteristikách lokalit uvádí, že: leží „po stranách obklopen lesem“, „obklopen lesy a hájky“, „obklopená dokola mohutným lesem, který je tak líbezně rozložený v údolích i na skalách“ atd. (Vašek 2012, 94–95). Z výše uvedeného je zřejmé, že lesní porosty na Dražanské vrchovině byly na konci raného novověku minimálně rozlohou v krajině hojně zastoupené, otázkou pro další bádání však zůstává, v jaké konkrétní skladbě a kondici se starobyle pěstované kulturní lesy v této době nacházely. Je ale nepochybné, že se z nemalé míry jednalo o nízké lesy výmladkové (pařeziny) nebo lesy pastevní, mnohačetně hospodářsky využívané a hojně „obydlené“ lidem lesních řemesel, pastevci či ženci lesní trávy (Woitsch 2006, 30–31).

D Hospodaření v lesích v dobách průmyslové revoluce (Sklenář)

Konec 18. a počátek 19. století znamenal pro hospodaření v lesích zásadní změnu. Než přejdeme k všeobecným příčinám změn, musíme poukázat na strategickou geografickou polohu Dražanské vrchoviny. Ta, jak se píše v předchozích kapitolách, byla od nepaměti důležitým komunikačním územím spojujícím významné regiony. Ovšem na počátku industriálního věku se definitivně jedním z hospodářských center rakouské monarchie stalo nedaleké zemské hlavní město Brno. Příčin bylo několik. Vedle ekonomických pobídek místní samosprávy (Fasora–Malíř 2020, 79) Brno poměrně brzy získalo železniční spojení s centrem monarchie (Hons 1990, 15) a západně od města se v Rosicko-oslavanské pánvi začalo těžit minerální uhlí. Zejména poslední dva faktory společně se stavebním boomem spojeným s industrializací a zvýšenou kvalitou bydlení měly na strukturu lesů na Dražanské vrchovině zásadní vliv.

Prapůvod změn nalezneme v osvětlených merkantilistických reformách, jež probíhaly v celé Evropě již od 1. poloviny 18. století. V českých zemích máme toto období

spojené s reformami Marie Terezie a především Josefa II. Zásadní pro hospodaření v lesích byla pozemková daňová reforma se svými soupisy půdy zvanými katastry. Vyvrcholením této snahy byl tzv. Stabilní katastr, který vešel v platnost v roce 1860. V rámci Stabilního katastru bylo poprvé provedeno přesné trigonometrické měření a byly vytvořeny přesné plány. Zásady vytvořené v rámci Stabilního katastru platí svým způsobem dodnes. Důležitou součástí katastru byly písemné vceňovací operáty. Jednalo se o soupis parcel, tedy pozemků, které měly své číslo, svůj geometrický plán a svůj druh kultury. Tedy jestli se jednalo o pole, louku nebo les. Důležitá byla informace o bonitě pozemku. Na této informaci závisela výše daně. To se týkalo také lesních pozemků, pro které ve 40. letech 19. století vznikaly speciální vceňovací operáty. Vznikla tak poprvé systematická informace o všech lesích. Operáty obsahovaly informace o charakteristice lesa. Zda byl vysoký, či nízký, popis vybraných míst, kde se porovnávala kvalita dřevní hmoty, stav lesa, způsob jeho využití a stávající obmytní doba (Nožička 1957, 249).

Dle vceňovacích operátů Stabilního katastru z roku 1843 vypadala hospodářská situace v lesích v katastru obce Klepačov (lokalita Střed) následovně. Lesy v katastru byly až na malý jižní pás soustředěny na severu. Vysoký les I. třídy byl řídký a mezernatý. Porosty byly tvořeny převážně jedlí smíšenou s bukem, borovicí a smrkem. Obmytí se uvádí 120 let. Lesy II. třídy byly rovněž smíšené – borovicové a jedlové. Dřevo se zpracovávalo na kmeny a palivo pro nedaleké průmyslové podniky. Jako vedlejší hospodářská činnost se uváděl sběr hrabanky a lesní trávy. Stále bylo rozvinuto uhlířství (Nožička 1957, 101, MZA D8, kart.č. 383, kart. 305). Obdobná situace byla v Molenburku a Housku, tedy v dnešních Vysočanech (lokalita Sever), kde převládaly vysoké smíšené lesy s převahou buků a jedlí, občas se zde vyskytoval smrk. Dřevo z místních lesů se nejčastěji prodávalo do blanenských železáren, menší část produkce se prodala jako stavební dřevo a na otop (MZA D8, kart.č. 79). Trochu jiná situace byla na jihu Dražanské vrchoviny. V rámci katastru Jezera (lokalita Jih), který je dnes součástí Pozořic, převládal nízký listnatý les s převahou dubu a menším podílem buku, břízy a osiky. Dřevo z místních lesů se nejčastěji prodávalo do nedalekého Rousínova jako otop a stavební materiál. Většinou se jednalo o čtyřicetileté duby (MZA D8, kart.č. 913).

V dobové literatuře jsou blanenské lesy popisovány jako listnaté s převahou buku (habr, javor, lípa, dub, bříza)

i jehličnaté (borovice, jedle, smrk). Později se začal pěstovat také modřín. Na boskovicku převládaly bukové, jedlové a borové porosty. V jižní části Dražanské vrchoviny, v rámci lesů račického panství, převládaly buko-habro-jedlové porosty. Ve čtyřicátých letech 19. století se zakládaly první borovicové a smrkové monokultury (Nožička 1957, 353–354).

Z výše uvedeného popisu je jasné, že dříve hojně rozšířený nízký výmladkový les je nahrazován lesem vysokým jednodruhovým určeným k produkci dřeva jako stavebního materiálu. Les postupně přestával být zdrojem levné tepelné energie. Tím se stalo uhlí. V druhé polovině 18. století se v okolí oslavanského kláštera prováděl systematický průzkum za účelem objevu kamencové břidlice (Sklenář 2021, 39). Ta se velké míře používala v koželužství k vyčiňování kůže. Brno té doby bylo jedním z center koželužství (Vyskočil–Sviták 2018). Jako vedlejší produkt bylo objeveno uhlí. O jeho vlastnostech se vědělo, nicméně trvalo skoro 100 let, než se plně prosadilo jako hlavní energetický a průmyslový zdroj. Ještě v roce 1807 musela moravská zemská vláda vydat nařízení, kterým zakazovala majitelům cihlen v Brně a okolí používat dřevo k pálení cihel a nahradit ho uhlím.

Dřevo jako otop tedy postupně končilo a vysoké lesy začaly dávat čím dál větší smysl. Problém byl však v komunikacích: jak dostat velké kmeny na dlouhé vzdálenosti? Zpočátku byl nejvyužívanější prostředek plavba. V oblasti Dražanské vrchoviny se však nenachází žádný tok, který by plavbu dřeva ve velké míře umožnil. Přesto byla od napoleonských válek využívaná plávka paliv po Svitavě z Adamovských lesů do skladů v bývalém klášteře v Brně – Zábřovicích. Plávka probíhala dvakrát do roka na jaře a na podzim (Jančík 1960, 11). Jednalo se ovšem o značně nestabilní způsob dopravy závisující na aktuální hydrologické situaci, proto se začaly budovat nové komunikační kanály. Nejprve se v roce 1839 přistoupilo k vybudování Svitavské lesní cesty v trase Adamov – Bílovice – Obřany (Jančík 1960, 101). Průlomovým se ovšem stal rok 1848, kdy údolí Svitavy prořala železnice. Severní státní dráha spojila Prahu s Brnem, respektive Vídní. V komplikovaném úseku Moravského krasu vzniklo 10 tunelů a bylo postaveno přes 50 mostů (Borovcová 2018, 11). Dráha umožnila na jednu stranu transport dřeva do vzdálených lokalit. Opačným směrem putovalo černé uhlí z Rosicka a Ostravska do průmyslových podniků v Adamově a Blansku. Na železnici a páteřní silnici postupně navazovala síť kvalitních gravitačních lesních cest umožňující snadnější převoz dřeva.

Na konkrétním případě můžeme demonstrovat postupnou změnu využití lesa za přispění výše popsaných procesů. V obecní kronice Molenburku, nacházející se v odlehlejší severní části Dražanské vrchoviny, je situace v místních lesích popisována následovně (Kronika obce, 11). Les byl pro místní důležitou složkou hospodářství. Mnoho lidí bylo závislých na výtěžcích z lesa. V zimě se stromy kácely v seku (sekerou), v létě probíhaly probírky a likvidovaly se soušky a vývraty. Lesní hrabanka v bukovém lese se využívala jako zdroj píce pro dobytek. Mladý les se na podzim oklešťoval (vyvětvoval). Některé paseky se osely lesním žitem, to se sklízelo rok na to. Do 90. let 19. století převládala v lesích jedle a mnoho stromů dosahovalo ohromných rozměrů, když sám kronikář si pamatoval přes metr velké pařezy. Mnoho dřeva se do té doby pájilo na uhlí pro blanenské železářny. Na tomto popisu je patrné, že od středověku tradiční lesní hospodaření se udrželo relativně dlouho, skoro do konce 19. století. Když kronikář popisuje situaci z konce 19. století, ta již odpovídá dobovému modernímu hospodaření. Kronikář píše, že se sází většinou smrk a vypěstované dřevo se odváží celé na stavbu lodí (stěžňů) do Hamburku. Šlo o tzv. hamburáky. Slabší dřevo se používalo na telegrafní tyče a kratší na bednění. Dřevo se ve velké míře začalo drtit na papírovinu. Z popisu situace je patrný odraz průmyslové revoluce i v tak odlehlejší lesnímu hospodaření.

Jak tedy vypadal nový typ lesa? Systematickým zalesňovacím úsilím v první polovině 19. století, jehož hlavním motivem bylo zvýšení produkce, započaly ve struktuře lesa velké změny. Jak již bylo naznačeno v předchozích řádcích, tak nízké výmladkové lesy byly převáděny na lesy vysoké. Některé původní druhy začaly mizet. Jako první koncem 18. století začala mizet jedle a buky. Bylo to dáno především v té době nastupujícím holosečným hospodařením, kdy byla bez dostatečné náhrady vytěžena veškerá dřevní hmota a vznikaly paseky. Přirozená obnova porostu byla pomalá. Proto koncem 18. století lesníci začali systematicky pěstovat rychle rostoucí dřeviny (jasan, topol, javor, modřín, borovice, smrk). Poslední dvě jmenované dřeviny brzy začaly převládat. Bylo to dáno nejen jejich poměrně rychlým růstem, ale také relativně snadnou možností vypěstovat si semenáčky z vlastních zdrojů. Původní smíšené lesy tak byly nahrazovány jehličnatými monokulturami. To přinášelo i značné nevýhody. Půda ve smrkovém lese byla kyselá a chudá na živiny, lesy tak byly náchylnější k nemocem.

Novým fenoménem se brzy staly kůrovcové kalamity. Kůrovec tady asi byl odjakživa, nicméně ještě do 60. let 18. století si lesníci příčinu usychání stromů nedovedli racionálně vysvětlit. První popis tohoto škůdce nalezneme v guberniálním nařízení z roku 1784 (Nožička 1957, 312). Monokulturní méně odolné lesy se brzy pro kůrovce staly živnou půdou. Od počátku známých evidencí tohoto charakteru až do dneška se cyklicky opakují kůrovcové kalamity. Jedna z prvních známých kalamit v oblasti Drahan byla popsána v roce 1837 (Nožička 1957, 313).

Na přelomu 19. a 20. století začínají lesy vypadat tak, jak je známe dnes, a to se všemi klady i zápory. Hospodaření v lesích je od roku 1852 konstituované lesním zákonem, přičemž nejdůležitější pro další vývoj lesů je povinnost hospodáře do pěti let zalesnit vykácené plochy. Díky tomu se plocha lesů postupně zvětšovala. Vznikaly lesnické a zemědělské školy. Rovněž lesnický personál musel vykonat speciální zkoušky u zemských úřadů. Kontinuita hospodaření v lesích byla narušena dějinnými událostmi 20. století.

E Doba moderní (Sklenář, Kadavý)

Konec dlouhého 19. století je obvykle spojován s 1. světovou válkou a rozpadem monarchie. Vznik Československa v roce 1918 a následná pozemková reforma zásadně změnila majetkové poměry v lesích na Drahanské vrchovině. Pozemková reforma byl soubor zákonů týkající se vyvlastnění zemědělské, respektive lesnické půdy v rozloze větší než 150 hektarů. Původním majitelům měla být vyplacena náhrada pohybující se v hodnotně třetiny až poloviny reálné ceny. Proces to byl komplikovaný a probíhal v podstatě po celou dobu existence svobodného Československa (Kuklík, 2010). Jedním z typických příkladů vyvlastnění majetku byl převod části liechtensteinskému majetku v rámci Drahanské vrchoviny do rukou českého státu (Horák, 2010).

V roce 1919 je v Brně zřízena Vysoká škola zemědělská. Jako budoucí školní les určený pro praktickou výuku lesnictví byl zvolen lesní statek Adamov se svými lesy. K záboru statku došlo v roce 1923. Od té doby až do současnosti slouží toto území, zahrnující také sledovanou lokalitu (území střed), školním potřebám. Co se týče hospodaření v místních lesích, tak zprvu navázali noví správci na předchozí liechtensteinské hospodářské plány. Od roku 1927 si vytvářejí své vlastní (Jančík 1968, 126–128). Místní univer-

zitní lesy jsou dodnes nadstandardně obhospodařovávány jako lesy smíšené.

Zajímavostí z 20. let 20. století byl pokus o zřízení elektrifikované úzkokolejné dráhy v údolí Křtinského potoka. Projekt z let 1920–1921 počítal s 16,5 km dlouhou dráhou o rozchodu 76 cm vedoucí z Adamova přes Josefov, Býčí skálu, Výpustek a Březinu do Křtin. Nerealizovaná trať měla sloužit k vývozu lesních výrobků, drobů z kamenolomů a kaolinu a fosfátů z jeskyní. Rovněž se počítalo s turistickým využitím (Kubíček 1922, 66–68).

Události po 2. světové válce přinesly v roce 1948 postupné zestátnění veškeré zemědělské půdy větší než 50 hektarů. Většina lesů na území Drahanské vrchoviny s výjimkou školních lesů a lesů ve vojenském újezdě Březina se tak stala součástí Československých státních lesů. V současnosti jsou lesy ve sledovaném území (Jih, Sever) ve správě státního podniku Lesy České republiky, nástupce výše uvedených.

Nejen s ohledem na současnou kalamitu v českých a moravských lesích je na místě otázka, kdy se na lokalitách projektu začala výrazněji měnit dřevinná skladba? K lokalitám Jih a Střed pro Adamovské lesy je možné díky liechtensteinské instrukci z roku 1764 týkající se obnovy lesa sítí a sadbou doložit, že již v této době byla používána umělá obnova lesa. Instrukce počítala jak se sadbou listnáčů, tak i jehličnanů, konkrétně smrku, jedle, borovice a modřínu (Jančík 1966, 55). Z další liechtensteinské instrukce z roku 1784 o zakládání pasek mj. vyplývá, že se počítalo s dopravou smrkového semene do Adamovska z blízkého Vyškovska (Jančík 1966, 82). Dále je k lokalitě Jih doloženo vysévání a výsadba smrku podle Inspekčního záznamu z roku 1837 (ÚHÚL 2000, 68). Pro lokalitu Střed a Sever je podle historického průzkumu možno doložit, že se s umělou obnovou nejdříve začalo na panství Černá Hora a na bývalém panství Blansko kolem roku 1795. Zalesňovalo se hlavně smrkem (ÚHÚL 2000, 70). Počátky umělé obnovy tak lze na většině území vysledovat již koncem 18. století, kdy se nejprve používala síje, a to především nejdříve borovice, později i smrku. V polovině 19. století se začala využívat i sadba, která zcela převážila koncem 19. století (ÚHÚL 2020, 25).

Na bývalém lesním statku Adamov, dnešním Školním lesním podniku Masarykův les Křtiny (dále ŠLP), bylo a je plánování dřevinné skladby lesa aktuálním tématem. Samozřejmě, že se vychází ze stanovištních podmínek, stavu a růstových schopností porostů, do debaty ale dále

vstupují jak historické zkušenosti ze škod na lesních porostech, tak předpokládané negativní účinky globálních klimatických změn. Z tohoto pohledu se jako zásadní jeví především podíl smrku v dřevinné skladbě ŠLP. Toto je možné doložit např. konstatováním z lesního hospodářského plánu (dále LHP) z roku 1963 (LHP ŠLP pro období 1963–1972, 162) a Doležala a Truhláře (1990, III. díl, 3. část, 61), kteří uvádějí, že ŠLP býval zřídka postižen rozsáhlejšími kalamitami. Zmiňovaní autoři dodávají, že výjimku tvoří poškození způsobená suchem (r. 1947 a nejbližší léta), kdy utrpěly především smrčiny a pak smrk a jedle přimísené k hluboko kořenícím listnáčům (dub, buk) na sušších stanovištích. V LHP z roku 1963 (LHP ŠLP pro období 1963–1972, 161) se dále uvádí, že původní část ŠLP pocházející z bývalého liechtensteinského majetku, blízkou účastí dřevin i způsobem hospodaření přírodnímu lesu, lze označit za nekalamitní oblast. Kdežto lesní části připojené k ŠLP z jiných panství (polesí Křtiny, Jedovnice) jsou označovány za oblast ohroženou. Příčinou je značný podíl smrku, převážně v monokulturách na plochách celých oddělení, jako dřeviny ohrožené jak biotickými, tak abiotickými činiteli. Uvedené konstatování se taky objevuje i v lesních hospodářských plánech z let 1973 či 1983 (LHP ŠLP pro období 1973–1982, 60; LHP ŠLP pro období 1983–1992, 45). Můžeme proto přijmout dílčí závěr, že zastoupení smrku v porostech ŠLP představuje jeden z jeho zásadních hospodářských problémů. Pokud se totiž v minulosti smrk na území ŠLP přirozeně vyskytoval, pak totiž pouze na nepatrné části podniku, na lokalitě zvané „U smrku“ v blízkosti Rudického propadání (LHP ŠLP pro období 1963–1972, 96). Doležal a Truhlář (1990, IV. díl, 25) i proto zdůrazňují, že je téměř jisté, že smrk je zde dřevinou introdukovanou. Je známo (viz text výše), že na ŠLP byl smrk zaveden již v době předwiehlovské (období J. Wiehla na ŠLP 1895–1915), neboť v roce 1898 představovalo jeho zastoupení již 13,8 % z celkové porostní půdy (viz Tab. 3e1). Zaváděn byl zde jako dřevina vhodná pro rozvoj průmyslu. Wiehl plánoval zvyšovat jeho účast v porostech ŠLP až na 50 %, i když ze studia korespondence mezi Wiehlem a jemu podřízenými lesními úřady vyplývá, že Wiehl jim ani v jednom případě nevytýkal nedodržení tohoto ustanovení v porostech. Podle toho je třeba posuzovat jeho závaznost (Doležal, Truhlář 1990, I. díl, 58). Nicméně již v roce 1912 a později v roce 1921 se ukázaly důkazy spornosti tohoto rozhodnutí v důsledku dlouhotrvajícího sucha. Jako důkaz se

uvádí 80 % zničených sazenic ve školkách a víceletých náletů a nárostů, převážně smrku a též jedle v uváděných letech. Od té doby se smrkové porosty staly pravidelně obětí různých pohrom abiotického i biotického charakteru (Doležal, Truhlář 1990, IV. díl, 25). I přes tyto negativní zkušenosti je historicky patrné další zvyšování zastoupení smrku v plánovaných porostních skladbách, např. v LHP ŠLP pro období 1963–1972. Zde se konkrétně uvádí, že dřeviny vysoce produktivní (smrk a jedle) se použijí v maximálním množství. Tam, kde smrk nemá předpoklady jako dřevina konečné druhové skladby, zavede se do obnovního cíle jako dřevina výplňová a vytěží se v probírkách do prvních náznaků hynutí (LHP ŠLP pro období 1963–1972, 137).

Je zjevné, že ani ŠLP se neubrání historickému „tlaku doby“ na zvyšování podílu tzv. ekonomických druhů dřevin, především smrku a borovice, jak detailněji dokreslují údaje v tabulce 3e1 o vývoji zastoupení hlavních hospodářských dřevin a jejich skupin na ŠLP od roku 1898 po současnost. V porovnání s průměrnými daty z území, jehož je ŠLP součástí (Přírodní lesní oblast – PLO č. 30 – Dražanská vrchovina), ale údaje o zastoupení jehličnanů, listnáčů nebo konkrétně smrku z tohoto pohledu nevypadají špatně. Je patrné, že za sledované období podíl jehličnanů klesl na hodnotu 38 % (z toho smrk 18,8 %), naopak podíl listnáčů se zvýšil až na hodnotu 62 % (z toho buk + habr 41 %) k roku 2013. Srovnáním údajů o zastoupení dřevin ŠLP s průměrnými údaji z PLO č. 30 Dražanská vrchovina zjišťujeme, že v roce 2013 bylo zastoupení smrku méně než poloviční, naopak buku a habru naopak více než dvojnásobné, což můžeme hodnotit velmi pozitivně.

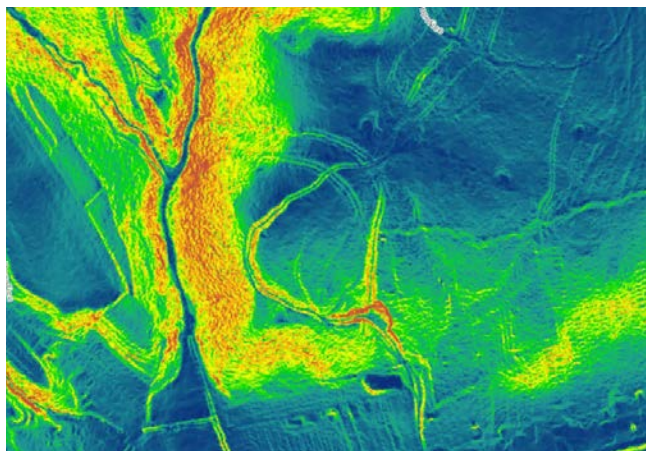
V období, kdy zdejší dřevo z lesů bylo především používáno pro místní hutě, byly k danému účelu upřednostňovány buky a habry, neboť ty se nejlépe hodily k výrobě kvalitního dřevěného uhlí. Z tohoto důvodu se např. tyto dřeviny i evidovaly společně. Paradoxně právě proto, že těžba a obnova lesa byly zaměřeny na tyto dřeviny, mohou právě ony děkovat tomu, že se v pozdější době v této části ŠLP zachovaly v daleko větším zastoupení než např. v bývalém polesí Křtiny nebo Jedovnice, jak uvádějí Doležal a Truhlář (1990, díl I, 28), nebo v jiných přírodně srovnatelných částech Dražanské vrchoviny (viz tabulka 3e1). Nutno dodat, že zmiňovaná a k ŠLP později přiřčená uvedená polesí nepocházejí z bývalého liechtensteinského majetku a hospodaření v nich bylo historicky více orientováno na jehličnany, konkrétně právě na smrk.

Tabulky a obrázky kap. 3

Tabulka 3e1: **Vývoj plošného zastoupení dřevin a skupin dřevin na ŠLP a srovnání s daty z PLO č. 30 – Drahanská vrchovina**

Plošné zastoupení dřevin (%)	Rok				
	1889	1923	1973	2013	2013
	Lesní úřad Adamov / ŠLP				PLO č. 30
smrk	13,8	24,0	26,1	18,8	45,1
jehličnany celkem	58,8	55,0	51,2	38,2	66,9
buk + habr	38,0	36,0	31,4	41,0	19,0
listnaté celkem	41,2	45,0	48,8	61,8	33,1

Pozn.: PLO č. 30 – Přírodní lesní oblast č. 30, Drahanská vrchovina. Zdroj dat: Rok 1889 a 1923 – Doležal, Truhlář (1990); rok 1973 a 2013 – LHP pro ŠLP Křtiny; rok 2013 pro PLO č. 30 – <https://eagri.cz/public/app/uhul/SIL/sil-d4.cshtml>.

Obr. 3-1: Hradiště Hlásnice na LLS snímku

Obr. 3-2: Val a příkop Hádku u Vítovic

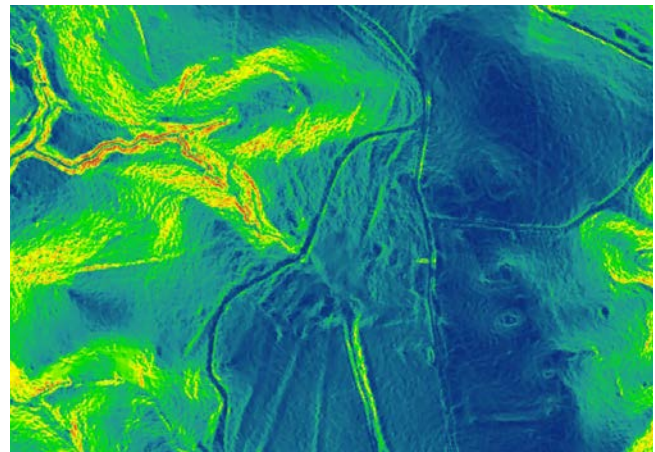
Obr. 3-3: Hrad Vildenberk od jihozápadu

Obr. 3-4: obslužná komunikace pod hranou výrobního areálu hradu Vildenberk

Obr. 3-5: Nevýrazný příkop a erodovaný val fortifikace u Klepačova

Obr. 3-6: Zaniklá středověká vesnice Polom na LLS

Obr. 3-7: Lesní louka, na které se nacházela náves zaniklé Bohdalůvky. Pozůstatky obydlí byly objeveny na pravé straně, kde louka přechází v les.

4 Metody průzkumu a výzkumu objektů hospodářské činnosti člověka v lesích

A Nedestruktivní povrchová prospekce (Novák, Šlězár)

Nedestruktivní povrchová prospekce (jinak též terénní prostorová identifikace či povrchový výzkum reliéfních tvarů) je součástí souboru technik, metod a teorií nedestruktivní archeologie zaměřených na vyhledávání a vyhodnocení archeologických pramenů bez provedení destruktivního zásahu do terénu či zásahu do terénu v přijatelně malé míře (vrty, povrchový sběr, mikrosondáž, vzorkovací sondáž). Nedestruktivní archeologické metody je možné rozdělit do čtyř hlavních skupin: dálkový průzkum (analýza družicových snímků, analýza kolmých leteckých snímků, prospekce z nízko letícího letounu); aplikace přírodovědných metod (geofyzikální měření, detektory kovů, geochemická analýza); povrchový průzkum (povrchový průzkum či výzkum antropogenních tvarů reliéfu, geobotanická indikace, povrchový sběr); omezený zásah pod povrch terénu (vyhledávání vrstev, vzorkování vrstev, vyhledávání objektů). Hlavním cílem těchto postupů je vyhledání stop minulých sídelních aktivit, jejich klasifikace a prostorová vizualizace (Kuna 2004, 15–18; Sokol a kol. 2017, 5–6).

V lesním prostředí je možné terénní reliktů archeologických památek obvykle rozpoznat vizuálně. Nebývají poškozeny do takové míry jako například památky v zemědělsky využívané krajině (louky, pole, pastviny). Každý z typů objektů hospodářské činnosti člověka v lesích se projevuje nějakým charakteristickým způsobem. Tyto projevy by měl každý archeolog provádějící terénní prospekci znát a opakovaným pozorováním v terénu je cíleně vyhledávat. Možnosti vizuální prospekce jsou mnohdy ztíženy (a jindy naopak usnadněny) přírodními podmínkami, počasím nebo zkušeností archeologa, je tedy žádoucí stejná místa v terénu navštěvovat opakovaně, čímž se značně snižuje vliv faktorů negativně ovlivňujících úspěšnost terénní identifikace (Černý 1979; Kuna–Tomášek 2004, 240–296; Sokol a kol. 2017, 145–150).

Před započítím nedestruktivní archeologické prospekce na sledovaných územích došlo k pořízení dat LLS o koncentraci 8–12 bodů na 1 m². Jejich vizualizace pomocí metody topex v prostředí aplikace ArcGIS online umožnila vytipování míst výskytu potenciálních objektů s doklady hospodářské činnosti člověka v lesích (Mikita–Klimánek 2010, 42–51). V kooperaci se studiem archivních map a dalších písemných zdrojů bylo přistoupeno k vlastní terénní prospekci, jejímž primárním cílem bylo vytipované objekty v terénu identifikovat, ověřit a náležitě zdokumentovat. Údaje o objektech byly shromažďovány v aplikaci Collector, která umožňuje následné převedení do prostředí ArcGIS online. Vedle fotografické dokumentace obsahoval každý z objektů atributy zaznamenávající GPS, nadmořskou výšku, základní metrické parametry objektu a případně další terénní poznámky o stavu objektu a jeho návaznosti na historickou krajinu (srov. Černý 1979; Kuna–Tomášek 2004, 237–296; Knechtová 2015, 546–552; Sokol a kol. 2017, 87–150). Z širokého spektra identifikovaných objektů byli následně vybráni reprezentativní zástupci, kteří byli podrobeni archeologickému průzkumu (povrchový sběr, vzorkování, mikrosondáž), výzkumu malého rozsahu (vzorkovací sondáž), geoarcheologickému a pedologickému výzkumu a následnému průzkumu detektorem kovů. Mezi hlavní cíle prospekční činnosti se řadilo rychlé získání základních informací o sledovaných objektech tak, aby mohlo být v další fázi projektu přistoupeno k jejich ochraně a navržení metodiky ochrany památek v lesích (Kadavý a kol. 2022; Sklenář a kol. 2022). Destruktivní výzkumy si pak kladly za cíl z těchto objektů získat materiál vhodný pro další environmentální analýzy (radiokarbonové datování, dendrochronologie, antrakologie apod.), které jsou součástí studií dalších řešitelů projektu.

B Archeologický výzkum (Novák, Slézar)

Archeologický výzkum lze definovat jako systematický soubor specializovaných odborných činností zajišťujících záchranu, uchování a dokumentaci archeologických nálezů. Metodika terénního archeologického odkryvu míří se skládá z praktických zásad a postupů provádění archeologických výzkumů v rámci obecné archeologické metody a teorie (Neustupný 1993). Cílem archeologického odkryvu je v případě záchraného archeologického výzkumu iniciovaného soudobou stavební nebo jinou činností, při které dojde k ohrožení a zničení archeologických objektů a nálezů, získat co nejkomplexnější informace a dokumentaci formou nejčastěji úplné exkavace. Badatelský výzkum, který se provádí na území s archeologickými nálezy jinak neohroženém, je naproti tomu vyvolán potřebou archeologie jako vědeckého oboru, je určen definovaným badatelským záměrem, a naopak musí být veden tak, aby zbytečně nepoškodil zkoumaný objekt. Přednost mají při výzkumu nedestruktivní a málo destruktivní metody. Pouze pokud je to pro vytyčený badatelský cíl nezbytné, je zvolen destruktivní výzkum omezeného rozsahu bez zbytečného narušení dochovaných relikvií. Archeologický výzkum se skládá z přípravné části (např. rešerše, výběr umístění sondy, vizuální průzkum), samotného odkryvu (sondáž, plošný odkryv) a postextkavační části (digitalizace terénní dokumentace, laboratorní ošetření nálezů, jejich konzervace, evidence a vyhotovení nálezo- vé zprávy). Způsob provedení archeologického výzkumu je závislý na charakteru lokality a zvoleném typu destruktivní metody výzkumu, vždy však platí, že terénní práce jsou ve svém důsledku nevratné a neopakovatelné, protože archeologické prameny jsou ze své podstaty vyčerpitelné a neobnovitelné. Postup práce, technika odkryvu a pořizovaná dokumentace musí tedy být prováděny co nejpečlivěji. Důležité je sledování jejich vzájemných vztahů a vztahů k archeologickému nalezišti. Prostředkem k zaznamenání tzv. nálezo- vých okolností je pořizování co nejobjektivnější dokumentace a deskripce (Harris 1989). Produktem destruktivního výzkumu jsou nemovité artefakty (např. jámy, pece, zdi), movité artefakty (keramika, kov apod.), vzorky ekofaktů a přírodnin, dokumentace nálezů a jejich relací a evidence nálezů. Konečným produktem terénního výzkumu je nálezo- vá zpráva (dle zákona č. 20/1987 Sb.) a publikace výsledků výzkumu (Neustupný 2007; Bureš 2014).

Dle platné legislativy ČR, tzv. památkového zákona (č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči), může archeologický výzkum provádět pouze Archeologický ústav Akademie věd České republiky a tzv. oprávněné organizace, tedy organizace, které mají Ministerstvem kultury ČR přidělené platné povolení k provádění archeologických výzkumů a zároveň mají tyto oprávněné organizace uzavřenou dohodu s Akademií věd České republiky o rozsahu a podmínkách provádění archeologických výzkumů. Památkový zákon také upravuje náležitosti dohod o provedení výzkumu, vlastnictví nálezů, úhradu nákladů na provedení výzkumu, opatření při porušení povinností apod. Ochranou archeologického dědictví, včetně územně plánovacího procesu, a hospodařením s archeologickými nálezy se zabývá také Úmluva o ochraně archeologického dědictví Evropy (tzv. Maltská konvence), která je součástí právního řádu ČR. Pokud se archeologický výzkum provádí na památkově chráněných objektech a územích, je nezbytné projednání záměru výzkumu s odbornou organizací státní památkové péče (Národním památkovým ústavem) a získání kladného stanoviska výkonného orgánu státní památkové péče (Bureš 2014).

Na základě výše uvedených zásad byl prováděn i archeologický výzkum celkem šesti objektů (uhlířských výrobních plošin) v rámci dedikovaného projektu. V přípravné fázi byla zvolena metoda výzkumu pomocí řezu objektem. Dále bylo nutné zajistit všechny legislativní kroky vyplývající ze zákona o státní památkové péči. Jelikož Mendelova univerzita nepatří mezi oprávněné organizace, zajišťovala archeologický výzkum partnerská nestátní nezisková organizace Archaia Brno, z. ú., která splňuje všechny požadavky vyplývající ze zákona. Na Archeologický ústav Akademie věd České republiky v Brně byla odeslána strukturovaná žádost o stanovisko k badatelskému výzkumu, která povinně obsahovala, kromě základních identifikačních parametrů žadatele, informace o cílech a navrhované metodě výzkumu, předpokládané publikaci a jiném způsobu prezentace výsledků výzkumu a předpokládaném dopadu výsledků výzkumu na lokalitu z hlediska archeologické památkové péče. Součástí žádosti musí rovněž být stanovisko příslušného pracoviště Národního památkového ústavu k záměru výzkumu. Zákonnou povinností je také uzavření dohody s vlastníkem pozemku o provedení archeologického výzkumu. Povinností každé oprávněné organizace je oznámit zahájení archeologického výzkumu Archeologickému ústavu prostřednictvím

aplikace Archeologická mapa ČR (<https://amcr-info.aiscr.cz/>). Podat zprávu o výsledcích výzkumu – nálezovou zprávu na Archeologický ústav a v případě výzkumu na památkově chráněných objektech a územích odevzdat nálezovou zprávu i odborné organizaci státní památkové péče. Dále publikovat stručnou zprávu o realizovaných pracích v nejbližším čísle nerezencované části periodika Přehled výzkumů, vydávaném Archeologickým ústavem Akademie věd České republiky v Brně.

Vlastní terénní odkryv proběhl na předem vytipovaných objektech. Jako nevhodnější se jevil odkryv formou podélné půlmetru široké sondy, která vedla přibližně ze středu uhlířské plošiny až za jeho hranu. Sonda dosahovala do intaktního geologického podloží. Ke standardům terénní práce řadíme pečlivé zaměření výkopů a jejich vytyčení pomocí kolíků a provázku. Skrývka byla prováděna mechanicky pomocí rýčů, lopat a motyček postupně podle jednotlivých stratifikovaných vrstev. V případě, že jsou rozpoznatelné, lze je od sebe odlišit na základě barvy, materiálu a pevnosti. Všechny tyto parametry jsou zaznamenávány do příslušného formuláře stratigrafických jednotek, který je součástí terénní dokumentace archeologického výzkumu. Během práce je nutné dávat pozor, zda je možné ve vrstvách identifikovat možné artefakty. Ty jsou spolu se vzorky označeny tak, aby šla jednoznačně identifikovat sonda, objekt a uloženina, ze které byly vyzvednuty. Veškeré práce jsou dokumentovány fotograficky a také kresebně na milimetrový papír v příslušném měřítku, nejčastěji 1 : 20. Po ukončení prací a provedení příslušné dokumentace bylo místo zasypano a vráceno do původního stavu. Okolí uhlířských plošin bylo také prozkoumáno detektorem kovů.

G Geoarcheologie a pedologie (Bajer, Kučera, Lisá, Volánek, Vichta)

PEDOLOGIE JAKO POMOCNÁ VĚDECKÁ DISCIPLÍNA PRO GEOARCHEOLOGII

V určitém ohledu se pedologické a archeologické metody vzájemně překrývají. Společný mají předmět svého bádání založeného na poznávání matérie, po které chodíme, avšak vždy z odlišného pohledu. Zatímco archeologie se zabývá

historií lidstva – civilizace a prozkoumáváním jejích pozůstatků, light motivem pedologie je nejčastěji schopnost prakticky téhož materiálu produkovat rostliny – kterými nejčastěji myslíme zemědělské plodiny, které jsou s civilizací odvěce neodmyslitelně spojené. A tak se přes půdní horizonty současného vývoje prokopáváme do vrstev starých civilizací, překrytých, pohřbených mladšími nánosy, které opět nabývají charakteru půdy v pravém slova smyslu, a mnohdy se na tutéž materii jen díváme odlišnými očima, abychom lépe poznali minulost, spjatost člověka s přírodou a konkrétně půdou a možná si také skrze toto poznání uvědomovali limity, které svým počínáním přírodě nastavujeme.

Nalezli bychom jistě stovky aspektů, jakými lze tuto materii nahlížet. Nelze ji nazývat „jen“ půdou, protože tento termín už s sebou nese jisté omezení z hlediska vlastního pojetí, ale v obecnějším slova smyslu lze hovořit o pokrývných sedimentech – usazeninách nejčastěji stáří holocenního, sahajícího do historie přibližně deset až dvanáct tisíc let, ale někdy také mnoha desítek až set tisíciletého, ve kterém lze sledovat staré záznamy vlastní, ryzí půdotvorby i historii místa spojenou s člověkem, osídlením a využíváním přírodních zdrojů.

Rozvoj a rozmach, stejně jako úpadek společnosti, ale i celých civilizací je s půdou velmi těsně spojen. Hovoří o tom četné historické záznamy i archeologické studie, které na jednu stranu spojují počátky civilizace s obdobími zemědělského rozmachu, ale na druhou stranu i velké říše jako Mezopotámie, aztécká říše, antická Evropa a další nejvíce upadly, ztratily-li potravinové zdroje, ztratily-li kontakt s půdou a pozornost k ní. V obdobích vzestupů a kulminace byl také profesně vysoký podíl agronomů, statkářů a zemědělců, zatímco v období civilizačních úpadků i tato řemesla výrazně ustupovala ve prospěch rozmachu průmyslu nebo informačních technologií, ať už jakéhokoli historického pojetí. Uvědomění si tohoto faktu může pro nás být na počátku jednadvacátého století velmi cenné a v tomto textu zdaleka není ojedinělé.

Zvláštním odvětvím, které zkoumá staré, předliterateární praktiky, je etnopedologie. Díky propojení klasické archeologie s dalšími historickými vědami a přírodními a zemědělskými vědami tak dnes můžeme porozumět náhledu starých etnik na půdu, na její pojetí, náhled na aktivní práci s ní, na její ochranu v různých částech světa a v různém využití, kterému dnes říkáme *land use*. Mnohdy se tak dostáváme do situace, kdy se současnými meto-

dami dostáváme na úroveň dávného poznání a přitom se tematicky pohybujeme v tomtéž prostoru, jen jej nahlížíme soudobým jazykem.

Především ve druhé a počínající třetí dekádě tohoto století nelze přehlédnout jisté riziko spojené s akcentem na důkaz nějakého jevu prostřednictvím dat. Toto plyne z expanze výpočetních technologií a technologií v široké plejádě přístrojů, zařízení, čidel, laboratorních, terénních i bezkontaktních technik, semiautonomních systémů sbírajících, systemizujících a procesujících časoprostorová data, která nám zajisté pomáhají zodpovídat ty nejsložitější otázky, příčiny popsaných jevů nebo přesněji předpovídat jejich časový vývoj. Na druhou stranu, studium „dávných náhledů“ a přístupů nám mnohdy vyjevuje tytéž pravdy, které na úrovni sepatosti člověka s půdou, tedy pedoarcheologického pojetí, nakonec s pomocí moderních technik můžeme především ověřit – že zdárné spojení člověka s půdou je podmíněno pozorností člověka k půdě, namísto lhostejnosti. Potom si lze klást otázku, zda s sebou naše zaujetí daty nenese jisté „klapky na očích“ a absenci „selského rozumu“, kdy si odpíráme věřit pozorovanému jevu, není-li podložen čísly – důkazy.

Středoevropská civilizace je, co se půdy týká, velmi silně spojena s lesním prostředím. Les byl využíván po tisíceletí a mnohdy takřka macešsky, bez zřetele na energetické a látkové limity přírodního prostředí. Tato čistá exploatace byla usměrňována až od poloviny devatenáctého století s příchodem prvního lesního zákona z r. 1852, avšak do té doby, ale i poté, se setkáváme s výrazným antropogenním tlakem, který v různých vlnách vyústil v četná rozsáhlá odlesnění, degradaci půdy a ztrátu schopnosti uspokojovat potřeby rostlin. Naším štěstím je živelnost a regenerační schopnost přírody a přičemž prostředí mírného klimatu, kde se tyto civilizační prohřešky netrestají tak přísně jako například v oblastech blízkého východu.

A tak, jako se při standardních lesnicko-pedologických průzkumech lze setkat s náhodnými nálezy pozůstatků antropogenní činnosti (v pravém slova smyslu nelze vždy hovořit o archeologických nálezech), lze i k archeologickému bádání naopak „přizvat“ tuto multidisciplinární nauku – půdoznalství. Její výhodou je metodická i interpretační otevřenost a široký oborový záběr od fyziky, mechaniky zemin, chemie, fyzikální chemie, biochemie, biologie a dalších základních věd po aplikované vědy jako lesnická pedologie, agropedologie, ale také zmíněná etnopedologie, archeopedologie a další. Všechny ale spojuje jedno,

předmět zájmu – sedimentární půdní pokryv – a k jeho probádávání lze využít mnoho různých metod, z nichž si některé zde představíme na ilustrativním příkladu hradu Vildeberka nedaleko Viničných Šumic.

Pedologické metody jsou založeny buď na nepřímém, nebo na přímém sběru informací a dat. Pedologie jako komplexní vědní obor sdružující celou řadu vědních disciplín může svým přístupem podpořit archeologické vědy formou sběru informací jak v terénu, tak také prostřednictvím široké plejády laboratorních rozborů. Ty jsou primárně určeny ke sběru informací o vztahu půdy a rostlin v jakémkoli typu land use (pole, louka, les, mokřad, urbánní komplexy apod., hovoříme-li o pedologii v biologickém pojetí).

Nepřímý sběr znamená probádávání archivů, již existujících studií a dalších literárních pramenů (jsou-li) o dané lokalitě a umožňují např. porovnání časového vývoje půdních vlastností (tzv. pedogeneze). Lze využívat zdroje různého stáří, resp. zaobírající se různými obdobími, archivní spisy, mapy, historické studie, záznamy v kronikách, úřední záznamy apod. Na to konto potom lze uvažovat o zopakování studií, a tak poznat časové změny zjišťovaných půdních vlastností. Zde však narážíme na první zásadní problém, kterým je metodická replikovatelnost. V případě možnosti zopakovat danou studii stejným způsobem jako naši předchůdci lze hovořit o velkém štěstí, a tak se při zodpovídání otázek časového vývoje naše práce stává více detektivní, kdy vycházíme z různých prostorových kontextů místa, kde se nacházíme. Potom se práce pedologa přesouvá do roviny přímého sběru informací spojeného nejčastěji s výkopem půdní sondy, používáním terénních čidel, odběrem půdních vzorků a jejich laboratorním zpracováním.

Přímý sběr znamená buď terénní měření, nebo laboratorní analýzy, jimiž sledujeme vybrané půdní charakteristiky. Lze využívat také neinvazivní metody, jako je georadar, spektrální snímky, vpichová čidla apod. Zajímá nás tak např. barva půdního pokryvu, zrnitostní skladba, strukturnost, ulehlost, ale také půdní reakce (pH), biologická aktivita, prokořenění, obsah organické hmoty a dalších prvků a chemických složek, vododržnost a celá řada dalších charakteristik, které nám pomáhají lépe pochopit původnost nebo nepůvodnost dané půdy, odvozovat délku jejího uložení, ovlivnění vodou, člověkem apod.

Hrad Vildenberk je zajímavý svou krátkou aktivní historií (která končí již v první polovině 15. stol.), ale i četnými

a zajímavými geoarcheologickými pozůstatky vázanými na budování hradu i na hospodářskou činnost v lesích. Lze se tu setkat se starým zazemněným rybníkem v podhradí (Obr. 4c-1a) nebo s bývalými cisternami zbudovanými za účelem pálení vápna (Obr. 4c-1 b).

Průzkum těchto objektů se provádí prostřednictvím sondýrek nebo kopaných sond – v případě této výzkumné lokality hloubené po úroveň bývalého rybníčního dna. To se nacházelo v hloubce přibližně od 1,2 do 2 m hloubky (Obr. 4c-2 a 4c-3). Na vertikálním řezu čela půdní sondy lze vylíčit *půdní horizonty*, které značí jednak různé sedimentární vrstvy, které se ukládaly v průběhu tvorby tohoto profilu, jednak také různou *pedogenezi* – vývoj půd spojený se změnami, které nejsou výsledkem sedimentačního procesu, nýbrž procesu vnitropůdního. Tyto horizonty se v terénu popisují a odebírají se z nich půdní vzorky v různých formách – jako směsné, do papírových nebo PET sáčků, nebo neporušené, do kovových krabic nebo válců různých rozměrů.

Na první pohled jednoduchá a fádňí zemina nese cenné informace o místě našeho studia. Lze tak zjišťovat povahu chemické skladby (ve smyslu živinových obsahů, nebo také toxických či rostlinám neprospěšných látek), fyzikální skladby (ve smyslu zrnitostního složení, vododržnosti, zhutnitelnosti), biologické podstaty (diverzity, ať už v jakémkoli slova smyslu). Zjišťováním těchto aspektů primárně zodpovídáme otázky vztahů půdy a rostliny, degradace či ohroženosti půdy. Můžeme ale využít i metody určování stáří daného sedimentu. Mezi často využívané patří např. radiokarbonová metoda. Vychází ze zjišťování obsahu radioaktivního izotopu uhlíku ¹⁴C, který je ve velmi malém množství součástí všech organismů. Po jejich smrti se však jeho koncentrace postupně snižuje vlivem radioaktivního rozpadu. K tomuto způsobu datování je tak zapotřebí nalézt v sedimentu odumřelou organickou hmotu, kterou jsou např. uhlíky (Obr. 4c-4). Jejich stáří lze datovat radiokarbonovými metodami. Uhlíky odebrané z rybníčního dna pod hradem Vildenberk byly datovány až do roku 1390, což dokládá aktivní provozování rybníku předtím, než byl v pozdější historii zazemněn.

Chemická skladba půdy a níže uloženého sedimentu se výrazně mění s hloubkou (Obr. 4c-5) a může odrážet antropogenní ovlivnění, nebo také ukončení sedimentárního procesu, který vystřídají pedogenetické procesy vnitropůdního zvětvávání. Při něm probíhá řada změn v chemické, ale i fyzikální skladbě půdy, které se mo-

hou projevovat v barvě, ulehlosti, obsahu jílových částic apod. Tak např. dochází k poklesu hodnoty půdní reakce (pH) a kolísání hodnot obsahu jednotlivých prvků nebo solí. Tato proměnlivost je však nenáhodná, ale dokládá např. průběh oxidačních procesů (spojených s intenzitou zmíněné pedogeneze, s přítomností vody, anaerobními podmínkami apod.) v podobě zvýšení či snížení obsahu volného železa v půdě.

Navzdory tomu, že pedologie nevznikla za tímto účelem, lze ji využít jako podpůrnou vědní disciplínu pro archeologické a geoarcheologické vědy. Z širokého výčtu dílčích odvětví této komplikované nauky pedologické přístupy pomáhají odkrývat historické kontexty z pohledu přírodních procesů a přirozeně se vyvíjejících vlastností půd a sedimentů.

CO SE SKRÝVÁ POD POJMEM SEDIMENTÁRNÍ A PŮDNÍ MIKROMORFOLOGIE?

Mikromorfologie sedimentů a půd patří mezi významné geoarcheologické výzkumné metody. S její pomocí zjišťujeme způsob vzniku sedimentárního a půdního záznamu v konkrétním archeologickém kontextu.

Principem metody mikromorfologie je zkoumání tenkých průřezů sedimentárních vzorků za pomoci binokulárního a polarizačního mikroskopu. Pro tento účel jsou odebírány neporušené vzorky sedimentů s důrazem na znalost jejich původní přirozené pozice.

Sedimenty jsou tak doslova vyříznuty z profilů ve tvaru kvádrů a zafixovány v kartonové krabičce či sádrovém obvazu. V laboratoři jsou vzorky dále vysušeny a ve vakuu naimpregnovány pryskyřicí. Po vytvrdnutí je z nich odříznut 10–20 mikrometrů silný plátek. Ten je nalepen na sklíčko a dále zbroušen. Když tloušťka takto zpracovaného vzorku, dosáhne cca 30 mikrometrů, je vzorek připraven k pozorování (analýze) 4c-6a.

Mikromorfolog ve vzorku popisuje vztahy mezi hrubými součástmi sedimentu a jemnou hmotou, jež je obklopuje, nebo mezi jednotlivými částicemi tvořícími sediment (usazený materiál), včetně procesů doprovázejících sedimentaci. Zároveň ho zajímají vztahy minerální frakce a dutin neboli pórů. U hrubých součástí lze jednotlivé minerály identifikovat dle jejich optických vlastností, určuje se také jejich tvar a přeměny, vysvětlující např. způsob transportu nebo půdotvorné procesy (pedogenezi). U jemné minerální hmoty lze většinou určit jen barvu a tzv. dvojlom. Procesy

po usazení sedimentu jsou dobře pozorovány v tzv. pedostrukturách. Patří mezi ně například různé typy náteků, bioturbace, impregnace nebo vznik nodulí a nových minerálů.

Konkrétní příklady využití mikromorfologie v geoarcheologické praxi lze demonstrovat na lokalitě nedaleko Olomučan.

V rámci zaniklé středověké osady Polom u Olomučan byl identifikován několik set metrů dlouhý a až 8 metrů široký umělý příkop. Na jeho dně byla vykopána sonda, ze které byly odebrány a popsány dva mikromorfologické vzorky.

Obr. 4c-6 b ukazuje fotografie výbrusu a zachycuje organickou část výplně příkopu. Jedná se o hlinitý, vytríděný sediment s občasným výskytem polozaoblených zrn křemene velikost písku. Množství krátkých pórů zachovaných ve struktuře vzorků je pozůstatkem po rozložené organické hmotě (fragменты stonků kořenů a listů). Oranžové kulovité útvary (nodule) svědčí o měnících se oxidačně-redukčních podmínkách, které jsou způsobeny opakovanou změnou vlhkosti – jedná se o horní část půdní výplně příkopu.

Výplně pórů potom tvoří nejčastěji pozůstatky rozložené organické hmoty. Prosakující vodní roztoky s sebou do nižších částí profilu přinášejí jemné částičky, které sedimentují do volných prostor. Antropogenní ovlivnění je mimo jiné ve vzorku přítomno ve formě drobného uhlíku.

Přítomnost stagnující vody v sedimentech v příkopu je mimo jiné dobře doložena přítomností rozsivek (Obr. 4c-6c), resp. jejich schránek tvořených amorfním křemenem (opálem) (červené šipky). Na Obr. 4c-6d vidíme výskyt železitých kongregací a impregnací, které vznikly změnou vlhkosti při opakovaném zaplavování a následném vysušení v příkopu. Po vysušení často dochází k rozpraskání. Relativně vysoké množství uhlíku a mikrouhlíků dokumentuje intenzivní vliv člověka na sedimenty. Na vzorku zobrazeném na Obr. 4c-6e lze dobře pozorovat exkrementy půdní mezofauny (zelené šipky), zbytky částečně rozložené organické hmoty, především po kořenech (červené šipky) a redoximorfni nodule vzniklé střídáním vlhkých a suchých fází v sedimentu (modré šipky).

Ukázku organických fragmentů v sedimentárním záznamu typicky se vyskytující v zamokřených organických sedimentech uvádí Obr. 4c-6f.

Význam mikromorfologie sedimentů a půd spočívá zejména v tom, že poskytuje podpůrná data pro potvrzení či vyvrácení terénních archeologických hypotéz.

D Život v lesích Dražanské vrchoviny ve světle archivních dokumentů (Maráz)

V životě našich předků na Dražanské vrchovině (včetně Moravského krasu) hrál les vždy důležitou roli. Jedním z podstatných informačních zdrojů pro postžení obrazu jejich života i hospodářské činnosti v lesích jsou archivní prameny. Ty náležejí stále ještě k poměrně opomíjeným, i když velmi cenným a inspirativním zdrojům poznatků o dějinách našich lesů. V písemné i obrazové formě zachycují řadu vítaných informací, zejména k majetkové držbě, hospodářskému využití lesů, odbytistím vykáčeného dříví či vyprodukovaného dřevěného uhlí, ale dokládají také původní, podstatně pestřejší druhovou skladbu lesů a její přeměnu ve smrkové monokultury převažující dodnes. Poskytují také řadu výchozích informací pro mezioborový výzkum lesa.

Výzkum probíhal na třech vybraných lokalitách, pracovně označených jako Jih (u Pozořic), Střed (jihovýchodně od Blanska u Klepačova a Olomučan) a Sever (u Sloupu a Holštejna). Uvedené lokality byly vybrány s ohledem na rozdílné přírodní podmínky a historický vývoj.

Východiskem pro archivní výzkum se stala metodika zpracování archiválií k historickému využití lesních majetků pracující s tradičně využívanými archivními dokumenty (zejm. listinami, pozemkovými knihami, katastry, lesními hospodářskými plány a mapami). Při práci na tomto projektu se však velmi rychle ukázaly její limity, neboť uvedená metodika opomíjí řadu důležitých archivních pramenů, z nichž z těch informačně nejhodnotnějších uvedme, možná na první pohled překvapivě, alespoň obecní a školní kroniky (Maráz 2022).

V rámci projektu byla proto provedena široce koncipovaná heuristika písemných a obrazových archivních pramenů. Výzkum byl realizován v relevantních archivních fondech (včetně mapových a digitalizovaných) tuzemských (Národní archiv; Moravský zemský archiv v Brně; Moravský zemský archiv v Brně, pracoviště Státní okresní archiv pro Brno-venkov se sídlem v Rajhradě; Moravský zemský archiv v Brně, pracoviště Státní okresní archiv Blansko; Moravský zemský archiv v Brně, pracoviště Státní okresní archiv Vyškov se sídlem ve Slavkově; Zemský archiv v Opavě, pobočka Olomouc) i zahraničních archivů (Hausarchiv der regierenden Fürsten von und zu Liechtenstein in Wien; Österreichisches Staatsarchiv Wien).

Kriegsarchiv Wien; Haus- Hof- und Staatsarchiv Wien) a fondech dalších paměťových institucí (Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště Brno a Kroměříž; Moravská zemská knihovna v Brně). Zahrnul také domácí archivní fondy primárně nesouvisející s danou problematikou (např. Zemský archiv v Opavě, Vs Ruda nad Moravou, inv. č. 734 Belehungs-Protokoll über die beim Dorf Ollomutschan im Betrieb stehenden Grubenfeldmaassen), což přineslo své ovoce. Excerptovány byly rovněž příslušné edice pramenů (zejména Archiv český; Codex diplomaticus et epistolaris regni Bohemiae; Codex diplomaticus et epistolaris Moraviae; knihy půhonné a nálezové; Regesta diplomatica nec non epistolaria Bohemiae et Moraviae; Regesta Bohemiae et Moraviae aetatis Venceslai IV. (1378 dec. – 1419 aug. 16.); moravské zemské desky). Analyzovaná široká a rozmanitá škála archivních pramenů poskytla cenné poznatky pro interdisciplinární výzkum lesů Dražanské vrchoviny a řada z nich je využita kolegy v dalších kapitolách a podkapitolách předložené publikace. I proto předložená podkapitola seznámí s problematikou života v lesích Dražanské vrchoviny v zrcadle archivních pramenů toliko v elementární rovině, aby nedocházelo ke zbytečnému opakování již uvedeného v jiných pasážích publikace.

Přestože doklady o lidském osídlení oblasti Dražanské vrchoviny sahají do pravěku, první písemné zmínky o něm lze datovat až do 13. století, kdy byla zdejší krajina využívána ve větším měřítku rovněž hospodářsky. Tehdy byly v rámci kolonizačního procesu spojeného se zakládáním nových osad některé části Dražanské vrchoviny zcela odlesněny. Následně na těchto místech vznikaly vesnice, jejichž obyvatelé se zabývali zemědělskou činností. Je však zřejmé, že zdejší krajina a podnebí nemohly poskytnout ideální podmínky pro zemědělství, takže mnohé vesnice zhruba po dvou stoletích existence opět zanikly, a to nikoli násilně, ale prostě proto, že zemědělství nestačilo k obživě jejich obyvatel. V námi zkoumaných lokalitách se jedná o zaniklé vesnice Bohdalůvka (lokalita Sever) a Polom (lokalita Střed). Jejich katastr byl následně zalesněn.

Většina hospodářské činnosti člověka v lesích Dražanské vrchoviny spočívala v těžbě dřeva i nerostných surovin a jejich následném zpracování. Dřevo bylo kromě exportu žádané i lokálně kvůli zpracování dalších surovin ve sklárnách, vápenkách, železárnách atd., a to jako dřevo samotné nebo coby z něj v mlířích vyrobené dřevěné uhlí.

V dobách velké poptávky po dřevě, které se používalo nejen pro export (např. jako stavební materiál pro stavbu

lodí v Hamburku nebo k výrobě telegrafních sloupů a bednění pro doly), ale i na Dražanské vrchovině jako surovina pro výrobu papíroviny (MZA v Brně, pracoviště SOKA Blansko, B 91 Archiv obce Molenburk, bez. inv. č. : Kronika obce Molenburk [1922–1945], 13; pro úplnost třeba dodat, že přepis kroniky publikoval Jirušek 2014.), jako základní surovina pro výrobu dřevěného uhlí v mlířích, které byly v minulosti na Dražanské vrchovině velmi rozšířené či jako stavební a palivové dříví, docházelo až k odlesnění částí Dražanské vrchoviny. Například v letech 1680–1684 byla spotřeba palivového dřeva tak velká, že mu podlely celé plochy lesů v okolí Olomučan. Dřevěné uhlí a dřevo nacházely odbyt coby palivo v okolních strojních mlýnech, parních pilách (např. v Adamově), sklárnách (např. v Olomučanech), vápenkách (v okolí Sloupu), hamrech a železárnách (např. Nové Hradky, Blansko) (MZA v Brně, pracoviště SOKA Blansko, B 99 Archiv obce Olomučany, inv. č. 51: Pamětní kniha Olomučan [1924–1954], 386).

Vysoká spotřeba dřeva způsobila nejen masové kácení původních druhově bohatých lesů, ale rovněž jejich postupné nahrazování smrkovými monokulturami, které nabízely rychlejší produkci dřeva. Počátky této přeměny v našich lesích lze sledovat od sklonku vlády Marie Terezie. Na Dražanské vrchovině je možno v archivních pramelech postihnout cenné srovnání i vývoj pro lokality Sever, Střed a Jih. Na základě písemných a mapových pramenů z domácích archivů i Hausarchiv der regierenden Fürsten von und zu Liechtenstein ve Vídni jsme schopni vytvořit souvislý časový vývoj druhového složení lesů pro 18.–20. století. Vyplývá z něj, že v 70. letech 18. století byly zdejší lesy smíšené s převahou listnatých dřevin (na většině území se vyskytovaly především buky a jedle, doplněné zejména na lokalitě Jih duby, habry, břízami, olšemi, topoly a vzácněji borovicemi). Ve 30. a 40. letech 19. století měly lesy již charakter buko-jedlový s občasným zastoupením borovic a smrků v lokalitě Sever a Střed, v lokalitě Jih se ještě udržely duby, duby, břízy a olše (MZA v Brně, F 82 Vs Pozořice, inv. č. 1172, kniha č. 134, kart. 1004: Lesní hospodářský plán polesí Pozořice [z roku 1764.]; Hausarchiv der regierenden Fürsten von und zu Liechtenstein in Wien, Wirtschaftsstatus der Herrschaft Posoritz, Inv.-Nr.: HA 1370 z let 1757–1762; MZA v Brně, D 8 Stabilní katastr – vceňovací operáty, kart. 79, 305, 383, 913). Podle mollenburského kronikáře ještě v 90. letech 19. století ve většině tamních lesů převládala jedle (MZA v Brně, pracoviště SOKA Blansko, B 91 Archiv obce Molenburk, bez. inv. č. :

Kronika obce Molenburk [1922–1945], 13), ale stále častěji se vysazovaly smrky a mezi jehličnany se ještě vyskytovala borovice, i když méně často než smrk. Od konce 19. století převládaly smrkové monokultury i na Dražanské vrchovině a přetrvaly až do současnosti (MZA v Brně, pracoviště SOkA Blansko, B 91 Archiv obce Molenburk, bez. inv. č.: Kronika obce Molenburk [1922–1945], 13; MZA v Brně, F 31 Lichtenštejnská lesní zařizovací kancelář Břeclav, inv. č. 5857: Porostní mapa polesí Jezera; srov. k tomu nejnověji Maráz, K. 2022a, 419).

Mezi reliktů hospodářské činnosti člověka v lesích náležejí pro období středověku zaniklé vsi (Polom a Bohdalůvka) a fortifikace (zejména hrad Vildenberk s hospodářským zázemím včetně rybníku, dále Hrádek u Vítonic, osídlení na kopci Hlásnice, Čertův hrádek), pro období novověku to jsou zejména lesní mlýny a papírna, hamry, sklárny a hutě, vápenné pece, ale třeba také lesní školky a obory nebo pozůstatky bývalých těžebních šachet.

Právě bohatá hornická a lomová činnost, kdy se v lesích Dražanské vrchoviny těžil vápenec, ohnivzdorná hlína, železná ruda, kámen a písek, je archiváliemi dobře dokumentovaná (MZA v Brně, pracoviště SOkA Blansko, B 91 Archiv obce Molenburk, bez. inv. č. : Kronika obce Molenburk [1922–1945], 13), jak dokládají mj. těžební a kutací plány (MZA v Brně, D 16 Bářské hejtmanství Brno inv. č. 363: Polohopisná mapa důlních měř „Za dvořiskem“ a „Viselky“ u Klepačova, 1860; D 16 Bářské hejtmanství Brno inv. č. 565: Přehledná mapa lichtenštejnských výhradních kutisk a důlních měř na severní a střední Moravě, 1924). Obecní kroniky nám zanechaly cenné poznatky o výrobních postupech, cenách vápna, ale také o vývozních cestách, zvycích a písních zdejších vápeníků, což je vítaným zdrojem informací mimo jiné pro studium jejich každodenního života, etnografii a muzikologii. Zdejší výroba vápna nacházela odbytiště v Prostějově a Tovačově, Konici a Jevíčku nebo Olešnici u Kunštátu a jejich okolí. Práce probíhaly tak, že vápenec se do pecí dovážel v zimě. Pracovní období začínalo před svátkem svatého Josefa a končilo o svátku Martina s přestávkou na senoseč a žně. Vápenictví se tradičně věnovali rolníci z vybraných hospodářství v jednotlivých vesnicích. Vápenec existovalo značné množství, jen v Molenburku ještě koncem roku 1923 stálo 12 pecí, dříve jich bylo ještě více, snad 15 (MZA v Brně, pracoviště SOkA Blansko, B 91 Archiv obce Molenburk, bez. inv. č. : Kronika obce Molenburk [1922–1945], 14–17).

Kromě průmyslu, tedy již zmíněné výroby dřevěného uhlí, železa, skla a páleného vápna, měl les hospodářský význam i pro běžné obyvatele, a to nejen poskytnutím stavebního a palivového dříví. Opět především obecní a školní kroniky vyprávějí o tom, že se v lese pásala domácí zvířata, hrabalo se listí, jehličí a větvičky na podestýlku, sbíralo se v něm dřevo a sklízela tráva.

Specifikem lesa v Moravském krasu jsou bezesporu podzemní jeskyně. I jejich krápníkové bohatství, dnes obdivované návštěvníky, se bohužel stalo předmětem exploatace, respektive nepředstavitelné devastace. Podíleli se na ní jak majitelé panství, tak i běžní obyvatelé okolních obcí. Z pramenů a literatury jsou známy četné příklady prodeje krápníků na poutích, při barokní přestavbě lednického zámku v roce 1686 byla vytvořena tzv. grotta – umělá krápníková jeskyně v zámeckém sklepení se štukovou výzdobou z umělých krápníků, do níž byly zasazeny i původní krápníky dovezené z Moravského krasu. Ve Sloupských jeskyních byly v roce 1775 z velkého krápníkového útvaru vyříznuty dva úzké kamenné bloky, které po vyleštění našly uplatnění jako kamenné desky zasazené do dřevěných stolů, jež jsou součástí mobiliáře rájeckého zámku, nebo v 19. století sloužily krápníky z Moravského krasu jako zdroj vápence pro kašnu v Rájci nad Svitavou. Velké plenění krápníků proběhlo ve Sloupských jeskyních v roce 1878. Koncem 19. století byly jeskyně drancovány také kvůli reliktům kostí pravěkých zvířat, které jejich hledači prodávali. Aby se zabránilo další devastaci, nechal starosta Sloupu vybudovat nový oficiální vchod do jeskyní a starší „divoce“ vytvořené vchody byly zasypány. Následně bylo možné jeskyně navštěvovat pouze organizovaně za poplatek s průvodcem (MZA v Brně, pracoviště SOkA Blansko, Archiv obce Sloup, inv. č. 119: Pamětní kniha, zejm. 5, 7, 10–11; Balák, 2019, 87 a 89; Maráz 2022a, 420).

V archivních pramenech se nacházejí také vítané obrazové doklady, osvětlující život a práci člověka v lesích. Uvedme na tomto místě alespoň tři. Prvním jsou náskry tři hraničních kamenů z celkových 37, které byly umístěny v lesích pozořického panství při novém vytyčování jeho hranic v roce 1830. Nesly nápis ve zkrácené podobě H:P:F:v:L: 1830 N. 1–37 (vždy podle pořadového čísla, označujícího pořadové číslo kamene od 1 do 37), provedeny stylizovanou kapitálou, s vyobrazením knížecí koruny, což vše odkazuje na Liechtensteiny, majitele panství, přesněji na Jana II. z Liechtensteina, za něhož bylo vytyčení hranic realizováno (Hausarchiv der regierenden Fürsten von und

zu Liechtenstein in Wien, Waldregulierung Im Bereich der Herrschaften Plumenau, Eisenberg und Posoritz, Inv.-Nr.: S 188, nefoliováno.). Jelikož dnes se již tyto hraniční kameny v krajině nevyskytují, je jejich obrazové zachycení v archivních pramenech cenné. Za další cenný obrazový materiál je možno považovat mapku zakreslení lesních mlýnů na řece Punkvě v okolí Klepačova, přičemž jeden z nich byl postupem doby přeměněn v papírnu. Konečně dlužno uvést titulní list Protokolu o důlní činnosti u Olomučan z 19. století, zachycující dobové vyobrazení práce v dolech a horníky v hornických uniformách (Zemský archiv v Opavě, pobočka Olomouc, Vs Ruda nad Moravou, inv. č. 734: Belehungs-Protokoll über die beim Dorf Ollomutschan im Betrieb stehenden Grubenfeldmaassen).

E Dendrochronologie (Rybníček, Kolář)

Dendrochronologie je v užším smyslu chápána jako metoda, která využívá letokruhy pro datování dřeva (Kaennel-Schweingruber 1995). Díky této metodě je možné datovat pokácení stromu použitého na konkrétní datovaný vzorek. V případě, že se během archeologického průzkumu podaří získat dendrologický vzorek, který obsahuje alespoň 40 letokruhů, nebo větší soubor vzorků o nižším počtu letokruhů (minimálně 10 měřitelných letokruhů na každém vzorku), je možné provést dendrochronologickou analýzu.

Pro datování archeologických dřev bývá nejčastěji odebíráván vzorek ve formě příčného výřezu daným prvkem. Vzorky musí být z důvodu zachování jejich konzistence udržovány ve vlhkém prostředí, proto jsou obvykle zabaleny do stretch fólie nebo igelitového pytle. Pro datování funkčních konstrukčních prvků staveb bývají vzorky odebírány ve formě vývrtů pomocí Presslerova přírůstového nebozazu ideálně v místě tzv. podkorního letokruhu. Podkorní letokruh je poslední letokruh, který se ve stromě vytvořil před tím, než byl pokácen. Vývrtky jsou následně nalepeny do dřevěných lišt, aby se zabránilo jejich poškození. Pro dendrochronologické datování je rozhodujícím vstupním parametrem šířka letokruhu. Ideální je měření šířky letokruhu na příčném řezu. Pokud není možné na tomto řezu měření provést, je možné šířky letokruhu měřit i na řezu radiálním. Pro dendrochronologické datování je nezbytné, aby hranice letokruhu byly co nejzřetelnější.

Z tohoto důvodu je nutné před měřením vzorků jejich povrch upravit žiletkou nebo broušením brusným papírem s postupným zvyšováním zrnitosti (minimálně 400).

Měření je prováděno pomocí speciálního měřicího stolu, který je spojen s počítačem. Měřicí stůl je vybaven posuvným šroubovým mechanismem a impulsmetrem, který zaznamenává interval posunu desky stolu a tím i šířku letokruhu. Poslední částí měřicí aparatury je na stativu umístěná stereolupa s nitkovým křížem. Šířka letokruhů se měří s přesností na 0,01 mm. Po změření se šířky letokruhů zobrazí v počítači ve formě letokruhových křivek, přičemž každý vzorek má svou jedinečnou letokruhovou křivku. Jednotlivé letokruhové křivky ze stejné konstrukce jsou následně křížově datovány (synchronizovány). Z dobře synchronizovatelných křivek je vytvořena tzv. průměrná letokruhová křivka, která zvýrazní společné extrémy související s klimatickými změnami a potlačí všechny ostatní oscilace způsobené jinými vlivy. Průměrná letokruhová křivka je následně porovnána se zvolenou standardní chronologií pro danou dřevinu a oblast původu dřeva. Míra podobnosti mezi letokruhovými křivkami a standardními chronologiemi je posuzována pomocí statistických výpočtů. Statistické parametry slouží k usnadnění optického srovnání porovnávaných křivek, jež je pro konečné datování rozhodující (Rybníček a kol. 2010).

Klíčový parametr pro spolehlivé dendrochronologické datování je minimální počet letokruhů na datovaném vzorku, přičemž průměrná letokruhová křivka by měla mít alespoň 40–50 letokruhů (Cook-Kairiūkstis 1990). Problematické může být i datování prvků vyrobených z jednoho kmene, protože růst stromu mohla ovlivňovat celá řada faktorů, které ovšem nebyly společné pro daný porost, a proto je pravděpodobnost úspěšného datování podstatně nižší. Změřená letokruhová křivka pak nemusí dobře korelovat s použitou standardní chronologií. Dalším problémem při dendrochronologickém datování je stupeň biotického poškození dřeva, druh dřeva a lokalita původu dřeva. Z dendrochronologického hlediska jsou nejvhodnějšími dřevinami pro datování dřeva listnatá s kruhovitě pórovitou stavbou dřeva (např. dub) a dřeva jehličnatá. Dřeviny s roztroušeně pórovitou stavbou dřeva (např. lípa, javor, bříza) jsou jen velmi obtížně dendrochronologicky datovatelné.

Předpokladem úspěšného dendrochronologického datování historického dřevěného materiálu na určitém území je existence standardní chronologie. Standardní

chronologie se tvoří pro každou dřevinu zvlášť a vznikají postupným překrýváním letokruhových sekvencí od současnosti směrem do minulosti. V současné době jsou pro Českou republiku sestaveny standardní chronologie pro dub, jedlí, borovici a smrk (Kyncl 2017) (Tab. 4d1).

Přesné stanovení letopočtu skácení stromu je možné provést pouze v případě, kdy je na datovaném vzorku zachován podkorní letokruh. Pokud není zachován podkorní letokruh (opracováním dřeva byl odstraněn), není možné s jistotou odhadnout, kolik letokruhů schází. U dřevin bez jasně odlišeného jádra a běle (např. jedle, smrk) je zpravidla možné pouze stanovit rok, po kterém byl daný strom skácen. Při datování takového vzorku se musí konstatovat, že strom byl skácen někdy po roce nejmladšího datovaného letokruhu na daném vzorku. V případě, že se jednalo o dubové vzorky, které obsahovaly letokruhy bělového dřeva, je možné chybějící letokruhy s určitou tolerancí dopočítat. Pro naše území platí, že podle stáří stromu a lokality obsahuje dřevo dubu 5–25 letokruhů bělového dřeva (Rybníček a kol. 2006; Prokop a kol. 2017). Kromě samotného dendrochronologického datování lze z výsledků vyvodit i další zajímavé poznatky týkající se například ročního období lesní těžby. Pokud podkorní letokruh tvoří pouze jarní dřevo, které se tvoří v první polovině vegetačního období, je zřejmé, že strom musel být pokácen na jaře nebo na začátku léta. Naopak přítomnost letního dřeva u podkorního letokruhu ukazuje na zimní těžbu. Strom byl tedy pokácen mezi koncem vegetačního období daného roku a počátkem vegetačního období roku následujícího (Kolář a kol. 2022).

VÝSLEDKY DENDROCHRONOLOGICKÉHO DATOVÁNÍ VYBRANÝCH MILÍŘIŠŤ

Na každé lokalitě byla vybrána 2 milířiště, ze kterých byly odebrány uhlíky pro dendrochronologickou a radiouhlíkovou analýzu. Celkem bylo dendrochronologicky analyzováno 100 uhlíků, z nich bylo úspěšně datováno 23 uhlíků (Jih 0, Střed 12, Sever 11). Nejstarší datované uhlíky pocházejí z doby po roce 1676, nejmladší z 1. poloviny 19. století. Nejčastěji byly datovány uhlíky jedlové (11 vzorků), dubové (10 vzorků) a bukové (2 vzorky) (Tab. 4e2, Obr. 4e1).

Při dendrochronologickém datování můžeme přesné období identifikovat tehdy, pokud se v milířišti nachází hned několik datovaných vzorků s podkorním letokruhem ze stejného období. Takový případ ovšem ani u jednoho

ze šesti zkoumaných milířišť nenastal. Datace může být poměrně přesná, pokud se v milířišti nacházejí dubové vzorky, které obsahují letokruhy bělového dřeva, neboť jejich počet se v ČR pohybuje v rozmezí 5–25 (Rybníček a kol. 2006; Prokop a kol. 2017). Milířiště 3C, ve kterém převažovaly dubové uhlíky, poskytlo tři datované vzorky s letokruhy bělového dřeva. Proto bylo možné upřesnit období, kdy byly stromy pokáceny (1753–1758) (Tab. 4e2). Relativně přesné datování využívání milířiště i bez přítomnosti podkorních letokruhů nebo letokruhů bělového dřeva na datovaných vzorcích může nastat v případě, že datování nejmladších letokruhů několika vzorků spadá do přibližně stejného období (milířiště 6N). I když s jistotou nemůžeme určit, kolik letokruhů na vzorcích chybí, tak můžeme získat alespoň přibližnou představu o období, kdy bylo milířiště využíváno – krátce po roce 1832 (Tab. 4e2). Datování uhlíků ze dvou milířišť 4C a 5N bylo v rozptýlu i více než jednoho století. Z tohoto důvodu nelze určit přesněji období, kdy byla milířiště využívána. Z milířiště 1S a 2S se nepodařilo datovat žádný uhlík, což lze přisoudit skutečnosti, že z každého milířiště byly odebrány pouze dva uhlíky, které obsahovaly nízký počet letokruhů pro spolehlivé dendrochronologické datování (Tab. 4e2).

Radiouhlíkové datování, kromě jednoho vzorku z milířiště 1S, přineslo velmi široký rozsah datování, a to od roku 1640 do roku 1955 (Tab. 4e2). Po roce 1650 se radiouhlíková kalibrační křivka vyznačuje silnými výkyvy (Světlík a kol. 2019). V důsledku toho se výsledky radiouhlíkového datování pohybují ve velmi širokém intervalu, a není tak možné na jeho základě stanovit přesné stáří využívání milířiště.

Dendrochronologické datování uhlíků spadá do období největší spotřeby dřevěného uhlí v daných oblastech od druhé poloviny 17. stol. až do druhé poloviny 19. stol. Průzkum archivních zdrojů potvrzuje výskyt minimálně 4 železáren (Blansko, Klepačov, Jedovnice, Adamov) v blízkosti lokalit Střed a Sever ještě v roce 1860 (Danihelka a kol. 1986), přičemž nejstarší vysoká pec je doložena z Adamovských železáren již v roce 1632 (Merta 2018). Můžeme tedy předpokládat, že tyto provozy byly největším odbytištěm vyrobeného dřevěného uhlí ze zkoumaných lokalit. V každé z těchto železáren existovalo několik provozů, které pro svoji činnost potřebovaly dřevěné uhlí. Kromě samotných vysokých pecí, kde byla spotřeba dřevěného uhlí největší, také například tavicí věže, slévárny, zkujňovací výhňe, kovolitecké dílny nebo pece k výrobě vápna (Truhlářová 2011; Merta 2018).

F **Metody dálkového průzkumu Země pro identifikaci a dokumentaci historických objektů v lesích (Mikita)**

IDENTIFIKACE HISTORICKÝCH OBJEKTŮ V LESÍCH

Metody dálkového průzkumu Země umožňují detekci a identifikaci historických prvků v terénu, jsou však velmi užitečné také pro jejich detailní dokumentaci. Kromě leteckého průzkumu pomocí běžných leteckých snímků zpracovaných do podoby ortofotomap (případně družicových snímků) se uplatňují také aktivní metody sběru dat pomocí leteckého či pozemního laserového skenování (neboli LiDARu). Přestože s rozvojem technologií se postupně zvětšuje rozlišení leteckých i družicových dat, stále platí, že s rostoucí výškou nosiče klesá schopnost zachycení detailů. Rozlišení leteckých snímků se v současnosti pohybuje na úrovni 5–10 cm, v případě družicových dat se nejvyšší rozlišení pohybuje okolo 50 cm. Detailní snímkování z výšky do 120 m nad zemským povrchem umožňují bezpilotní prostředky (drony) s výsledným rozlišením v řádu centimetrů. Vegetační pokryv v podobě korunového zápoje lesních porostů však znesnadňuje sběr informací o reliéfu. Možnosti mapování reliéfu v lesích pomocí obrazového záznamu, ať už z družic, letadel nebo i bezpilotních prostředků jsou výrazně omezeny, neboť obrazový záznam pomocí fotografií poskytuje pouze informaci o tzv. prvním odrazu (vegetaci). Pro detailní mapování reliéfu a případných historických objektů v lesích se proto využívá aktivního dálkového průzkumu Země pomocí technologie leteckého, pozemního či mobilního laserového skenování.

LETECKÉ LASEROVÉ SKENOVÁNÍ

Letecké laserové skenování (LLS) je jednou z nejpřesnějších metod mapování krajiny, kdy je laserový skener umístěn na letadle, vrtulníku či jiném létajícím nosiči. Díky velké rychlosti letu umožňuje rychlý sběr dat na velkém území s vysokou přesností. Výsledkem měření je tzv. mračno bodů. Ke každému bodu je zapsána jeho 3D souřadnice (X, Y, Z). Výsledné mračno bodů je třeba vyfiltrovat (zbavit chybných bodů) a klasifikovat na body terénu (Obr. 4k-1) (Baltasvias 1999; Kraus et Pfeifer 1998)

IDENTIFIKACE OBJEKTŮ Z DMT

Pro potřeby identifikace milířišť a dalších historických prvků v lesích byla pořízena data leteckého laserového skenování s vysokou hustotou bodů (průměrně 12 bodů/m²). LLS všech zájmových území bylo provedeno mimo vegetační období na jaře z důvodu maximální průchodnosti laserových pulsů korunami stromů. Obecně totiž platí, že během vegetačního období mají jehličnaté porosty větší prostupnost pro laserové pulsy než listnaté porosty, které vytváří souvislý korunový zápoj. Naopak mimo vegetační období jsou listnaté porosty velmi dobře prostupné, zatímco jehličnaté méně (Ørka a kol. 2010, Davison a kol. 2020).

Mračna bodů byla automaticky filtrována a klasifikována v prostředí softwaru ArcGIS Pro 2.9 (ESRI Inc., 2022) a pro jednotlivá zájmová území byla interpolována do podoby rastrových digitálních modelů terénu (DMT) s rozlišením 0,3 metru. Rozlišení rastrového modelu je závislé na hustotě bodů, při vyšší hustotě je možné interpolovat modely s prostorovým rozlišením pod 1 metr. Pro detekci prvků jsou sice používány také automatické či poloautomatické postupy, nicméně z dosud provedených studií vyplývá různá úspěšnost automatické detekce v závislosti na podmínkách (tvaru a velikosti milířišť, druhové skladbě lesa apod.) od 11 do 85 % (Trier a kol. 2018; Bonhage a kol. 2021; Trier a kol. 2021). Proto je na menších územích vhodnější použít vizuální hodnocení, které se obvykle provádí pomocí stínovaného reliéfu (tzv. Hillshading), případně pomocí dalších analýz reliéfu. Stínovaný reliéf vizuálně zvýrazní terénní nerovnosti a změny reliéfu. Zvýraznění reliéfu je možné i pomocí dalších analýz, jako je např. tzv. topografická exponovanost (Mikita a kol. 2010). Topografická exponovanost je vytvořena na základě vícenásobné analýzy stínování reliéfu z více směrů a umožňuje vizuálně lépe zvýraznit terénní deprese (Obr. 4f-2). Jako lokality potenciálních milířišť byla v samostatné vrstvě prostřednictvím bodů označena místa kruhovitěho (příp. eliptického) tvaru s minimálním sklonem o průměru mezi 3 až 10 m. Vektorizací identifikovaných prvků v prostředí GIS byla získána přesná prostorová informace. Vzniklá digitální bodová vrstva s vyznačenými potenciálními milířišti byla nahrána na ArcGIS Server a nakonfigurována k editování pro ověřování v terénu prostřednictvím mobilní aplikace „Collector for ArcGIS“ (ESRI Inc., 2022).

Na základě dat LLS bylo identifikováno 245 možných milířišť (49 na lokalitě Jih, 108 na lokalitě Střed a 88 na lokalitě Sever). Terénním šetřením bylo následně potvrzeno 116 milířišť (Jih 2, Střed 48, Sever 66). Dosažená úspěšnost fyzické identifikace milířišť v terénu byla tedy přibližně 50 %. Tato úspěšnost byla do značné míry způsobena tím, že v digitální bodové vrstvě byla vyznačena místa, která se nakonec v terénu ukázala jako větší vývraty, přirozeně vzniklé plochy či uměle upravená místa související se současným hospodařením a pohybem člověka v lesích. Mnohem nižší úspěšnosti bylo dosaženo na území Jih, kde se podařilo v terénu identifikovat pouze dvě milířišť. Důvodem může být fakt, že zdejší plošiny byly v průměru menší a patrné příznaky bylo možné mnohem častěji zaměnit za vývrat stromu nebo přirozenou nivelaci terénu. Dalším důvodem byla skutečnost, že několik potenciálních milířišť se nacházelo ve velmi hustém mladém porostu, proto nebylo možné provést jejich fyzickou identifikaci. V neposlední řadě nízkou úspěšnost na lokalitě Jih mohla způsobit skutečnost, že se v okolí této lokality v minulosti nevyskytovaly velké hutnické provozy, které potřebovaly dřevěné uhlí pro svůj provoz, z čehož vyplývá nižší koncentrace milířišť (Daníhelka a kol. 1986). Naopak nejvyšší úspěšnost identifikace milířišť v terénu na lokalitě Sever je dána větší velikostí milířišť a také tím, že díky kůrovcové kalamitě byly lesní smrkové porosty rozvolněné, díky čemuž byla milířišť lépe viditelná (zachycené metodou LLS). V rámci výzkumu nebyl řešen vliv dřevinné skladby lesů na možnosti identifikace milířišť pod clonou lesního porostu.

DOKUMENTACE HISTORICKÝCH OBJEKTŮ V LESÍCH Z DAT LLS

Technologie leteckého skenování je dostačující pro identifikaci terénních zlomů a tvarů reliéfu, které mohou představovat člověkem vytvořené historické objekty v lesích. Neumožňuje však získat přesné informace o rozměrech a tvarech objektů malé velikosti, jako jsou milířišť. Naopak je dostatečné pro velké objekty jako např. pozůstatky osídlení, zříceniny hradů, staré úvozové cesty apod. (Obr. 4f-3, 4f-4). Pro detailní dokumentaci se více hodí technologie pozemního laserového skenování, případně využití bezpilotních prostředků.

POZEMNÍ A MOBILNÍ LASEROVÉ SKENOVÁNÍ

Pozemní laserové skenování (PLS) se od leteckého odlišuje tím, že pozemní skener je stacionárně umístěn na stativu. Metoda PLS poskytuje mračno bodů s vysokou hustotou až tisíce bodů na metr čtvereční, v závislosti na parametrech nastavení. Během krátkého časového intervalu lze získat velké množství vysoce kvalitních dat. PLS má široké spektrum využití včetně dokumentace kulturního dědictví (Ergincan a kol. 2010; Torres a kol. 2014; Castagnetti a kol. 2012). Nicméně nevýhodou této metody zůstává možnost mapování lokality pouze v bezprostředním okolí skeneru. Pro větší území je nutné přístroj přemísťovat, což zvyšuje dobu sběru dat.

V případě mobilního laserového skenování (MLS) může být skener umístěn na jakémkoliv prostředku. MLS systémy jsou nejvíce nasazovány pro mapování měst a okolí silnic (Kukko a kol. 2009), ale také například pro mapování lesních porostů včetně reliéfu pomocí terénních vozidel (Lehtomäki 2011). Skenovací proces je velmi rychlý a cílem je převážně získat velmi detailní model reality s vysokou přesností (Jakkola a kol. 2008).

Pro mapování v lesních porostech je nevhodnější tzv. ruční mobilní skenování (také jako HMLS), kdy je přístroj nesen v ruce a je tak možné mapovat i místa mimo komunikace. Tyto systémy jsou založeny na pohybu osoby jako komplexní platformy a eliminují potřebu lokalizace přístroje pomocí globálních navigačních satelitních systémů (GNSS), což výrazně zvyšuje možnost nasazení v místech bez signálu, jako jsou podzemní prostory, interiéry budov či právě lesní porosty. HMLS využívá lokalizace na základě spojování jednotlivých skenů a výpočtu polohy na základě SLAM algoritmu (Bosse a kol. 2012). Detailní model lokality je tak možné získat pouhým průchodem okolo mapovaného objektu, čímž je proces skenování výrazně urychlen. Výstupy jak pozemního, tak i mobilního skenování umožňují detailní dokumentaci a případnou rekonstrukci objektů s přesností v řádu centimetrů.

DOKUMENTACE HISTORICKÝCH OBJEKTŮ V LESÍCH POMOCÍ HMLS

Dokumentace vybraných milířišť byla provedena pomocí ručního mobilního skeneru GeoSLAM Horizon (Geoslam Ltd.). Jedná se o ruční skener s dosahem až 100 metrů, který umožňuje sběr dat rychlostí až 300 000 bodů za

vteřinu. Sběr dat probíhá průchodem okolo lokality tak, aby byly zachyceny veškeré detaily. Díky algoritmu SLAM jsou jednotlivé skeny spojovány do kontinuálního povrchu. Pro přesné zachycení tvaru je opět jako v případě LLS nutná automatická a případně i ruční filtrace a klasifikace mračna bodů a interpolace do podoby rastrového DMT (Obr. 4f-5).

VYUŽITÍ BEZPILOTNÍCH PROSTŘEDKŮ – DRONŮ

Bezpilotní prostředky (nebo také drony) díky své konstrukci umožňují velmi rychlý sběr dat pomocí různých sensorů, nejčastěji RGB či multispektrálních kamer, případně také LiDARu. Letová mise u bezpilotních prostředků je zpravidla plánována pomocí aplikace umožňující definovat snímkanou plochu a nastavit výšku letu, překryv snímků a na základě těchto parametrů je automaticky zvolena optimální rychlost letu. Automatické bezpilotní

prostředky jsou obvykle navigovány pomocí palubního počítače s GNSS a inerciální navigační jednotkou (Janata a kol. 2016). Díky nižší výšce letu jsou bezpilotní prostředky schopny vytvářet ortofotosnímky s rozlišením v řádu jednotek centimetrů. Navíc při fotogrammetrickém zpracování je výstupem rovněž digitální model povrchu. Při zpracování se využívá nejčastěji algoritmu Structure from Motion (Šimíček 2014).

V současnosti je běžné i nasazení laserových skenerů na dronech, což umožňuje rychlý sběr dat na větších územích s přesností a detailem, který se blíží pozemnímu skenování (Obr. 4k-6). Výhodou oproti pozemnímu ručnímu skenování je možnost mapování a dokumentace i rozsáhlých objektů na nepřístupných místech. Stejně jako u pozemního skenování je výsledné mračno přímo využitelné pro měření velikosti a zaznamenání tvaru objektů (Obr. 4k-7).

Tabulky a obrázky kap. 4

Tab. 4d1: Přehled souvislých částí standardních chronologií na území České republiky

oblast	dub	jedle	smrk	borovice
ČR	134 př. n. l.-2014	1056-1996	1101-2004	1183-1998
Čechy	134 př. n. l.-2013	1131-1911	1101-2004	1183-1998
Morava	881-2014	1056-1996	1333-1997	1464-1995

Tab. 4e2: **Dendrochronologické a radiouhlíkové datování uhlíků z jednotlivých milířišť** (wk – u vzorku je zachován podkorní letokruh (swk – strom byl pokácen v létě, wwk – strom byl pokácen mezi koncem vegetačního období příslušného roku (podzim) a počátkem vegetačního období roku následujícího v zimě), ks – u vzorku jsou zachovány letokruhy bělového dřeva, ak – u vzorku není zachován podkorní letokruh ani letokruhy bělového dřeva).

Milířiště	Vzorek	Druh	Počet letokruhů	Ukončení vzorku	Datování posledního měřeného letokruhu	Dendrochronologické datování	¹⁴ C datování (letopočet BP)	Kalibrované stáří
1S (1545)	M3068	buk	23	+1ak	-	nedatováno	525±19	1399-1435
1S (1545)	M3125	dub	32	+1ak	-	nedatováno	525±19	1399-1435
2S (1578)	M3069	dub	23	+1ak	-	nedatováno	40±18	1700-1955
2S (1578)	M3070	dub	20	+1ak	-	nedatováno	40±18	1700-1955
3C (25)	M3126	jedle	30	+1ak	-	nedatováno	230±20	1640-1954
3C (25)	M3127	jedle	28	+1ak	-	nedatováno	230±20	1640-1954
3C (25)	M3128	dub	30	+2ak	-	nedatováno	230±20	1640-1954
3C (25)	M3129	buk	30	+1ak	-	nedatováno	230±20	1640-1954
3C (25)	M3130	dub	42	+1ak	-	nedatováno	230±20	1640-1954
3C (25)	M3131	dub	31	+2ak	-	nedatováno	230±20	1640-1954
3C (25)	M3132	dub	40	+1ak	-	nedatováno	230±20	1640-1954
3C (25)	M3133	dub	69	+1ak	-	nedatováno	230±20	1640-1954
3C (25)	M3134	dub	44	+8ak	-	nedatováno	230±20	1640-1954
3C (25)	M3135	dub	39	+1ak	-	nedatováno	230±20	1640-1954
3C (25)	M3136	dub	60	+1ak	-	nedatováno	230±20	1640-1954
3C (25)	M3137	dub	55	+1ks	-	nedatováno	230±20	1640-1954
3C (25)	M3138	dub	38	+2ks	1745	1747-1758	230±20	1640-1954
3C (25)	M3139	dub	53	+2ks	-	nedatováno	230±20	1640-1954
3C (25)	M3140	dub	19	+1ak	-	nedatováno	230±20	1640-1954
3C (25)	M3141	dub	45	+15ks	-	nedatováno	230±20	1640-1954
3C (25)	M3142	dub	32	+1ak	1744	po roce 1750	230±20	1640-1954
3C (25)	M3143	dub	37	+1ak	-	nedatováno	230±20	1640-1954
3C (25)	M3144	dub	54	+1ak	1678	po roce 1684	230±20	1640-1954
3C (25)	M3145	dub	43	+1ks	-	nedatováno	230±20	1640-1954
3C (25)	T2688	dub	33	+1ak	-	nedatováno	230±20	1640-1954
3C (25)	T2689	dub	56	+1ak	-	nedatováno	230±20	1640-1954

Milířistě	Vzorek	Druh	Počet letokruhů	Ukončení vzorku	Datování posledního měřeného letokruhu	Dendrochronologické datování	¹⁴ C datování (letopočet BP)	Kalibrované stáří
3C (25)	T2748	dub	39	+1ak	-	nedatováno	230±20	1640-1954
3C (25)	T2749	dub	44	+1ks	-	nedatováno	230±20	1640-1954
3C (25)	T2750	dub	32	+1ak	-	nedatováno	230±20	1640-1954
3C (25)	T2751	dub	34	+1ak	-	nedatováno	230±20	1640-1954
3C (25)	T2752	dub	29	+1ak	-	nedatováno	230±20	1640-1954
3C (25)	T2753	dub	59	+1ak	-	nedatováno	230±20	1640-1954
3C (25)	T2754	dub	39	+2ak	-	nedatováno	230±20	1640-1954
3C (25)	T2755	dub	24	+1ak	-	nedatováno	230±20	1640-1954
3C (25)	T2756	dub	55	+2ak	-	nedatováno	230±20	1640-1954
3C (25)	T2757	jedle	13	+1ak	-	nedatováno	230±20	1640-1954
3C (25)	T2758	jedle	12	+1ak	-	nedatováno	230±20	1640-1954
3C (25)	T2759	jedle	14	+1wwk	-	nedatováno	230±20	1640-1954
3C (25)	T2760	dub	29	+2ak	-	nedatováno	230±20	1640-1954
3C (25)	T2761	jedle	16	+1swk	-	nedatováno	230±20	1640-1954
3C (25)	T2762	dub	47	+1ak	1689	po roce 1695	230±20	1640-1954
3C (25)	T2763	dub	37	+1ak	-	nedatováno	230±20	1640-1954
3C (25)	T2764	dub	41	+2ks	1744	1746-1763	230±20	1640-1954
3C (25)	T2765	dub	54	+1ak	-	nedatováno	230±20	1640-1954
3C (25)	T2766	dub	24	+1ak	-	nedatováno	230±20	1640-1954
3C (25)	T2767	dub	79	+1ks	-	nedatováno	230±20	1640-1954
3C (25)	T2768	jedle	15	+1swk	-	nedatováno	230±20	1640-1954
3C (25)	T2769	jedle	13	+1swk	-	nedatováno	230±20	1640-1954
3C (25)	T2770	jedle	13	+1swk	-	nedatováno	230±20	1640-1954
3C (25)	T2771	jedle	12	+1swk	-	nedatováno	230±20	1640-1954
3C (25)	T2772	jedle	15	+2ak	-	nedatováno	230±20	1640-1954
3C (25)	T2773	dub	51	+1ak	1715	po roce 1721	230±20	1640-1954
3C (25)	T2774	dub	22	+1ak	-	nedatováno	230±20	1640-1954
3C (25)	T2775	dub	48	+1ak	1732	po roce 1738	230±20	1640-1954
3C (25)	T2776	dub	45	+3ak	-	nedatováno	230±20	1640-1954
3C (25)	T2778	dub	46	+1swk	-	nedatováno	230±20	1640-1954
3C (25)	T2779	dub	44	+1ak	-	nedatováno	230±20	1640-1954
3C (25)	T2780	dub	37	+1wk	-	nedatováno	230±20	1640-1954
3C (25)	T2781	dub	36	+1wk	-	nedatováno	230±20	1640-1954
3C (25)	T2782	dub	64	+1ak	1713	po roce 1719	230±20	1640-1954
3C (25)	T2783	dub	69	+1ak	-	nedatováno	230±20	1640-1954
3C (25)	T2784	jedle	25	+1swk	-	nedatováno	230±20	1640-1954
3C (25)	T2785	dub	49	+6ks	-	nedatováno	230±20	1640-1954
3C (25)	T2786	dub	38	+1ak	-	nedatováno	230±20	1640-1954
3C (25)	T2787	dub	59	+1ak	-	nedatováno	230±20	1640-1954
3C (25)	T2788	dub	49	+1ak	-	nedatováno	230±20	1640-1954
3C (25)	T2789	dub	35	+1ak	-	nedatováno	230±20	1640-1954
3C (25)	T2790	dub	45	+1ak	-	nedatováno	230±20	1640-1954

Milířístě	Vzorek	Druh	Počet letokruhů	Ukončení vzorku	Datování posledního měřeného letokruhu	Dendrochronologické datování	¹⁴ C datování (letopočet BP)	Kalibrované stáří
3C (25)	T2791	dub	60	+5ks	1748	1753–1758	230±20	1640–1954
3C (25)	T2792	dub	71	+2ak	–	nedatováno	230±20	1640–1954
3C (25)	T2793	dub	45	+1ak	1680	po roce 1686	230±20	1640–1954
3C (25)	T2794	dub	27	+1ak	–	nedatováno	230±20	1640–1954
4C (121)	M3119	buk	27	+1ak	1806	po roce 1807	164±18	1666–1950
4C (121)	M3120	jedle	18	+1ak	–	nedatováno	164±18	1666–1950
4C (121)	M3121	jedle	18	+1ak	1785	po roce 1786	164±18	1666–1950
4C (121)	M3122	buk	30	+1wk	–	nedatováno	164±18	1666–1950
4C (121)	M3123	buk	26	+1wk	–	nedatováno	164±18	1666–1950
4C (121)	T2684	buk	43	+1wk	–	nedatováno	164±18	1666–1950
4C (121)	T2685	buk	47	+1wk	–	nedatováno	164±18	1666–1950
4C (121)	T2686	buk	47	+1wk	–	nedatováno	164±18	1666–1950
4C (121)	T2687	buk	41	+1wk	–	nedatováno	164±18	1666–1950
5N (1440)	M3116	jedle	42	+1ak	1847	po roce 1848	neanalyzováno	neanalyzováno
5N (1440)	M3117	jedle	26	+1ak	1814	po roce 1815	neanalyzováno	neanalyzováno
5N (1440)	M3118	jedle	24	+2ak	–	nedatováno	neanalyzováno	neanalyzováno
5N (1440)	T2681	buk	58	+1ak	1675	po roce 1676	neanalyzováno	neanalyzováno
5N (1440)	T2744	jedle	19	+1swk	–	nedatováno	neanalyzováno	neanalyzováno
5N (1440)	T2746	jedle	13	+1swk	–	nedatováno	neanalyzováno	neanalyzováno
5N (1440)	T2747	jedle	17	+1ak	–	nedatováno	neanalyzováno	neanalyzováno
6N (1464)	M3104	jedle	27	+1ak	–	nedatováno	159±18	1667–1950
6N (1464)	M3105	jedle	22	+1ak	1769	po roce 1770	159±18	1667–1950
6N (1464)	M3106	jedle	22	+2ak	1830	po roce 1832	159±18	1667–1950
6N (1464)	M3107	jedle	20	+1ak	–	nedatováno	159±18	1667–1950
6N (1464)	M3108	jedle	26	+1ak	1813	po roce 1814	159±18	1667–1950
6N (1464)	M3109	jedle	28	+1ak	–	nedatováno	159±18	1667–1950
6N (1464)	M3110	jedle	23	+1ak	1798	po roce 1799	159±18	1667–1950
6N (1464)	M3111	jedle	33	+1ak	1820	po roce 1821	159±18	1667–1950
6N (1464)	M3112	jedle	29	+1ak	1814	po roce 1815	159±18	1667–1950
6N (1464)	M3113	jedle	23	+1wwk	–	nedatováno	159±18	1667–1950
6N (1464)	M3114	jedle	40	+1ak	1825	po roce 1826	159±18	1667–1950
6N (1464)	M3115	jedle	20	+1ak	1808	po roce 1809	159±18	1667–1950

Obr. 4a-1: Základní vybavení pro průzkum terénu.

Obr. 4a-2: Základní vybavení pro průzkum terénu.

Obr. 4a-3: Průzkumná skupina při obhlídce dolů na železnou rudu.

Obr. 4b-1: Diskuse nad odebranými vzorky.

Obr. 4b-2: Praxe studentů při odběru vzorků z milířišť.

Obr. 4b-3: Ukázka rychlé terénní fotografické dokumentace.

Obr. 4c-1: (a) Sedimentační prostor zazemněného rybníka v podhradí Vildenberka dnes nebudí dojem vodní nádrže, kterou byl jistě po několik desetiletí aktivní existencí hradu. (b) Ve stejném areálu se také nacházejí nálevkovitě tvarované cisterny využívané pro pálení vápna. Toto bylo prokázáno prostřednictvím chemické analýzy a zjištění dokonce 7 % obsahu CaO v hloubce cca 90 cm pode dnem cisterny.

Obr. 4c-1: (b)

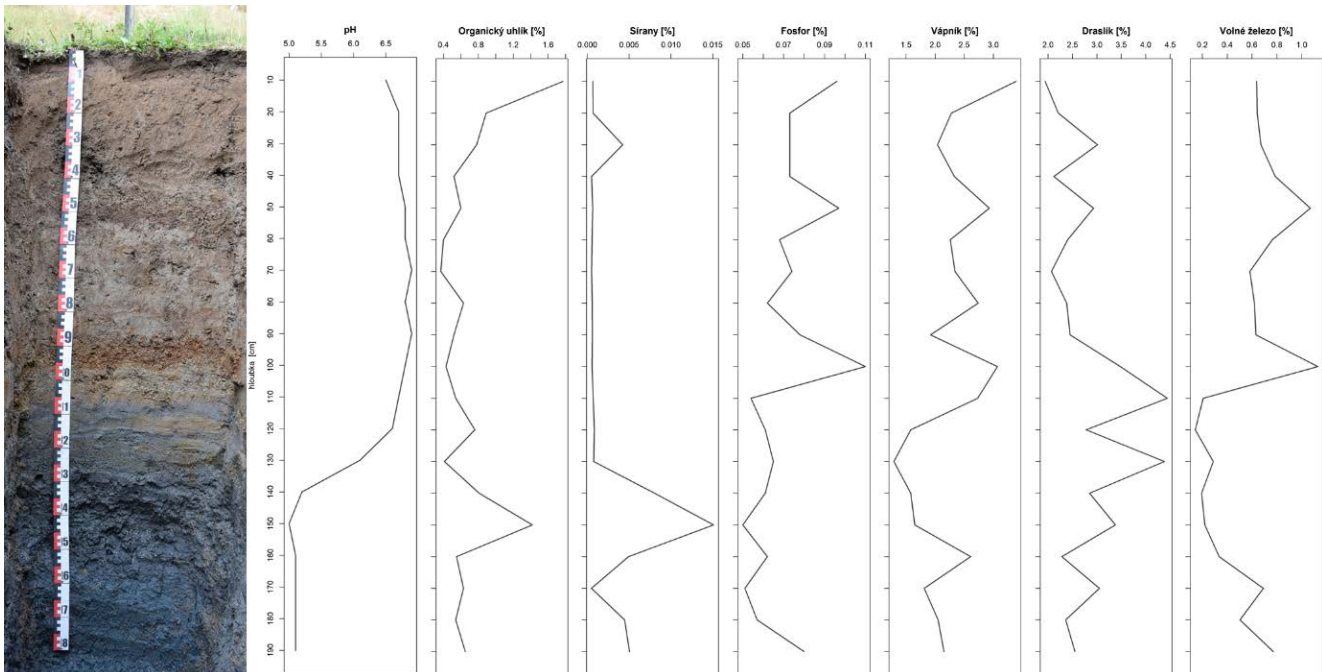
Obr. 4c-2: Výslednou půdní sondu potom podrobujeme půdoznaleckému bádání. Primárně se snažíme získat vertikální řez půdním profilem (a), avšak jednotlivé jasně ohraničené vrstvy lze také preparovat a poté zvlášť popisovat (b).

Obr. 4c-3: Vertikální řez půdou lze získat také prostřednictvím půdní sondýrky. Její výhodou je rychlost metody, avšak na úkor plochy, jakou popisujeme, a na úkor množství odebraného vzorku i na bodový charakter jeho odběru.

Obr. 4c-4 (a): Uhlíky lze v půdě nacházet i v takto autentické podobě. Některá místa se vyznačují jejich vysokou koncentrací, jako např. milíře po pálení dřeva při výrobě dřevěného uhlí. (b) Uhlík jako součást sedimentu. Někdy jsou uhlíky volně rozptýlené v sedimentu, jako např. v případě jejich uložení vlivem erozní činnosti. S takovými uhlíky se lze setkat i na zcela nečekaných lokalitách, jako jsou pralesovitá společenstva, kde ale nemusí svědčit o antropogenní činnosti, ale např. o přirozeně vzniklém požáru. Ponejvíce je jejich výskyt typický v blízkosti současných či historických průmyslových sídel.

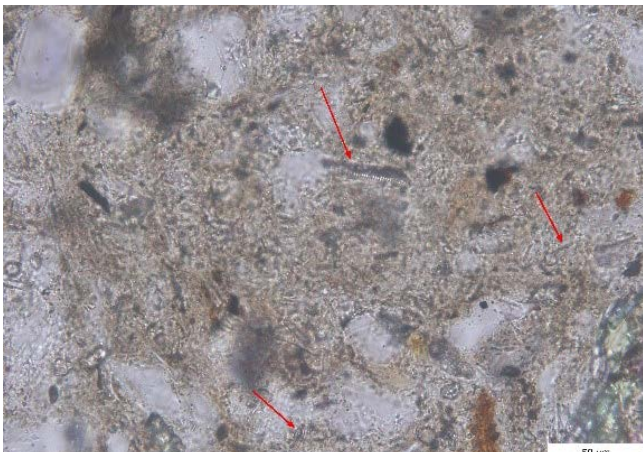
Obr. 4c-5: Průběh hodnot chemických vlastností půdy s hloubkou půdního profilu. Lze zde pozorovat několik zajímavých specifík, které korespondují i s barevnými změnami na fotografii profilu. Tak např. dochází na rozhraní šedé a hnědorezivé barvy k náhlému poklesu hodnoty půdní reakce (pH), nebo naopak vidíme nárůst obsahu organické hmoty (organického uhlíku) v zóně cca 130–150 cm a potom při půdním povrchu, nebo zvýšení koncentrace tzv. volného železa v horní polovině profilu, která je blíže půdnímu povrchu a je tak vystavena povětrnostním vlivům a probíhají v ní již diferenciální půdotvorné procesy. I z toho lze potom usuzovat na stáří uloženého sedimentu, který by takto barevně specifický nebyl v případě nižšího stáří.

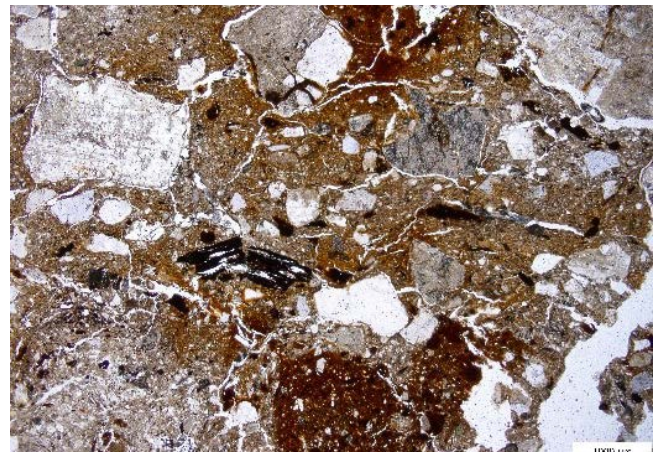
Obr. 4c-6: Ukázka mikromorfologických výbrusů.

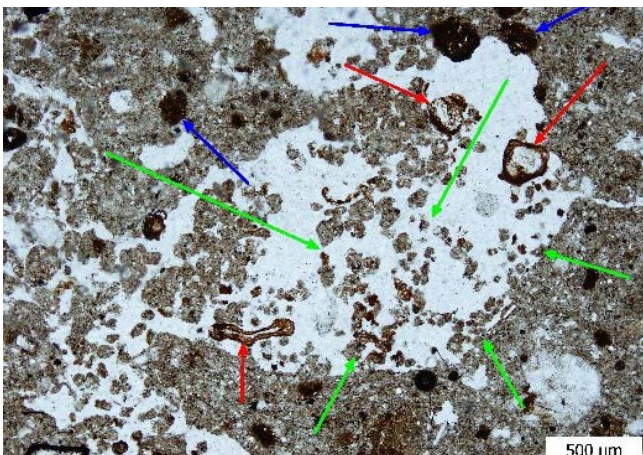
Obr. 4c-6: Ukázka mikromorfologických výbrusů.

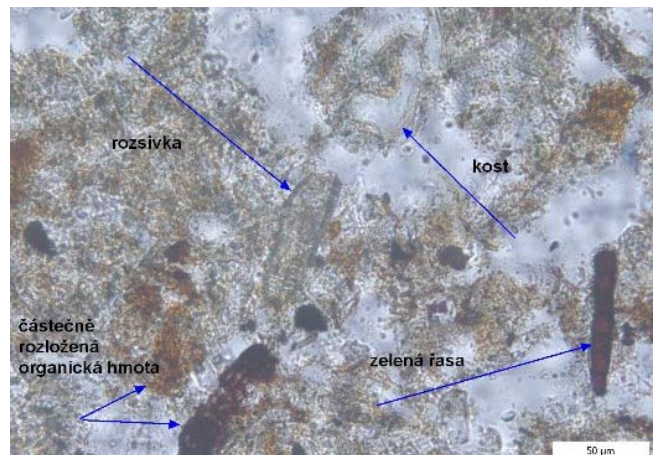
Obr. 4c-6: Ukázka mikromorfologických výbrusů.

Obr. 4c-6: Ukázka mikromorfologických výbrusů.

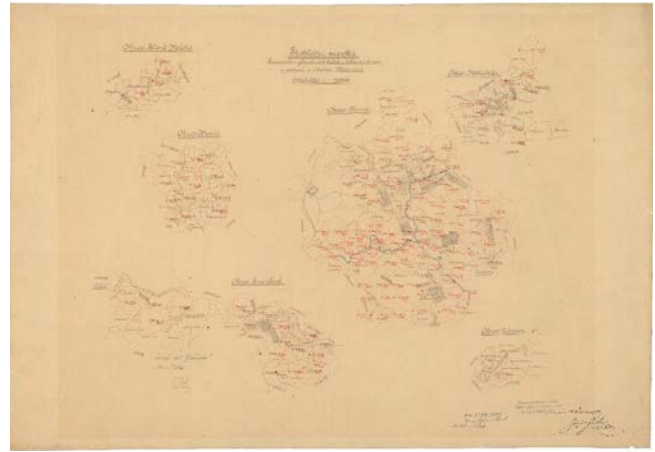
Obr. 4c-6: Ukázka mikromorfologických výbrusů.

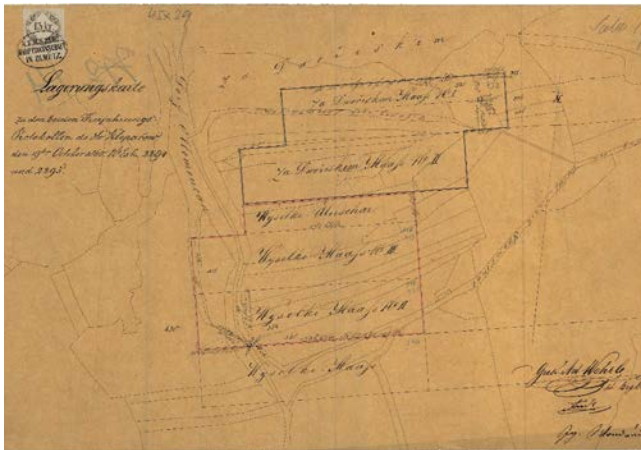
Obr. 4c-6: Ukázka mikromorfologických výbrusů.

Obr. 4d-1: MZA v Brně, F 86 Velkostatek Rájec nad Svitavou, mapa č. 3154: Generální mapa panství Blansko, 1814.

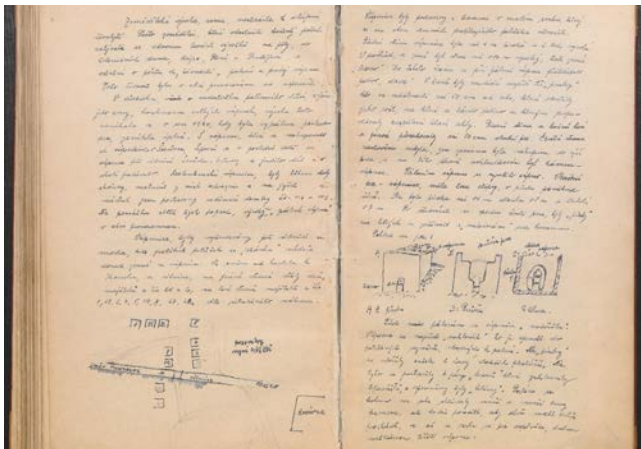
Obr. 4d-2: MZA v Brně, D 16 Báňské hejtmantství Brno inv. č. 565: Přehledná mapa lichtenštejnských výhradních kutisk a důlních měř na severní a střední Moravě, 1924.

Obr. 4d-3: MZA v Brně, D 16 Báňské hejtmantství Brno inv. č. 363: Polohopisná mapa důlních měř „Ja dvořiskem“ a „Viselky“ u Klepačova, 1860.

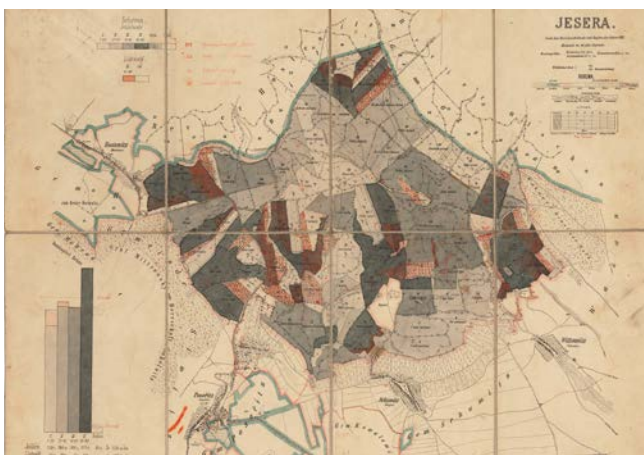
Obr. 4d-4: Dobové vyobrazení práce v dolech. ZA v Opavě, pobočka Olomouc, Vs Ruda nad Moravou, inv. č. 734: Belehnungs-Protokoll über die beim Dorf Ollomutschan im Betrieb stehenden Grubenfeldmassen, titulní strana, 19. století

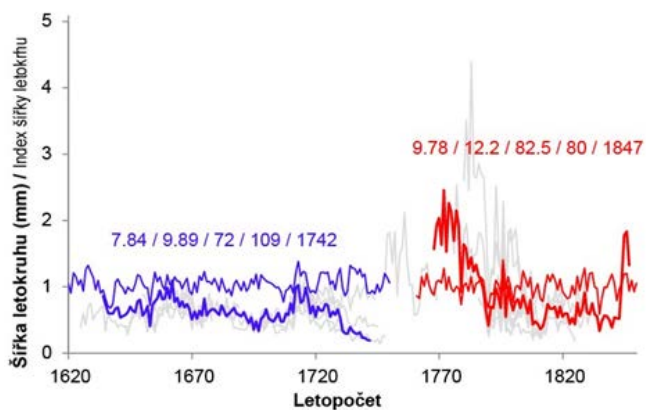
Obr. 4d-5: Zakreslení vápenec v Molenburku, popis výroby vápna a nákras vápenných pecí. MZA v Brně, pracoviště SOkA Blansko, B 91 Archiv obce Molenburk, bez. inv. č. : Kronika obce Molenburk, fol. 140-141, 1924-1945.

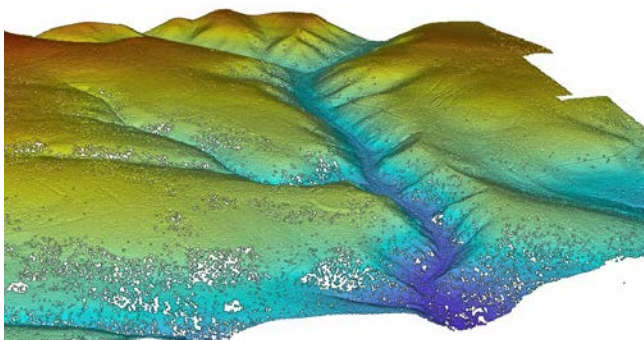
Obr. 4d-6: MZA v Brně, F 31 Lichtenštejnská lesní zařizovací kancelář Břeclav, inv. č. 574,6: Hospodářská mapa s označením polomů roku 1909 polesí Jezera, 1901.

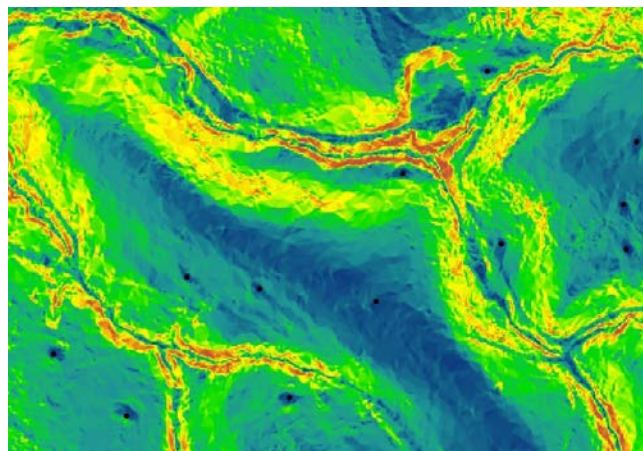
Obr. 4d-7: MZA v Brně, F 31 Lichtenštejnská lesní zařizovací kancelář Břeclav, inv. č. 5857: Porostní mapa polesí Jezera ukazující zřetelnou dominanci jehličnanů, 1922.

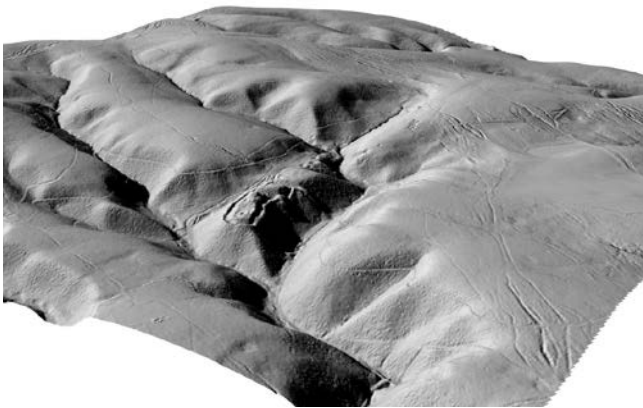
Obr 4e1: Synchronizace dubové (modře) a jedlové (červeně) průměrné letokruhové křivky (silně uhlíků s českou dubovou (modře) a jedlovou (červeně) standardní chronologií (T-test podle Baillie & Pilcher (TBP) / T-test podle Hollsteina (THO) / souběžnost křivek v procentech (Gleichläufigkeit) / překrytí křivek v rocích / datování).

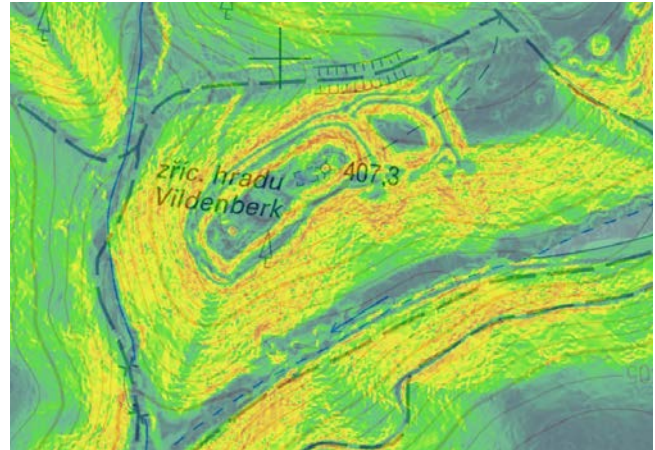
Obr. 4f-1: Klasifikované body zemského povrchu z dat leteckého laserového skenování

Obr. 4f-2: Identifikace milířiště na základě analýzy digitálního modelu terénu

Obr. 4f-3: Vizualizace stínovaného reliéfu vytvořeného z dat leteckého laserového skenování (zřícenina hradu Vildenberg uprostřed, vpravo nahoře viditelné staré úvozové cesty)

Obr. 4f-4: Identifikace objektů v lesích – hrad Vildenberg (porovnání se Základní mapou ČR)

Obr. 4f-5: Vizualizace mířičště zmapovaného pomocí ručního mobilního laserového skeneru

Obr. 4f-6: Dron DJI M600 Pro (DJI – Dà-Jiāng Innovations, 2022) osazený skenerem GeoSLAM Horizon (Geoslam Ltd., 2022) (vlevo), let s dronem DJI M600 Pro (vpravo)

Obr. 4f-7: Řez mračnem bodů získaného náletem pomocí dronu s LiDARem

5 Pozůstatky lidské činnosti v lesích (Novák, Kadavý a kol.)

A Těžební a důlní objekty

Typologie jednotlivých těžebních a důlních objektů a areálů může být dána jejich příslušností ke konkrétním fázím prospekčních, těžebních a úpravnických prací. Rozeznáváme tak kutací (prospekční) objekty a těžební objekty, ty se dále ještě dělí dle dosažené hloubky a rozsahu na povrchovou těžbu, přípovrchovou těžbu a hlubinnou těžbu. Relikty prospekčních prací se projevují v podobě mělkých lineárních depresí lemovaných nízkým obvalem či menšími oválnými depresiemi s menšími obvaly. Jejich účelem bylo najít zrudnělou žílu a určit její průběh a vydatnost. Povrchová těžba je charakteristická tím, že její plošný rozsah obvykle převyšuje její hloubku. Podobně jako prospekční objekty se projevuje v podobě jam a rýh s obvaly, které však mají mohutnější charakter a seskupují se do koncentrovaných shluků. Do kategorie povrchové těžby se řadí také pozůstatky po rýžování zlata v podobě polí rýžovníckých sejpů. O přípovrchové těžbě hovoříme v případě, že těžba dosáhla svrchních partií primárního ložiska pomocí svislých šachet. Identifikovatelné stopy po tomto způsobu dobývání suroviny se dochovávají jen ojediněle. Lze evidovat propadliny (pinky), které odrážejí původní průběh chodeb. Nejpokročilejším stupněm exploatace je hlubinná těžba. Povrchové relikty se dochovávají v podobě komplexu mohutných či menších (v případě, že velká část materiálu nebyla použita k zasypání důlního díla) obvalů, ústí větracích šachet či dědičné štoly (Nováček 1993; Havlice 2017, 60–67, 137–141; srov. k dalším možným typologiím např. Hrubý a kol. 2016, 9–12; Večeřa a kol. 2021, 15–20).

POZŮSTATKY POVRCHOVÉ TĚŽBY KAMENE

Doklady povrchové těžby kamene evidujeme zejména v blízkosti hradu Vildenberk na zájmovém území Jih. Lomy se nacházejí především severovýchodně od hradního jádra ve vzdálenosti od 0,4 do 1,2 km. Jedná se o svahové jámové kamenolomy a těžební pole na slepence a drobu, které byly nepochybně využívány také po zániku fortifikace.

Na základě předběžného průzkumu kamenných surovin na hradě z roku 2011 bylo konstatováno, že všechny identifikované horniny odpovídaly lulečským slepencům. Ty vytvářejí skalní podloží celé fortifikace a vyskytují se také v okolí Vildenberka. Mají hrubě valounovitý až balvanovitý charakter s omezenou možností systematického lámání. Kameny na stavbu hradu tak mohly být získávány při hloubení příkopu a pravděpodobně také ve jmenovaných lomech (Kovář–Petřík–Macháňová 2012, 165–166; Kovář a kol. 2013, 417).

POVRCHOVÁ TĚŽBA HLÍNY

Po obvodu plochy výrobního zázemí hradu Vildberk (území Jih) se nacházejí terénní deprese o průměru 2 až 5 m a hloubce kolem 1,5 až 2 m, které jsou pozůstatkem po těžbě materiálu určeného k výrobě cihel. V současnosti (stav ke konci r. 2021) lze tato zařízení v terénu jen velmi obtížně rozpoznat, neboť zdejší situaci značně znepráhlednila vrstva spadáných stromů a seschlého chvojí.

TĚŽBA ŽELEZNÉ RUDY

V okolí zaniklé středověké vesnice Polom, asi 2 km jihozápadně od jejího intravilánu, se vyskytuje mnoho dokladů po dolování železných rud. Většina z nich je však položena již mimo sledovanou oblast území Střed. Jedná se o rozsáhlé pinkoviště, na němž byly později položeny důlní míry Vystrčená, Tomáš a Trojice. Osamocené relikty dvou pinek byly identifikovány také na místě zaniklé polomské pluziny. Tyto těžební aktivity je možné rámcově datovat do 18.–19. stol. (Součopová a kol. 2002, 87–90).

B Zpracovatelské a výrobní objekty

Širokou skupinu zpracovatelských a výrobních objektů charakterizují relikty, které souvisejí s vlastním zpracováním

získané suroviny a jejím následným opracováním do výsledného produktu či polotovaru. V lesích se lze tak setkat s pozůstatky mlýnů a hamrů, hutí, úpravnických objektů, milíříšť nebo pyrotechnických zařízení.

MILÍŘIŠTĚ

Za milíříště, uhlíště či zaniklé uhlířské plošiny bývají označovány archeologizované výrobní objekty zaniklých uhlířských pracovišť. Jinými slovy se tedy jedná o pozůstatky milířů a jejich základů, ve kterých uhlíří procesem suché destilace (pyrolýzou) vyráběli dřevěné uhlí. Relikty rozpoznatelné především na zalesněném území se nejčastěji projevují jako kruhové či oválné plošiny, obvykle zahloubené do svahu nebo položené v rovinatém terénu. Pracoviště zpravidla obklopuje souvislý val z uhlíků, hlíny, mouru či dalších zbytků pláště původních milířů. Zvýšené koncentrace těchto prvků je možné zaznamenat rovněž pod hranou okraje plošiny, kde se odpad hromadil při rozebírání milíře či přípravě stanoviště na nový výpal. Velikost dochovaných plošin je různá a může se pohybovat v rozmezí 3 až 15 m (Matoušek–Woitsch 2020, 42–57; Bobek a kol. 2021, 31–56; Novák 2022).

Průzkum milíříšť v terénu byl rozdělen na přípravou (analytickou) část a nedestruktivní archeologickou prospekci. V rámci přípravné fáze byla pořízena data leteckého laserového skenování, která byla vizualizována do podoby digitálního modelu terénu. Za potenciální milíříště byla označena místa kruhového či elipsovitého tvaru o průměru 3 až 15 m. Takto předem vytipované objekty byly dohledány v terénu a ověřovalo se, zda se skutečně jedná o milíříště. Celkem bylo předem vybráno 245 možných milíříšť a terénním šetřením jich bylo potvrzeno 116. V rámci zkoumané plochy území Jih se podařilo identifikovat pouze dvě milíříště. Na území Střed bylo v terénu identifikováno celkem 55 milíříšť. Na území Sever jich bylo identifikováno celkem 59 (Rybníček a kol. 2022; Novák 2022).

Na průzkumné práce navázal archeologický výzkum šesti vybraných objektů. Realizovaná sondáž ukázala, že základní zvrstvení je poměrně jednoduché. Pod humusovou lesní vrstvou se obvykle projevovala 10–30 cm mocná uhlíkatá vrstva, pod kterou bylo možné místy dokumentovat tenkou propálenou vrstvičku lehce načervenalé barvy, která obsahovala jak uhlíky, tak popel. Za hranou milíříště se koncentrovalo největší množství uhlíků. Během výzkumu se bohužel nepodařilo objevit žádné archeologické

nálezy. Doprovodný průzkum detektorem kovů v okolí milíříšť nepomohl identifikovat ani jeden artefakt, který by bylo možné klást do souvislosti s pálením dřevěného uhlí. Několika objeveným předmětům lze přiřknout spíše recentní charakter (kovové obaly od potravin, šrouby a matice, hřebíky) nebo šlo o nespécifikovatelné fragmenty železa (Novák 2022).

Při datování uhlířských plošin jsme pracovali jak s relativním, tak s absolutním datováním. Jelikož se milíříště nacházela na zaniklé středověké plužině vesnic Polom a Klepačov, zdá se velmi pravděpodobné, že milíře zde musely fungovat v době po zániku těchto sídlišť, když plužina zarostla lesem. Uvažovat tak lze nejdříve o 17. století. Radiokarbonové datování vzorků uhlíků bohužel neumožnilo přesnější zařazení než do intervalu 1640–1954. Dendrochronologické datování uhlíků spadá do období největší spotřeby dřevěného uhlí v dané oblasti od druhé poloviny 17. stol. až do druhé poloviny 19. stol. (Rybníček a kol. 2022; Rybníček a kol. 2022, 79–83).

PYROTECHNOLOGICKÁ ZAŘÍZENÍ

Do skupiny pyrotechnologických zařízení je možné řadit pece na výrobu cihel, vápna, dehtu či skla. Jednoznačná identifikace těchto typů objektů v terénu je vždy velmi komplikovaná a neobejde se bez následného ověření archeologickým výzkumem. Obecně lze říci, že se pozůstatky pecí projevují terénními depresiemi různých velikostí. V okolí lze najít také fragmenty zdrojové suroviny, výrobní odpad nebo zlomky, na kterých jsou stopy působení vysoké teploty (Pleiner 1970, 472–518; Lissek 2004, 72–78; Kos 2015, 27–68).

Na výrobním severovýchodně položeném předpolí hradu Vildenberk (území Jih) jsou doložena pyrotechnologická zařízení převážně na pálení cihel a příležitostně také vápna. Právě cihly byly hojně využívány ke stavbě zděných konstrukcí Vildenberka, ke které se zřejmě příliš nehodily obtížně opracovatelné lulečské slepence. Baterii tří pecí zadržaných do svahu s přilehlými hliníky a obslužnou komunikací objevil v roce 2013 P. Kos, který konstatoval, že byly orientovány na výrobu cihel s hlazenými žlábkami. Vyslovil také předpoklad, že cihly byly zhotovovány z místních svahových sprašových hlín a jílu (Kos 2015, 79–84; Kos 2018, 291–294).

MLÝNY A HAMRY

Pozůstatky zaniklého (archeologizovaného) mlýna či hamru lze v lesním prostředí najít v podobě různého reliéfního tvaru, který se odvíjí od užitého stavebního materiálu původního objektu, způsobu zániku a také celé řady možných náhodných událostí. V případě, že hlavní stavební složkou byl kámen a objekt zanikl samovolným opuštěním, tvoří pozůstatky obdélný či čtvercový konvexní objekt. Ve vnitřní ploše objektu se může nacházet jeden či více konkávních útvarů. Byla-li stavba částečně či plně dřevěná (s kamennou podezdívkou), jsou její pozůstatky spíše konvexní. Rozměry pozůstatků mohou dosahovat rozměrů 4–10 m × 3–7 m (Galusová 2014, 50–51). Vedle toho se v lesích vyskytují objekty, ze kterých se mohly dochovat také výraznější stopy v podobě dosud stojících zděných konstrukcí a jiných součástí původního mlýna či hamru.

Na území Jih nedaleko hradu Vildenberk se nachází relikv objektu, který byl v odborné literatuře již prezentován jako pozůstatek mlýna. Jedná se o obdélnou vyvýšeninu na levém břehu pravobřežní zdrojnice Kovalovického potoka s prohlubní uprostřed (zahlobení cca 1 m) o rozměrech stran 13,5 x 6 m. Objekt dosud nebyl archeologicky zkoumán, není tedy objasněna jeho jednoznačná interpretace a datace. Ještě dále na jih po proudu vodoteče se nachází soustava uměle upravených ploch, které zřejmě souvisely s vodním provozem v údolích pod Vildenberkem. Při soutoku vedlejšího a hlavního ramene Kovalovického potoka se nachází výrazná srovnaná plošina o rozměrech 15 x 15 m. Zda je zde možné předpokládat existenci mlýna či hamru, je otázkou, která si žádá další především destruktivně laděné výzkumy (Bolína 1984, 163; Bolína–Doležel 1988, 344; Kovář a kol. 2013, 425–427).

Nádrže na vodu

Velmi úzce propojeny se zpracovatelskými a výrobními objekty jsou větší i menší vodní díla. Setkat se tak můžeme jednak s rybníky a klauzury, z nichž se obvykle dochovávají především torza sypaných hrází v podobě různě vysokých a širokých valů, které přehrazují koryto vodoteče. Zachytit je možné také soustavy kanálů, umělých koryt či náhonů, jejichž úkolem bylo přivádět vodu k výrobním

a zpracovatelským objektům (a odvádět ji od nich). Pomocí nich mohlo být přepravováno dřevo a zajišťován provoz důlních zařízení nebo mlýnských kol. Projevují se ve formě lineárních depresí různých tvarů a velikostí, zpravidla však vedoucích v přímých směrech.

ZANIKLÉ RYBNÍKY

V rámci území Jih na toku Kovalovického potoka a jeho pravobřežní zdrojnici nechal některý z majitelů hradu (velmi pravděpodobně někdo z pánů z Vildenberka) zřídit dva rybníky, ze kterých se do dnešních dnů dochovala torza nápadných hrází. Hráz nacházející se jižně pod hradním jádrem ještě dnes dosahuje výšky 2,5–3 m a ve spodních partiích šířky 7–10 m (nejvyšší naměřená hodnota ale může být zkrusena erozí). Mohutný val byl tvořen jednoduše navršenou zeminou, bez stop po kamenné či dřevěné konstrukci. Původní dokonalé přehrazení úzkého údolí vodoteče bylo porušeno zbudováním lesní komunikace. Jelikož se nepodařilo v současném tělese identifikovat místo propusti, lze předpokládat, že se nacházelo v místech, které bylo zničeno výstavbou komunikace. Druhá hráze je umístěna západně od hradu v místech, kde hlavní přístupová komunikace přetíná západní zdrojnici Kovalovického potoka. V porovnání s předchozím objektem je o poznání nižší, s maximální výškou 1,7 m a šířkou 4 m při patě valu. Také zde došlo k narušení stavby v důsledku vedení lesní komunikace. Těleso hráze bylo tvořeno především hlínou, kamenná či dřevěná konstrukce nebyla identifikována. Propust lze předpokládat přibližně v místech současného koryta vodoteče (Bolína–Doležel 1988, 344; Kovář a kol., 417, 428–430).

S úpravou poměrů vodního režimu pravděpodobně také souvisí rybník, který byl na základě dochované hráze identifikován přibližně 1 km severovýchodně od hradu. Hráz vysoká přibližně 2 m a široká při patě 5 m dodnes nese současnou lesní komunikaci, která byla zbudována na starší trase, viditelné již na mapě 1. vojenského mapování. Plocha rybníka je stále zvlhčená a lze zde identifikovat prameniště Kovalovického potoka.

Na území Sever byl identifikován rybník, který ležel v jižní části intravilánu vesnice Bohdalůvka. V současnosti se na části původní plochy nachází kaliště. Dochovaná hráze byla v roce 2020 poškozena bagrováním dna nádrže, kdy byl materiál ze dna navršen na povrch hráze. Vyloučit nelze také částečné zarovnění koruny (Kolomazníček 2021, 129).

VODNÍ PŘÍKOP

Uměle vybudovaná, dlouhá, lineární deprese sloužící patrně jako vodní příkop (kánal) byla identifikována na území Střed. Ústí do jižní části intravilánu zaniklé středověké vsi Polom. Její délka činí 436 m, šířka až 12,5 m. Vede v přímém jihovýchodním (severozápadním) směru a po 214 m se obloukovitě prohýbá k západu. Objekt jako první popsal E. Černý, který ho označil za hluboký a velmi široký úvoz, po jehož dně vedla cesta k vesnici a přítékala tudy voda, která napájela „rybníčkovitou“ nádrž, oddělenou od jedné z usedlostí „hrázovitým“ útvarem (Černý 1992, 71). Roku 1999 celé dílo zaměřili a zdokumentovali L. Slezák a R. Cendelín. Celkovou kubaturu stanovili na 2650 m³ a konstatovali, že úkolem rozsáhlého technického díla bylo přivádět vodu do osady, která patrně trpěla chronickým nedostatkem vody (Slezák 2001, 11–12). Využití vodního zdroje pro pohon mlýnského kola či hamru lze velmi pravděpodobně vyloučit (Merta–Hošek 2007, 37–41). Při ústí vodního příkopu byla proto v rámci projektu v roce 2021 položena drobná sonda o šířce 0,5 m a délce 2 m. Pod svrchní velmi vlhkou hlínou byly identifikovány sedimenty indikující přítomnost stojaté vody. Pod ní následoval jemný štěrk s příměsí písku. Na jižním profilu je viditelná upravená hrana kanálu (východ), která zřejmě mohla sloužit jako jakási pochůzná plocha (komunikace).

CISTERNY

Celkem tři cisterny byly identifikovány na severovýchodním předpolí hradu Vildenberk. Celým areálem byl rovněž veden mělký kanál na vodu (hloubka maximálně 1 m, šířka 1,5 m), který sbíral dešťovou vodu na návrší zvedající se severně od předpolí (425 m n. m.). Kanál napájel cisterny a následně ústil do Kovalovického potoka v severovýchodním rohu areálu. Hloubka všech objektů se pohybovala v rozmezí 0,5 až 5 m. Průměr měřený při jejich horní hraně evidujeme v rozmezí 13,5 až 20 m. Průměr se směrem ke dnu cisteren kuželovitě zužoval.

D Agrární objekty

Mezi agrární objekty řadíme pozůstatky dokládající zemědělskou činnost. Charakteristickým reprezentantem

této kategorie jsou zaniklé středověké a novověké plužiny a terasy. Viditelnými pozůstatky polností jsou především tzv. mezní pásy, které lze charakterizovat jako lineární valovité útvary s výškou 1 až 1,5 m tvořené hlínou, kameny či kombinací obou materiálů. Se zemědělskou činností souvisí také doklady hranic a ohraničování pozemků (Černý 1979; Klír 2003, 245–292; Malina 2015, 513–520).

ZANIKLÁ PLUŽINA

Mezi úvozovými cestami východně od Vildenberka se nachází novověká plužina, která je stále z velké části obhospodařována. Na mapě 1. vojenského mapování si lze všimnout, že přibližně toto místo nebylo zalesněno a podél východního okraje vedla z Viničních Šumic směrem k severu komunikace, což odpovídá také evidovaným úvozům a směru současné cesty. Celou situaci upřesňuje 2. vojenské mapování, které nabízí téměř soudobý pohled na rozlohu obdělávané plochy. Všimnout si zde lze místa (mokřiny), kde se nachází tzv. Jezírko na Kopaninách. Vzniklo v 80. letech 20. století zaslepením odtokové drenáže místními zahrádkáři

Dominantní část zkoumané plochy Střed pokrývají relikty plužiny, které příslušely k zaniklým vsím Polom a Klepačov. I vzhledem k různému stáří stromového pokryvu jsou v terénu místy jen velmi obtížně identifikovatelné, jako zásadní pro rekonstrukci aktuálního stavu dochování se tak ukázaly pořízené LLS snímky. Během vizualizace bohužel vznikla v jihovýchodním rohu snímku chyba, kterou se nepodařilo odstranit. Lze souhlasit s konstatováním E. Černého, že plužiny až na jednu výjimku respektují hranici katastrálních území Klepačov a Olomučany. Upravit je však nutně Černým stanovené rozlohy. Pokud budeme vycházet z předpokladu, že polomské parcely jsou nasměrovány kolmo na ty klepačovské, celkový rozsah zaniklé klepačovské plužiny by činil 60 ha, přičemž E. Černý odhadoval 65 ha, rozsah zaniklé polomské plužiny zabírá 62 ha, kde E. Černý odhadoval 85 ha. Přesnější měření a nové hodnoty se tak promítnou do výpočtu počtu hektarů na jednu usedlost u zaniklé Polomi. Černého předpoklad, že na jednu z 11 usedlostí připadá zhruba 8 ha, je nutné nově opravit na 5,6 ha na jednu usedlost (Černý 1992, 71; Kos 2021, 242).

Jelikož i na území Sever se nachází zaniklá středověká vesnice (Bohdalůvka), bylo možné na podkladech LLS snímkování vyznačit v mapě pozůstatky plužin patřících k zaniklé vsi a zaniklému městečku Holštějnu. V porovnání

ní s předchozí oblastí se však zachované reliktů z velké části nedochovaly. Vynikají zejména zbytky zhroucených kamenných tarasů východně od předpokládané východní řady domů, které zde plnily roli hranice mezi záhumenicemi. Při rekonstrukci celkové plochy zaniklé plužiny jsme tedy museli vycházet z mapy E. Černého, který odhadoval její výměru na 110 ha, což by při 14 usedlostech odpovídalo 8 ha na jednu usedlost. Plužina dokumentovaná v jižní části území pak náležela pravděpodobně k zaniklému městečku Holštejnu. Naměřená hodnota přibližně odpovídá současnému měření, kde rozloha pravděpodobného rozsahu zaniklé plužiny dosahuje čísla 105 ha. Na místo 8 ha na jednu usedlost tak lze spíše počítat se 7,5 ha na usedlost (Černý 1992, 54; Kolomazníček 2021, 117–118).

KAMENO-HLINITÉ VALY

Se zemědělskými aktivitami v zázemí Bohdalůvky snad mohou souviset také zvláštní kamenohlinité valy, dokumentované jak při severním okraji původní zástavby, tak přibližně 5 km jihozápadně na úpatí výrazného návrší. Popsat je lze jako dlouhé, protáhlé útvary tvořené převážně hlínou s menším zastoupením kamení. Jejich povrch je velmi členitý, nepokrývá ho travní drn a nelze tedy hovořit o nějakém záměrném zpevňování povrchu, aby bylo zabráněno erozi podobně, jako je tomu u typologicky podobných objektů sloužících k vymezení hranic území. Interpretace těchto valů je tedy značně nejasná. Vzhledem ke složení objektů lze vyloučit, že by se jednalo o materiál z čištění polí, nic však také nenasvědčuje tomu, že by šlo o útvary sloužící k vymezení hranice. E. Černý se o objektech při svém popisu okolí Bohdalůvky nezmiňuje, což by mohlo, ale rovněž nemuselo znamenat, že vznikly až v době po jeho průzkumu (Černý 1992, 54–60; Kolomazníček 2021, 117–118).

E Pařeziny

Dalším objektem pozůstatků lidské činnosti v lesích jsou pařeziny. Konkrétně byl mapován výskyt pařezin na území Dražanské vrchoviny (včetně CHKO Moravský kras) s ohledem na možné ohrožení tohoto typu kulturního dědictví současným hospodařením v lesích. Jelikož Českou republiku postihla rozsáhlá kůrovcová kalamita, je téma

ohrožení a poškozování antropogenních objektů v lese více než aktuální. Vlastník lesa s velkou pravděpodobností neví, jaké objekty ochrany památkové péče v lese se na jeho majetku nacházejí a jak je má chránit. Tímto se projekt snažil propojit lesnictví spolu s památkovou péčí a archeologií. Proto kromě dalších tematicky zaměřených výstupů vznikla i metodika „Metody a postupy ochrany antropogenních objektů historické hospodářské činnosti člověka v lesích“ (Kadavý a kol. 2022, 1–80). Ústředním bodem uvedené metodiky je návrh přenosu informací o výskytu antropogenních objektů v terénu k vlastníkům lesů formou lesních hospodářských plánů, příp. lesních hospodářských osnov a návrh postupů pro jejich adekvátní ochranu.

Pařezina (neboli les nízký, les výmladkový – něm.: Niederwald, angl.: coppice) je jeden z historicky nejstarších hospodářských tvarů lesa, který vzniká systematicky opakující se vegetativní obnovou listnatých dřevin. K výmladnosti u jehličnatých druhů dřevin většinou nedochází. Tento hospodářský tvar lesa vzniká výmladností z pařezů nebo kořenů. Pařezina je založena na principu, že po těžbě se na pařezu vytvoří větší či menší počet výmladků, které jsou základem budoucích porostů, jež budou opět v budoucnu těženy. Tento tvar lesa je velmi jednoduchý na obnovu, pěstování, ochranu a je zde minimální riziko dopadů kalamitních stavů.

Od 11. do konce 19. století byly pařeziny v Evropě rozšířené a běžné (Rackham 2010, 571–586). Od roku 1860 ovšem dochází k významnému poklesu jejich výskytu (McGrath a kol. 2015, 4291–4316). Hlavním důvodem pro tento postupný pokles bylo nahrazení palivového dřeva uhlím. Česká republika má nyní velmi nízký podíl pařezin. Pařeziny se zejména vyskytují v teplých oblastech nižších poloh (1. dubový a 2. buko-dubový lesní vegetační stupeň). Po druhé světové válce zde bylo více než 100 000 ha pařezin přeměněno na vysoké lesy. Nicméně stále existují porosty, které sice mají svůj historický a pařezinový původ, ale v žádném z nich se již tradičně pařezinami nehospodaří, a to nejméně 70 let. Přitom hospodaření (těžba) je ale základním atributem existence pařezin. Proto, pokud opět nezačneme aktivně hospodařit v pařezinách nebo pokud nebudeme plánovitě chránit poslední zbytky dokladů tohoto hospodaření (polykormony), pak o ně definitivně přijdeme. Na základě uvedených skutečností je zjevné, že se jedná o porosty staré, které lesnický bývají označovány také jako tzv. nepravé kmenoviny. Pokud zbytky jejich současného výskytu nebudou zmapovány, nebude stanovena

jejich kulturně historická hodnota a nebude učiněn návrh postupu jejich ochrany, pak zmizí z naší krajiny, a právě na toto se projekt v této části zaměřil. Z tohoto pohledu je proto důležité stanovit kritéria, podle kterých jsme schopni se rozhodnout, které polykormony/zbytky výskytu pařezin v lesních porostech si zaslouží ochranu, a které ne. Pařeziny považujeme za součást našeho kulturního dědictví (Slach a kol. 2021, 1–10).

První krok v rámci přípravné fáze mapování pařezin bylo získání podkladových materiálů. Všechny podkladové mapové materiály byly využity z veřejně dostupných zdrojů. V rámci prostředí ArcGIS byly vybrány porosty (polygony ve speciální vrstvě) pro terénní ověřování výskytu pařezin v rámci všech tří lokalit (Sever, Střed a Jih) v zájmovém území v oblasti Dražanské vrchoviny. Na každé lokalitě byly vybrány pouze porosty, které se nacházejí na pozemcích určených k plnění funkcí lesa. Tato informace byla získána z mapové aplikace „Informace o lese“ z vrstvy „Pozemky určené k plnění funkcí lesa“ (ÚHÚL 2022a).

Dalšími vstupními informacemi byly údaje o tom, kde se na lokalitách projektu vyskytují listnaté a smíšené porosty. V tomto kroku se využily údaje obsažené ve vrstvě „Druhá skladba – strukturované porostní typy“ v rámci mapové aplikace „Informace o lese“ (ÚHÚL 2022a). Z této vrstvy byly vybrány pouze dubové a bukové porosty (nejzastoupenější listnaté druhy stromů na daných lokalitách) s úrovní zastoupení čistý, dominantní a majoritní. Dále byly vybrány pouze porosty s věkem vyšším než 80 let (předpokládáme zde vyšší výskyt pozůstatků tohoto způsobu hospodaření), k čemuž byly použity mapové podklady lesních hospodářských plánů – porostní mapa Lesů České republiky (LČR 2022), porostní mapa Školního lesního podniku Masarykův les Křtiny (ŠLP ML Křtiny 2022) a porostní mapa lesních hospodářských osnov (ÚHÚL 2022 b). Posledním krokem této fáze bylo to, že jednotlivé připravené vrstvy byly nahrány na server do prostředí ArcGIS Online a odtud byly staženy do mobilních zařízení (telefon či tablet s GPS) v podobě offline mapy do aplikace ArcGIS Collector.

Po sumarizaci podkladových materiálů s uplatněným filtrem lesních porostů, ve kterých se dal očekávat potenciální výskyt pařezin, resp. jejich pozůstatky v podobě jedinců výmladkového původu (tzv. polykormony), následoval další krok, a to byly terénní práce. Všechny předvybrané porosty byly v terénu rekognoskovány. Následně byl potvrzován výskyt reprezentativních polykormonů jednotlivých

dřevin na místě jejich skutečného výskytu. V případě, že se v porostu vyskytly tyto reprezentativní stromy se znaky indikujícími historické hospodaření v nízkém nebo příp. ve středním lese, tak byl v bodové mapové vrstvě přidán na tomto konkrétním místě nový bod s atributem 1 (potvrzení výskytu polykormonu) a byl zaznamenán druh dřeviny. Nejednalo se o celoplošný monitoring všech polykormonů. Pokud se v blízkosti hodnoceného polykormonu nacházel morfologicky odlišný polykormon, byl tento polykormon též hodnocen, jinak ne. Zároveň byl tento polykormon fotograficky zdokumentován přímo v rámci aplikace ArcGIS Collector. Následně proběhla klasifikace morfologických znaků nalezených reprezentativních polykormonů (výmladkových trsů) na základě metodiky uvedené v publikaci Kadavý a kol. (2022 b, 463–468). Na každém jedinci se tedy přímo v terénu hodnotilo několik znaků: A) počet výmladků v polykormonu, B) přítomnost původního pařezu, C) větvení výmladků, D) viditelný srůst výmladků a E) výskyt dendrotelmy.

Žádný z lesních porostů, v nichž jsme zaznamenali výskyt polykormonů, není v současné době oficiálně označen v lesních hospodářských plánech jako nepravá kmenovina/les nízký/les střední. Lze však předpokládat, že výmladkové hospodaření bylo běžnou hospodářskou praxí v těchto lesních porostech. Zejména tomu tak bylo v minulosti na lokalitě Jih ve studovaném území. Tento předpoklad vychází z prostorového modelování archivních dat (Szabó a kol. 2015, 1–10) nebo z předpokládaného výskytu starých výmladkových lesů v České republice (Maděra a kol. 2017, 788–795). Pro dvě zbývající lokality (Střed a Sever) výsledky výše zmíněných autorů předpokládají nižší pravděpodobnost výskytu pařezin v minulosti.

Po terénních pracích následovala fáze vyhodnocení výsledků. Nejprve jsme se zaměřili na určení kulturně historické hodnoty polykormonů. V Tab. 5.2 jsou vidět jednotlivé znaky polykormonů a úrovně znaků. V rámci hodnocených znaků polykormonů bylo při zpracování výsledků využito přepočtu těchto znaků pomocí percentilů na finální hodnoty s cílem dosažení stejné hodnoty pro úrovně znaků se stejnými percentily. Pro hodnocení byla použita stupnice 0–9. Znamená to, že všechny sledované morfologické znaky polykormonu se na finální kulturně historické hodnotě polykormonu podílejí stejnou měrou. Tento způsob škálování je výhodnější, protože se vyhýbá přiřazování subjektivních vah jednotlivým morfologickým znakům. Finální kulturně historická hodnota polykormonu

(výmladkového trsu) je diskrétní proměnná, která je stanovena jako součet hodnot jednotlivých znaků, a může tedy nabývat hodnot 1–45. Předložené schéma umožňuje hodnotit nejen polykormony mezi jednotlivými znaky, ale také v rámci jedné konkrétní úrovně znaku. To považujeme za zásadní z hlediska možného plánování ochrany (managementu) daných polykormonů. Pro další analýzy byly polykormony rozděleny do tří kategorií: polykormony s hodnotou 1–15, polykormony s hodnotou 16–30 a polykormony s hodnotou 31–45. Hodnotily se následující dřeviny: buk lesní, dub zimní, habr obecný a lípa srdčitá. Dále byly ke každému polykormonu v databázi přiřazeny nadmořské výšky (z digitálního modelu reliéfu České republiky 5. generace).

Výsledky jsou takové, že v rámci tří lokalit bylo vyhodnoceno 443 jedinců polykormonů (nejzastoupenější druhy dřevin jsou následující: buk lesní 240 polykormonů, dub zimní 146 polykormonů, habr obecný 27 polykormonů, lípa srdčitá 19 polykormonů) v zájmovém území Dražanské vrchoviny. Výskyt polykormonů je možné vzestupně seřadit podle vzrůstající nadmořské výšky takto: lípa srdčitá – habr obecný – dub zimní – buk lesní. Nejrozšířenějším druhem byl buk lesní. Jeho polykormony se ve studované oblasti vyskytovaly od nejnižších výšek po výšky nejvyšší. Ukázalo se, že výsledná kulturně historická hodnota polykormonů není ovlivněna lokalitou, ale druhem dřeviny. Bylo zjištěno, že buk a dub jsou řazeny hlavně do kategorie 1–15, zatímco lípa a habr jsou zařazeny v kategorii 16–30. Zastoupení polykormonů v kategorii 31–45 je u všech dřevin přibližně stejné.

V rámci celého zájmového území byly na základě četností úrovní jednotlivých morfologických znaků (podle sloupce 2 v Tab. 5.2) nejčastěji zjištěny polykormony s počtem dvou výhonů (výmladků) bez přítomnosti pařezu v polykormonu s rozvětvením ve výšce původního pařezu se srostlými výhony a bez přítomnosti dendrotelmy na polykormonu (Obr. 5.1 – typický polykormon nabývající tyto znaky). Počet výmladků ovlivňuje finální kulturně historickou hodnotu polykormonů z 20 %, tento znak lze označit za jeden z klíčových při porovnávání hodnot polykormonů různých druhů dřevin.

Průměrná hodnota polykormonu v rámci celého zájmového území byla 16,2 a mezi jednotlivými lokalitami se významně nelišila (na lokalitě Sever 14,6; na lokalitě Střed 16,5 a na lokalitě Jih 16,3). Maximální hodnota polykormonu byla zjištěna na lokalitě Sever u buku (25), na

lokalitě Střed u buku (37,5) a na lokalitě Jih u dubu (38). Minimální hodnota polykormonu byla zjištěna na lokalitě Sever u buku (1), na lokalitě Střed u buku (5,5) a na lokalitě Jih u dubu a buku (1).

Autoři doporučují použít navržené klasifikační schéma k určení kulturně historické hodnoty polykormonů zejména s ohledem na plánování jejich ochrany. Uvedený systém klasifikace kulturně historické hodnoty polykormonů může být využíván k ověřování i v jiných zemích, nejen v České republice. Zároveň by informace o výskytu polykormonů mohly sloužit k ověření přirozené (potenciální) skladby dřevin (Neuhäuslová a kol. 1997, 1998, 2001). Toho by se dalo využít v budoucnosti například při plánování návrhů složení cílových druhů dřevin v porostech.

Zaměřili jsme se nejen na hodnocení jednotlivých znaků a hodnot polykormonů, ale zároveň na to, co by mohlo stanovenou hodnotu polykormonů ovlivňovat. Analyzovali jsme potenciální vliv pětadvaceti proměnných (například roční srážky a teploty, sklon svahu, edafická kategorie, nadmořská výška, klimatická oblast, potenciální přirozená vegetace, způsob hospodaření v minulosti nebo historický či současný vlastník lesa atd.) na kulturně historickou hodnotu polykormonů. Výzkum potvrdil, že finální hodnota polykormonu se v zájmovém území liší pouze v závislosti na klimatické oblasti, potenciální přirozené vegetaci a také mezi historickými vlastníky. Zaznamenali jsme výskyt polykormonů s vyšší kulturně historickou hodnotou v mírném klimatickém regionu typu 3 (MT3) a v suťových a stržových lesích. Naopak nižší hodnoty polykormonů lze nalézt ve všech ostatních testovaných klimatických oblastech a v ostatních dubových, dubohabrových a bukových lesích klasifikovaných podle přirozené vegetace. Polykormony s vyššími kulturně historickými hodnotami lze nalézt především na majetcích patřících do rodů Mitrovských a Salm-Reifferscheid. Podle našich výsledků pravděpodobnost výskytu polykormonů klesá s rostoucí hodnotou polykormonů. Proto je nezbytné zachování a ochrana polykormonů s vysokou kulturně historickou hodnotou polykormonů.

Tabulky a obrázky kap. 5

Tab. 5.1: Přehled objektů hospodářské činnosti člověka v lesích

Typy objektů	Kategorie	Jih	Střed	Sever	Celkem
Těžební a důlní objekty	Pozůstatky povrchové těžby kamene	6	0	0	6
	Povrchová těžba cihlářské hlíny	6	1	0	7
	Těžba železné rudy	0	2	0	2
Zpracovatelské a výrobní objekty	Milířiště	2	55	59	116
	Pyrotechnologická zařízení	3	0	0	3
	Mlýny, hamry a další objekty	5	0	0	5
	Cisterny	3	0	0	3
Nádrže na vodu	Zaniklé rybníky	4	1	1	6
	Vodní příkop	0	1	0	1
Agrární objekty	Zaniklá plužina	1	8	3	12
	Kameno-hlinité valy	0	0	7	7
Pařeziny	Polykormony	201	195	47	443

Obr. 5e-1: Typický polykormon v zájmovém území

Tab. 5.2: Klasifikace polykormonu podle morfologických znaků (Kadavý a kol. 2022b, 463–468)

Hodnocené morfologické znaky polykormonu	Úroveň znaku	Percentil úrovně znaku (%)	Hodnota úrovně znaku	Popis úrovně znaku
Počet výmladků	0	0	0	žádný výmladek, ale existují znaky po bývalém polykormonu na bázi a jedinec je viditelně vitální a životaschopný (nejedná se o „pařezové torzo“)
	1	11.11	1	jeden výmladek (existují znaky po bývalém polykormonu na bázi či kmeni)
	2	22.22	2	dva výmladky
	3	33.33	3	tři výmladky
	4	44.44	4	čtyři výmladky
	5	55.55	5	pět výmladků
	6	66.66	6	šest výmladků
	7	77.77	7	sedm výmladků
	8	88.88	8	osm výmladků
Přítomnost pařezu	0	0	0	není (resp. nejsou)
	1	50	4,5	ano je (resp. jsou); viditelná řezná plocha bez znatelného rozpadu pařezu
	2	100	9	ano je (resp. jsou) a některé z nich jsou v rozkladu – jsou „pařezovým torzem“
Rozvětvení ve výšce původního pařezu	0	0	0	ne (je jen jeden výmladek)
	1	33.33	3	ne (vidlice se vytváří cca 1 m nad zemí a výše); nemusí se jednat o polykormon, ale o srůst
	2	66.66	6	částečně (některé ano a některé ne)
	3	100	9	ano
Viditelný srůst výmladků	0	0	0	ne (je jen jeden výmladek)
	1	33.33	3	ano jsou
	2	66.66	6	pouze částečně = polykormon částečně srostlý (indikace bývalé pařezové hlavy)
	3	100	9	nejsou (kmeny daleko od sebe – indikace bývalé pařezové hlavy)
Dendrotelma	0	0	0	ne
	1	100	9	ano

6 Odraz hospodářské činnosti člověka v umění (Friedl)

Intenzivní využívání Dražanské vrchoviny člověkem se nepromítlo jen do hmatatelných pozůstatků hospodářské činnosti v krajině či do krajinného rázu. Muselo samozřejmě ovlivnit i místní lid a jeho kulturu. Obvyklou reakcí je takové vlivy zaznamenat, ať už slovem, hudbou, povídkou, obrazem či historickou fotografií. Čím byl daný vliv intenzivnější a rozšířenější, tím častěji se promítal i do kultury. Ve sbírkách umění, v beletrii nebo například v lidové slovesnosti tak o hospodářských aktivitách člověka nacházíme spoustu záznamů. Nejcenější jsou pochopitelně ty, které se vztahují přímo k zájmovému území. Svou nepochybnitelnou hodnotu dokumentující například průběh a postupy hospodářského využívání a jeho vliv na krajinu a krajinný ráz však mají i záznamy pocházející odjinud.

Jednou z nejstarších forem obhospodařování lesů bylo pařezení. Ve středověku v nižších polohách dokonce převládalo (Szabó a kol. 2015, 1–10). Nepřekvapí proto, že se zobrazení pařezin a výmladkových polykormonů nachází v celé řadě děl výtvarného umění. Jejich detailní přehled předložil Lacina (Lacina 2016 97–108). Krásnou ukázkou aktivního pařezinového hospodaření nalezneme na desce pražského orloje od Josefa Mánesa věnované listopadu (Obr. 6-1). Jeho otec Antonín Mánes pak na obraze Krajina se stromy a stavením (Obr. 6-2) zachytil motiv lesního okraje s navazující pařezinou s bizarně pokroucenými stromy. Pozorný divák si také všimne hlavatého stromu v pozadí, dalšího fenoménu, který s výmladkovou vegetativní obnovou úzce souvisí. I přes relativní četnost motivu pařezin ve výtvarném umění se však nepodařilo najít takový, který by byl vázán přímo k zájmovému území. Upomínkou na dřívější využití lesů tak může být alespoň lokalita „Pařeží“ nacházející se severně od městské části Brno-Lesná (přibližně v prostoru mezi lokalitami Střed a Jih).

Významným fenoménem zájmového území je hustá síť úvozových cest. Protkány jsou jimi všechny tři lokality, nejvíce ovšem lokalita Jih. Směrem k lokalitě Sever pak jejich hustota postupně klesá. Jak takový úvoz mohl vypadat během svého aktivního využívání, můžeme pozorovat na již zmíněném obraze Antonína Mánesa (Obr. 6-2).

Úvozové cesty patří k tak charakteristickým rysům zájmového území, že o nich nacházíme zmínky i v krásné literatuře. Spisovatel Jaroslav Marcha (Marcha 1958, 240–241), který ve svých dílech popisoval život a zvyky venkovanů z Babic nad Svitavou a krásy adamovských lesů (širší území mezi lokalitami Střed a Jih), vzpomíná na těžbu bukových pŕlek a jejich dopravu až do Brna. Těžce naložené vozy musely mít v zimě „zavřena obě kola na ostro“, tedy řetězem pevně přichycená kola k pevné části vozu. Kola se po tomto řetězu smýkala, což vedlo k neustálému zahlubování úvozu. V létě pak stačilo „sjíždět na přední šlajfu“, tedy brzdit předními koly. Nemohlo by se zmíněným „zavíráním“ souviset i pojmenování „Zavírává“, nebo také „Zavírák“ pro nestrmější vrchol cesty z Útěchova na Vranov (nedaleko lokality Střed), kde se dodnes nachází rozsáhlé úvozové pole?

V podstatě celé území je také ovlivněno vápenictvím, což je pěkně zachyceno i v místní pověsti „O utopeném vápeníkovi“ (Klvač-Mikulka 2006, 83–85). Píše se v ní o tom, jak rolníci z Dražanské vrchoviny, nejčastěji z okolí Lipovce (lokalita Sever), pálili vápno ve vápenicích a rozváželi je do širokého okolí. Zpáteční cestu si pak mnozí krátili popíjením kořalky. Koně nebylo třeba příliš řídit, cestu domů dobře znali. Hlubokým úvozem směrem od Drnovic (v blízkosti lokality Jih) se tak jednou vracel jeden zmožený vápeník. Jeho žízňiví a unavení koně přijeli až k obávaným bažinám zvaným „Žumpy“, kde se chtěli napít. Jenže tíha vozu je zatlačila do vody tak rychle, že v ní zmizeli i s povozem a nešťastným vápeníkem. Drnovický básník Miroslav Daněk (Daněk 2008, 21) stejnou pověst zachytil těmito verši: „Po polní cestě přijdeš k mokradu / je tam Svatý kříž a nevíš, proč tam vznik / Nejde vůbec o žádnou záhadu / i s koňmi se tam utopil vápeník.“ Pozoruhodné je, že takřka totožnou příhodu zmiňuje i Jaroslav Marcha (Marcha 1958, 125), jen místo události je jiné: „A jel vápeník ke Znojímu. Spal v korbě, sežral půlku husy, vypil sotor vína, koně měli žízeň, dají se ježíšmarjá ze silnice ouvozem s kopečku k řece! Vápeník spal jako dřevo, dvacet centů vápna na voze. Nešlajfuje, hřebci letí

na držáky, ale dvacet centů je dvacet centů a cesta k Dyji je jako se střechy. A tak tam vpadl jako slíva, vlny se jenom olízly a zavřely nad ním. Jenom za chvíli voda začala vřít, vápno se rozpouštělo.“

Bohatá a dlouhou dobu využívaná ložiska železné rudy byla turistickým lákadlem minimálně od počátku 19. století (Golec 2014, 235–250). Nepřekvapí proto, že mnohé z místních železáren byly zachyceny také malíři. Jmenujme alespoň Františka Richtera (Obr. 6-3) nebo Jakoba Alta (Obr. 6-4). Oba zachytili podobu dnes již neexistujících hutí, které stávaly v údolí Punkvy a které se nacházely přímo v lokalitě Střed.

V lesích na lokalitách Střed a Sever se až do dnešních dnů zachovalo velké množství milířových plošin, na nichž se v minulosti pátilo dřevěné uhlí. O významu tohoto fenoménu v oblasti svědčí již jen pojmenování jedné ulic v Klepačově „Na milíři“, nebo lesní cesty „U milíře“ (oboje lokalita Střed). Milířové plošiny v širším území popisuje i Jaroslav Marcha ve svém románu „Ptačí chléb“: „A na milířu, ukázal honec výš do stráně, našli pasáka Týna. Zabíli ho Pšajuch. Škoda hodného chlapce!“ (Marcha 1958,

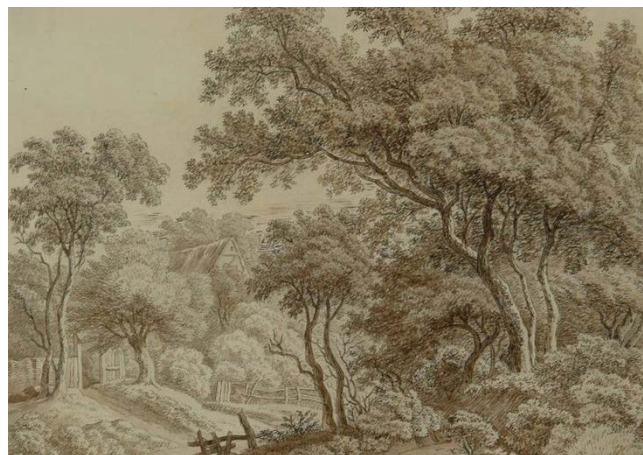
154), nebo: „Jednou Vencl Stolář stříl srnku a zahrabe ji na milířsku do listu“ (Marcha 1958, 232).

Vzhledem k obecnému rozšíření uhlířství nejen v našich zemích se tato činnost pochopitelně velmi často zrcadlila také v umění, a to v nejrozmanitějších podobách (Obr. 6-5 až Obr. 6-9). Připomenout lze např. pro českého diváka notoricky známou scénu z pohádky „Pyšná princezna“ (Bořivoj Zeman 1952). Ve vztahu k zájmovému území je třeba zmínit také lidovou slovesnost. V mnoha verzích pověsti o zlé maceše, která svého nevlastního synka vhodila do dnešní propasti Macocha (mezi lokalitami Střed a Jih), hrají rozhodující roli uhlíři, neboť jsou to právě oni, kdo hochu najdou, kterak visí na stromě nad okrajem propasti, a zachrání jej (Bufková-Wanklová a kol. 2021, 11). Uhlířství v okolí obce Molenburk (lokalita Sever) velmi detailně popisuje také Antonín Jirušek (Jirušek 2018, 21–22). Díky němu se dozvídáme, kdo uhlí pátil, kolik uhlířských part v okolí pracovalo, jak se milíře stavěly a jaký byl jejich výdělek. Na závěr svého pojednání uvádí dokonce i úryvek uhlířského popěvku: „My uhlíři začernění, my musíme brzy vstát. Ať je zima nebo prší, my musíme venku stát.“

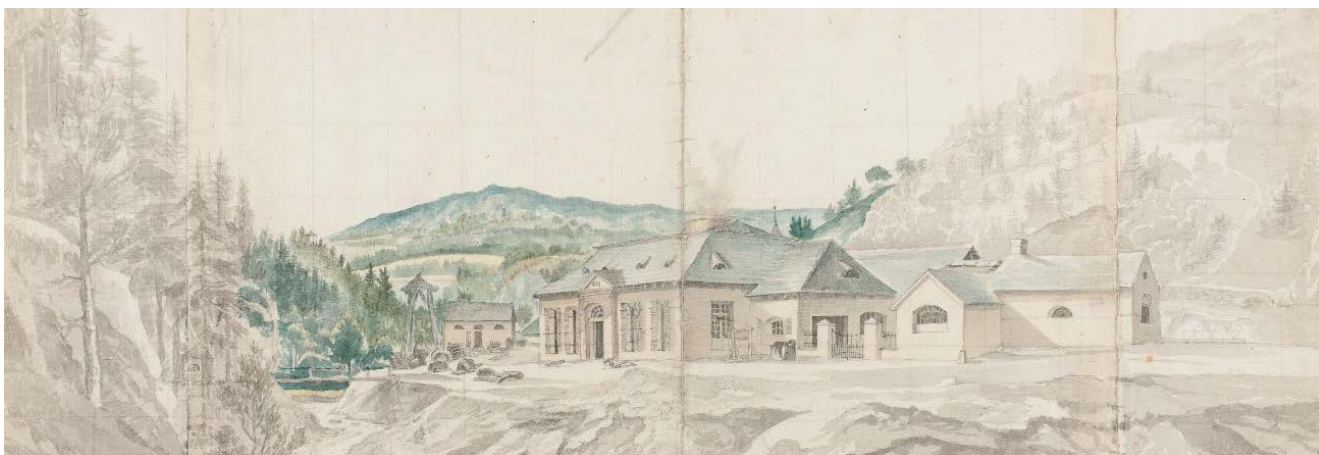
Tabulky a obrázky kap. 6

Obr. 6-1: Josef Mánes: Listopad.

Obr. 6-2: Obraz Antonína Mánesa, kde dominuje pařezina s polykormony a nalezneme zde i zahluobenou úvozovou cestu nebo hlavatý strom. Antonín Mánes: Krajina se stromy a stavením.

Obr. 6-3: Dnes již neexistující Mariánská huť stávala na pravém břehu řeky Punkvy nedaleko jejího soutoku se Svitavou. František Richter: Vysoké pece u Blanska (Mariánská huť), 1821, tužka, lavírováno, papír s průsvitkou, 33,2 cm × 74,2 cm, Moravská galerie v Brně.

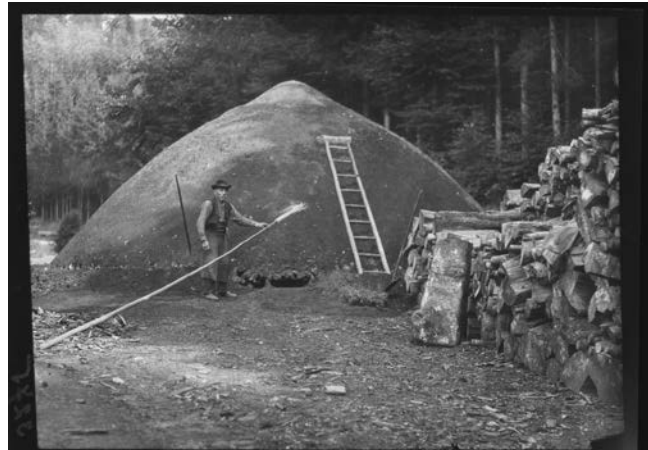
Obr. 6-4: Starohrabčecí huť stávala v Punkevním údolí cestou ke Skalnímu mlýnu. Jakob Alt: Starohrabčecí huť (Die Altgrafenhütte). Kolorovaná litografie z alba „Blansko und dessen Umgebung.“

Obr. 6-5: Romantický malíř Carl Ludwig Scheins byl příslušníkem düsseldorfské malířské školy. Carl Ludwig Scheins: Die Köhler, 1879, olej, plátno, 77,5 × 105 cm.

Obr. 6-6: Přestože tato a ani následující historické fotografie nepochází ze zájmového území, dokládá způsob, jakým se milíř stavěl. Karel Puszkailer: Thonetův milíř, Halenkov-Dinotice, Muzeum regionu Valašsko.

Obr. 6-7: Historická fotografie zachycující zapalování milíře. Fotografie také nepochází ze zájmového území. Karel Puszkailer: Thonetův milíř, Halenkov-Dinotice, Muzeum regionu Valašsko.

Obr. 6-8: Historická fotografie zapáleného milíře. Fotografie nepochází ze zájmové lokality. Karel Puszkailer: Thonetův milíř, Halenkov-Dinotice, Muzeum regionu Valašsko.

Obr. 6-9: Na historické fotografii je zřetelně vidět dobový tvar milířové plošiny. Ani tento snímek nepochází ze zájmového území. Karel Puszkailer: Thonetův milíř, Halenkov-Dinotice, Muzeum regionu Valašsko.

7 Ochrana ohrožených objektů a památková péče (Sklenář)

Zásadní právní úpravou ochrany kulturního dědictví je Zákon 20/1987 Sb., o státní památkové péči. (dále jen památkový zákon). Jedná se vůbec o jeden z nejstarších platných zákonů u nás a společně s prováděcími předpisy upravuje komplexně památkovou péči v České republice (více v Zídek 2019).

Ve své první části památkový zákon definuje své základní ustanovení jako kulturní památka a proces prohlášení kulturní památky. V druhé části se zabývá právy a povinnostmi vyplývajícími z vlastnictví kulturní památky. Ostatní definice jako národní kulturní památka, památková zóna nebo památková rezervace se v lesním prostředí vyskytují pouze okrajově. Co tedy pojem kulturní památka znamená? Dle zákona se jedná významný doklad historického vývoje, životního způsobu a prostředí společnosti od nejstarších dob do současnosti, jako projevy tvůrčích schopností a práce člověka z nejrůznějších oborů lidské činnosti, pro jejich hodnoty revoluční, historické, umělecké, vědecké a technické. Nebo se mohou vztahovat k významným osobnostem či historickým událostem. Proces prohlášení věci za kulturní památku je poměrně komplikovaný. Ministerstvo kultury (MK) si vyžádá vyjádření příslušného krajského úřadu a obce s rozšířenou působností. V praxi velmi často také požádá Národní památkový ústav (NPÚ) o odborné vyjádření. Poté vyrozumí vlastníka předmětné věci, aby se k návrhu vyjádřil. Po získání všech vyjádření rozhodne o prohlášení či neprohlášení věci za kulturní památku. Je nutné podotknout, že kulturní památkou se objekt může stát také přes nesouhlas vlastníka. Pokud se jedná o návrh archeologické povahy, tak Ministerstvo kultury požádá o vyjádření Archeologický ústav akademie věd ČR (dále jen Archeologický ústav).

Stane-li se věc kulturní památkou, je zapsána do Ústředního seznamu kulturních památek, který vede NPÚ. Povinností NPÚ je přenést tuto informaci do katastru nemovitostí, kde se poté objeví u parcel či objektů poznámka, že výše uvedený objekt či pozemek je nemovitou kulturní památkou. V budoucnu se počítá s automatickým přenosem způsobu ochrany prostřednictvím tzv. účelových územních prvků (Souček 2019, 4).

Problém velmi často bývá u památek archeologické povahy, kdy rozsah památky bývá definován zeměpisnými koordinátami, které se neslučují s rozsahem parcel v katastru nemovitostí, takže informace o památkové ochraně se tam vůbec neobjeví. Nicméně po schválení nového občanského zákoníku se památkou archeologické povahy může stát pouze celá parcela. Na jedné straně je tedy odstraněn evidenční problém se zápisem do KN, na druhou stranu vyvstane otázka, co s archeologickými nálezy na rozsáhlých lesních parcelách. Prohlášení celé parcely by mohlo "diskvalifikovat" rozsáhlé území lesa. Jedinou možností je ještě před prohlášením věci za kulturní památku vydělit dané území s archeologickou lokalitou za samostatnou parcelu. To ovšem vyžaduje součinnost vlastníka (Zídek 2019, 14).

Z vlastnictví kulturní památky vyplývají určité povinnosti. Především musí dbát na zachování kulturní památky v dobrém stavu. V případě archeologických památek v lesním prostředí by se měly eliminovat vlivy, které by mohly kulturní památku poškodit nebo zničit. Pokud dojde k výraznému zanedbání, může stát dokonce památku vyvlastnit. To se ale v praxi neděje. Na druhou stranu vlastnictví kulturní památky přináší také kompenzace. Vedle bezplatné odborné pomoci NPU je to příspěvek na obnovu kulturní památky a také osvobození od daně z nemovitosti A na tento fakt by se mělo myslet zejména v souvislosti s lesní hospodářskou činností. Jako ideální se tedy jeví zařazení území, kde se nachází kulturní památka, mezi les zvláštního určení, který je rovněž od této daně osvobozen. (Zídek 2019, 72–74)

V souvislosti s aplikováním památkové péče v lesním prostředí je třetí část památkového zákona zabývající se archeologickými výzkumy a nálezy zásadní. Ta upravuje oprávnění provádět archeologické výzkumy a definuje roli Archeologického ústavu, který jako jediný přímo ze zákona může výzkumy provádět. Díky komplikovanému historickému vývoji se jedná o ústavy dva: v Praze a v Brně. Ostatní organizace a jednotlivci (dále jen oprávněná organizace) musí splnit určité podmínky a získat od MK ČR povolení

k provádění archeologických výzkumů. Pokud je zahájen archeologický výzkum, tak tuto skutečnost musí oprávněná organizace oznámit archeologickému ústavu, kam musí také dodat nálezovou zprávu z výzkumu. V prostředí kulturní památky či plošně chráněného území se oznamovací povinnost také vztahuje na NPÚ (Prokopová 2010, 23–25).

Dalším důležitým pojmem v památkovém zákoně je záchranný archeologický výzkum. V podstatě se jedná o povinnost provést archeologický výzkum v případě narušení území s archeologickými nálezy. Za to je považováno celé území České republiky. Takže před přípravou jakékoliv stavební či jiné činnosti má vlastník pozemku provést archeologický výzkum. Zároveň má stavebník povinnost informovat o stavebním záměru Archeologický ústav.

Dojde-li na území lesa k archeologickému výzkumu, musí oprávněná organizace (včetně Archeologického ústavu) uzavřít s vlastníkem lesa dohodu o podmínkách archeologických výzkumů na nemovitosti. Zákon ovšem nepředepisuje náležitosti dohody. Ta může být třeba jen ústní. Doporučuje se ovšem písemná dohoda, kde se obě strany zavazují ke splnění určitých termínů, podmínek nebo náhrad za vzniklé škody. Pokud vlastník dohodu neakceptuje, může oprávněná organizace požádat Krajský úřad, aby vlastníka donutil strpět provedení archeologického výzkumu.

Pro vlastníka lesního pozemku je důležitá poslední věta § 22 odstavce 2 památkového zákona, která uplatňuje obdobný postup jako u stavební činnosti také v případě jiné činnosti. Tou je myšlena taková činnost, která může ohrozit nebo poškodit archeologické situace (například zalesnění pozemku či těžba dřeva). Takže vlastník lesa by měl před každou takovou činností komunikovat svůj postup s Archeologickým ústavem a v případě, že je právníkem osobou nebo podnikající fyzickou osobou, musí případný záchranný archeologický výzkum zaplatit.

Také v prostředí lesa se musí počítat s výskytem archeologických nálezů, obzvláště v souvislosti s rozvojem amatérského detektorového výzkumu. Archeologický nález je definován jako doklad nebo pozůstatek lidské činnosti člověka. Může to být věc movitá (např. dlaždice, mince nebo šperky) i nemovitá (nejčastěji pozůstatky lidských sídlišť). Lidské ostatky ovšem památkový zákon za archeologický nález nepovažuje. Časové zařazení nálezu zákon nedefinuje. Lze pouze říct, že se jedná o věc, jejímž studiem můžeme sledovat vývoj historie lidstva a která se nachází pod zemí. Pokud tedy během běžné lesní

hospodářské činnosti dojde k archeologickému nálezu, je nálezce do druhého dne povinen podat informaci o nálezce na příslušný Krajský úřad. Pokud tak neučiní, nález si přisvojí a jeho hodnota je vyšší než 5000 Kč, dopustí se tak trestného činu. Nálezce má nárok na odměnu, která v tomto případě dělá až 10 % z jeho hodnoty. Tu určí odborný posudek Archeologického ústavu nebo Národního muzea (Zídek 2019, 343–372).

Další právní normou pro oblast archeologické památkové péče je Úmluva o ochraně archeologického dědictví Evropy (dále jen tzv. Maltská konvence). Ta v České republice vstoupila v platnost v roce 2000. V podstatě šlo o reakci na neregulovanou stavební a rozvojovou činnost, která přímo ohrožovala archeologické dědictví. Nejpodstatnější částí konvence je kapitola zabývající se identifikací dědictví a opatření na jeho ochranu. Ve druhém článku této kapitoly se smluvní strany v souladu se svým právním systémem zavazují k vedení soupisu archeologického dědictví a vytvoření archeologických rezervací i v místech, kde nejsou viditelné pozůstatky.

Na tuto část Maltské konvence český právní systém zareagoval vytvořením tzv. území s archeologickými nálezy (dále jen UAN). Jedná se o území s prvky archeologického dědictví, které jsou rozděleny do čtyř kategorií. UAN I – území s jednoznačným výskytem archeologických nálezů, UAN II – území s důvodně předpokládaným výskytem archeologických nálezů, UAN III – území, kde se výskyt archeologických nálezů v současnosti nepředpokládá, ale není možné ho jednoznačně vyloučit, UAN IV – území bez archeologických nálezů. První dvě kategorie nejsou sporné. Jde o cenné prostorově jasně vymezené území. Specifickým typem UAN II je ochranné pásmo pro UAN I. Například jádro zaniklé středověké vesnice je UAN I a okolní plužiny jsou UAN II. Do kategorie UAN IV jsou zahrnuty lomy nebo povrchové doly, tedy vytěžené oblasti. Co ovšem s doklady historického dolování? Ty jsou na jednu stranu plně etablovány mezi historické industriální dědictví. Například Hornický region Erzgebirge/Krušnohoří se stal památkou světového dědictví UNESCO (Kučová–Kuča 2020, 3). Dle kategorizace UAN nejsou nositeli archeologické hodnoty, což není pravda. Proto bude nutné celou klasifikaci UAN upravit. Do kategorie UAN III je zahrnuto území, které se nenachází v jiných kategoriích, tedy zbytek republiky.

UAN jsou evidovány ve Státním archeologickém seznamu (SAS), který je rozdělen na mapovou a databázovou část. Jde o technicky i obsahově zastaralý systém.

V současné době je v procesu vývoj nové verze databáze. Pro vlastníka lesa jsou podstatné informace ve třetím článku Maltské konvence týkající se archeologických výzkumů. Dle konvence jsou preferovány nedestruktivní průzkumné metody. V souvislosti s výrazným rozvojem těchto metod v posledním desetiletí (letecké laserové skenování, geofyzikální měření, dálkový průzkum, geobotanická indikace) dostává tento pojem zcela nový rozměr. Proto by měl vlastník lesa požadovat při jakékoliv archeologické činnosti na jeho pozemcích primárně aplikaci nedestruktivních metod.

Po skoro 40 letech existence památkového zákona a více než 20 letech přistoupení České republiky k Maltské konvenci se ukazuje, že česká legislativa v oblasti archeologie je zastaralá, a tudíž nedostatečná. Tento fakt se obzvláště projevuje na ochraně archeologického dědictví v lesním prostředí. Památkový zákon řeší primárně archeologii především ve vztahu stavebníka k ochraně archeologického dědictví a na jiné prostředí se aplikuje velmi komplikovaně. Modernější Maltská konvence je zase v našem právním systému nedostatečně ukotvená, a tudíž je hůře vymahatelná (Prokopová 2010, 27–28).

8 Závěr (Sklenář)

Tato kniha, která vznikla v rámci realizace výstavy „Život v lesích“, by chtěla přinést nový komplexnější pohled na oblast Dražanské vrchoviny s přihlédnutím k vybraným územím s pracovními názvy Jih, Střed a Sever. Předpoklad vycházející ze studia odborné literatury a archivních pramenů potvrdil, že v lesích Dražanské vrchoviny pulsoval bohatý život, byl potvrzen mnohaměsíčním terénním výzkumem za pomoci metod, jež jsou podrobně popsány v předchozích kapitolách. Přesvědčivým výsledkem je katalog lokalizovaných a datovaných objektů nacházejících se na daném území.

V rámci tohoto projektu se potvrdil fakt, že mnohaoborová spolupráce zejména mezi humanitními a přírodovědnými obory má cenu. Kooperace přinesla na obou stranách řadu nových informací v dosud nepoznaných souvislostech, proto je nutné brát tento projekt jen jako počátek budoucí spolupráce obohacené o další, zejména environmentální obory. Pouze takto může společnost poznat les ve své komplexitě.

Proces digitalizace a sdílení informací probíhá ve všech možných lidských činnostech a zkoumání lesa není výjimkou. To, s jakými technologiemi dnes pracujeme přímo v terénu, bylo ještě před patnácti lety nepředstavitelné. Pomocí digitalizovaných a georeferencovaných historických mapových podkladů ověřujeme a následně sdílíme přítomnost často zaniklých objektů hospodářské činnosti či druhové skladby lesa. Samostatnou kapitolou je laserové skenování Země, ať už pozemní, nebo letecké. Tato metoda přinesla mimo jiné do oblasti archeologického bádání v lesním prostředí revoluci. Díky LiDARovým snímkům badatelé identifikovali v lese řadu do té doby neznámých archeologických situací. Kvalita snímkování se díky například ručním skenům a bezpilotním prostředkům dynamicky rozvíjí. Rovněž je neuvěřitelné, že skenovat lze i z oby-

čejného mobilního zařízení. Tedy dnes si takřka zadarmo pořídíte 3D snímky. Přitom ještě nedávno bychom na tuto operaci potřebovali přístroj v mnohonásobné hodnotě. Je otázkou, za jak dlouho informace uvedené v této kapitole zestárnou, nicméně základní teze zůstávají platné.

Otázkou zůstává, jak bude prakticky využít potenciál informací o stavu objektů hospodářské činnosti v lesích pomocí zde předložených metod. Zatímco v oblasti badatelské činnosti dochází k překotnému rozvoji, tak na poli legislativním jsme ustrnuli v minulém tisíciletí. Vždyť památkový zákon byl přijat ještě v éře socialistického Československa, takže vůbec nereflektuje současnou situaci zejména z hlediska ochrany památek archeologické povahy, tedy objektů, na které se tento projekt nejvíce zaměřoval. Jak pracovat s ochrannou kulturního dědictví v současné administrativně byrokratické džungli popisuje poslední kapitola této knihy, ale především dvě metodiky (Kadavý a kol. 2022; Sklenář a kol. 2022) určené pro všechny zainteresované strany. To ovšem nemění nic na faktu, že je nutné přijmout nový zákon akcentující současné trendy v ochraně kulturního i přírodního dědictví, protože obě tyto složky se vzájemně doplňují.

Práce na tomto projektu mi potvrdily, že oblast Dražanské vrchoviny je v rámci středoevropského prostoru výjimečná. Koncentrace archeologických situací, dlouhodobě kvalitně obhospodařovaných lesů a přírodního potenciálu činí z této oblasti unikum a nám badatelům usnadňuje práci. Proto se někomu může zdát, že znalosti využitě v rámci projektu jsou nepřenositelné na jiné lokality. To si ovšem nemyslím. Vždyť bohatství lesa společnost využívá všude napříč prostorem a generacemi.

Na úplný závěr bych chěl poděkovat všem spoluautorům, kteří se podíleli na vzniku této dle mého názoru informačně pestré publikace.

9 Přílohy (Novák)

A I. Území Jih

Typy objektů na území Jih			
Typ objektu (název)	Popis	Souřadnice	Datace
Těžba suroviny (kamenolom 1)	Svahový jámový kamenolom na slepence a drobu pro stavbu hradu Vildenberka. Lokálně využíváno pravděpodobně také v novověku.	N49°13'32,57" E16°49'3,49"	14.-15. stol.? (novověk)
Těžba suroviny (kamenolom 2)	Jámový kamenolom na slepence a drobu pro stavbu hradu. Lokálně využíváno pravděpodobně také v novověku.	N49°13'32,14" E16°49'6,67"	14.-15. stol.? (novověk)
Těžba suroviny (kamenolom 3)	Těžební pole na kámen (droba) novověkého stáří na svazcích úvozových cest.	N49°13'34,05" E16°49'13,98"	novověk
Těžba suroviny (kamenolom 4)	Těžební pole na kámen (droba), asi novověké, na svazcích úvozových cest.	N49°13'37,98" E16°49'20,14"	novověk
Těžba suroviny (kamenolom 5)	Menší raně novověký jámový lom, z něhož byl pravděpodobně brán kámen na stavbu mostní propusti drobné přívalové vodoteče.	N49°13'38,03" E16°49'22,14"	novověk
Těžba suroviny (kamenolom 6)	Drobný jámový lom, pravděpodobně novověkého stáří.	N49°13'41,84" E16°49'36,23"	novověk
Těžba suroviny (těžba hlíny 1)	Zahloubená terénní deprese, pozůstatek těžby materiálu na pálení cihel.	N49°13'31,63" E16°48'56,48"	14.-15. stol.
Těžba suroviny (těžba hlíny 2)	Zahloubená terénní deprese, pozůstatek těžby materiálu na pálení cihel.	N49°13'31,4" E16°48'57,43"	14.-15. stol.
Těžba suroviny (těžba hlíny 3)	Zahloubená terénní deprese, pozůstatek těžby materiálu na pálení cihel.	N49°13'31,73" E16°48'57,84"	14.-15. stol.
Těžba suroviny (těžba hlíny 4)	Zahloubená terénní deprese, pozůstatek těžby materiálu na pálení cihel.	N49°13'31,06" E16°48'59"	14.-15. stol.
Těžba suroviny (těžba hlíny 5)	Zahloubená terénní deprese, pozůstatek těžby materiálu na pálení cihel.	N49°13'35,1" E16°49'0,2"	14.-15. stol.
Těžba suroviny (těžba hlíny 6)	Zahloubená terénní deprese, pozůstatek těžby materiálu na pálení cihel.	N49°13'29,71" E16°48'42,01"	14.-15. stol. (novověk?)
Zpracování suroviny (Cisterna 1)	Zahloubená oválná terénní deprese, označovaná jako cisterna, napojená na kanál na vodu. Hloubka objektu je 0,5-1,2 m. Průměr číní cca 13,5 m.	N49°13'31,97" E16°48'55,92"	14.-15. stol.
Zpracování suroviny (Cisterna 2)	Zahloubená oválná terénní deprese, označovaná jako cisterna, napojená na kanál na vodu. Hloubka objektu je až 3 m. Průměr číní cca 14,5 m.	N49°13'32,13" E16°48'57,41"	14.-15. stol.
Zpracování suroviny (Cisterna 3)	Zahloubená oválná terénní deprese, označovaná jako cisterna, napojená na kanál na vodu. Hloubka objektu je až 5 m. Průměr číní cca 20 m.	N49°13'33,28" E16°48'58,93"	14.-15. stol.
Zpracování suroviny (Pec 1)	Pec zadlabaná do svahu s přilehlým hliníkem a obslužnou komunikací.	N49°13'34,68" E16°49'1,82"	14.-15. stol.
Zpracování suroviny (Pec 2)	Pec zadlabaná do svahu s přilehlým hliníkem a obslužnou komunikací.	N49°13'35,4" E16°49'1,25"	14.-15. stol.
Zpracování suroviny (Pec 3)	Pec zadlabaná do svahu s přilehlým hliníkem a obslužnou komunikací.	N49°13'35,69" E16°49'2,34"	14.-15. stol.
Milířiště (Milířiště 1578)	Uhlířská plošina oválného půdorysu o rozměrech 8,5 × 6,5 m.	N49°13'34,72" E16°49'3,68"	1700-1955
Milířiště (Milířiště 1545)	Uhlířská plošina oválného půdorysu o rozměrech 6 × 4 m.	N49°14'0,67" E16°49'33,12"	1399-1435
Rybník (Rybník 1)	Rybník v jižním údolí hradu Vildenberka. Identifikován na základě přítomnosti výrazné hráze, porušené lesní komunikací.	N49°13'23,04" E16°48'45,68"	14.-15. stol.

Typy objektů na území Jih

Typ objektu (název)	Popis	Souřadnice	Datace
Rybník (Rybník 2)	Rybník v západním údolí hradu Vildenberka. Identifikován na základě přítomnosti hráze, porušené lesní komunikací. Jižně od hráze dochován objekt, tradičně spojovaný s mlýnem.	N49°13'29,83" E16°48'38,99"	14.-15. stol.
Rybník (Rybník 3)	Rybník severovýchodně do hradu Vildenberka. Identifikován na základě přítomnosti výrazné hráze, po které vede současná lesní komunikace.	N49°13'45,3" E16°49'29,98"	14.-15. stol. (novověk?)
Rybník (Rybník 4)	Ježířko na Kopaninách. Vzniklo zaslepením odtoku drenáže v 80. letech 20. století.	N49°13'24,7" E16°49'23,1"	20. stol.
Zpracování suroviny (Mlýn)	Relikty obdélného objektu, zřejmě pozůstatku mlýna, s vkleslinou uprostřed (zhloubení cca 1 m) o rozměrech stran 13,5 × 6 m.	N49°13'28,9" E16°48'39,15"	14.-15. stol.
Zpracování suroviny (Vodní provoz 1)	Uměle upravená plocha. Může souviset s vodním provozem v údolí potoka. Dobu vzniku místa dosud nelze ani orientačně stanovit	N49°13'27,49" E16°48'38,06"	??
Zpracování suroviny (Vodní provoz 2)	Uměle upravená plocha. Může souviset s vodním provozem v údolí potoka. Dobu vzniku místa dosud nelze ani orientačně stanovit	N49°13'26,87" E16°48'38,15"	??
Zpracování suroviny (Vodní provoz 3)	Uměle upravená plocha. Může souviset s vodním provozem v údolí potoka. Dobu vzniku místa dosud nelze ani orientačně stanovit	N49°13'25,82" E16°48'37,69"	??
Zpracování suroviny (Vodní provoz 4)	Uměle upravená plošina na soutoku Kovalovického potoka a od severu přítékající vodoteče. Lze zde předpokládat existenci mlýna či hamru. Dosud však chybí jakékoli hmotné důkazy.	N49°13'20,63" E16°48'41,43"	??
Plužina (Plužina)	Novověká plužina využívaná z velké části i v současnosti k zemědělství. V severovýchodním rohu je zřízena zahrádkářská kolonie. Na místě původního mokřadu bylo v 80. letech 20. stol. zbudováno ježířko.	N49°13'19,5" E16°49'17,8"	novověk
Pařeziny (Polykormon 12)	Dřevina: dub, počet výmladků: 1, přítomnost pařezu: ano je (resp. jsou) a některé z nich jsou v rozkladu – jsou „pařezovým torzem“, rozvětvení ve výšce původního pařezu: ne (je jen jeden výmladek), výmladky rostlé: ne (je jen jeden výmladek), dendrotelma: ne.	N49°13'52,2" E16°48'10,5"	novověk
Pařeziny (Polykormon 24)	Dřevina: dub, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: ano, dendrotelma: ne.	N49°13'40," E16°49'29,3"	novověk
Pařeziny (Polykormon 25)	Dřevina: dub, počet výmladků: 1, přítomnost pařezu: ano je (resp. jsou); viditelná řezná plocha bez znatelného rozpadu pařezu, rozvětvení ve výšce původního pařezu: ne (je jen jeden výmladek), výmladky rostlé: ne (je jen jeden výmladek), dendrotelma: ne.	N49°13'38,4" E16°49'28,6"	novověk
Pařeziny (Polykormon 27)	Dřevina: dub, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: nejsou (kmeny daleko od sebe – indikace bývalé pařezové hlavy), dendrotelma: ne.	N49°13'57,0" E16°49'26,4"	novověk
Pařeziny (Polykormon 29)	Dřevina: buk, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: ano je (resp. jsou) a některé z nich jsou v rozkladu – jsou „pařezovým torzem“, rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: pouze částečně = polykormon částečně rostlý (indikace bývalé pařezové hlavy), dendrotelma: ano.	N49°13'58,4" E16°49'25,4"	novověk
Pařeziny (Polykormon 30)	Dřevina: buk, počet výmladků: 1, přítomnost pařezu: ano je (resp. jsou) a některé z nich jsou v rozkladu – jsou „pařezovým torzem“, rozvětvení ve výšce původního pařezu: ne (je jen jeden výmladek), výmladky rostlé: ne (je jen jeden výmladek), dendrotelma: ano.	N49°13'59,0" E16°49'24,3"	novověk
Pařeziny (Polykormon 39)	Dřevina: dub, počet výmladků: 1, přítomnost pařezu: ano je (resp. jsou); viditelná řezná plocha bez znatelného rozpadu pařezu, rozvětvení ve výšce původního pařezu: ne (je jen jeden výmladek), výmladky rostlé: ne (je jen jeden výmladek), dendrotelma: ne.	N49°13'24,1" E16°49'08,5"	novověk
Pařeziny (Polykormon 40)	Dřevina: dub, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: ano je (resp. jsou) a některé z nich jsou v rozkladu – jsou „pařezovým torzem“, rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: nejsou (kmeny daleko od sebe – indikace bývalé pařezové hlavy), dendrotelma: ano.	N49°13'20,7" E16°49'06,9"	novověk
Pařeziny (Polykormon 47)	Dřevina: dub, počet výmladků: 1, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ne (je jen jeden výmladek), výmladky rostlé: ne (je jen jeden výmladek), dendrotelma: ne.	N49°13'49,4" E16°51'29,8"	novověk
Pařeziny (Polykormon 48)	Dřevina: dub, počet výmladků: 1, přítomnost pařezu: ano je (resp. jsou) a některé z nich jsou v rozkladu – jsou „pařezovým torzem“, rozvětvení ve výšce původního pařezu: ne (je jen jeden výmladek), výmladky rostlé: ne (je jen jeden výmladek), dendrotelma: ne.	N49°13'48,4" E16°51'25,2"	novověk
Pařeziny (Polykormon 49)	Dřevina: dub, počet výmladků: 1, přítomnost pařezu: ano je (resp. jsou) a některé z nich jsou v rozkladu – jsou „pařezovým torzem“, rozvětvení ve výšce původního pařezu: ne (je jen jeden výmladek), výmladky rostlé: ne (je jen jeden výmladek), dendrotelma: ne.	N49°13'48,4" E16°51'25,2"	novověk

Typy objektů na území jih

Typ objektu (název)	Popis	Souřadnice	Datace
Pařeziny (Polykormon 51)	Dřevina: dub, počet výmladků: 1, přítomnost pařezu: ano je (resp. jsou) a některé z nich jsou v rozkladu – jsou „pařezovým torzem“, rozvětvení ve výšce původního pařezu: ne (je jen jeden výmladek), výmladky srostlé: ne (je jen jeden výmladek), dendrotelma: ano.	N49°13'50,2" E16°51'22,6"	novověk
Pařeziny (Polykormon 52)	Dřevina: dub, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky srostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°13'51,5" E16°51'20,5"	novověk
Pařeziny (Polykormon 54)	Dřevina: dub, počet výmladků: 1, přítomnost pařezu: ano je (resp. jsou) a některé z nich jsou v rozkladu – jsou „pařezovým torzem“, rozvětvení ve výšce původního pařezu: ne (je jen jeden výmladek), výmladky srostlé: ne (je jen jeden výmladek), dendrotelma: ne.	N49°13'53,8" E16°51'18,8"	novověk
Pařeziny (Polykormon 55)	Dřevina: dub, počet výmladků: 1, přítomnost pařezu: ano je (resp. jsou); viditelná řezná plocha bez znatelného rozpadu pařezu, rozvětvení ve výšce původního pařezu: ne (je jen jeden výmladek), výmladky srostlé: ne (je jen jeden výmladek), dendrotelma: ne.	N49°13'54,5" E16°51'17,6"	novověk
Pařeziny (Polykormon 59)	Dřevina: dub, počet výmladků: 4, přítomnost pařezu: ano je (resp. jsou) a některé z nich jsou v rozkladu – jsou „pařezovým torzem“, rozvětvení ve výšce původního pařezu: částečně (některé ano a některé ne), výmladky srostlé: nejsou (kmeny daleko od sebe – indikace bývalé pařezové hlavy), dendrotelma: ne.	N49°14'02,6" E16°51'09,2"	novověk
Pařeziny (Polykormon 60)	Dřevina: dub, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky srostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°14'03,5" E16°51'08,8"	novověk
Pařeziny (Polykormon 61)	Dřevina: dub, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky srostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°14'02,6" E16°51'08,0"	novověk
Pařeziny (Polykormon 62)	Dřevina: dub, počet výmladků: 3, přítomnost pařezu: ano je (resp. jsou) a některé z nich jsou v rozkladu – jsou „pařezovým torzem“, rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky srostlé: nejsou (kmeny daleko od sebe – indikace bývalé pařezové hlavy), dendrotelma: ne.	N49°14'02,9" E16°51'07,0"	novověk
Pařeziny (Polykormon 63)	Dřevina: dub, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky srostlé: nejsou (kmeny daleko od sebe – indikace bývalé pařezové hlavy), dendrotelma: ne.	N49°14'04,9" E16°51'00,2"	novověk
Pařeziny (Polykormon 67)	Dřevina: dub, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky srostlé: nejsou (kmeny daleko od sebe – indikace bývalé pařezové hlavy), dendrotelma: ne.	N49°14'21,9" E16°51'08,0"	novověk
Pařeziny (Polykormon 68)	Dřevina: dub, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky srostlé: nejsou (kmeny daleko od sebe – indikace bývalé pařezové hlavy), dendrotelma: ne.	N49°14'27,8" E16°50'59,7"	novověk
Pařeziny (Polykormon 70)	Dřevina: dub, počet výmladků: 1, přítomnost pařezu: ano je (resp. jsou) a některé z nich jsou v rozkladu – jsou „pařezovým torzem“, rozvětvení ve výšce původního pařezu: ne (je jen jeden výmladek), výmladky srostlé: ne (je jen jeden výmladek), dendrotelma: ne.	N49°14'34,9" E16°51'01,6"	novověk
Pařeziny (Polykormon 72)	Dřevina: dub, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky srostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°14'36,6" E16°50'52,5"	novověk
Pařeziny (Polykormon 74)	Dřevina: dub, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: ano je (resp. jsou) a některé z nich jsou v rozkladu – jsou „pařezovým torzem“, rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky srostlé: nejsou (kmeny daleko od sebe – indikace bývalé pařezové hlavy), dendrotelma: ne.	N49°14'12,9" E16°50'43,4"	novověk
Pařeziny (Polykormon 79)	Dřevina: dub, počet výmladků: 3, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky srostlé: nejsou (kmeny daleko od sebe – indikace bývalé pařezové hlavy), dendrotelma: ne.	N49°13'56,6" E16°51'05,0"	novověk
Pařeziny (Polykormon 80)	Dřevina: dub, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky srostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°13'53,4" E16°51'03,0"	novověk
Pařeziny (Polykormon 81)	Dřevina: dub, počet výmladků: 3, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ne (vidlice se vytváří cca 1 m nad zemí a výše); nemusí se jednat o polykormon, ale o srůst, výmladky srostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°13'50,7" E16°51'03,6"	novověk
Pařeziny (Polykormon 83)	Dřevina: dub, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky srostlé: nejsou (kmeny daleko od sebe – indikace bývalé pařezové hlavy), dendrotelma: ne.	N49°13'48,7" E16°51'09,1"	novověk
Pařeziny (Polykormon 84)	Dřevina: dub, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky srostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°13'49,7" E16°51'16,4"	novověk

Typy objektů na území jih

Typ objektu (název)	Popis	Souřadnice	Datace
Pařeziny (Polykormon 85)	Dřevina: dub, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: ano je (resp. jsou); viditelná řezná plocha bez znatelného rozpadu pařezu, rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°13'46,4" E16°51'22,3"	novověk
Pařeziny (Polykormon 86)	Dřevina: dub, počet výmladků: 3, přítomnost pařezu: ano je (resp. jsou) a některé z nich jsou v rozkladu – jsou „pařezovým torzem“, rozvětvení ve výšce původního pařezu: částečně (některé ano a některé ne), výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ano.	N49°13'44,4" E16°51'23,4"	novověk
Pařeziny (Polykormon 95)	Dřevina: dub, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°13'35,5" E16°46'55,1"	novověk
Pařeziny (Polykormon 97)	Dřevina: dub, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°13'37,2" E16°46'58,5"	novověk
Pařeziny (Polykormon 98)	Dřevina: dub, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: ano je (resp. jsou) a některé z nich jsou v rozkladu – jsou „pařezovým torzem“, rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°13'31,0" E16°47'02,1"	novověk
Pařeziny (Polykormon 99)	Dřevina: dub, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°13'30,2" E16°47'03,6"	novověk
Pařeziny (Polykormon 100)	Dřevina: dub, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: ano je (resp. jsou) a některé z nich jsou v rozkladu – jsou „pařezovým torzem“, rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°13'30,1" E16°47'04,1"	novověk
Pařeziny (Polykormon 101)	Dřevina: dub, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°13'29,0" E16°47'05,3"	novověk
Pařeziny (Polykormon 102)	Dřevina: dub, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: ano je (resp. jsou) a některé z nich jsou v rozkladu – jsou „pařezovým torzem“, rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: nejsou (kmeny daleko od sebe – indikace bývalé pařezové hlavy), dendrotelma: ne.	N49°13'29,4" E16°47'06,2"	novověk
Pařeziny (Polykormon 103)	Dřevina: dub, počet výmladků: 4, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: nejsou (kmeny daleko od sebe – indikace bývalé pařezové hlavy), dendrotelma: ne.	N49°13'27,7" E16°47'05,0"	novověk
Pařeziny (Polykormon 106)	Dřevina: dub, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: ano je (resp. jsou) a některé z nich jsou v rozkladu – jsou „pařezovým torzem“, rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: nejsou (kmeny daleko od sebe – indikace bývalé pařezové hlavy), dendrotelma: ano.	N49°13'13,8" E16°46'46,2"	novověk
Pařeziny (Polykormon 107)	Dřevina: dub, počet výmladků: 1, přítomnost pařezu: ano je (resp. jsou) a některé z nich jsou v rozkladu – jsou „pařezovým torzem“, rozvětvení ve výšce původního pařezu: ne (je jen jeden výmladek), výmladky rostlé: ne (je jen jeden výmladek), dendrotelma: ne.	N49°13'15,7" E16°46'49,7"	novověk
Pařeziny (Polykormon 108)	Dřevina: dub, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°13'16,9" E16°46'51,4"	novověk
Pařeziny (Polykormon 109)	Dřevina: dub, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: nejsou (kmeny daleko od sebe – indikace bývalé pařezové hlavy), dendrotelma: ne.	N49°13'17,0" E16°46'52,8"	novověk
Pařeziny (Polykormon 110)	Dřevina: dub, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: ano je (resp. jsou) a některé z nich jsou v rozkladu – jsou „pařezovým torzem“, rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: nejsou (kmeny daleko od sebe – indikace bývalé pařezové hlavy), dendrotelma: ne.	N49°13'17,3" E16°46'53,9"	novověk
Pařeziny (Polykormon 111)	Dřevina: dub, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: ano je (resp. jsou) a některé z nich jsou v rozkladu – jsou „pařezovým torzem“, rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°13'17,0" E16°46'53,8"	novověk
Pařeziny (Polykormon 112)	Dřevina: dub, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°13'19,2" E16°46'56,8"	novověk
Pařeziny (Polykormon 113)	Dřevina: dub, počet výmladků: 1, přítomnost pařezu: ano je (resp. jsou) a některé z nich jsou v rozkladu – jsou „pařezovým torzem“, rozvětvení ve výšce původního pařezu: ne (je jen jeden výmladek), výmladky rostlé: ne (je jen jeden výmladek), dendrotelma: ne.	N49°13'20,0" E16°46'58,0"	novověk
Pařeziny (Polykormon 114)	Dřevina: dub, počet výmladků: 3, přítomnost pařezu: ano je (resp. jsou) a některé z nich jsou v rozkladu – jsou „pařezovým torzem“, rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: nejsou (kmeny daleko od sebe – indikace bývalé pařezové hlavy), dendrotelma: ne.	N49°13'16,6" E16°46'57,8"	novověk

Typy objektů na území Jih

Typ objektu (název)	Popis	Souřadnice	Datace
Pařeziny (Polykormon 115)	Dřevina: dub, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: ano je (resp. jsou) a některé z nich jsou v rozkladu – jsou „pařezovým torzem“, rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: nejsou (kmeny daleko od sebe – indikace bývalé pařezové hlavy), dendrotelma: ne.	N49°13'15,1" E16°46'59,6"	novověk
Pařeziny (Polykormon 116)	Dřevina: dub, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°13'14,3" E16°47'06,2"	novověk
Pařeziny (Polykormon 117)	Dřevina: dub, počet výmladků: 1, přítomnost pařezu: ano je (resp. jsou) a některé z nich jsou v rozkladu – jsou „pařezovým torzem“, rozvětvení ve výšce původního pařezu: ne (je jen jeden výmladek), výmladky rostlé: ne (je jen jeden výmladek), dendrotelma: ne.	N49°13'16,3" E16°47'08,8"	novověk
Pařeziny (Polykormon 120)	Dřevina: dub, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°13'32,5" E16°46'51,9"	novověk
Pařeziny (Polykormon 121)	Dřevina: dub, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: ano je (resp. jsou) a některé z nich jsou v rozkladu – jsou „pařezovým torzem“, rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°13'33,9" E16°46'44,1"	novověk
Pařeziny (Polykormon 122)	Dřevina: dub, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: nejsou (kmeny daleko od sebe – indikace bývalé pařezové hlavy), dendrotelma: ne.	N49°13'32,6" E16°46'43,6"	novověk
Pařeziny (Polykormon 123)	Dřevina: dub, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°13'32,6" E16°46'44,2"	novověk
Pařeziny (Polykormon 124)	Dřevina: dub, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: ano je (resp. jsou) a některé z nich jsou v rozkladu – jsou „pařezovým torzem“, rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°13'32,1" E16°46'44,8"	novověk
Pařeziny (Polykormon 126)	Dřevina: dub, počet výmladků: 3, přítomnost pařezu: ano je (resp. jsou) a některé z nich jsou v rozkladu – jsou „pařezovým torzem“, rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: pouze částečně = polykormon částečně rostlý (indikace bývalé pařezové hlavy), dendrotelma: ano.	N49°14'02,1" E16°51'06,8"	novověk
Pařeziny (Polykormon 137)	Dřevina: dub, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ano.	N49°14'36,0" E16°47'48,0"	novověk
Pařeziny (Polykormon 138)	Dřevina: dub, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°14'36,7" E16°47'48,2"	novověk
Pařeziny (Polykormon 139)	Dřevina: dub, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°14'36,8" E16°47'48,5"	novověk
Pařeziny (Polykormon 140)	Dřevina: dub, počet výmladků: 3, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: pouze částečně = polykormon částečně rostlý (indikace bývalé pařezové hlavy), dendrotelma: ne.	N49°14'37,6" E16°47'50,1"	novověk
Pařeziny (Polykormon 142)	Dřevina: dub, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°14'35,7" E16°47'52,7"	novověk
Pařeziny (Polykormon 143)	Dřevina: dub, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°14'34,4" E16°47'52,1"	novověk
Pařeziny (Polykormon 149)	Dřevina: dub, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°14'28,6" E16°48'24,5"	novověk
Pařeziny (Polykormon 150)	Dřevina: dub, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: ano je (resp. jsou) a některé z nich jsou v rozkladu – jsou „pařezovým torzem“, rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: nejsou (kmeny daleko od sebe – indikace bývalé pařezové hlavy), dendrotelma: ne.	N49°14'28,2" E16°48'25,2"	novověk
Pařeziny (Polykormon 152)	Dřevina: dub, počet výmladků: 3, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: nejsou (kmeny daleko od sebe – indikace bývalé pařezové hlavy), dendrotelma: ne.	N49°14'27,4" E16°48'30,3"	novověk
Pařeziny (Polykormon 165)	Dřevina: dub, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: nejsou (kmeny daleko od sebe – indikace bývalé pařezové hlavy), dendrotelma: ne.	N49°14'24,4" E16°48'46,7"	novověk
Pařeziny (Polykormon 166)	Dřevina: dub, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: nejsou (kmeny daleko od sebe – indikace bývalé pařezové hlavy), dendrotelma: ne.	N49°14'23,9" E16°48'45,4"	novověk

Typy objektů na území Jih

Typ objektu (název)	Popis	Souřadnice	Datace
Pařeziny (Polykormon 168)	Dřevina: dub, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°14'36,6" E16°47'47,7"	novověk
Pařeziny (Polykormon 175)	Dřevina: dub, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: nejsou (kmeny daleko od sebe – indikace bývalé pařezové hlavy), dendrotelma: ne.	N49°14'35,3" E16°47'22,5"	novověk
Pařeziny (Polykormon 185)	Dřevina: dub, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°14'18,9" E16°49'52,7"	novověk
Pařeziny (Polykormon 190)	Dřevina: dub, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: nejsou (kmeny daleko od sebe – indikace bývalé pařezové hlavy), dendrotelma: ne.	N49°14'08,0" E16°50'10,8"	novověk
Pařeziny (Polykormon 191)	Dřevina: dub, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: nejsou (kmeny daleko od sebe – indikace bývalé pařezové hlavy), dendrotelma: ne.	N49°14'09,4" E16°50'10,9"	novověk
Pařeziny (Polykormon 192)	Dřevina: buk, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°14'11,7" E16°50'13,4"	novověk
Pařeziny (Polykormon 193)	Dřevina: dub, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: nejsou (kmeny daleko od sebe – indikace bývalé pařezové hlavy), dendrotelma: ne.	N49°14'11,7" E16°50'12,5"	novověk
Pařeziny (Polykormon 194)	Dřevina: dub, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°14'11,6" E16°50'12,8"	novověk
Pařeziny (Polykormon 195)	Dřevina: buk, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°14'11,1" E16°50'12,6"	novověk
Pařeziny (Polykormon 196)	Dřevina: dub, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°14'12,3" E16°50'14,8"	novověk
Pařeziny (Polykormon 198)	Dřevina: buk, počet výmladků: 1, přítomnost pařezu: ano je (resp. jsou) a některé z nich jsou v rozkladu – jsou „pařezovým torzem“, rozvětvení ve výšce původního pařezu: ne (je jen jeden výmladek), výmladky rostlé: ne (je jen jeden výmladek), dendrotelma: ne.	N49°14'17,4" E16°50'10,8"	novověk
Pařeziny (Polykormon 202)	Dřevina: buk, počet výmladků: 1, přítomnost pařezu: ano je (resp. jsou) a některé z nich jsou v rozkladu – jsou „pařezovým torzem“, rozvětvení ve výšce původního pařezu: ne (je jen jeden výmladek), výmladky rostlé: ne (je jen jeden výmladek), dendrotelma: ne.	N49°14'16,5" E16°50'17,4"	novověk
Pařeziny (Polykormon 203)	Dřevina: buk, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: ano je (resp. jsou) a některé z nich jsou v rozkladu – jsou „pařezovým torzem“, rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°14'15,3" E16°50'20,2"	novověk
Pařeziny (Polykormon 205)	Dřevina: dub, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: nejsou (kmeny daleko od sebe – indikace bývalé pařezové hlavy), dendrotelma: ne.	N49°14'15,3" E16°50'21,8"	novověk
Pařeziny (Polykormon 207)	Dřevina: dub, počet výmladků: 1, přítomnost pařezu: ano je (resp. jsou) a některé z nich jsou v rozkladu – jsou „pařezovým torzem“, rozvětvení ve výšce původního pařezu: ne (je jen jeden výmladek), výmladky rostlé: ne (je jen jeden výmladek), dendrotelma: ne.	N49°14'13,4" E16°50'16,1"	novověk
Pařeziny (Polykormon 213)	Dřevina: dub, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: nejsou (kmeny daleko od sebe – indikace bývalé pařezové hlavy), dendrotelma: ne.	N49°14'05,4" E16°49'39,3"	novověk
Pařeziny (Polykormon 220)	Dřevina: buk, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: nejsou (kmeny daleko od sebe – indikace bývalé pařezové hlavy), dendrotelma: ne.	N49°14'06,6" E16°49'53,1"	novověk
Pařeziny (Polykormon 221)	Dřevina: buk, počet výmladků: 1, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ne (je jen jeden výmladek), výmladky rostlé: ne (je jen jeden výmladek), dendrotelma: ano.	N49°14'06,8" E16°49'53,8"	novověk
Pařeziny (Polykormon 222)	Dřevina: buk, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°14'07,2" E16°49'52,4"	novověk
Pařeziny (Polykormon 223)	Dřevina: buk, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°14'05,9" E16°49'55,1"	novověk
Pařeziny (Polykormon 224)	Dřevina: buk, počet výmladků: 1, přítomnost pařezu: ano je (resp. jsou) a některé z nich jsou v rozkladu – jsou „pařezovým torzem“, rozvětvení ve výšce původního pařezu: ne (je jen jeden výmladek), výmladky rostlé: ne (je jen jeden výmladek), dendrotelma: ano.	N49°14'05,4" E16°49'55,7"	novověk

Typy objektů na území jih

Typ objektu (název)	Popis	Souřadnice	Datace
Pařeziny (Polykormon 225)	Dřevina: buk, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ano.	N49°14'05,8" E16°49'55,0"	novověk
Pařeziny (Polykormon 226)	Dřevina: buk, počet výmladků: 1, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ne (je jen jeden výmladek), výmladky rostlé: ne (je jen jeden výmladek), dendrotelma: ne.	N49°14'04,6" E16°49'54,4"	novověk
Pařeziny (Polykormon 227)	Dřevina: buk, počet výmladků: 1, přítomnost pařezu: ano je (resp. jsou) a některé z nich jsou v rozkladu – jsou „pařezovým torzem“, rozvětvení ve výšce původního pařezu: ne (je jen jeden výmladek), výmladky rostlé: ne (je jen jeden výmladek), dendrotelma: ano.	N49°14'04,7" E16°49'54,7"	novověk
Pařeziny (Polykormon 228)	Dřevina: buk, počet výmladků: 1, přítomnost pařezu: ano je (resp. jsou); viditelná řezná plocha bez znatelného rozpadu pařezu, rozvětvení ve výšce původního pařezu: ne (je jen jeden výmladek), výmladky rostlé: ne (je jen jeden výmladek), dendrotelma: ano.	N49°14'05,0" E16°49'54,4"	novověk
Pařeziny (Polykormon 229)	Dřevina: buk, počet výmladků: 1, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ne (je jen jeden výmladek), výmladky rostlé: ne (je jen jeden výmladek), dendrotelma: ano.	N49°14'04,4" E16°49'53,7"	novověk
Pařeziny (Polykormon 230)	Dřevina: buk, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°14'04,1" E16°49'53,5"	novověk
Pařeziny (Polykormon 231)	Dřevina: buk, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°14'03,5" E16°49'53,8"	novověk
Pařeziny (Polykormon 232)	Dřevina: buk, počet výmladků: 3, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°14'04,9" E16°49'51,3"	novověk
Pařeziny (Polykormon 233)	Dřevina: buk, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°14'05,1" E16°49'51,2"	novověk
Pařeziny (Polykormon 234)	Dřevina: buk, počet výmladků: 1, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ne (je jen jeden výmladek), výmladky rostlé: ne (je jen jeden výmladek), dendrotelma: ano.	N49°14'05,4" E16°49'51,0"	novověk
Pařeziny (Polykormon 235)	Dřevina: buk, počet výmladků: 1, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ne (je jen jeden výmladek), výmladky rostlé: ne (je jen jeden výmladek), dendrotelma: ano.	N49°14'04,6" E16°49'51,3"	novověk
Pařeziny (Polykormon 236)	Dřevina: buk, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: ano je (resp. jsou); viditelná řezná plocha bez znatelného rozpadu pařezu, rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: pouze částečně = polykormon částečně rostlý (indikace bývalé pařezové hlavy), dendrotelma: ne.	N49°14'06,1" E16°49'50,1"	novověk
Pařeziny (Polykormon 237)	Dřevina: buk, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: ano je (resp. jsou) a některé z nich jsou v rozkladu – jsou „pařezovým torzem“, rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: pouze částečně = polykormon částečně rostlý (indikace bývalé pařezové hlavy), dendrotelma: ne.	N49°14'06,3" E16°49'52,4"	novověk
Pařeziny (Polykormon 240)	Dřevina: buk, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°14'04,1" E16°49'59,7"	novověk
Pařeziny (Polykormon 241)	Dřevina: buk, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°14'04,1" E16°49'59,1"	novověk
Pařeziny (Polykormon 242)	Dřevina: buk, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°14'03,7" E16°49'59,5"	novověk
Pařeziny (Polykormon 243)	Dřevina: buk, počet výmladků: 4, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: pouze částečně = polykormon částečně rostlý (indikace bývalé pařezové hlavy), dendrotelma: ne.	N49°14'03,8" E16°49'58,2"	novověk
Pařeziny (Polykormon 244)	Dřevina: buk, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°14'02,9" E16°50'01,5"	novověk
Pařeziny (Polykormon 245)	Dřevina: buk, počet výmladků: 3, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°14'03,0" E16°50'02,0"	novověk
Pařeziny (Polykormon 246)	Dřevina: buk, počet výmladků: 3, přítomnost pařezu: ano je (resp. jsou); viditelná řezná plocha bez znatelného rozpadu pařezu, rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: pouze částečně = polykormon částečně rostlý (indikace bývalé pařezové hlavy), dendrotelma: ne.	N49°14'02,7" E16°50'02,4"	novověk
Pařeziny (Polykormon 247)	Dřevina: buk, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°14'03,3" E16°50'02,5"	novověk

Typy objektů na území jih

Typ objektu (název)	Popis	Souřadnice	Datace
Pařeziny (Polykormon 248)	Dřevina: buk, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ano.	N49°14'03,4" E16°50'03,2"	novověk
Pařeziny (Polykormon 249)	Dřevina: buk, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°14'03,3" E16°50'03,8"	novověk
Pařeziny (Polykormon 252)	Dřevina: buk, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ano.	N49°14'03,0" E16°50'05,4"	novověk
Pařeziny (Polykormon 254)	Dřevina: buk, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: ano je (resp. jsou); viditelná řezná plocha bez znatelného rozpadu pařezu, rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°14'02,3" E16°50'09,4"	novověk
Pařeziny (Polykormon 255)	Dřevina: buk, počet výmladků: 3, přítomnost pařezu: ano je (resp. jsou); viditelná řezná plocha bez znatelného rozpadu pařezu, rozvětvení ve výšce původního pařezu: částečně (některé ano a některé ne), výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°14'03,1" E16°50'08,8"	novověk
Pařeziny (Polykormon 256)	Dřevina: buk, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°14'03,1" E16°50'08,9"	novověk
Pařeziny (Polykormon 257)	Dřevina: buk, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°14'03,4" E16°50'08,2"	novověk
Pařeziny (Polykormon 262)	Dřevina: buk, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°14'00,5" E16°50'10,2"	novověk
Pařeziny (Polykormon 263)	Dřevina: buk, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°14'00,6" E16°50'09,1"	novověk
Pařeziny (Polykormon 264)	Dřevina: buk, počet výmladků: 4, přítomnost pařezu: ano je (resp. jsou) a některé z nich jsou v rozkladu – jsou „pařezovým torzem“, rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: pouze částečně = polykormon částečně rostlý (indikace bývalé pařezové hlavy), dendrotelma: ne.	N49°14'01,7" E16°50'07,5"	novověk
Pařeziny (Polykormon 265)	Dřevina: buk, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: ano je (resp. jsou) a některé z nich jsou v rozkladu – jsou „pařezovým torzem“, rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°14'01,4" E16°50'03,0"	novověk
Pařeziny (Polykormon 266)	Dřevina: buk, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°14'02,2" E16°49'59,8"	novověk
Pařeziny (Polykormon 267)	Dřevina: buk, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°14'02,4" E16°49'58,0"	novověk
Pařeziny (Polykormon 268)	Dřevina: buk, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ano.	N49°14'03,8" E16°49'57,9"	novověk
Pařeziny (Polykormon 269)	Dřevina: buk, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°14'03,5" E16°49'54,5"	novověk
Pařeziny (Polykormon 270)	Dřevina: buk, počet výmladků: 3, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°14'03,7" E16°49'54,8"	novověk
Pařeziny (Polykormon 281)	Dřevina: dub, počet výmladků: 3, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: pouze částečně = polykormon částečně rostlý (indikace bývalé pařezové hlavy), dendrotelma: ne.	N49°13'28,6" E16°50'23,5"	novověk
Pařeziny (Polykormon 282)	Dřevina: dub, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°13'29,3" E16°50'22,5"	novověk
Pařeziny (Polykormon 283)	Dřevina: dub, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°13'26,4" E16°50'22,3"	novověk
Pařeziny (Polykormon 284)	Dřevina: dub, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°13'28,1" E16°50'22,1"	novověk
Pařeziny (Polykormon 285)	Dřevina: dub, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°13'28,5" E16°50'21,8"	novověk
Pařeziny (Polykormon 286)	Dřevina: dub, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°13'27,1" E16°50'20,1"	novověk
Pařeziny (Polykormon 288)	Dřevina: dub, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°14'45,6" E16°47'32,8"	novověk
Pařeziny (Polykormon 290)	Dřevina: dub, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°14'58,6" E16°47'43,3"	novověk

Typy objektů na území jih

Typ objektu (název)	Popis	Souřadnice	Datace
Pařeziny (Polykormon 293)	Dřevina: dub, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°15'27,3" E16°47'37,5"	novověk
Pařeziny (Polykormon 294)	Dřevina: buk, počet výmladků: 1, přítomnost pařezu: ano je (resp. jsou) a některé z nich jsou v rozkladu – jsou „pařezovým torzem“, rozvětvení ve výšce původního pařezu: ne (je jen jeden výmladek), výmladky rostlé: ne (je jen jeden výmladek), dendrotelma: ne.	N49°15'28,4" E16°47'34,1"	novověk
Pařeziny (Polykormon 296)	Dřevina: buk, počet výmladků: 1, přítomnost pařezu: ano je (resp. jsou); viditelná řezná plocha bez znatelného rozpadu pařezu, rozvětvení ve výšce původního pařezu: ne (je jen jeden výmladek), výmladky rostlé: ne (je jen jeden výmladek), dendrotelma: ne.	N49°15'27,4" E16°47'32,2"	novověk
Pařeziny (Polykormon 297)	Dřevina: buk, počet výmladků: 1, přítomnost pařezu: ano je (resp. jsou) a některé z nich jsou v rozkladu – jsou „pařezovým torzem“, rozvětvení ve výšce původního pařezu: ne (je jen jeden výmladek), výmladky rostlé: ne (je jen jeden výmladek), dendrotelma: ne.	N49°15'27,6" E16°47'31,1"	novověk
Pařeziny (Polykormon 298)	Dřevina: buk, počet výmladků: 3, přítomnost pařezu: ano je (resp. jsou); viditelná řezná plocha bez znatelného rozpadu pařezu, rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: pouze částečně = polykormon částečně rostlý (indikace bývalé pařezové hlavy), dendrotelma: ne.	N49°15'28,0" E16°47'30,9"	novověk
Pařeziny (Polykormon 305)	Dřevina: dub, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: nejsou (kmeny daleko od sebe – indikace bývalé pařezové hlavy), dendrotelma: ne.	N49°15'32,5" E16°46'50,9"	novověk
Pařeziny (Polykormon 307)	Dřevina: dub, počet výmladků: 1, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ne (je jen jeden výmladek), výmladky rostlé: ne (je jen jeden výmladek), dendrotelma: ano.	N49°15'37,1" E16°46'55,9"	novověk
Pařeziny (Polykormon 309)	Dřevina: dub, počet výmladků: 1, přítomnost pařezu: ano je (resp. jsou) a některé z nich jsou v rozkladu – jsou „pařezovým torzem“, rozvětvení ve výšce původního pařezu: ne (je jen jeden výmladek), výmladky rostlé: ne (je jen jeden výmladek), dendrotelma: ne.	N49°15'32,9" E16°47'01,2"	novověk
Pařeziny (Polykormon 310)	Dřevina: dub, počet výmladků: 1, přítomnost pařezu: ano je (resp. jsou); viditelná řezná plocha bez znatelného rozpadu pařezu, rozvětvení ve výšce původního pařezu: ne (je jen jeden výmladek), výmladky rostlé: ne (je jen jeden výmladek), dendrotelma: ne.	N49°15'33,2" E16°47'08,1"	novověk
Pařeziny (Polykormon 311)	Dřevina: dub, počet výmladků: 1, přítomnost pařezu: ano je (resp. jsou); viditelná řezná plocha bez znatelného rozpadu pařezu, rozvětvení ve výšce původního pařezu: ne (je jen jeden výmladek), výmladky rostlé: ne (je jen jeden výmladek), dendrotelma: ne.	N49°15'32,3" E16°47'08,6"	novověk
Pařeziny (Polykormon 312)	Dřevina: dub, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: nejsou (kmeny daleko od sebe – indikace bývalé pařezové hlavy), dendrotelma: ne.	N49°15'31,8" E16°47'09,3"	novověk
Pařeziny (Polykormon 313)	Dřevina: dub, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°15'31,4" E16°47'09,5"	novověk
Pařeziny (Polykormon 314)	Dřevina: dub, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°15'32,2" E16°47'10,2"	novověk
Pařeziny (Polykormon 315)	Dřevina: dub, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: nejsou (kmeny daleko od sebe – indikace bývalé pařezové hlavy), dendrotelma: ne.	N49°15'32,3" E16°47'11,1"	novověk
Pařeziny (Polykormon 317)	Dřevina: dub, počet výmladků: 1, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ne (je jen jeden výmladek), výmladky rostlé: ne (je jen jeden výmladek), dendrotelma: ne.	N49°15'28,2" E16°47'17,3"	novověk
Pařeziny (Polykormon 335)	Dřevina: dub, počet výmladků: 1, přítomnost pařezu: ano je (resp. jsou); viditelná řezná plocha bez znatelného rozpadu pařezu, rozvětvení ve výšce původního pařezu: ne (je jen jeden výmladek), výmladky rostlé: ne (je jen jeden výmladek), dendrotelma: ne.	N49°15'20,6" E16°47'06,3"	novověk
Pařeziny (Polykormon 340)	Dřevina: dub, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: nejsou (kmeny daleko od sebe – indikace bývalé pařezové hlavy), dendrotelma: ne.	N49°15'11,4" E16°47'15,5"	novověk
Pařeziny (Polykormon 353)	Dřevina: dub, počet výmladků: 1, přítomnost pařezu: ano je (resp. jsou); viditelná řezná plocha bez znatelného rozpadu pařezu, rozvětvení ve výšce původního pařezu: ne (je jen jeden výmladek), výmladky rostlé: ne (je jen jeden výmladek), dendrotelma: ne.	N49°15'02,9" E16°47'31,9"	novověk
Pařeziny (Polykormon 354)	Dřevina: buk, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°14'51,3" E16°47'27,0"	novověk
Pařeziny (Polykormon 355)	Dřevina: buk, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°14'51,2" E16°47'27,2"	novověk

Typy objektů na území Jih

Typ objektu (název)	Popis	Souřadnice	Datace
Pařeziny (Polykormon 356)	Dřevina: buk, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: ano je (resp. jsou) a některé z nich jsou v rozkladu – jsou „pařezovým torzem“, rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: pouze částečně = polykormon částečně rostlý (indikace bývalé pařezové hlavy), dendrotelma: ne.	N49°14'50,7" E16°47'26,6"	novověk
Pařeziny (Polykormon 360)	Dřevina: buk, počet výmladků: 1, přítomnost pařezu: ano je (resp. jsou) a některé z nich jsou v rozkladu – jsou „pařezovým torzem“, rozvětvení ve výšce původního pařezu: ne (je jen jeden výmladek), výmladky rostlé: ne (je jen jeden výmladek), dendrotelma: ne.	N49°14'51,4" E16°47'25,3"	novověk
Pařeziny (Polykormon 361)	Dřevina: buk, počet výmladků: 1, přítomnost pařezu: ano je (resp. jsou); viditelná řezná plocha bez znatelného rozpadu pařezu, rozvětvení ve výšce původního pařezu: ne (je jen jeden výmladek), výmladky rostlé: ne (je jen jeden výmladek), dendrotelma: ne.	N49°14'50,6" E16°47'24,0"	novověk
Pařeziny (Polykormon 362)	Dřevina: buk, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: ano je (resp. jsou) a některé z nich jsou v rozkladu – jsou „pařezovým torzem“, rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: pouze částečně = polykormon částečně rostlý (indikace bývalé pařezové hlavy), dendrotelma: ne.	N49°14'49,6" E16°47'20,6"	novověk
Pařeziny (Polykormon 369)	Dřevina: buk, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ne (vidlice se vytváří cca 1 m nad zemí a výše); nemusí se jednat o polykormon, ale o srůst, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°15'45,3" E16°48'48,0"	novověk
Pařeziny (Polykormon 370)	Dřevina: buk, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: ano je (resp. jsou) a některé z nich jsou v rozkladu – jsou „pařezovým torzem“, rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ano.	N49°15'45,5" E16°48'47,7"	novověk
Pařeziny (Polykormon 371)	Dřevina: lípa, počet výmladků: 1, přítomnost pařezu: ano je (resp. jsou) a některé z nich jsou v rozkladu – jsou „pařezovým torzem“, rozvětvení ve výšce původního pařezu: ne (je jen jeden výmladek), výmladky rostlé: ne (je jen jeden výmladek), dendrotelma: ne.	N49°15'46,9" E16°48'49,6"	novověk
Pařeziny (Polykormon 393)	Dřevina: lípa, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: ano je (resp. jsou) a některé z nich jsou v rozkladu – jsou „pařezovým torzem“, rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: pouze částečně = polykormon částečně rostlý (indikace bývalé pařezové hlavy), dendrotelma: ano.	N49°15'39,4" E16°48'48,5"	novověk
Pařeziny (Polykormon 394)	Dřevina: buk, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ne (vidlice se vytváří cca 1 m nad zemí a výše); nemusí se jednat o polykormon, ale o srůst, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°15'39,2" E16°48'47,5"	novověk
Pařeziny (Polykormon 399)	Dřevina: buk, počet výmladků: 1, přítomnost pařezu: ano je (resp. jsou) a některé z nich jsou v rozkladu – jsou „pařezovým torzem“, rozvětvení ve výšce původního pařezu: ne (je jen jeden výmladek), výmladky rostlé: ne (je jen jeden výmladek), dendrotelma: ano.	N49°15'27,6" E16°48'57,1"	novověk
Pařeziny (Polykormon 405)	Dřevina: dub, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°15'26,8" E16°49'24,2"	novověk
Pařeziny (Polykormon 406)	Dřevina: buk, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: ano je (resp. jsou); viditelná řezná plocha bez znatelného rozpadu pařezu, rozvětvení ve výšce původního pařezu: ne (vidlice se vytváří cca 1 m nad zemí a výše); nemusí se jednat o polykormon, ale o srůst, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°15'26,3" E16°49'24,7"	novověk
Pařeziny (Polykormon 417)	Dřevina: dub, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ne (vidlice se vytváří cca 1 m nad zemí a výše); nemusí se jednat o polykormon, ale o srůst, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°13'37,0" E16°51'28,4"	novověk
Pařeziny (Polykormon 418)	Dřevina: dub, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: ano je (resp. jsou); viditelná řezná plocha bez znatelného rozpadu pařezu, rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°13'37,7" E16°51'29,5"	novověk
Pařeziny (Polykormon 419)	Dřevina: dub, počet výmladků: 3, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ano.	N49°13'38,4" E16°51'30,6"	novověk
Pařeziny (Polykormon 420)	Dřevina: dub, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°13'38,2" E16°51'28,5"	novověk
Pařeziny (Polykormon 421)	Dřevina: dub, počet výmladků: 1, přítomnost pařezu: ano je (resp. jsou) a některé z nich jsou v rozkladu – jsou „pařezovým torzem“, rozvětvení ve výšce původního pařezu: ne (je jen jeden výmladek), výmladky rostlé: ne (je jen jeden výmladek), dendrotelma: ne.	N49°13'39,0" E16°51'26,8"	novověk
Pařeziny (Polykormon 422)	Dřevina: dub, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°13'40,5" E16°51'22,5"	novověk
Pařeziny (Polykormon 424)	Dřevina: dub, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°13'40,6" E16°51'18,4"	novověk

Typy objektů na území Jih

Typ objektu (název)	Popis	Souřadnice	Datace
Pařeziny (Polykormon 426)	Dřevina: dub, počet výmladků: 3, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: částečně (některé ano a některé ne), výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°13'41,7" E16°51'17,0"	novověk
Pařeziny (Polykormon 427)	Dřevina: dub, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°13'42,2" E16°51'16,4"	novověk
Pařeziny (Polykormon 429)	Dřevina: dub, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°13'45,4" E16°51'09,9"	novověk
Pařeziny (Polykormon 430)	Dřevina: dub, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°13'45,0" E16°51'07,9"	novověk
Pařeziny (Polykormon 431)	Dřevina: dub, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: nejsou (kmeny daleko od sebe – indikace bývalé pařezové hlavy), dendrotelma: ne.	N49°13'47,8" E16°51'05,0"	novověk
Pařeziny (Polykormon 438)	Dřevina: dub, počet výmladků: 1, přítomnost pařezu: ano je (resp. jsou) a některé z nich jsou v rozkladu – jsou „pařezovým torzem“, rozvětvení ve výšce původního pařezu: ne (je jen jeden výmladek), výmladky rostlé: ne (je jen jeden výmladek), dendrotelma: ne.	N49°14'02,0" E16°50'46,5"	novověk
Pařeziny (Polykormon 451)	Dřevina: dub, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°13'37,8" E16°51'11,6"	novověk
Pařeziny (Polykormon 452)	Dřevina: dub, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ne (vidlice se vytváří cca 1 m nad zemí a výše); nemusí se jednat o polykormon, ale o srůst, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°13'37,3" E16°51'08,6"	novověk
Pařeziny (Polykormon 453)	Dřevina: dub, počet výmladků: 3, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: pouze částečně = polykormon částečně rostlý (indikace bývalé pařezové hlavy), dendrotelma: ne.	N49°13'36,7" E16°51'08,2"	novověk
Pařeziny (Polykormon 1698)	Dřevina: dub, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°13'52,1" E16°48'10,3"	novověk
Pařeziny (Polykormon 1699)	Dřevina: dub, počet výmladků: 3, přítomnost pařezu: ano je (resp. jsou) a některé z nich jsou v rozkladu – jsou „pařezovým torzem“, rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: pouze částečně = polykormon částečně rostlý (indikace bývalé pařezové hlavy), dendrotelma: ne.	N49°13'40,0" E16°49'29,4"	novověk
Pařeziny (Polykormon 1700)	Dřevina: buk, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: ano je (resp. jsou) a některé z nich jsou v rozkladu – jsou „pařezovým torzem“, rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: pouze částečně = polykormon částečně rostlý (indikace bývalé pařezové hlavy), dendrotelma: ne.	N49°13'58,0" E16°49'25,3"	novověk
Pařeziny (Polykormon 1701)	Dřevina: buk, počet výmladků: 1, přítomnost pařezu: ano je (resp. jsou) a některé z nich jsou v rozkladu – jsou „pařezovým torzem“, rozvětvení ve výšce původního pařezu: ne (je jen jeden výmladek), výmladky rostlé: ne (je jen jeden výmladek), dendrotelma: ne.	N49°13'58,7" E16°49'24,2"	novověk
Pařeziny (Polykormon 1702)	Dřevina: dub, počet výmladků: 1, přítomnost pařezu: ano je (resp. jsou) a některé z nich jsou v rozkladu – jsou „pařezovým torzem“, rozvětvení ve výšce původního pařezu: ne (je jen jeden výmladek), výmladky rostlé: ne (je jen jeden výmladek), dendrotelma: ne.	N49°13'48,1" E16°51'25,1"	novověk
Pařeziny (Polykormon 1703)	Dřevina: dub, počet výmladků: 1, přítomnost pařezu: ano je (resp. jsou) a některé z nich jsou v rozkladu – jsou „pařezovým torzem“, rozvětvení ve výšce původního pařezu: ne (je jen jeden výmladek), výmladky rostlé: ne (je jen jeden výmladek), dendrotelma: ne.	N49°14'12,4" E16°50'43,3"	novověk
Pařeziny (Polykormon 1704)	Dřevina: dub, počet výmladků: 1, přítomnost pařezu: ano je (resp. jsou); viditelná řezná plocha bez znatelného rozpadu pařezu, rozvětvení ve výšce původního pařezu: ne (je jen jeden výmladek), výmladky rostlé: ne (je jen jeden výmladek), dendrotelma: ne.	N49°13'46,1" E16°51'22,1"	novověk
Pařeziny (Polykormon 1705)	Dřevina: dub, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: ano je (resp. jsou) a některé z nich jsou v rozkladu – jsou „pařezovým torzem“, rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°13'46,3" E16°51'22,8"	novověk
Pařeziny (Polykormon 1706)	Dřevina: dub, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: nejsou (kmeny daleko od sebe – indikace bývalé pařezové hlavy), dendrotelma: ne.	N49°13'36,9" E16°46'58,2"	novověk
Pařeziny (Polykormon 1707)	Dřevina: dub, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: nejsou (kmeny daleko od sebe – indikace bývalé pařezové hlavy), dendrotelma: ne.	N49°13'27,4" E16°47'04,8"	novověk
Pařeziny (Polykormon 1708)	Dřevina: dub, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: nejsou (kmeny daleko od sebe – indikace bývalé pařezové hlavy), dendrotelma: ne.	N49°13'33,8" E16°46'43,9"	novověk

Typy objektů na území Jih

Typ objektu (název)	Popis	Souřadnice	Datace
Pařeziny (Polykormon 1709)	Dřevina: dub, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°13'32,5" E16°46'43,4"	novověk
Pařeziny (Polykormon 1710)	Dřevina: buk, počet výmladků: 3, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°14'00,4" E16°50'10,1"	novověk
Pařeziny (Polykormon 1712)	Dřevina: dub, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°13'27,9" E16°50'22,0"	novověk
Pařeziny (Polykormon 1713)	Dřevina: dub, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°15'32,2" E16°47'08,2"	novověk
Pařeziny (Polykormon 1714)	Dřevina: dub, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°15'32,0" E16°47'11,1"	novověk
Pařeziny (Polykormon 1715)	Dřevina: dub, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: nejsou (kmeny daleko od sebe – indikace bývalé pařezové hlavy), dendrotelma: ne.	N49°15'02,6" E16°47'29,5"	novověk
Pařeziny (Polykormon 1716)	Dřevina: dub, počet výmladků: 3, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°13'36,7" E16°51'28,1"	novověk

B II. Území Střed**Typy objektů na území Střed**

Typ objektu (název)	Popis	Souřadnice	Datace
Plužina (Plužina 1 Klepačov)	Zaniklá Plužina patřící ke vsi Klepačov. Nachází se východně od intravilánu mezi hlubokými stržemi dvou drobných vodotečí.	N49°20'40" E16°39'54,1"	13.–15. stol.
Plužina (Plužina 2 Klepačov)	Zaniklá Plužina patřící ke vsi Klepačov. Nachází se východně od intravilánu při severním okraji návrší, které následně sestupuje do Arnoštova údolí.	N49°20'53,6" E16°40'9,8"	13.–15. stol.
Plužina (Plužina 3 Klepačov)	Zaniklá Plužina patřící ke vsi Klepačov. Nachází se mezi svazkem úvozových cest a prudce sestupujícího údolí Baráckého potoka.	N49°20'39,4" E16°40'35,7"	13.–15. stol.
Plužina (Plužina 1 Polom)	Zaniklá plužina patřící k vesnici Polom. Nachází se severně od intravilánu zaniklé vsi na jižní straně hlavní přístupové komunikace.	N49°20'44,5" E16°40'59,3"	13.–15. stol.
Plužina (Plužina 2 Polom)	Zaniklá plužina patřící k vesnici Polom. Nachází se východně od intravilánu zaniklé vsi a sahá až k okraji rovinaté plochy, která následně sestupuje do údolí vodoteče. Mezi plužinou o korytem vodoteče jsou umístěny reliktů těžby železné rudy.	N49°20'35,8" E16°41'16,7"	13.–15. stol.
Plužina (Plužina 3 Polom)	Zaniklá plužina patřící k vesnici Polom. Nachází se jihozápadně od intravilánu zaniklé vsi. Ohraničují ji prudká údolí Baráckého potoka (ze severozápadu) a jeho levoběžní zdrojnice (z jihu).	N49°20'26,7" E16°40'56,5"	13.–15. stol.
Plužina (Plužina 4 Polom)	Zaniklá plužina patřící k vesnici Polom. Nachází se severozápadně od intravilánu zaniklé vsi. Severně od hlavní přístupové komunikace. Mezní pásy zde kolmo navazují na pásy zaniklé plužiny Klepačovské.	N49°20'54,2" E16°40'43,8"	13.–15. stol.
Plužina (Plužina 5 Polom)	Zaniklá plužina patřící k vesnici Polom. Nachází se severozápadně od intravilánu zaniklé vsi. Jižně od hlavní přístupové komunikace. Mezní pásy zde kolmo navazují na pásy zaniklé plužiny Klepačovské.	N49°20'48,1" E16°40'42,7"	13.–15. stol.
Milířiště (Milířiště 9)	Uhlířská plošina oválného půdorysu o rozměrech 13 × 11 m.	N49°20'58,49" E16°39'35,38"	novověk
Milířiště (Milířiště 10)	Uhlířská plošina oválného půdorysu o rozměrech 9 × 6,5 m	N49°20'55,63" E16°39'44,75"	novověk
Milířiště (Milířiště 14)	Uhlířská plošina oválného půdorysu o rozměrech 13 × 10 m	N49°20'59,54" E16°40'9,23"	novověk
Milířiště (Milířiště 16)	Uhlířská plošina oválného půdorysu o rozměrech 15,5 × 10 m	N49°20'48,92" E16°40'0,12"	novověk
Milířiště (Milířiště 17)	Uhlířská plošina kruhového půdorysu o rozměrech 17,5 × 10 m	N49°20'51,13" E16°40'2,53"	novověk

Typy objektů na území Střed

Typ objektu (název)	Popis	Souřadnice	Datace
Milířišť (Milířišť 18)	Uhlířská plošina oválného půdorysu o rozměrech 9 × 8,5 m	N49°20'47,4" E16°39'59,88"	novověk
Milířišť (Milířišť 19)	Uhlířská plošina oválného půdorysu o rozměrech 13 × 9 m	N49°20'46,33" E16°40'0,15"	novověk
Milířišť (Milířišť 21)	Uhlířská plošina oválného půdorysu o rozměrech 13,5 × 12 m	N49°20'43,95" E16°40'12,63"	novověk
Milířišť (Milířišť 22)	Uhlířská plošina oválného půdorysu o rozměrech 13 × 10 m	N49°20'47,59" E16°39'51,68"	novověk
Milířišť (Milířišť 24)	Uhlířská plošina kruhového půdorysu o rozměrech 12 × 11,5 m	N49°20'44,46" E16°39'46,9"	novověk
Milířišť (Milířišť 25)	Uhlířská plošina oválného půdorysu o rozměrech 12,5 × 10 m	N49°20'44,54" E16°39'44,17"	1640–1954
Milířišť (Milířišť 26)	Uhlířská plošina oválného půdorysu o rozměrech 15 × 13,5 m	N49°20'42,36" E16°39'39,61"	novověk
Milířišť (Milířišť 27)	Uhlířská plošina oválného půdorysu o rozměrech 14 × 11,5 m	N49°20'41,07" E16°39'42,53"	novověk
Milířišť (Milířišť 28)	Uhlířská plošina oválného půdorysu o rozměrech 16 × 12,5 m	N49°20'41,93" E16°39'48,43"	novověk
Milířišť (Milířišť 29)	Uhlířská plošina oválného půdorysu o rozměrech 13 × 10 m	N49°20'39,59" E16°39'58,6"	novověk
Milířišť (Milířišť 30)	Uhlířská plošina oválného půdorysu o rozměrech 16 × 12,5 m	N49°20'37,95" E16°39'47,87"	novověk
Milířišť (Milířišť 31)	Uhlířská plošina oválného půdorysu o rozměrech 15,5 × 10 m	N49°20'39,6" E16°40'5,13"	novověk
Milířišť (Milířišť 32)	Uhlířská plošina oválného půdorysu o rozměrech 16 × 12 m	N49°20'36,02" E16°40'4,73"	novověk
Milířišť (Milířišť 33)	Uhlířská plošina oválného půdorysu o rozměrech 14 × 12 m	N49°20'40,04" E16°40'19,37"	novověk
Milířišť (Milířišť 34)	Uhlířská plošina kruhového půdorysu o rozměrech 13 × 13 m	N49°20'41,14" E16°40'27,73"	novověk
Milířišť (Milířišť 36)	Uhlířská plošina oválného půdorysu o rozměrech 13 × 10 m	N49°20'37,84" E16°40'27,86"	novověk
Milířišť (Milířišť 39)	Uhlířská plošina kruhového půdorysu o rozměrech 12 × 12 m	N49°20'32,67" E16°40'19,94"	novověk
Milířišť (Milířišť 43)	Uhlířská plošina kruhového půdorysu o rozměrech 10 × 10 m	N49°20'37,42" E16°40'48,54"	novověk
Milířišť (Milířišť 44)	Uhlířská plošina kruhového půdorysu o rozměrech 11 × 12 m	N49°20'35,81" E16°40'45,17"	novověk
Milířišť (Milířišť 45)	Uhlířská plošina kruhového půdorysu o rozměrech 11 × 11 m	N49°20'18,83" E16°40'56,18"	novověk
Milířišť (Milířišť 49)	Uhlířská plošina kruhového půdorysu o rozměrech 13 × 13,5 m	N49°20'49" E16°40'10,56"	novověk
Milířišť (Milířišť 50)	Uhlířská plošina oválného půdorysu o rozměrech 13 × 10 m	N49°20'48,91" E16°40'9,69"	novověk
Milířišť (Milířišť 55)	Uhlířská plošina oválného půdorysu o rozměrech 10 × 12 m	N49°20'52,3" E16°41'1,47"	novověk
Milířišť (Milířišť 57)	Uhlířská plošina oválného půdorysu o rozměrech 13 × 12 m	N49°20'43,1" E16°41'22,52"	novověk
Milířišť (Milířišť 58)	Uhlířská plošina oválného půdorysu o rozměrech 12 × 11,5 m	N49°20'42,61" E16°41'23,75"	novověk
Milířišť (Milířišť 59)	Uhlířská plošina oválného půdorysu o rozměrech 12,5 × 10 m	N49°20'42,14" E16°41'25,07"	novověk

Typy objektů na území Střed

Typ objektu (název)	Popis	Souřadnice	Datace
Milířišť (Milířišť 67)	Uhlířská plošina kruhového půdorysu o rozměrech 8 × 8 m	N49°20'27,6" E16°41'5,78"	novověk
Milířišť (Milířišť 104)	Uhlířská plošina kruhového půdorysu o rozměrech 12 × 12 m	N49°21'0,93" E16°40'20,11"	novověk
Milířišť (Milířišť 105)	Uhlířská plošina oválného půdorysu o rozměrech 10 × 9 m	N49°20'57,58" E16°40'17,62"	novověk
Milířišť (Milířišť 106)	Uhlířská plošina oválného půdorysu o rozměrech 13 × 11 m	N49°20'53,9" E16°40'12,79"	novověk
Milířišť (Milířišť 111)	Uhlířská plošina oválného půdorysu o rozměrech 18 × 16 m	N49°20'52,96" E16°40'39,69"	novověk
Milířišť (Milířišť 112)	Uhlířská plošina kruhové půdorysu o rozměrech 9 × 9 m	N49°20'51,95" E16°40'38,29"	novověk
Milířišť (Milířišť 113)	Uhlířská plošina kruhového půdorysu o rozměrech 13 × 13 m	N49°20'49,47" E16°40'22,08"	novověk
Milířišť (Milířišť 121)	Uhlířská plošina oválného půdorysu o rozměrech 12 × 10 m	N49°20'22,15" E16°40'58,34"	1666–1950
Milířišť (Milířišť 1407)	Uhlířská plošina kruhového půdorysu o rozměrech 11,5 × 11 m	N49°20'45,51" E16°40'16,62"	novověk
Milířišť (Milířišť 1409)	Uhlířská plošina kruhového půdorysu o rozměrech 16 × 16 m	N49°20'44,45" E16°39'51,2"	novověk
Milířišť (Milířišť 1410)	Uhlířská plošina oválného půdorysu o rozměrech 11 × 9 m	N49°20'46,13" E16°39'55,57"	novověk
Milířišť (Milířišť 1411)	Uhlířská plošina oválného půdorysu o rozměrech 12 × 11 m.	N49°20'50,22" E16°39'54,39"	novověk
Milířišť (Milířišť 1412)	Uhlířská plošina oválného půdorysu o rozměrech 8 × 8,5 m	N49°20'58,24" E16°39'48,83"	novověk
Milířišť (Milířišť 1413)	Uhlířská plošina oválného půdorysu o rozměrech 8 × 6 m	N49°21'0,69" E16°39'48,39"	novověk
Milířišť (Milířišť 1415)	Uhlířská plošina oválného půdorysu o rozměrech 13,5 × 11 m	N49°20'48,5" E16°39'35,03"	novověk
Milířišť (Milířišť 1419)	Uhlířská plošina oválného půdorysu o rozměrech 15 × 12 m	N49°20'30,12" E16°40'36,64"	novověk
Milířišť (Milířišť 1432)	Uhlířská plošina oválného půdorysu o rozměrech 16 × 13 m	N49°20'47,86" E16°40'18,35"	novověk
Milířišť (Milířišť 1514)	Uhlířská plošina oválného půdorysu o rozměrech 16 × 13 m	N49°20'35,73" E16°40'24,88"	novověk
Milířišť (Milířišť 1517)	Uhlířská plošina oválného půdorysu o rozměrech 9 × 7,5 m	N49°20'18,92" E16°40'38,34"	novověk
Milířišť (Milířišť 1569)	Uhlířská plošina oválného půdorysu o rozměrech 15 × 14 m	N49°21'21,64" E16°40'52,44"	novověk
Milířišť (Milířišť 1570)	Uhlířská plošina kruhového půdorysu o rozměrech 13 × 13 m	N49°21'18,17" E16°40'51,85"	novověk
Milířišť (Milířišť 1571)	Uhlířská plošina kruhového půdorysu o rozměrech 15 × 15 m	N49°21'19,42" E16°40'50,66"	novověk
Milířišť (Milířišť 1572)	Uhlířská plošina oválného půdorysu o rozměrech 14 × 11,5 m	N49°21'22,35" E16°40'44,26"	novověk
Milířišť (Milířišť 1590)	Uhlířská plošina oválného půdorysu o rozměrech 12 × 11 m	N49°20'42,2" E16°41'25,96"	novověk
Objekt (Vodní příkop)	Vodní příkop (kánal), který ústí do jižní části intravilánu zaniklé středověké vsi Polom. Jeho délka činí 436 m, šířka až 12,5. Vede v přímém jihovýchodním (severozápadním) směru a po 214 m se obloukovitě prohýbá k západu.	N49°20'29,2" E16°41'8,8"	14.–15. stol.
Rybník (Rybník)	Rybník v intravilánu zaniklé vesnice Polom. Upozorňuje na něj nenápadná hrázovitá struktura v sousedství jedné z usedlostí. I v současnosti se zde zadržuje voda.	N49°20'32,94" E16°41'6,72"	14.–15. stol.

Typy objektů na území Střed

Typ objektu (název)	Popis	Souřadnice	Datace
Těžba suroviny (Hliník)	Pozůstatek novověké těžby suroviny určeného pravděpodobně na výrobu nepálených cihel. Na jeho existenci upozorňuje také pomístní název: U Hliníku. Objekt má v průměru 50 m a hloubku až 15 m.	N49°20'49,78" E16°39'52,26"	novověk
Těžba suroviny (Pinka 1)	Mírná vyvýšenina o průměru 8 m s nápadnou prohlubní uprostřed (zahlubuje se až 1,5 m). Jde zřejmě o pinku, relikv po dobývání železné rudy.	N49°20'51,64" E16°40'39,8"	novověk
Těžba suroviny (Pinka 2)	Mírná vyvýšenina o průměru 6 m s nápadnou prohlubní uprostřed (zahlubuje se až 2 m). Jde zřejmě o pinku, relikv po dobývání železné rudy.	N49°20'45,68" E16°41'4,38"	novověk
Pařeziny (Polykormon 489)	Dřevina: buk, počet výmladků: 1, přítomnost pařezu: ano je (resp. jsou) a některé z nich jsou v rozkladu – jsou „pařezovým torzem“, rozvětvení ve výšce původního pařezu: ne (je jen jeden výmladek), výmladky srostlé: ne (je jen jeden výmladek), dendrotelma: ne.	N49°20'03,8" E16°41'21,8"	novověk
Pařeziny (Polykormon 491)	Dřevina: buk, počet výmladků: 4, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky srostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°20'03,9" E16°41'19,0"	novověk
Pařeziny (Polykormon 492)	Dřevina: buk, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky srostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°20'05,8" E16°41'17,8"	novověk
Pařeziny (Polykormon 493)	Dřevina: buk, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky srostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°20'06,1" E16°41'17,4"	novověk
Pařeziny (Polykormon 494)	Dřevina: buk, počet výmladků: 1, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ne (je jen jeden výmladek), výmladky srostlé: ne (je jen jeden výmladek), dendrotelma: ano.	N49°20'06,2" E16°41'16,8"	novověk
Pařeziny (Polykormon 497)	Dřevina: buk, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky srostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°20'11,8" E16°41'14,9"	novověk
Pařeziny (Polykormon 498)	Dřevina: buk, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: ano je (resp. jsou) a některé z nich jsou v rozkladu – jsou „pařezovým torzem“, rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky srostlé: nejsou (kmeny daleko od sebe – indikace bývalé pařezové hlavy), dendrotelma: ne.	N49°20'11,9" E16°41'14,6"	novověk
Pařeziny (Polykormon 499)	Dřevina: olše, počet výmladků: 1, přítomnost pařezu: ano je (resp. jsou) a některé z nich jsou v rozkladu – jsou „pařezovým torzem“, rozvětvení ve výšce původního pařezu: ne (je jen jeden výmladek), výmladky srostlé: ne (je jen jeden výmladek), dendrotelma: ne.	N49°20'11,8" E16°41'14,3"	novověk
Pařeziny (Polykormon 500)	Dřevina: dub, počet výmladků: 1, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ne (je jen jeden výmladek), výmladky srostlé: ne (je jen jeden výmladek), dendrotelma: ano.	N49°20'12,4" E16°41'14,0"	novověk
Pařeziny (Polykormon 508)	Dřevina: buk, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky srostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°20'11,0" E16°41'06,2"	novověk
Pařeziny (Polykormon 509)	Dřevina: buk, počet výmladků: 1, přítomnost pařezu: ano je (resp. jsou); viditelná řezná plocha bez znatelného rozpadu pařezu, rozvětvení ve výšce původního pařezu: ne (je jen jeden výmladek), výmladky srostlé: ne (je jen jeden výmladek), dendrotelma: ne.	N49°20'10,9" E16°41'06,1"	novověk
Pařeziny (Polykormon 510)	Dřevina: buk, počet výmladků: 5, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky srostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°20'11,3" E16°41'05,5"	novověk
Pařeziny (Polykormon 511)	Dřevina: buk, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: ano je (resp. jsou) a některé z nich jsou v rozkladu – jsou „pařezovým torzem“, rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky srostlé: ano jsou, dendrotelma: ano.	N49°20'11,5" E16°41'05,4"	novověk
Pařeziny (Polykormon 512)	Dřevina: habr, počet výmladků: 9, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky srostlé: pouze částečně = polykormon částečně srostlý (indikace bývalé pařezové hlavy), dendrotelma: ne.	N49°20'11,3" E16°41'04,6"	novověk
Pařeziny (Polykormon 513)	Dřevina: buk, počet výmladků: 9, přítomnost pařezu: ano je (resp. jsou); viditelná řezná plocha bez znatelného rozpadu pařezu, rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky srostlé: pouze částečně = polykormon částečně srostlý (indikace bývalé pařezové hlavy), dendrotelma: ano.	N49°20'11,9" E16°41'04,9"	novověk
Pařeziny (Polykormon 516)	Dřevina: buk, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky srostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°20'14,4" E16°41'06,1"	novověk
Pařeziny (Polykormon 518)	Dřevina: buk, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: ano je (resp. jsou) a některé z nich jsou v rozkladu – jsou „pařezovým torzem“, rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky srostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°20'14,7" E16°41'06,4"	novověk
Pařeziny (Polykormon 520)	Dřevina: buk, počet výmladků: 4, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky srostlé: pouze částečně = polykormon částečně srostlý (indikace bývalé pařezové hlavy), dendrotelma: ne.	N49°20'15,3" E16°41'04,9"	novověk

Typy objektů na území Střed

Typ objektu (název)	Popis	Souřadnice	Datace
Pařeziny (Polykormon 522)	Dřevina: buk, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°20'15,1" E16°40'59,8"	novověk
Pařeziny (Polykormon 524)	Dřevina: habr, počet výmladků: 8, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: pouze částečně = polykormon částečně rostlý (indikace bývalé pařezové hlavy), dendrotelma: ne.	N49°20'14,6" E16°40'58,6"	novověk
Pařeziny (Polykormon 525)	Dřevina: buk, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°20'15,4" E16°40'57,3"	novověk
Pařeziny (Polykormon 526)	Dřevina: buk, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°20'16,0" E16°40'55,6"	novověk
Pařeziny (Polykormon 528)	Dřevina: habr, počet výmladků: 9, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: pouze částečně = polykormon částečně rostlý (indikace bývalé pařezové hlavy), dendrotelma: ne.	N49°20'16,7" E16°40'53,8"	novověk
Pařeziny (Polykormon 531)	Dřevina: buk, počet výmladků: 3, přítomnost pařezu: ano je (resp. jsou); viditelná řezná plocha bez znatelného rozpadu pařezu, rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°20'18,3" E16°40'57,2"	novověk
Pařeziny (Polykormon 533)	Dřevina: buk, počet výmladků: 1, přítomnost pařezu: ano je (resp. jsou); viditelná řezná plocha bez znatelného rozpadu pařezu, rozvětvení ve výšce původního pařezu: ne (je jen jeden výmladek), výmladky rostlé: ne (je jen jeden výmladek), dendrotelma: ne.	N49°20'17,4" E16°40'59,3"	novověk
Pařeziny (Polykormon 557)	Dřevina: buk, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°20'31,8" E16°40'59,9"	novověk
Pařeziny (Polykormon 597)	Dřevina: buk, počet výmladků: 1, přítomnost pařezu: ano je (resp. jsou); viditelná řezná plocha bez znatelného rozpadu pařezu, rozvětvení ve výšce původního pařezu: ne (je jen jeden výmladek), výmladky rostlé: ne (je jen jeden výmladek), dendrotelma: ne.	N49°20'38,5" E16°41'23,3"	novověk
Pařeziny (Polykormon 598)	Dřevina: buk, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: ano je (resp. jsou) a některé z nich jsou v rozkladu – jsou „pařezovým torzem“, rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°20'38,3" E16°41'22,9"	novověk
Pařeziny (Polykormon 599)	Dřevina: buk, počet výmladků: 1, přítomnost pařezu: ano je (resp. jsou) a některé z nich jsou v rozkladu – jsou „pařezovým torzem“, rozvětvení ve výšce původního pařezu: ne (je jen jeden výmladek), výmladky rostlé: ne (je jen jeden výmladek), dendrotelma: ano.	N49°20'38,0" E16°41'22,7"	novověk
Pařeziny (Polykormon 600)	Dřevina: buk, počet výmladků: 3, přítomnost pařezu: ano je (resp. jsou); viditelná řezná plocha bez znatelného rozpadu pařezu, rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: pouze částečně = polykormon částečně rostlý (indikace bývalé pařezové hlavy), dendrotelma: ne.	N49°20'38,0" E16°41'22,8"	novověk
Pařeziny (Polykormon 601)	Dřevina: buk, počet výmladků: 4, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: pouze částečně = polykormon částečně rostlý (indikace bývalé pařezové hlavy), dendrotelma: ne.	N49°20'37,8" E16°41'22,5"	novověk
Pařeziny (Polykormon 605)	Dřevina: dub, počet výmladků: 1, přítomnost pařezu: ano je (resp. jsou) a některé z nich jsou v rozkladu – jsou „pařezovým torzem“, rozvětvení ve výšce původního pařezu: ne (je jen jeden výmladek), výmladky rostlé: ne (je jen jeden výmladek), dendrotelma: ne.	N49°20'36,6" E16°41'22,9"	novověk
Pařeziny (Polykormon 606)	Dřevina: buk, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°20'36,5" E16°41'22,8"	novověk
Pařeziny (Polykormon 607)	Dřevina: buk, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: pouze částečně = polykormon částečně rostlý (indikace bývalé pařezové hlavy), dendrotelma: ne.	N49°20'36,2" E16°41'23,8"	novověk
Pařeziny (Polykormon 608)	Dřevina: buk, počet výmladků: 6, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°20'36,1" E16°41'24,9"	novověk
Pařeziny (Polykormon 610)	Dřevina: buk, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°20'35,8" E16°41'25,5"	novověk
Pařeziny (Polykormon 612)	Dřevina: buk, počet výmladků: 3, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°20'37,8" E16°41'24,9"	novověk
Pařeziny (Polykormon 617)	Dřevina: buk, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°20'39,3" E16°41'30,9"	novověk
Pařeziny (Polykormon 618)	Dřevina: buk, počet výmladků: 1, přítomnost pařezu: ano je (resp. jsou) a některé z nich jsou v rozkladu – jsou „pařezovým torzem“, rozvětvení ve výšce původního pařezu: ne (je jen jeden výmladek), výmladky rostlé: ne (je jen jeden výmladek), dendrotelma: ano.	N49°20'39,8" E16°41'31,3"	novověk

Typy objektů na území Střed

Typ objektu (název)	Popis	Souřadnice	Datace
Pařeziny (Polykormon 621)	Dřevina: buk, počet výmladků: 1, přítomnost pařezu: ano je (resp. jsou) a některé z nich jsou v rozkladu – jsou „pařezovým torzem“, rozvětvení ve výšce původního pařezu: ne (je jen jeden výmladek), výmladky srostlé: ne (je jen jeden výmladek), dendrotelma: ne.	N49°20'41,3" E16°41'32,2"	novověk
Pařeziny (Polykormon 630)	Dřevina: buk, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky srostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°20'46,3" E16°41'27,5"	novověk
Pařeziny (Polykormon 633)	Dřevina: buk, počet výmladků: 1, přítomnost pařezu: ano je (resp. jsou) a některé z nich jsou v rozkladu – jsou „pařezovým torzem“, rozvětvení ve výšce původního pařezu: ne (je jen jeden výmladek), výmladky srostlé: ne (je jen jeden výmladek), dendrotelma: ne.	N49°20'48,0" E16°41'26,0"	novověk
Pařeziny (Polykormon 636)	Dřevina: buk, počet výmladků: 1, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ne (je jen jeden výmladek), výmladky srostlé: ne (je jen jeden výmladek), dendrotelma: ano.	N49°20'49,4" E16°41'25,4"	novověk
Pařeziny (Polykormon 639)	Dřevina: buk, počet výmladků: 4, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky srostlé: pouze částečně = polykormon částečně srostlý (indikace bývalé pařezové hlavy), dendrotelma: ne.	N49°20'54,2" E16°41'25,3"	novověk
Pařeziny (Polykormon 641)	Dřevina: buk, počet výmladků: 4, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky srostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°20'53,8" E16°41'25,2"	novověk
Pařeziny (Polykormon 642)	Dřevina: habr, počet výmladků: 3, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky srostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°20'53,8" E16°41'25,1"	novověk
Pařeziny (Polykormon 646)	Dřevina: habr, počet výmladků: 7, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky srostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°20'55,5" E16°41'26,0"	novověk
Pařeziny (Polykormon 647)	Dřevina: buk, počet výmladků: 4, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky srostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°20'55,7" E16°41'25,7"	novověk
Pařeziny (Polykormon 648)	Dřevina: habr, počet výmladků: 4, přítomnost pařezu: ano je (resp. jsou); viditelná řezná plocha bez znatelného rozpadu pařezu, rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky srostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°20'55,6" E16°41'26,2"	novověk
Pařeziny (Polykormon 649)	Dřevina: habr, počet výmladků: 3, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky srostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°20'56,2" E16°41'27,0"	novověk
Pařeziny (Polykormon 650)	Dřevina: habr, počet výmladků: 7, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky srostlé: pouze částečně = polykormon částečně srostlý (indikace bývalé pařezové hlavy), dendrotelma: ne.	N49°20'56,7" E16°41'27,1"	novověk
Pařeziny (Polykormon 659)	Dřevina: dub, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky srostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°20'49,7" E16°41'32,0"	novověk
Pařeziny (Polykormon 660)	Dřevina: buk, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky srostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°20'50,0" E16°41'31,6"	novověk
Pařeziny (Polykormon 661)	Dřevina: dub, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky srostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°20'49,9" E16°41'32,3"	novověk
Pařeziny (Polykormon 662)	Dřevina: lípa, počet výmladků: 4, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky srostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°20'48,9" E16°41'34,2"	novověk
Pařeziny (Polykormon 664)	Dřevina: lípa, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: ano je (resp. jsou) a některé z nich jsou v rozkladu – jsou „pařezovým torzem“, rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky srostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°20'48,2" E16°41'34,7"	novověk
Pařeziny (Polykormon 665)	Dřevina: buk, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky srostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°20'48,3" E16°41'34,4"	novověk
Pařeziny (Polykormon 671)	Dřevina: lípa, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky srostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°20'43,6" E16°41'40,1"	novověk
Pařeziny (Polykormon 676)	Dřevina: buk, počet výmladků: 3, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky srostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°20'42,2" E16°41'40,6"	novověk
Pařeziny (Polykormon 683)	Dřevina: buk, počet výmladků: 1, přítomnost pařezu: ano je (resp. jsou) a některé z nich jsou v rozkladu – jsou „pařezovým torzem“, rozvětvení ve výšce původního pařezu: ne (je jen jeden výmladek), výmladky srostlé: ne (je jen jeden výmladek), dendrotelma: ne.	N49°20'40,2" E16°41'33,3"	novověk
Pařeziny (Polykormon 687)	Dřevina: buk, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky srostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°20'36,2" E16°41'18,5"	novověk
Pařeziny (Polykormon 709)	Dřevina: buk, počet výmladků: 3, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky srostlé: pouze částečně = polykormon částečně srostlý (indikace bývalé pařezové hlavy), dendrotelma: ne.	N49°23'01,7" E16°43'36,1"	novověk

Typy objektů na území Střed

Typ objektu (název)	Popis	Souřadnice	Datace
Pařeziny (Polykormon 714)	Dřevina: dub, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°23'00,5" E16°43'26,1"	novověk
Pařeziny (Polykormon 717)	Dřevina: buk, počet výmladků: 3, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°23'01,8" E16°43'24,8"	novověk
Pařeziny (Polykormon 718)	Dřevina: buk, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: pouze částečně = polykormon částečně srostlý (indikace bývalé pařezové hlavy), dendrotelma: ne.	N49°23'02,6" E16°43'27,3"	novověk
Pařeziny (Polykormon 720)	Dřevina: buk, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ano.	N49°23'01,2" E16°43'30,7"	novověk
Pařeziny (Polykormon 728)	Dřevina: habr, počet výmladků: 7, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: nejsou (kmeny daleko od sebe – indikace bývalé pařezové hlavy), dendrotelma: ne.	N49°22'41,6" E16°43'22,6"	novověk
Pařeziny (Polykormon 735)	Dřevina: buk, počet výmladků: 3, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°22'32,6" E16°43'15,0"	novověk
Pařeziny (Polykormon 737)	Dřevina: buk, počet výmladků: 5, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°22'29,0" E16°43'10,1"	novověk
Pařeziny (Polykormon 761)	Dřevina: dub, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: ano je (resp. jsou) a některé z nich jsou v rozkladu – jsou „pařezovým torzem“, rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°22'16,0" E16°43'01,3"	novověk
Pařeziny (Polykormon 767)	Dřevina: dub, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°22'09,2" E16°42'46,6"	novověk
Pařeziny (Polykormon 769)	Dřevina: dub, počet výmladků: 3, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: pouze částečně = polykormon částečně srostlý (indikace bývalé pařezové hlavy), dendrotelma: ne.	N49°22'08,0" E16°42'45,3"	novověk
Pařeziny (Polykormon 779)	Dřevina: dub, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°22'11,5" E16°42'43,6"	novověk
Pařeziny (Polykormon 780)	Dřevina: buk, počet výmladků: 5, přítomnost pařezu: ano je (resp. jsou); viditelná řezná plocha bez znatelného rozpadu pařezu, rozvětvení ve výšce původního pařezu: částečně (některé ano a některé ne), výmladky rostlé: pouze částečně = polykormon částečně srostlý (indikace bývalé pařezové hlavy), dendrotelma: ne.	N49°22'11,5" E16°42'44,0"	novověk
Pařeziny (Polykormon 782)	Dřevina: buk, počet výmladků: 4, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: částečně (některé ano a některé ne), výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°22'13,2" E16°42'47,7"	novověk
Pařeziny (Polykormon 792)	Dřevina: dub, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: ano je (resp. jsou); viditelná řezná plocha bez znatelného rozpadu pařezu, rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: pouze částečně = polykormon částečně srostlý (indikace bývalé pařezové hlavy), dendrotelma: ne.	N49°22'15,1" E16°43'08,6"	novověk
Pařeziny (Polykormon 793)	Dřevina: dub, počet výmladků: 3, přítomnost pařezu: ano je (resp. jsou) a některé z nich jsou v rozkladu – jsou „pařezovým torzem“, rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: pouze částečně = polykormon částečně srostlý (indikace bývalé pařezové hlavy), dendrotelma: ne.	N49°22'15,3" E16°43'10,5"	novověk
Pařeziny (Polykormon 794)	Dřevina: dub, počet výmladků: 3, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ano.	N49°22'15,8" E16°43'11,8"	novověk
Pařeziny (Polykormon 799)	Dřevina: dub, počet výmladků: 3, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: pouze částečně = polykormon částečně srostlý (indikace bývalé pařezové hlavy), dendrotelma: ne.	N49°22'23,8" E16°43'19,2"	novověk
Pařeziny (Polykormon 808)	Dřevina: klen, počet výmladků: 5, přítomnost pařezu: ano je (resp. jsou); viditelná řezná plocha bez znatelného rozpadu pařezu, rozvětvení ve výšce původního pařezu: částečně (některé ano a některé ne), výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°22'45,6" E16°43'29,6"	novověk
Pařeziny (Polykormon 826)	Dřevina: buk, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°20'56,3" E16°41'05,6"	novověk
Pařeziny (Polykormon 829)	Dřevina: buk, počet výmladků: 3, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°20'55,5" E16°41'01,3"	novověk
Pařeziny (Polykormon 830)	Dřevina: buk, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°20'56,0" E16°41'00,2"	novověk

Typy objektů na území Střed

Typ objektu (název)	Popis	Souřadnice	Datace
Pařeziny (Polykormon 832)	Dřevina: buk, počet výmladků: 3, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: částečně (některé ano a některé ne), výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°20'55,1" E16°41'01,2"	novověk
Pařeziny (Polykormon 855)	Dřevina: buk, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°20'51,8" E16°41'13,3"	novověk
Pařeziny (Polykormon 868)	Dřevina: buk, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°20'42,1" E16°41'05,1"	novověk
Pařeziny (Polykormon 869)	Dřevina: buk, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°20'42,2" E16°41'04,8"	novověk
Pařeziny (Polykormon 870)	Dřevina: buk, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ne (vidlice se vytváří cca 1 m nad zemí a výše); nemusí se jednat o polykormon, ale o srůst, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°20'42,5" E16°41'04,1"	novověk
Pařeziny (Polykormon 871)	Dřevina: buk, počet výmladků: 1, přítomnost pařezu: ano je (resp. jsou) a některé z nich jsou v rozkladu – jsou „pařezovým torzem“, rozvětvení ve výšce původního pařezu: ne (je jen jeden výmladek), výmladky rostlé: ne (je jen jeden výmladek), dendrotelma: ne.	N49°20'42,6" E16°41'03,4"	novověk
Pařeziny (Polykormon 872)	Dřevina: buk, počet výmladků: 3, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°20'42,7" E16°41'03,1"	novověk
Pařeziny (Polykormon 873)	Dřevina: buk, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°20'42,5" E16°41'01,8"	novověk
Pařeziny (Polykormon 892)	Dřevina: buk, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ne (vidlice se vytváří cca 1 m nad zemí a výše); nemusí se jednat o polykormon, ale o srůst, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°20'55,6" E16°40'56,1"	novověk
Pařeziny (Polykormon 897)	Dřevina: buk, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°20'59,1" E16°40'54,7"	novověk
Pařeziny (Polykormon 903)	Dřevina: buk, počet výmladků: 4, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: pouze částečně = polykormon částečně rostlý (indikace bývalé pařezové hlavy), dendrotelma: ne.	N49°20'58,7" E16°40'52,8"	novověk
Pařeziny (Polykormon 904)	Dřevina: buk, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°20'58,8" E16°40'52,1"	novověk
Pařeziny (Polykormon 905)	Dřevina: buk, počet výmladků: 1, přítomnost pařezu: ano je (resp. jsou) a některé z nich jsou v rozkladu – jsou „pařezovým torzem“, rozvětvení ve výšce původního pařezu: ne (je jen jeden výmladek), výmladky rostlé: ne (je jen jeden výmladek), dendrotelma: ano.	N49°20'58,6" E16°40'51,8"	novověk
Pařeziny (Polykormon 906)	Dřevina: buk, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: nejsou (kmeny daleko od sebe – indikace bývalé pařezové hlavy), dendrotelma: ne.	N49°20'58,6" E16°40'51,4"	novověk
Pařeziny (Polykormon 910)	Dřevina: buk, počet výmladků: 3, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: pouze částečně = polykormon částečně rostlý (indikace bývalé pařezové hlavy), dendrotelma: ne.	N49°20'59,4" E16°40'48,4"	novověk
Pařeziny (Polykormon 911)	Dřevina: buk, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°21'00,1" E16°40'48,2"	novověk
Pařeziny (Polykormon 912)	Dřevina: buk, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°21'00,3" E16°40'47,9"	novověk
Pařeziny (Polykormon 917)	Dřevina: buk, počet výmladků: 3, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°21'01,0" E16°40'47,9"	novověk
Pařeziny (Polykormon 918)	Dřevina: buk, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ne (vidlice se vytváří cca 1 m nad zemí a výše); nemusí se jednat o polykormon, ale o srůst, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°21'01,9" E16°40'48,5"	novověk
Pařeziny (Polykormon 919)	Dřevina: líska, počet výmladků: 9, přítomnost pařezu: ano je (resp. jsou) a některé z nich jsou v rozkladu – jsou „pařezovým torzem“, rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°21'01,9" E16°40'47,7"	novověk
Pařeziny (Polykormon 920)	Dřevina: habr, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ne (vidlice se vytváří cca 1 m nad zemí a výše); nemusí se jednat o polykormon, ale o srůst, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°21'02,8" E16°40'47,4"	novověk
Pařeziny (Polykormon 921)	Dřevina: buk, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°21'03,1" E16°40'46,6"	novověk

Typy objektů na území Střed

Typ objektu (název)	Popis	Souřadnice	Datace
Pařeziny (Polykormon 924)	Dřevina: lípa, počet výmladků: 3, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: částečně (některé ano a některé ne), výmladky srostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°21'03,8" E16°40'44,8"	novověk
Pařeziny (Polykormon 925)	Dřevina: lípa, počet výmladků: 4, přítomnost pařezu: ano je (resp. jsou) a některé z nich jsou v rozkladu – jsou „pařezovým torzem“, rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky srostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°21'03,9" E16°40'45,0"	novověk
Pařeziny (Polykormon 926)	Dřevina: lípa, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky srostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°21'04,1" E16°40'44,1"	novověk
Pařeziny (Polykormon 927)	Dřevina: lípa, počet výmladků: 4, přítomnost pařezu: ano je (resp. jsou); viditelná řezná plocha bez znatelného rozpadu pařezu, rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky srostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°21'04,1" E16°40'43,8"	novověk
Pařeziny (Polykormon 928)	Dřevina: babyka, počet výmladků: 4, přítomnost pařezu: ano je (resp. jsou) a některé z nich jsou v rozkladu – jsou „pařezovým torzem“, rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky srostlé: ano jsou, dendrotelma: ano.	N49°21'03,9" E16°40'43,8"	novověk
Pařeziny (Polykormon 929)	Dřevina: lípa, počet výmladků: 9, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky srostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°21'04,2" E16°40'43,6"	novověk
Pařeziny (Polykormon 931)	Dřevina: lípa, počet výmladků: 8, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky srostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°21'04,3" E16°40'43,2"	novověk
Pařeziny (Polykormon 932)	Dřevina: lípa, počet výmladků: 5, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky srostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°21'04,1" E16°40'43,1"	novověk
Pařeziny (Polykormon 933)	Dřevina: lípa, počet výmladků: 4, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky srostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°21'04,3" E16°40'42,7"	novověk
Pařeziny (Polykormon 934)	Dřevina: habr, počet výmladků: 4, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky srostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°21'04,5" E16°40'42,3"	novověk
Pařeziny (Polykormon 935)	Dřevina: buk, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky srostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°21'04,2" E16°40'41,6"	novověk
Pařeziny (Polykormon 936)	Dřevina: lípa, počet výmladků: 5, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky srostlé: pouze částečně = polykormon částečně srostlý (indikace bývalé pařezové hlavy), dendrotelma: ne.	N49°21'04,1" E16°40'41,0"	novověk
Pařeziny (Polykormon 938)	Dřevina: habr, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky srostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°21'03,9" E16°40'39,8"	novověk
Pařeziny (Polykormon 941)	Dřevina: habr, počet výmladků: 3, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: částečně (některé ano a některé ne), výmladky srostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°21'03,8" E16°40'38,7"	novověk
Pařeziny (Polykormon 947)	Dřevina: habr, počet výmladků: 3, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky srostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°21'03,3" E16°40'37,1"	novověk
Pařeziny (Polykormon 950)	Dřevina: habr, počet výmladků: 3, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky srostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°21'03,4" E16°40'36,1"	novověk
Pařeziny (Polykormon 953)	Dřevina: habr, počet výmladků: 3, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky srostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°21'03,1" E16°40'33,2"	novověk
Pařeziny (Polykormon 955)	Dřevina: habr, počet výmladků: 3, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky srostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°21'02,8" E16°40'33,1"	novověk
Pařeziny (Polykormon 965)	Dřevina: habr, počet výmladků: 3, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky srostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°21'00,7" E16°40'34,1"	novověk
Pařeziny (Polykormon 966)	Dřevina: habr, počet výmladků: 3, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky srostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°21'00,9" E16°40'34,3"	novověk
Pařeziny (Polykormon 987)	Dřevina: habr, počet výmladků: 3, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky srostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°21'07,3" E16°40'25,0"	novověk
Pařeziny (Polykormon 988)	Dřevina: habr, počet výmladků: 3, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky srostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°21'07,6" E16°40'24,7"	novověk
Pařeziny (Polykormon 989)	Dřevina: habr, počet výmladků: 9, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky srostlé: pouze částečně = polykormon částečně srostlý (indikace bývalé pařezové hlavy), dendrotelma: ne.	N49°21'07,7" E16°40'24,1"	novověk

Typy objektů na území Střed

Typ objektu (název)	Popis	Souřadnice	Datace
Pařeziny (Polykormon 990)	Dřevina: habr, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°21'08,1" E16°40'24,1"	novověk
Pařeziny (Polykormon 997)	Dřevina: habr, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°21'03,2" E16°40'51,3"	novověk
Pařeziny (Polykormon 998)	Dřevina: habr, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°21'02,8" E16°40'51,1"	novověk
Pařeziny (Polykormon 999)	Dřevina: habr, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°21'02,7" E16°40'52,1"	novověk
Pařeziny (Polykormon 1000)	Dřevina: habr, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: ano je (resp. jsou) a některé z nich jsou v rozkladu – jsou „pařezovým torzem“, rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ano.	N49°21'02,6" E16°40'52,5"	novověk
Pařeziny (Polykormon 1005)	Dřevina: buk, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: ano je (resp. jsou) a některé z nich jsou v rozkladu – jsou „pařezovým torzem“, rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ano.	N49°21'02,1" E16°40'54,0"	novověk
Pařeziny (Polykormon 1025)	Dřevina: buk, počet výmladků: 3, přítomnost pařezu: ano je (resp. jsou) a některé z nich jsou v rozkladu – jsou „pařezovým torzem“, rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ano.	N49°21'51,2" E16°42'43,3"	novověk
Pařeziny (Polykormon 1027)	Dřevina: buk, počet výmladků: 4, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: pouze částečně = polykormon částečně rostlý (indikace bývalé pařezové hlavy), dendrotelma: ne.	N49°21'52,6" E16°42'46,7"	novověk
Pařeziny (Polykormon 1032)	Dřevina: lípa, počet výmladků: 8, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: pouze částečně = polykormon částečně rostlý (indikace bývalé pařezové hlavy), dendrotelma: ne.	N49°21'55,0" E16°42'48,8"	novověk
Pařeziny (Polykormon 1054)	Dřevina: buk, počet výmladků: 3, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°22'06,4" E16°43'15,4"	novověk
Pařeziny (Polykormon 1055)	Dřevina: buk, počet výmladků: 4, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°22'07,0" E16°43'15,9"	novověk
Pařeziny (Polykormon 1068)	Dřevina: jeřáb, počet výmladků: 5, přítomnost pařezu: ano je (resp. jsou); viditelná řezná plocha bez znatelného rozpadu pařezu, rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°21'58,9" E16°43'30,2"	novověk
Pařeziny (Polykormon 1069)	Dřevina: buk, počet výmladků: 9, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: pouze částečně = polykormon částečně rostlý (indikace bývalé pařezové hlavy), dendrotelma: ne.	N49°21'58,6" E16°43'28,0"	novověk
Pařeziny (Polykormon 1070)	Dřevina: buk, počet výmladků: 8, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: pouze částečně = polykormon částečně rostlý (indikace bývalé pařezové hlavy), dendrotelma: ne.	N49°21'59,2" E16°43'25,6"	novověk
Pařeziny (Polykormon 1075)	Dřevina: buk, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ano.	N49°22'00,0" E16°43'15,1"	novověk
Pařeziny (Polykormon 1092)	Dřevina: buk, počet výmladků: 3, přítomnost pařezu: ano je (resp. jsou) a některé z nich jsou v rozkladu – jsou „pařezovým torzem“, rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: pouze částečně = polykormon částečně rostlý (indikace bývalé pařezové hlavy), dendrotelma: ne.	N49°21'51,9" E16°43'10,5"	novověk
Pařeziny (Polykormon 1093)	Dřevina: buk, počet výmladků: 5, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°21'52,5" E16°43'11,7"	novověk
Pařeziny (Polykormon 1096)	Dřevina: buk, počet výmladků: 5, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°21'47,7" E16°43'03,6"	novověk
Pařeziny (Polykormon 1097)	Dřevina: buk, počet výmladků: 5, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°21'47,7" E16°43'05,3"	novověk
Pařeziny (Polykormon 1109)	Dřevina: buk, počet výmladků: 5, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°21'48,6" E16°42'56,9"	novověk
Pařeziny (Polykormon 1110)	Dřevina: lípa, počet výmladků: 7, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: pouze částečně = polykormon částečně rostlý (indikace bývalé pařezové hlavy), dendrotelma: ne.	N49°21'46,1" E16°42'52,0"	novověk

Typy objektů na území Střed

Typ objektu (název)	Popis	Souřadnice	Datace
Pařeziny (Polykormon 1121)	Dřevina: buk, počet výmladků: 5, přítomnost pařezu: ano je (resp. jsou); viditelná řezná plocha bez znatelného rozpadu pařezu, rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky srostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°22'12,8" E16°42'18,4"	novověk
Pařeziny (Polykormon 1130)	Dřevina: lípa, počet výmladků: 4, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky srostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°21'26,2" E16°42'25,6"	novověk
Pařeziny (Polykormon 1133)	Dřevina: lípa, počet výmladků: 4, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky srostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°21'28,6" E16°42'26,2"	novověk
Pařeziny (Polykormon 1134)	Dřevina: lípa, počet výmladků: 4, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky srostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°21'28,4" E16°42'25,8"	novověk
Pařeziny (Polykormon 1148)	Dřevina: jasan, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: ano je (resp. jsou); viditelná řezná plocha bez znatelného rozpadu pařezu, rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky srostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°21'17,0" E16°41'46,1"	novověk
Pařeziny (Polykormon 1186)	Dřevina: buk, počet výmladků: 1, přítomnost pařezu: ano je (resp. jsou); viditelná řezná plocha bez znatelného rozpadu pařezu, rozvětvení ve výšce původního pařezu: ne (je jen jeden výmladek), výmladky srostlé: ne (je jen jeden výmladek), dendrotelma: ne.	N49°20'47,1" E16°39'04,2"	novověk
Pařeziny (Polykormon 1187)	Dřevina: buk, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky srostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°20'46,4" E16°39'04,1"	novověk
Pařeziny (Polykormon 1190)	Dřevina: buk, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: ano je (resp. jsou); viditelná řezná plocha bez znatelného rozpadu pařezu, rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky srostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°20'45,4" E16°39'04,0"	novověk
Pařeziny (Polykormon 1191)	Dřevina: buk, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky srostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°20'45,2" E16°39'04,1"	novověk
Pařeziny (Polykormon 1193)	Dřevina: habr, počet výmladků: 4, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky srostlé: pouze částečně = polykormon částečně srostlý (indikace bývalé pařezové hlavy), dendrotelma: ne.	N49°20'45,1" E16°39'03,9"	novověk
Pařeziny (Polykormon 1194)	Dřevina: klen, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky srostlé: ano jsou, dendrotelma: ano.	N49°20'45,0" E16°39'03,9"	novověk
Pařeziny (Polykormon 1198)	Dřevina: buk, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky srostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°20'44,5" E16°39'03,3"	novověk
Pařeziny (Polykormon 1204)	Dřevina: buk, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky srostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°20'43,2" E16°39'02,4"	novověk
Pařeziny (Polykormon 1213)	Dřevina: buk, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky srostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°20'47,6" E16°39'06,9"	novověk
Pařeziny (Polykormon 1215)	Dřevina: habr, počet výmladků: 3, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky srostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°20'22,3" E16°40'05,7"	novověk
Pařeziny (Polykormon 1218)	Dřevina: buk, počet výmladků: 3, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky srostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°20'22,9" E16°40'05,3"	novověk
Pařeziny (Polykormon 1222)	Dřevina: buk, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky srostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°20'23,7" E16°40'04,1"	novověk
Pařeziny (Polykormon 1228)	Dřevina: habr, počet výmladků: 3, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky srostlé: pouze částečně = polykormon částečně srostlý (indikace bývalé pařezové hlavy), dendrotelma: ne.	N49°20'23,6" E16°40'01,0"	novověk
Pařeziny (Polykormon 1229)	Dřevina: buk, počet výmladků: 4, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky srostlé: pouze částečně = polykormon částečně srostlý (indikace bývalé pařezové hlavy), dendrotelma: ne.	N49°20'23,2" E16°40'01,6"	novověk
Pařeziny (Polykormon 1235)	Dřevina: buk, počet výmladků: 5, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky srostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°20'22,4" E16°40'02,6"	novověk
Pařeziny (Polykormon 1240)	Dřevina: buk, počet výmladků: 3, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: částečně (některé ano a některé ne), výmladky srostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°20'17,4" E16°40'36,5"	novověk
Pařeziny (Polykormon 1241)	Dřevina: habr, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky srostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°20'17,0" E16°40'37,3"	novověk
Pařeziny (Polykormon 1249)	Dřevina: buk, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky srostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°20'01,6" E16°41'43,6"	novověk

Typy objektů na území Střed

Typ objektu (název)	Popis	Souřadnice	Datace
Pařeziny (Polykormon 1258)	Dřevina: buk, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°20'05,5" E16°42'35,1"	novověk
Pařeziny (Polykormon 1259)	Dřevina: buk, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°20'05,6" E16°42'35,0"	novověk
Pařeziny (Polykormon 1260)	Dřevina: buk, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°20'05,3" E16°42'34,8"	novověk
Pařeziny (Polykormon 1264)	Dřevina: buk, počet výmladků: 3, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°21'01,9" E16°42'10,1"	novověk
Pařeziny (Polykormon 1265)	Dřevina: buk, počet výmladků: 4, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: pouze částečně = polykormon částečně rostlý (indikace bývalé pařezové hlavy), dendrotelma: ne.	N49°21'02,1" E16°42'10,3"	novověk
Pařeziny (Polykormon 1267)	Dřevina: buk, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°21'02,1" E16°42'09,7"	novověk
Pařeziny (Polykormon 1268)	Dřevina: buk, počet výmladků: 1, přítomnost pařezu: ano je (resp. jsou) a některé z nich jsou v rozkladu – jsou „pařezovým torzem“, rozvětvení ve výšce původního pařezu: ne (je jen jeden výmladek), výmladky rostlé: ne (je jen jeden výmladek), dendrotelma: ne.	N49°21'02,0" E16°42'09,6"	novověk
Pařeziny (Polykormon 1269)	Dřevina: buk, počet výmladků: 3, přítomnost pařezu: ano je (resp. jsou) a některé z nich jsou v rozkladu – jsou „pařezovým torzem“, rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°21'02,1" E16°42'09,2"	novověk
Pařeziny (Polykormon 1270)	Dřevina: buk, počet výmladků: 3, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: pouze částečně = polykormon částečně rostlý (indikace bývalé pařezové hlavy), dendrotelma: ne.	N49°21'02,0" E16°42'09,7"	novověk
Pařeziny (Polykormon 1271)	Dřevina: buk, počet výmladků: 1, přítomnost pařezu: ano je (resp. jsou) a některé z nich jsou v rozkladu – jsou „pařezovým torzem“, rozvětvení ve výšce původního pařezu: ne (je jen jeden výmladek), výmladky rostlé: ne (je jen jeden výmladek), dendrotelma: ne.	N49°21'01,8" E16°42'10,0"	novověk
Pařeziny (Polykormon 1272)	Dřevina: buk, počet výmladků: 1, přítomnost pařezu: ano je (resp. jsou) a některé z nich jsou v rozkladu – jsou „pařezovým torzem“, rozvětvení ve výšce původního pařezu: ne (je jen jeden výmladek), výmladky rostlé: ne (je jen jeden výmladek), dendrotelma: ne.	N49°21'01,8" E16°42'09,7"	novověk
Pařeziny (Polykormon 1275)	Dřevina: habr, počet výmladků: 5, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: pouze částečně = polykormon částečně rostlý (indikace bývalé pařezové hlavy), dendrotelma: ne.	N49°21'02,4" E16°42'11,1"	novověk
Pařeziny (Polykormon 1276)	Dřevina: buk, počet výmladků: 4, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: pouze částečně = polykormon částečně rostlý (indikace bývalé pařezové hlavy), dendrotelma: ne.	N49°21'01,8" E16°42'11,4"	novověk
Pařeziny (Polykormon 1279)	Dřevina: buk, počet výmladků: 8, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: pouze částečně = polykormon částečně rostlý (indikace bývalé pařezové hlavy), dendrotelma: ne.	N49°21'01,3" E16°42'11,5"	novověk
Pařeziny (Polykormon 1282)	Dřevina: buk, počet výmladků: 1, přítomnost pařezu: ano je (resp. jsou); viditelná řezná plocha bez znatelného rozpadu pařezu, rozvětvení ve výšce původního pařezu: ne (je jen jeden výmladek), výmladky rostlé: ne (je jen jeden výmladek), dendrotelma: ne.	N49°21'00,8" E16°42'09,7"	novověk
Pařeziny (Polykormon 1284)	Dřevina: buk, počet výmladků: 1, přítomnost pařezu: ano je (resp. jsou); viditelná řezná plocha bez znatelného rozpadu pařezu, rozvětvení ve výšce původního pařezu: ne (je jen jeden výmladek), výmladky rostlé: ne (je jen jeden výmladek), dendrotelma: ne.	N49°21'00,8" E16°42'09,3"	novověk
Pařeziny (Polykormon 1295)	Dřevina: buk, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°20'59,3" E16°42'07,9"	novověk
Pařeziny (Polykormon 1299)	Dřevina: buk, počet výmladků: 3, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°21'00,2" E16°42'05,8"	novověk
Pařeziny (Polykormon 1313)	Dřevina: babyka, počet výmladků: 3, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°20'38,9" E16°41'55,9"	novověk
Pařeziny (Polykormon 1315)	Dřevina: buk, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°20'39,2" E16°41'56,8"	novověk
Pařeziny (Polykormon 1333)	Dřevina: buk, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ne (vidlice se vytváří cca 1 m nad zemí a výše); nemusí se jednat o polykormon, ale o srůst, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°20'39,0" E16°41'49,0"	novověk

Typy objektů na území Střed

Typ objektu (název)	Popis	Souřadnice	Datace
Pařeziny (Polykormon 1335)	Dřevina: dub, počet výmladků: 1, přítomnost pařezu: ano je (resp. jsou) a některé z nich jsou v rozkladu – jsou „pařezovým torzem“, rozvětvení ve výšce původního pařezu: ne (je jen jeden výmladek), výmladky srostlé: ne (je jen jeden výmladek), dendrotelma: ne.	N49°20'39,0" E16°41'49,3"	novověk
Pařeziny (Polykormon 1722)	Dřevina: buk, počet výmladků: 3, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky srostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°20'47,1" E16°39'04,1"	novověk

III. Území Sever**Typy objektů na území Sever**

Typ objektu (název)	Popis	Souřadnice	Datace
Milířiště (Milířiště 1434)	Uhlířská plošina kruhového půdorysu o rozměrech 18 × 17,5 m	N49°25'15,69" E16°46'59,81"	novověk
Milířiště (Milířiště 1435)	Uhlířská plošina oválného půdorysu o rozměrech 14 × 12 m	N49°25'16,31" E16°46'58,85"	novověk
Milířiště (Milířiště 1436)	Uhlířská plošina kruhového půdorysu o rozměrech 14 × 13,5 m	N49°25'17,53" E16°46'56,18"	novověk
Milířiště (Milířiště 1437)	Uhlířská plošina kruhového půdorysu o rozměrech 13,5 × 12 m	N49°25'14,57" E16°46'50,18"	novověk
Milířiště (Milířiště 1438)	Uhlířská plošina kruhového půdorysu o rozměrech 12 × 12 m	N49°25'14,33" E16°46'49,48"	novověk
Milířiště (Milířiště 1439)	Uhlířská plošina oválného půdorysu o rozměrech 13 × 12 m	N49°25'11,07" E16°46'26,44"	novověk
Milířiště (Milířiště 1440)	Uhlířská plošina oválného půdorysu o rozměrech 13 × 10,5 m	N49°25'11,13" E16°46'24,38"	novověk
Milířiště (Milířiště 1441)	Uhlířská plošina oválného půdorysu o rozměrech 14,5 × 12,5 m	N49°25'9,95" E16°46'15,57"	novověk
Milířiště (Milířiště 1443)	Uhlířská plošina oválného půdorysu o rozměrech 15 × 13,5 m	N49°25'1,94" E16°46'14,3"	novověk
Milířiště (Milířiště 1445)	Uhlířská plošina oválného půdorysu o rozměrech 13 × 9,5 m	N49°24'50,56" E16°46'22,94"	novověk
Milířiště (Milířiště 1447)	Uhlířská plošina oválného půdorysu o rozměrech 13 × 10,5 m	N49°25'14,86" E16°46'20,87"	novověk
Milířiště (Milířiště 1448)	Uhlířská plošina kruhového půdorysu o rozměrech 12 × 11, 5 m	N49°25'15,13" E16°46'24,8"	novověk
Milířiště (Milířiště 1451)	Uhlířská plošina oválného půdorysu o rozměrech 12 × 11 m	N49°25'17,8" E16°46'30,15"	novověk
Milířiště (Milířiště 1452)	Uhlířská plošina oválného půdorysu o rozměrech 12,5 × 11 m	N49°25'15,26" E16°46'35,87"	novověk
Milířiště (Milířiště 1454)	Uhlířská plošina oválného půdorysu o rozměrech 18 × 12 m	N49°25'11,1" E16°46'40,43"	novověk
Milířiště (Milířiště 1458)	Uhlířská plošina oválného půdorysu o rozměrech 12 × 10 m	N49°25'23,45" E16°46'41,46"	novověk
Milířiště (Milířiště 1461)	Uhlířská plošina oválného půdorysu o rozměrech 10 × 8 m	N49°25'18,92" E16°46'37,62"	novověk
Milířiště (Milířiště 1462)	Uhlířská plošina oválného půdorysu o rozměrech 10 × 8 m	N49°25'19,68" E16°46'38,74"	novověk
Milířiště (Milířiště 1464)	Uhlířská plošina oválného půdorysu o rozměrech 12 × 12 m	N49°25'24,82" E16°46'3,29"	1667–1950

Typy objektů na území Sever

Typ objektu (název)	Popis	Souřadnice	Datace
Milířišť (Milířišť 1465)	Uhlířská plošina kruhového půdorysu o rozměrech 15 × 14,5 m	N49°25'30,59" E16°46'4,73"	novověk
Milířišť (Milířišť 1467)	Uhlířská plošina oválného půdorysu o rozměrech 14,5 × 13 m	N49°25'27,74" E16°46'11,85"	novověk
Milířišť (Milířišť 1469)	Uhlířská plošina oválného půdorysu o rozměrech 15 × 12 m.	N49°25'34,39"; E16°46'9,54"	novověk
Milířišť (Milířišť 1470)	Uhlířská plošina oválného půdorysu o rozměrech 15 × 13 m	N49°25'40,44" E16°46'19,33"	novověk
Milířišť (Milířišť 1471)	Uhlířská plošina oválného půdorysu o rozměrech 13,5 × 12 m	N49°25'44,03" E16°46'15,92"	novověk
Milířišť (Milířišť 1472)	Uhlířská plošina kruhového půdorysu o rozměrech 12,5 × 12 m	N49°25'43,02" E16°46'5,48"	novověk
Milířišť (Milířišť 1473)	Uhlířská plošina oválného půdorysu o rozměrech 13 × 9 m	N49°25'45,89" E16°46'9,38"	novověk
Milířišť (Milířišť 1474)	Uhlířská plošina oválného půdorysu o rozměrech 10 × 8 m	N49°25'48,59" E16°46'9,46"	novověk
Milířišť (Milířišť 1475)	Uhlířská plošina kruhového půdorysu o rozměrech 13,5 × 13,5 m	N49°25'48,27" E16°46'20,75"	novověk
Milířišť (Milířišť 1476)	Uhlířská plošina oválného půdorysu o rozměrech 11 × 10 m	N49°25'49,64" E16°46'20,06"	novověk
Milířišť (Milířišť 1478)	Uhlířská plošina oválného půdorysu o rozměrech 11,5 × 7 m	N49°25'52,42" E16°46'25,38"	novověk
Milířišť (Milířišť 1480)	Uhlířská plošina kruhového půdorysu o rozměrech 13 × 13 m	N49°25'58,85" E16°46'25,27"	novověk
Milířišť (Milířišť 1481)	Uhlířská plošina oválného půdorysu o rozměrech 14 × 13 m	N49°26'2,03" E16°46'17,62"	novověk
Milířišť (Milířišť 1482)	Uhlířská plošina oválného půdorysu o rozměrech 10,5 × 9,5 m	N49°26'3,66" E16°46'41,66"	novověk
Milířišť (Milířišť 1483)	Uhlířská plošina oválného půdorysu o rozměrech 13,5 × 12 m	N49°26'3,41" E16°46'36,75"	novověk
Milířišť (Milířišť 1484)	Uhlířská plošina kruhového půdorysu o rozměrech 14,5 × 14 m	N49°26'4,75" E16°46'44,25"	novověk
Milířišť (Milířišť 1485)	Uhlířská plošina kruhového půdorysu o rozměrech 13,5 × 13 m	N49°26'5,05" E16°46'45,07"	novověk
Milířišť (Milířišť 1486)	Uhlířská plošina oválného půdorysu o rozměrech 13 × 12 m	N49°26'5,29" E16°46'45,99"	novověk
Milířišť (Milířišť 1487)	Uhlířská plošina oválného půdorysu o rozměrech 14,5 × 12 m	N49°25'51,85" E16°46'34,25"	novověk
Milířišť (Milířišť 1488)	Uhlířská plošina oválného půdorysu o rozměrech 14,5 × 13,5 m	N49°25'49,61" E16°46'39,76"	novověk
Milířišť (Milířišť 1489)	Uhlířská plošina oválného půdorysu o rozměrech 14,5 × 12,5 m	N49°25'53,97" E16°46'48,75"	novověk
Milířišť (Milířišť 1490)	Uhlířská plošina oválného půdorysu o rozměrech 12,5 × 11 m	N49°25'54,85" E16°46'36,78"	novověk
Milířišť (Milířišť 1491)	Uhlířská plošina oválného půdorysu o rozměrech 12 × 12 m	N49°25'42,72" E16°47'18,39"	novověk
Milířišť (Milířišť 1492)	Uhlířská plošina kruhového půdorysu o rozměrech 11,5 × 11,5 m	N49°26'2,01" E16°47'8,06"	novověk
Milířišť (Milířišť 1493)	Uhlířská plošina oválného půdorysu o rozměrech 14,5 × 14 m	N49°26'3,21" E16°46'52,41"	novověk
Milířišť (Milířišť 1495)	Uhlířská plošina kruhového půdorysu o rozměrech 13,5 × 13,5 m	N49°25'58,6" E16°46'43,88"	novověk

Typy objektů na území Sever

Typ objektu (název)	Popis	Souřadnice	Datace
Milířišť (Milířišť 1496)	Uhlířská plošina kruhového půdorysu o rozměrech 12,5 × 12 m	N49°25'58,14" E16°46'47,87"	novověk
Milířišť (Milířišť 1497)	Uhlířská plošina oválného půdorysu o rozměrech 16 × 10,5 m	N49°25'57,75" E16°46'49,62"	novověk
Milířišť (Milířišť 1500)	Uhlířská plošina oválného půdorysu o rozměrech 12 × 10 m	N49°25'9,62" E16°47'33,85"	novověk
Milířišť (Milířišť 1501)	Uhlířská plošina oválného půdorysu o rozměrech 10 × 9 m	N49°25'8,05" E16°47'38"	novověk
Milířišť (Milířišť 1502)	Uhlířská plošina oválného půdorysu o rozměrech 10 × 9 m	N49°25'6,15" E16°47'40,63"	novověk
Milířišť (Milířišť 1504)	Uhlířská plošina oválného půdorysu o rozměrech 12 × 9 m	N49°24'50,46" E16°47'35,75"	novověk
Milířišť (Milířišť 1506)	Uhlířská plošina kruhového půdorysu o rozměrech 11,5 × 11 m	N49°24'51,15" E16°47'6,43"	novověk
Milířišť (Milířišť 1507)	Uhlířská plošina kruhového půdorysu o rozměrech 16 × 16 m	N49°24'49,74" E16°46'57,97"	novověk
Milířišť (Milířišť 1508)	Uhlířská plošina oválného půdorysu o rozměrech 13 × 12,5 m	N49°25'6,14" E16°46'44,85"	novověk
Milířišť (Milířišť 1510)	Uhlířská plošina kruhového půdorysu o rozměrech 12 × 12 m	N49°24'57,87" E16°47'8,53"	novověk
Milířišť (Milířišť 1574)	Uhlířská plošina kruhového půdorysu o rozměrech 13 × 13 m	N49°25'24,36" E16°47'22"	novověk
Milířišť (Milířišť 1575)	Uhlířská plošina kruhového půdorysu o rozměrech 17 × 17 m	N49°25'25,03" E16°47'20,46"	novověk
Milířišť (Milířišť 1591)	Uhlířská plošina oválného půdorysu o rozměrech 12 × 9 m	N49°24'55,98" E16°47'17,87"	novověk
Milířišť (Milířišť 1592)	Uhlířská plošina oválného půdorysu o rozměrech 14,5 × 13 m	N49°25'52,55" E16°46'46,96"	novověk
Objekt (Val 1)	Kamenohlinitý val, dokumentovaný při severním okraji původní zástavby ve tvaru písmene V. Celková délka 177 m.	N49°25'19,98" E16°47'20,92"	??
Objekt (Val 2)	Kamenohlinitý val, dokumentovaný při severním okraji původní zástavby o délce 47 m.	N49°25'18,55" E16°47'21,84"	??
Objekt (Val 3)	Kamenohlinitý val, dokumentovaný při severním okraji původní zástavby o délce 49 m.	N49°25'18,26" E16°47'18,95"	??
Objekt (Val 4)	Kamenohlinitý val, dokumentovaný jihozápadně od Bohdalůvky o délce 90 m.	N49°25'6,85" E16°47'2,01"	??
Objekt (Val 5)	Kamenohlinitý val, dokumentovaný jihozápadně od Bohdalůvky o délce 106 m.	N49°25'5,51" E16°46'59,65"	??
Objekt (Val 6)	Kamenohlinitý val, dokumentovaný jihozápadně od Bohdalůvky o délce 120 m.	N49°25'4,35" E16°46'53,65"	??
Objekt (Val 7)	Kamenohlinitý val, dokumentovaný jihozápadně od Bohdalůvky o délce 136 m.	N49°25'6,7" E16°46'53,74"	??
Rybník (Rybník – Bohdalůvka)	Rybník v jižní části intravilánu vesnice Bohdalůvka. V současnosti se na části původní plochy nachází kaliště, dochovaná hráz byla v roce 2020 poškozena bagrováním dna nádrže, kdy byl materiál ze dna navršen na povrch hráze.	N49°25'13,56" E16°47'19,15"	1396–1432
Plužina (Plužina 1 Bohdalůvka)	Relikty zaniklé plužiny vsi Bohdalůvka. Dochovány jsou především zbytky zhroucených kamenných tarasů východně od předpokládané levé řady domů, které zde plnily roli hranice mezi záhumenicemi.	N49°25'14,6" E16°47'26,1"	středověk
Plužina (Plužina 1 Holštejn)	Relikty plužiny v jižní části zkoumané plochy na levém břehu vodoteče, která pramení v intravilánu Bohdalůvky. Polnosti náležely k městečku Holštejnu.	N49°24'50,2" E16°47'19"	středověk
Plužina (Plužina 2 Holštejn)	Relikty plužiny v jižní části zkoumané plochy na pravém břehu vodoteče, která pramení v intravilánu Bohdalůvky. Polnosti náležely k městečku Holštejnu.	N49°24'47,4" E16°46'53,8"	středověk

Typy objektů na území Sever

Typ objektu (název)	Popis	Souřadnice	Datace
Hraniční objekt (Hraniční kopec)	Objekt, který připomíná tzv. hraniční kopce známé z literatury. Jde o poměrně nápadný útvar s průměrem asi 10 m a výškou kolem 1 m.	N49°25'55,95" E16°46'52,75"	novověk?
Pařeziny (Polykormon 1129)	Dřevina: buk, počet výmladků: 3, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°25'08,4" E16°47'38,3"	novověk
Pařeziny (Polykormon 1388)	Dřevina: buk, počet výmladků: 3, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°27'41,9" E16°48'21,3"	novověk
Pařeziny (Polykormon 1390)	Dřevina: buk, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°27'42,6" E16°48'21,1"	novověk
Pařeziny (Polykormon 1391)	Dřevina: buk, počet výmladků: 1, přítomnost pařezu: ano je (resp. jsou); viditelná řezná plocha bez znatelného rozpadu pařezu, rozvětvení ve výšce původního pařezu: ne (je jen jeden výmladek), výmladky rostlé: ne (je jen jeden výmladek), dendrotelma: ano.	N49°27'42,3" E16°48'21,6"	novověk
Pařeziny (Polykormon 1393)	Dřevina: buk, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°27'41,6" E16°48'23,9"	novověk
Pařeziny (Polykormon 1396)	Dřevina: buk, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°27'42,1" E16°48'25,4"	novověk
Pařeziny (Polykormon 1398)	Dřevina: buk, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: pouze částečné = polykormon částečně rostlý (indikace bývalé pařezové hlavy), dendrotelma: ne.	N49°27'42,4" E16°48'25,6"	novověk
Pařeziny (Polykormon 1406)	Dřevina: buk, počet výmladků: 1, přítomnost pařezu: ano je (resp. jsou) a některé z nich jsou v rozkladu – jsou „pařezovým torzem“, rozvětvení ve výšce původního pařezu: ne (je jen jeden výmladek), výmladky rostlé: ne (je jen jeden výmladek), dendrotelma: ne.	N49°27'43,7" E16°48'27,6"	novověk
Pařeziny (Polykormon 1409)	Dřevina: buk, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°27'42,8" E16°48'29,4"	novověk
Pařeziny (Polykormon 1412)	Dřevina: buk, počet výmladků: 1, přítomnost pařezu: ano je (resp. jsou) a některé z nich jsou v rozkladu – jsou „pařezovým torzem“, rozvětvení ve výšce původního pařezu: ne (je jen jeden výmladek), výmladky rostlé: ne (je jen jeden výmladek), dendrotelma: ne.	N49°27'42,4" E16°48'31,5"	novověk
Pařeziny (Polykormon 1416)	Dřevina: buk, počet výmladků: 1, přítomnost pařezu: ano je (resp. jsou); viditelná řezná plocha bez znatelného rozpadu pařezu, rozvětvení ve výšce původního pařezu: ne (je jen jeden výmladek), výmladky rostlé: ne (je jen jeden výmladek), dendrotelma: ne.	N49°27'41,7" E16°48'35,2"	novověk
Pařeziny (Polykormon 1422)	Dřevina: buk, počet výmladků: 3, přítomnost pařezu: ano je (resp. jsou) a některé z nich jsou v rozkladu – jsou „pařezovým torzem“, rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°27'42,1" E16°48'37,0"	novověk
Pařeziny (Polykormon 1424)	Dřevina: buk, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°27'42,5" E16°48'37,4"	novověk
Pařeziny (Polykormon 1442)	Dřevina: buk, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°27'36,9" E16°48'35,3"	novověk
Pařeziny (Polykormon 1446)	Dřevina: buk, počet výmladků: 1, přítomnost pařezu: ano je (resp. jsou); viditelná řezná plocha bez znatelného rozpadu pařezu, rozvětvení ve výšce původního pařezu: ne (je jen jeden výmladek), výmladky rostlé: ne (je jen jeden výmladek), dendrotelma: ne.	N49°27'37,6" E16°48'34,9"	novověk
Pařeziny (Polykormon 1447)	Dřevina: buk, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°27'37,9" E16°48'34,8"	novověk
Pařeziny (Polykormon 1451)	Dřevina: buk, počet výmladků: 1, přítomnost pařezu: ano je (resp. jsou); viditelná řezná plocha bez znatelného rozpadu pařezu, rozvětvení ve výšce původního pařezu: ne (je jen jeden výmladek), výmladky rostlé: ne (je jen jeden výmladek), dendrotelma: ne.	N49°27'39,3" E16°48'37,0"	novověk
Pařeziny (Polykormon 1483)	Dřevina: buk, počet výmladků: 3, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°27'17,4" E16°48'39,4"	novověk
Pařeziny (Polykormon 1486)	Dřevina: buk, počet výmladků: 1, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ne (je jen jeden výmladek), výmladky rostlé: ne (je jen jeden výmladek), dendrotelma: ne.	N49°27'17,4" E16°48'38,3"	novověk
Pařeziny (Polykormon 1488)	Dřevina: buk, počet výmladků: 1, přítomnost pařezu: ano je (resp. jsou); viditelná řezná plocha bez znatelného rozpadu pařezu, rozvětvení ve výšce původního pařezu: ne (je jen jeden výmladek), výmladky rostlé: ne (je jen jeden výmladek), dendrotelma: ne.	N49°27'17,2" E16°48'37,4"	novověk
Pařeziny (Polykormon 1490)	Dřevina: buk, počet výmladků: 1, přítomnost pařezu: ano je (resp. jsou) a některé z nich jsou v rozkladu – jsou „pařezovým torzem“, rozvětvení ve výšce původního pařezu: ne (je jen jeden výmladek), výmladky rostlé: ne (je jen jeden výmladek), dendrotelma: ne.	N49°27'18,0" E16°48'37,7"	novověk

Typy objektů na území Sever

Typ objektu (název)	Popis	Souřadnice	Datace
Pařeziny (Polykormon 1495)	Dřevina: buk, počet výmladků: 3, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°27'38,0" E16°47'16,0"	novověk
Pařeziny (Polykormon 1505)	Dřevina: klen, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°27'35,4" E16°47'21,1"	novověk
Pařeziny (Polykormon 1506)	Dřevina: klen, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°27'35,3" E16°47'20,5"	novověk
Pařeziny (Polykormon 1520)	Dřevina: buk, počet výmladků: 4, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: nejsou (kmeny daleko od sebe – indikace bývalé pařezové hlavy), dendrotelma: ne.	N49°27'18,1" E16°47'19,3"	novověk
Pařeziny (Polykormon 1521)	Dřevina: buk, počet výmladků: 9, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: pouze částečně = polykormon částečně rostlý (indikace bývalé pařezové hlavy), dendrotelma: ne.	N49°27'18,1" E16°47'20,2"	novověk
Pařeziny (Polykormon 1525)	Dřevina: buk, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°27'18,0" E16°47'21,7"	novověk
Pařeziny (Polykormon 1529)	Dřevina: buk, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°27'17,7" E16°47'24,4"	novověk
Pařeziny (Polykormon 1567)	Dřevina: buk, počet výmladků: 3, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°24'47,7" E16°44'29,0"	novověk
Pařeziny (Polykormon 1569)	Dřevina: buk, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°24'47,6" E16°44'28,5"	novověk
Pařeziny (Polykormon 1573)	Dřevina: habr, počet výmladků: 6, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: pouze částečně = polykormon částečně rostlý (indikace bývalé pařezové hlavy), dendrotelma: ne.	N49°24'48,7" E16°44'29,4"	novověk
Pařeziny (Polykormon 1574)	Dřevina: buk, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: nejsou (kmeny daleko od sebe – indikace bývalé pařezové hlavy), dendrotelma: ne.	N49°24'49,0" E16°44'29,9"	novověk
Pařeziny (Polykormon 1575)	Dřevina: buk, počet výmladků: 7, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: nejsou (kmeny daleko od sebe – indikace bývalé pařezové hlavy), dendrotelma: ne.	N49°24'49,0" E16°44'30,0"	novověk
Pařeziny (Polykormon 1576)	Dřevina: habr, počet výmladků: 1, přítomnost pařezu: ano je (resp. jsou) a některé z nich jsou v rozkladu – jsou „pařezovým torzem“, rozvětvení ve výšce původního pařezu: ne (je jen jeden výmladek), výmladky rostlé: ne (je jen jeden výmladek), dendrotelma: ano.	N49°24'49,4" E16°44'30,0"	novověk
Pařeziny (Polykormon 1577)	Dřevina: buk, počet výmladků: 4, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°24'49,6" E16°44'30,6"	novověk
Pařeziny (Polykormon 1578)	Dřevina: buk, počet výmladků: 5, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: pouze částečně = polykormon částečně rostlý (indikace bývalé pařezové hlavy), dendrotelma: ne.	N49°24'49,8" E16°44'31,1"	novověk
Pařeziny (Polykormon 1579)	Dřevina: buk, počet výmladků: 6, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: pouze částečně = polykormon částečně rostlý (indikace bývalé pařezové hlavy), dendrotelma: ne.	N49°24'49,9" E16°44'31,6"	novověk
Pařeziny (Polykormon 1581)	Dřevina: buk, počet výmladků: 3, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°24'49,9" E16°44'32,0"	novověk
Pařeziny (Polykormon 1582)	Dřevina: habr, počet výmladků: 4, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: pouze částečně = polykormon částečně rostlý (indikace bývalé pařezové hlavy), dendrotelma: ne.	N49°24'49,8" E16°44'32,0"	novověk
Pařeziny (Polykormon 1583)	Dřevina: buk, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°24'50,3" E16°44'31,4"	novověk
Pařeziny (Polykormon 1588)	Dřevina: buk, počet výmladků: 3, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°26'09,2" E16°45'03,9"	novověk
Pařeziny (Polykormon 1620)	Dřevina: buk, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: ano je (resp. jsou); viditelná řezná plocha bez znatelného rozpadu pařezu, rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°26'18,8" E16°45'02,3"	novověk
Pařeziny (Polykormon 1621)	Dřevina: buk, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky rostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°26'18,7" E16°45'02,1"	novověk

Typy objektů na území Sever

Typ objektu (název)	Popis	Souřadnice	Datace
Pařeziny (Polykormon 1622)	Dřevina: buk, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky srostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°26'18,3" E16°45'01,8"	novověk
Pařeziny (Polykormon 1623)	Dřevina: buk, počet výmladků: 2, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky srostlé: ano jsou, dendrotelma: ne.	N49°26'18,3" E16°45'02,2"	novověk
Pařeziny (Polykormon 1627)	Dřevina: buk, počet výmladků: 4, přítomnost pařezu: není (resp. nejsou), rozvětvení ve výšce původního pařezu: ano, výmladky srostlé: pouze částečně = polykormon částečně srostlý (indikace bývalé pařezové hlavy), dendrotelma: ne.	N49°26'18,9" E16°45'01,7"	novověk
Pařeziny (Polykormon 1724)	Dřevina: buk, počet výmladků: 1, přítomnost pařezu: ano je (resp. jsou); viditelná řezná plocha bez znatelného rozpadu pařezu, rozvětvení ve výšce původního pařezu: ne (je jen jeden výmladek), výmladky srostlé: ne (je jen jeden výmladek), dendrotelma: ne.	N49°27'36,8" E16°48'35,2"	novověk

Obrázky kap. 9

Obr. 9-1: Pec na pálení cihel a vápna zadlabaná do svahu s přilehlým hliníkem a obslužnou komunikací.

Obr. 9-2: Zahloubená oválná terénní deprese, označovaná jako cisterna, napojená na kanál na vodu. Hloubka objektu je až 5 m. Průměr činí cca 20 m.

Obr. 9-3: Zahloubená oválná terénní deprese, označovaná jako cisterna, napojená na kanál na vodu. Hloubka objektu je až 3 m. Průměr činí cca 14,5 m.

Obr. 9-4: Milířiště č. 1578.

Obr. 9-5: Hráz rybníka v jižním údolí hradu Vildenberka s viditelnými pozůstatky realizovaného sondážního průzkumu.

Obr. 9-6: Lesní komunikací porušená hráze rybníka v západním údolí hradu Vildenberk.

Obr. 9-7: Relikty obdélného objektu, zřejmě pozůstatku mlýna, s vkleslinou uprostřed (zahlobení cca 1 m) o rozměrech stran 13,5 × 6 m.

Obr. 9-8: Uměle upravená plošina na soutoku Kovalovického potoka a od severu přítékající vodoteče. Lze zde předpokládat existenci mlýna či hamru. Dosud však chybí jakékoli hmotné důkazy.

Obr. 9-9: Zaniklý rybník v intravilánu zaniklé vesnice Polom. Upozorňuje na něj nenápadná hrázovitá struktura v sousedství jedné z usedlostí. I v současnosti se zde zadržuje voda.

Obr. 9-10: Vodní příkop (kánal), který ústí do jižní části intravilánu zaniklé středověké vsi Polom.

Obr. 9-11: Pozůstatky těžby železné rudy v sousedství zkoumané oblasti Střed.

Obr. 9-12: Pozůstatky těžby železné rudy v sousedství zkoumané oblasti Střed.

Obr. 9-13: Milířiště č. 1590.

Obr. 9-14: Milířiště č. 121.

Obr. 9-15: Milířiště č. 17.

Obr. 9-16: Milířiště č. 1451.

Obr. 9-17: Milířiště č. 1440.

Obr. 9-18: Milířiště č. 1464.

Obr. 9-19: Milířiště č. 1475.

Obr. 9-20: Zaniklý rybník v intravilánu zaniklé středověké vesnice Bohdalůvka. Dnes slouží jako kaliště.

Obr. 9-21: Kamenohlinité valy.

Obr. 9-22: Jižní část vodního příkopu (kanálu) u zaniklé středověké vsi Polom. Vlevo a vpravo se zvedá terasa zaniklé plůžiny

Obr. 9-23: Pohled na milířišťe č. 1486, 1484 a 1484

Obr. 9-24: Vytržený hraniční kámen nalezený na milířišti č. 1486

Obr. 9-25: Vývratem narušená svrchní vrstva povrchu milířišťe

Obr. 9-26: Pozůstatky starých úvozových cest u Klepačova

10 Seznamy

SEZNAM ZKRATEK

MZA v Brně – Moravský zemský archiv v Brně

SOkA – státní okresní archiv

Vs – velkostatek

ZA v Opavě – Zemský archiv v Opavě

DMT – Digitální model reliéfu

GIS – Geografický informační systém

GNSS – Global Navigation Satellite System,

Globální navigační satelitní systém

HMLS – Hand-held Mobile Laser Scanning,

Ruční mobilní skenování

LiDAR – Light Detection and Ranging,

Laserová detekce a mapování

LLS – Letecké laserové skenování

MLS – Mobile Laser Scanning,

Mobilní laserové skenování

PLS – Pozemní laserové skenování

SLAM – Simultaneous Location And Mapping,

Simultánní lokace a mapování

ARCHIVNÍ PRAMENY:

Hausarchiv der regierenden Fürsten von und zu Liechtenstein in Wien, Waldregulierung

Im Bereich der Herrschaften Plumenau,

Eisenberg und Posoritz, inv. č. S 188.

Hausarchiv der regierenden Fürsten von und zu

Liechtenstein in Wien, Wirtschaftsstatus

der Herrschaft Posoritz, inv. č. HA 1370.

MZA v Brně, D 8 Stabilní katastr – vceňovací operáty, kart. 79, 305, 383, 913.

MZA v Brně, F 31 Lichtenštejská lesní zařizovací kancelář Břeclav, inv. č. 5746: Hospodářská mapa s označením polomů roku 1909 polesí Jezera.

MZA v Brně, F 31 Lichtenštejská lesní zařizovací kancelář Břeclav, inv. č. 5857: Porostní mapa polesí Jezera (z roku 1922).

MZA v Brně, F 82 Vs Pozořice, inv. č. 1172, kniha č. 134, kart. 1004: Lesní hospodářský plán polesí Pozořice (z roku 1764).

MZA v Brně, pracoviště SOkA Blansko, B 91 Archiv obce Molenburk, bez. inv. č. : Kronika obce Molenburk (1922–1945).

MZA v Brně, pracoviště SOkA Blansko, B 99 Archiv obce Olomučany, inv. č. 51: Pamětní kniha Olomučan (1924–1954).

MZA v Brně, pracoviště SOkA Blansko, Archiv obce Sloup, inv. č. 119: Pamětní kniha.

ZA v Opavě, pobočka Olomouc, Vs Ruda nad Moravou, inv. č. 734 Belehungs-Protokoll über die beim Dorf Ollomutschan im Betrieb stehenden Grubenfeldmaassen.

EDICE PRAMENŮ A LITERATURA:

BALÁK, I. 2019: Moravský kras. Jeskyně a člověk. Průhonice.

BÁLEK, M. – ČIŽMÁŘ, M. – RAKOVSKÝ, I., 1984: Dokumentace hradišť v roce 1982 (okr. Brno-město, Brno-venkov a Břeclav). Přehled výzkumů 27, 101–102.

BALTSAVIAS, E. P., 1999: Airborne laser scanning: existing systems and firms and other resources. ISPRS Journal of Photogrammetry and Remote Sensing 54, 164–198.

BARTÍK, J., 2020: Příklad zemědělců. In.: M. Novák (ed.): Blanensko a Moravský kras v Pravěku, Blansko, 57–90.

BAYER, J. 1834: Verbesserte und vermehrte Ausgabe der Karte des Maehr. Schles. Gouvernements. Dostupné z: <https://www.digitalniknihovna.cz/mzk/view/uuid:7315722a-869a-40ac-8fdb-91737ced0234?page=uuid:6cb8baf1-d756-4603-af9b-010b619b4a05>, cit. 10. 9. 2022.

BOBEK, P. a kol., 2021: Uhlířství a jeho archeologické doklady. Historicko-archeologický pohled na provozování řemesla. Archaeologia technica 32, 31–56.

BOLINA, P., 1984: K lokalizaci a podobě hradu Vildenberka u Pozořic-Jezera, okres Brno-venkov. Archaeologia historica 9, 159–166.

- BOLINA, P. – DOLEŽEL, J., 1988: Hradny na Drahanšké vrchovině do konce 13. století (počáteční stav výzkumu). *Archaeologia historica* 13, 321–352.
- BONHAGE, A. – ELTAHER, M. – RAAB, T. – BREUß, M. – RAAB, A. – SCHNEIDER, A., 2021: A modified Mask region-based convolutional neural network approach for the automated detection of archaeological sites on high-resolution light detection and ranging-derived digital elevation models in the North German Lowland. *Archaeological Prospection* 28 (2), 177–186.
- BOROVCOVÁ, A. 2016. Kulturní dědictví Severní státní dráhy. Ostrava.
- BOSSE, M. – ZLOT, R. – FLICK, P., 2012: Zebedee: Design of a Spring-Mounted 3-D Range Sensor with Application to Mobile Mapping. *IEEE Transactions on Robotics* 28, 1104–1119.
- BUFKOVÁ-WANKLOVÁ, K. – NEČASOVÁ, E. – VAŠEK, L. – BECHR, A., 2021: Pověsti z Blanska a Moravského krasu. Blansko.
- CASTAGNETTI, C. – BERTACCHINI, E. – CAPRA, A. – DUBBINI, M., 2012: Terrestrial laser scanning for preserving cultural heritage: Analysis of geometric anomalies for ancient structures. In: *Proceedings of the FIG Working Week, Rome, Italy, 6–10 May 2012*.
- BUREŠ, M. 2014: Management archeologického dědictví. Plzeň.
- ČÍLEK, V. – POLÍVKA, M. – VACEK, Z. (eds.), 2022. Český a moravský les. Jeho počátky, současný stav a výhled do budoucnosti. Praha, 54.
- COOK, E. R. – KAIRIŮKSTIS, L. A., 1990: Methods of Dendrochronology. *International Institute for Applied System Analysis*, 46–47.
- ČERNÝ, E., 1979: Zaniklé středověké osady a jejich plužiny. *Metodika historickogeografického výzkumu v oblasti Drahanšké vrchoviny*, Praha.
- ČERNÝ, E., 1983. Vztah zaniklých plužin k rozloze lesů na Drahanšké vrchovině v období vrcholného feudalismu. *Archaeologia historica* 8, 423–432.
- ČERNÝ, E., 1992: Výsledky výzkumu zaniklých středověkých osad a jejich plužin. Brno.
- ČIŽMÁŘ, M., 2004: Encyklopedie hradišť na Moravě a ve Slezsku. Praha.
- DANĚK, M., 2008: Vždyť vzpomínky jsou cesty života... Drnovice.
- DANIHELKA, A. – DEYL, Z. – FALTUS, J. – HORSKÁ, P. – JOSIF, J. – MATĚJČEK, J. – PRŮCHA, V. – ŠARUDYOVÁ, M. – TAJTÁK, L. – PURŠ, J., 1986: Dějiny hutnictví železa v Československu 2, Od průmyslové revoluce do konce 2. světové války. Praha.
- DAVISON, S. – DONOGHUE, D. N. M. – GALIATSATOS, N., 2020: The effect of leaf-on and leaf-off forest canopy conditions on LiDAR derived estimations of forest structural diversity. *International Journal of Applied Earth Observation and Geoinformation* 92.
- DOLEŽAL, B. – TRUHLÁŘ, J., 1990: Rozbor hospodářských soustav použitých na Školním lesním podniku Křtiny v období 1985–1982. Díl I. – IV. Křtiny.
- DOLEŽEL, J., 1999: Pozořice (okr. Brno-venkov). *Přehled výzkumů* 41, 179–180.
- DOLEŽEL, J., 2003: K etnické struktuře středověké kolonizace Drahanšké vrchoviny. *Archaeologia historica* 28, 123–173.
- ERGINCAN, F. – CABUK, A. – AVDAN, U. – TÜN, M., 2010: Advanced technologies for archaeological documentation: Patara case. *Scientific Research and Essays* 5. 2615–2629.
- ERLICH, M. – KUČA, K. – KUČOVÁ, V. – PACÁKOVÁ, B. – PAVLÁTOVÁ, M. – SALAŠOVÁ, A. – ŠANTRŮČKOVÁ, M. – VOREL, I. – WEBER, M., 2020: Typologie historické kulturní krajiny České republiky. Dostupné z: <https://invenio.nusl.cz/record/411124>, cit. 12. 9. 2022.
- FASORA, L. – Malíř, J., 2020: Dějiny Brna (4, Modernizace města 1790–1918). Brno.
- GALUSOVÁ, L., 2014: Vodní díla ve vesnickém prostředí vrcholného a pozdního středověku v Čechách: Prostorové vazby a sídelní souvislosti. *Disertační práce, Západočeská univerzita v Plzni*, Dostupné z <https://theses.cz/id/te2wpr/>, cit. 2. 6. 2022.
- GOLEC, M., 2014: Vranovsko-křtinský lichtensteinský areál. *Acta Musei Moraviae, Scientiae Sociales* XCIX (2), 235–250.
- HARRIS, E., C., 1989: Principles of archaeological stratigraphy. London – San Diego – New York – Berkeley – Boston – Sydney – Tokyo – Toronto (second edition).
- HAVLICE, J., 2017: Těžební objekty a areály. In: P. Sokol a kol.: *Metodika terénní prostorové identifikace, dokumentace a popisu nemovitých archeologických památek*, Praha, 60–67, 137–141.

- HERTODT, J. 1669: *Tartaro-Mastix Moraviae: Per Quem rariora & admiranda â natura in faecundo hujus regionis gremio in faecundo hujus regionis effusa, comprimis tartarus, illiusque effectus morbosî curiose examinantur: Ph: & M:Doct: S.R.I.Academ: Nat: Curios: Collega, & Regiae Civitatis Brunensis Physico. Vídeň*
- HOMOLA, A. – SKLENÁŘ, K. – STRÁNSKÁ, R., 2018: Krajina války. K poznání antropogenních zásahů do krajiny přiléhající k hradním stavbám za obléhání v 15. století při využití RS. *Vlastivědný věstník moravský* 70/3, 230–243.
- HONS J., 1990: *Čtení o severní dráze Ferdinandově. Praha.*
- HORÁK, O. 2010: Liechtensteinové mezi konfiskací a vyvlastněním: příspěvek k poválečným zásahům do pozemkového vlastnictví v Československu v první polovině dvacátého století. Praha.
- HOSÁK, L., 2004: *Historický místopis země Moravskoslezské. Praha.*
- HRUBÝ, P. a kol., 2016: *Identifikace a dokumentace jako základ památkové ochrany předindustriálních montánních areálů. Brno.*
- JAAKKOLA, A. – HYYPPÄ, J. – HYYPPÄ, H. – KUKKO, A., 2008: Retrieval algorithms for road surface modelling using laser-based mobile mapping. *Sensors* 8, 5238–5249.
- JANATA, P. – KLIMÁNEK, M. – LUKAS, V. – MACHALA, M. – MIKITA, T. – NEDOROST, J. – ŽDÍMAL, V., 2016: *Využití dálkově pilotovaných leteckých systémů v zemědělství, lesnictví a krajinné ekologii. Brno.*
- JANČÍK, A., 1960. *Dějiny Lesního závodu Vysoké školy zemědělské v Brně. A: Adamovské lesy 1. Od nejstarších dob do smrti Aloise I. Josefa Liechtenštejna roku 1805. Praha.*
- JANČÍK, A., 1968. *Dějiny Lesního závodu Vysoké školy zemědělské v Brně. A: Adamovské lesy 2. Od smrti Aloise I. Josefa Liechtenštejna 1805 do nastoupení Jana II. Liechtenštejna 1858. Praha.*
- JANČÍK, A., 1968: *Dějiny lesního závodu Vysoké školy zemědělské v Brně. A: Adamovské lesy 3. Éra Jana II. Liechtenštejna a počátků Vysoké školy zemědělské. Praha.*
- JIRUŠEK, A., 2014: *Kronika obce molenburské a historie molenburského kostela. Vzpomínky rodáků a jejich potomků. Vysočany.*
- JIRUŠEK, A., 2018: *Z historie obce Molenburské do roku 1939 a pár mých vzpomínek z té doby. Vysočany.*
- KADAVÝ, J. – KNOTT, R. – UHERKOVÁ, B. – KNEIFL, M. – ADAMEC, Z., 2022 b: Which types of stools (according to morphological features) can be seen in the landscape of Dražanská Highland? In: J. Fialová (ed.): *Public recreation and landscape protection – with environment hand in hand...*, Křtiny, 463–468.
- KADAVÝ, J. a kol., 2022: *Metody a postupy ochrany antropogenních objektů historické hospodářské činnosti člověka v lesích. Certifikovaná metodika Ministerstvem zemědělství ČR. Brno.*
- KAENNEL, M. – SCHWEINGRUBER, F.H., 1995: *Multilingual Glossary of Dendrochronology: Terms and Definitions in English, German, French, Spanish, Italian, Portuguese and Russian. Berne, Stuttgart, Vienna.*
- KLÍR, T., 2003: *Plužiny pozdně středověkých sídel na příkladě severovýchodního Nymburska. Mediaevalia historica Bohemica* 9, 245–292.
- KLVAČ, P. – MIKULKA, R., 2006: *Je to pravda pravdoucí... Pověsti z mikroregionu Dražanská vrchovina. Drnovice.*
- KNECHTOVÁ, A., 2015: *Povrchový průzkum milířiště a dalších možných marginálních archeologických reliktů v jihozápadní části Dražanské vrchoviny. Zprávy památkové péče* 75/6, 546–552.
- KNECHTOVÁ, A. – VAŠEK, L. – HLOŽEK, M. – VAVRČÍK, H., 2018: *Milířiště, historické cesty k nim a další archeologické objekty ve svazích kolem potoků Chrábek a Sloupečnick na katastrálním území Ráječko, Petrovice u Blanska, Horní Lhota u Blanska a Veselice. Památková péče na Moravě* 20, 6–23.
- KOLÁŘ, T. – DOBROVOLNÝ, P. – SZABÓ, P. – MIKITA, T. – KYNCL, T. – KYNCL, J. – SOCHOVÁ, I. – RYBNÍČEK, M. 2022: Effects of social and climatic factors on building activity in the Czech lands between 1450 and 1950: a dendrochronological analysis. *Journal of Quaternary Science* 37(1), 123–132.
- KOLOMAZNÍČEK, V., 2021: *Panství pánů z Hoštejna z pohledu archeologie: svědectví zaniklých středověkých vesnic. Olomouc.*
- KOS, J. 2021: *Olomučany (okr. Blansko). Přehled výzkumů* 62/2, 242–243.

- KOS, P., 2015: Neznámý výrobní areál na přilehlém předpolí hradu Vildenberk u Pozořic (okr. Brno-venkov). *Archeologia technica* 26, 79–84.
- KOS, P., 2018: Vápenické a cihlářské pece na předsunutém předpolí hradu Vildenberk. In: M. Tomášek a kol.: 100 zajímavých archeologických lokalit Moravy a Slezska, Praha, 291–294.
- KOVÁŘ, J., 2007: Pozořice (okr. Brno-venkov). *Přehled výzkumů* 48, 505.
- KOVÁŘ, J. a kol., 2013: Nová zjištění na hradě Vildenberk u Pozořic, okr. Brno-venkov. *Archaeologia historica* 38/2, 415–433.
- KOVÁŘ, J. – PETŘÍK, J. – MACHÁŇOVÁ, L.: Pozořice (okr. Brno-venkov). *Přehled výzkumů* 53, 165–166.
- KRAUS, K. – PFEIFER, N., 1998: Determination of terrain models in wooded areas with airborne laser scanner data. *ISPRS Journal of Photogrammetry and Remote Sensing*, Volume 53, Issue 4, 193–203.
- KUBÍČE, A., 1922: Průvodce knížecími liechtensteinskými Adamovskými lesy: se snímky nejkrásnějších partií Moravského krasu. Brno.
- KUČOVÁ, V. – KUČA, K., 2020: Hornický region Krušnohoří/Erzgebirge jako světové dědictví. *Ochrana přírody* 1, 2–7.
- KUKLÍK, J. 2010: Znárodně Československo: od znárodnění k privatizaci – státní zásahy do vlastnických a dalších majetkových práv v Československu a jinde v Evropě. Praha, 39–43.
- KUKKO, A. – JAAKKOLA, A. – LEHTOMÄKI, M. – KAARTINEN, H. – CHEN, Z., 2009: Mobile mapping system and computing methods for modelling of road environment. *Urban Remote Sensing Event*, 1–6, 20–22, May 2009.
- KUNA, M. 2004: Nedestruktivní terénní postupy v archeologii. In: M. Kuna (ed.): *Nedestruktivní archeologie. Teorie, metody a cíle*, Praha, 15–29.
- KUNA, M. – TOMÁŠEK, M., 2004: Povrchový výzkum reliéfních tvarů. In: M. Kuna (ed.): *Nedestruktivní archeologie. Teorie, metody a cíle*, Praha, 237–296.
- KYNCL, J., 2017: Letokruhy jako kalendář i záznamník: zajímavosti z dendrochronologie. Praha.
- LACINA, J., 2016: Coppice Woods and Pollard Trees in the Visual Arts. *Journal of Landscape Ecology* 9(2), 97–108.
- LISSEK, P., 2004: Povrchový průzkum dehtářských pracovišť v Českém Švýcarsku. *Archeologia technica* 16, 72–78.
- LEHTOMÄKI, M. – JAAKKOLA, A. – HYYPPÄ, J. – KUKKO, A., 2011: Performance analysis of a pole and tree trunk detection method for mobile laser scanning data, *ISPRS - International Archives of the Photogrammetry Remote Sensing and Spatial Information Sciences XXXVIII-5/W12(5)*
- LHP SLH lesnické fakulty v Brně (pro období 1951–1960): Všeobecná část hospodářského lesního plánu. Brno.
- LHP VŠZ LZ Brno (pro období 1963–1972): Všeobecná část lesního hospodářského plánu. Brno.
- LHP LHC VŠZ ŠLP ve Křtinách (pro období 1973–1982): Všeobecná část lesního hospodářského plánu. Brno.
- LHP LHC ŠLP Křtiny (pro období 1983–1992): Všeobecná část LHP. VŠZ Brno, ŠLP Křtiny. LHC ŠLP Křtiny. Brno.
- MADĚRA, P. – MACHALA, M. – SLACH, T. – FRIEDL, M. – ČERNUŠÁKOVÁ, L. – VOLAŘÍK, D. – BUČEK, A., 2017: Predicted occurrence of ancient coppice woodlands in the Czech Republic. *iForest* 10, 788–795.
- MALINA, O., 2015: Hledání neviditelného. Relikty plužiny zaniklých středověkých vsí a možnosti jejich detekce a interpretace na datech LLS. *Zprávy památkové péče* 75/6, 513–520.
- MARÁZ, K., 2022a: Using the Knowledge of Written Sources for Nature Conservation and Recreation in the Forests of the Drahaný Highlands. In: J. Fialová (ed.): *Public recreation and landscape protection – with environment hand in hand...*, Křtiny, s. 418–421.
- MARÁZ, K., 2022: K možnostem využití obecních a školních kronik jako pramene pro výzkum antropogenní činnosti člověka v lesích na příkladu Drahanské vrchoviny. *Archivní časopis* (v tisku)
- MARCHA, J., 1958: Ptačí chléb. Brno.
- MATOUŠEK, V. – WOITSCH, J., 2020: Historické uhlířské plošiny – právem či neprávem opomíjené památky? Zkušenosti ze studia novověkých plošin na Křivoklátsku, v Brdech a Radečské vrchovině. *Archeologia technica* 31, 42–57.
- McGRATH, M. J. – LUYSSAERT, S. – MEYFROIDT, P. – KAPLAN, J.O. – BÜRGI, M. – CHEN, Y. – ERB, K. – GIMMI, U. – MCINERNEY, D. – NAUDTS, K. – OTTO, J. – PASZTOR, F. – RYDER, J. – SCHELHAAS, M. J. – VALADE, A., 2015: Reconstructing European forest management from 1600 to 2010. *Biogeosciences* 12, 4291–4316.

- MERTA, J. – HOŠEK, J., 2007: Železná houba ze zaniklé středověké osady Polom (okr. Blansko). *Archeologia technica* 18, 37–44.
- MERTA, J., 2011: Zásobování města Brna železem v období středověku. *Forum urbes medii aevi* 6, 184–193.
- MIKITA, T. – KLIMÁNEK, M., 2010: Topographic exposure and its practical applications. *Journal of landscape ecology* 3, č. 1, 42–51.
- MITCHELL, W. J. T., 2002: *Landscape and Power*. Chicago.
- MLATEČEK, F. 2007. Dřevoplavební kanál na Dražanské vrchovině (Plavební kanál Suchý – Šmelcovna). Boskovice (nepublikováno).
- MLATEČEK, K., 2020: Vzestup a pád pánů z Vildenberka. Úpadek panského rodu a moravská společnost v druhé polovině 14. století. In: B. Chocholáč – J. Malíř – L. Reitinger – M. Wihoda (eds.): *Pro pana profesora Libora Jana k životnímu jubileu*, Brno, 443–464.
- NEKUDA, V., 1961: Zaniklé osady na Moravě v období feudalismu. Brno.
- NERUDA, P. – OLIVA, M., 2020: Čas Lovců. In: M. Novák (ed.): *Blanensko a Moravský kras v Pravěku*, Blansko, 23–56.
- NEUHÄUSLOVÁ, Z. – BLAŽKOVÁ, D. – GRULICH, V. – HUSOVÁ, M. – CHYTRÝ, M. – JENÍK, J. – JIRÁSEK, J. – KOLBEK, J. – KROPÁČ, Z. – LOŽEK, V. – MORAVEC, J. – PRACH, K. – RYBNÍČEK, K. – RYBNÍČKOVÁ, E. – SÁDLO, J., 1998: Mapa potenciální přirozené vegetace České republiky. Praha.
- NEUHÄUSLOVÁ, Z. – MORAVEC, J. – CHYTRÝ, M. – LOŽEK, V. – RYBNÍČEK, K. – RYBNÍČKOVÁ, E. – HUSOVÁ, M. – GRULICH, V. – JENÍK, J. – SÁDLO, J. – JIRÁSEK, J. – KOLBEK, J. – WILD, J., 2001: Potential natural vegetation of the Czech Republic. *Camerino, Braun-Blanquetia* 30, 80.
- NEUHÄUSLOVÁ, Z. – MORAVEC, J. – CHYTRÝ, M. – SÁDLO, J. – RYBNÍČEK, K. – KOLBEK, J. – JIRÁSEK, J., 1997: Mapa potenciální přirozené vegetace České republiky 1: 500 000, Průhonice.
- NEUSTUPNÝ, E., 1993: *Archaeological method*. Cambridge.
- NEUSTUPNÝ, E., 2007: *Metoda archeologie*. Plzeň.
- NOVÁČEK, K., 1993: Klasifikace povrchových stop po zaniklé těžbě surovin (příspěvek k metodice povrchového průzkumu). *Studie z dějin hornictví* 23, 7–11.
- NOVÁK, J., 2022: Milířiště u Klepačova na Blanensku – výsledky archeologické terénní prospekce. Příspěvek k metodice výzkumu jednoho druhu archeologických památek. *Vlastivědný věstník moravský*, v tisku.
- NOŽIČKA, J. 1957. *Přehled vývoje našich lesů*. Praha.
- ØRKA, H.O. – NÆSSET, E. – BOLLANDSÅS, O. M., 2010: Effects of different sensors and leaf-on and leaf-off canopy conditions on echo distributions and individual tree properties derived from airborne laser scanning. *Remote Sensing of Environment* 114 (7), 1445–1461.
- PILNÁČEK, J., 1928: *Adamovské železárný 1350–1928*. Brno.
- PLAČEK, M., 2007: *Ilustrovaná encyklopedie moravských hradů, hrádků a tvrzí*. Praha.
- PLAČEK, M., – PROCHÁZKA, R., 1993: *Hrad Vildenberk – zrod a zánik jednoho dominia – Burg Vildenberk*. *Castellologica Bohemica* 3, 201–210.
- PLEINER, R., 1970: Středověká výroba smoly v Krásné dolině u Rakovníka. *Památky archeologické* 61/2, 472–518.
- PROCHÁZKA, R. – PLAČEK, M., 1986: Neznámý Vildenberk? *Vlastivědný věstník moravský* 38/2, 202–203.
- PROKOP, O. – KOLÁŘ, T. – KYNCL, T. – RYBNÍČEK, M., 2017: Updating of the Czech millennia-long oak tree-ring width chronology. *Tree-ring Research* 73 (1), 47–52.
- PROKOPOVÁ, K., 2010: *Právní aspekty archeologických výzkumů*. Magisterská práce, Masarykova univerzita v Brně, Dostupné z https://is.muni.cz/th/iqjqn/DP_Pravni_aspekty_archeologicky_vyzkumu.pdf, cit. 14. 6. 2022.
- RACKHAM, O., 2008: Ancient woodlands: Modern threats. *New Phytologist* 180, 571–586.
- RYBNÍČEK, M. – KOŇAS, P. – KOLÁŘ, T., 2010: The Benefits of Tree-Ring Curves Detrending for Dating Archaeological Wood. *Geochronometria* 35 (1), 85–90.
- RYBNÍČEK, M. – KYNCL, T. – VAVRČÍK, H. – KOLÁŘ, T., 2022: Dendrochronology improves understanding of the charcoal production history. *Dendrochronologia* 75, 1–7.

- RYBNÍČEK, M. a kol., 2022: Dendrochronology improves understanding of the charcoal production history, increasing the tourist potential in the Drahaný Highlands. In: J. Fialová (ed.): Public recreation and landscape protection – with environment hand in hand..., Křtiny, 79–83.
- RYBNÍČEK, M. – VAVRČÍK, H. – HUBENÝ, R., 2006: Determination of the number of sapwood annual rings in oak in the region of southern Moravia. *Journal of Forest Science* 52 (3), 141–146.
- SÁDLO, J. 2008: Krajina a revoluce: významné přelomy ve vývoji kulturní krajiny českých zemí. Praha.
- SKLENÁŘ, K. 2021: Industriální Brněnsko. Brno.
- SKLENÁŘ, K., 2022: Památková ochrana pozůstatků činnosti člověka v lese. Certifikovaná metodika Ministerstvem kultury ČR. Brno.
- SLACH, T. – VOLAŘÍK, D. – MADĚRA, P., 2021: Dwindling coppice woods in Central Europe – Disappearing natural and cultural heritage. *Forest Ecology and Management* 1, 1–10.
- SLEZÁK, L., 2001: Zaniklá středověká osada Polom. *Archeologia technica* 12, 11–12.
- SOKOL, P. a kol., 2017: Metodika terénní prostorové identifikace, dokumentace a popisu nemovitých archeologických památek. Praha.
- SOUČEK, P., 2019: Účelové územní prvky dodají RÚIAN další rozměr. Ostrava.
- SOUCHOPOVÁ, V. a kol., 2002: Cesta železa Moravským krasem. Blansko.
- SUCHÁNKOVÁ, S. – VILD, O. – SZABÓ, P. – CHUDOMELOVÁ, M. – HÉDL, R. 2021: Metodika ke zpracování archivních materiálů o historickém využívání lesních majetků. Schválená metodika Ministerstva zemědělství České republiky 12451/2021-MZE-16222/M222. Praha 2021.
- SVĚTLÍK, I. – JULL, A.J.T. – MOLNÁR, M. – POVINEC, P.P. – KOLÁŘ, T. – DEMJÁN, P. – BRYCHOVA, V. – DRESLEROVÁ, D. – RYBNÍČEK, M. – SIMEK, P., 2019: The best possible time resolution: How precise could a radiocarbon dating method be? *Radiocarbon* 61 (6), 1729–1740.
- SVOBODA, F. – HOMOLA, A. – CZAJKOWSKI, P. – MARKEL, M. – PONEŠOVÁ, B. 2016: Krajina jako dílo. Barokní krajinou od Mikulova po Znojmo. Brno.
- SZABÓ, P. – MÜLLEROVÁ, J. – SUCHÁNKOVÁ, S. – KOTAČKA, M., 2015: Intensive woodland management in the Middle Ages: Spatial modelling based on archival data. *Journal of Historical Geography* 48, 1–10.
- ŠIMÍČEK, M., 2014: Implementace metody structure from motion do UAV fotogrammetrie [online]. Diplomová práce. UP, Olomouc. Přírodovědecká fakulta. Katedra geoinformatiky, Dostupný z: http://theses.cz/id/xve1ij/Simicek_DP_2014.pdf, cit. 15. 8. 2022.
- ŠTĚTINA, J., 2019: Středověká fortifikace na Klepačově (okr. Blansko). In: M. Dejmal – L. Jan – R. Procházka (edd.): Na hradech a tvrzích. Miroslavu Plačkovi k 75. narozeninám jeho přátelé a žáci. Brno, 190–202.
- TORRES, J. A. – HERNANDEZ-LOPEZ, D. – GONZALEZ-AGUILERA, D. – MORENO HIDALGO, M. A., 2014: A hybrid measurement approach for archaeological site modelling and monitoring: The case study of Mas D'Is, Penàguila. *J. Archaeol. Sci.* 50, 475–483.
- TRIER, Ø. D. – REKSTEN, J. H. – LØSETH, K., 2021: Automated mapping of cultural heritage in Norway from airborne lidar data using faster R-CNN. *Int. J. Appl. Earth Obs. Geoinf.* 95, 102241.
- TRIER, Ø. D. – SALBERG, A.-B. – PILØ, L. H., 2018: Semi-automatic mapping of charcoal kilns from airborne laser scanning data using deep learning. In CAA2016: Oceans of Data. Proceedings of the 44th Conference on Computer Applications and Quantitative Methods in Archaeology, Oxford, 219–231.
- TRUHLÁŘOVÁ, M., 2011: Dělníci v Blansku ve druhé polovině 19. století. Diplomová práce.
- ÚHÚL 2000. Oblastní plán rozvoje lesů. Přírodní lesní oblast 30 Drahaný vrchovina. Textová část. Brno.
- ÚHÚL 2020: Oblastní plán rozvoje lesů. Přírodní lesní oblast 30 – Drahaný vrchovina. Všeobecné údaje. Platnost 2022–2041. Brno.
- ÚHÚL, 2022a: Informace o lesním hospodářství. Dostupné z: <https://geoportal.uhul.cz/mapy/mapylhpovyst.html>, cit. 1. 3. 2022.
- ÚHÚL, 2022 b: Lesní hospodářské osnovy. Dostupné z: <https://geoportal.uhul.cz/mapy/mapylho.html>, cit. 1. 3. 2022.
- UNGER, J., 2012: Mstěnice – válečná epizoda z druhé husitské války roku 1468. *Acta historica neosoliensia* 15, 176–191.

- VARHANÍK, J. 2011. Zákon o státní památkové péči: komentář. Praha.
- VAŠEK, L. 2012: Duchovní projekt svaté krajiny na rájeckém panství podle Karla Ludvíka z Rogendorfu. Sborník muzea Blansko, 84–96.
- VAŠEK, L. 2013: Doklady výroby dřevěného uhlí v lese u Ráječka. In: Sborník muzea Blansko, 6 -23.
- VEČEŘA, J. a kol., 2021: Návrh popisu a vyhodnocení historických hornických děl. Praha.
- VYSKOČIL, A. – SVITÁK, Z. 2018. Křenová: příběh brněnské ulice. Brno.
- WANKEL, J. 1988. Obrazy z moravského Švýcarska a jeho minulosti. Brno.
- WOITSCH, J. 2006: Les živitel – člověk strašpytel. Dějiny a současnost, roč. XXVIII. č. 11, 30–33.
- ZÍDEK, M. 2019: Zákon o státní památkové péči Praha.

Kritický katalog k výstavě **Život v lesích**

Autoři textů: Zdeněk Adamec, Aleš Bajer, Michal Friedl, Aleš Homola, Jan Kadavý, Michal Kneifl, Robert Knott, Tomáš Kolář, Aleš Kučera, Lenka Lisá, Karel Maráz, Tomáš Mikita, Jakub Novák, Michal Rybníček, Karel Sklenář, Pavel Šlězár, Barbora Uherková, Tomáš Vichta, Jiří Volánek

Recenzovali: Mgr. Lenka Kalábová; PhDr. Tomáš Somer, Ph.D.

Grafické zpracování: Milan Katovský, Jiří Král

Ilustrace na obálce: Jiří Král

Vydavatel: Mendelova univerzita v Brně, Zemědělská 1665/1, 613 00 Brno

Vydání: první, 2022

ISBN 978-80-7509-867-2 (online ; pdf)

